

Gogo: Bible for 1 Corinthians, 2 Corinthians, 2 John, 2 Thessalonians, 3 John, Acts, Jude, Matthew, Philemon

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Chitabu cha nhuga ya Yesu Kristo mwana wa Daudi, mwana wa Ibrahimu. ²Ibrahimu andi sogwe wa Isaka, na Isaka sogwe wa Yakobo, na Yakobo, na Yakobo sogwe wa Yuda na ndugu zakwe. ³Yuda andi sogwe wa Peresi na Sera ka Tamari, Peresi sogwe wa Hezironi, na Hezeroni sogwe wa Ramu. ⁴Ramu andi sogwe wa Aminadabu, Aminadabu sogwe wa Nashoni, na Nashino sogwe wa Salimoni. ⁵Salimoni andi sogwe Boazi ka Rahabu, Boazi sogwe wa Obedi ka Rutu, Obedi sogwe wa Yese, ⁶Yese andi sogwe wa mutemi Daudi. Daudi andi sogwe wa Selemani kwa muchekulu wa Uria. ⁷Selemani andi sogwe wa Rehoboamu, Rehoboamu sogwe wa Abiya, Abiya sogwe wa Asa. ⁸Asa andi sogwe wa Yehoshafati, Yehoshafati sogwe wa Yoram, na Yoram sogwe wa uzia ⁹Uzia andi sogwe wa Yothamu, Yothamu sogwe wa Ahazi, Ahazi sogwe wa Hezekiya. ¹⁰Hezekiya andi sogwe wa Manase, Manase sogwe wa Amoni na Amoni sogwe wa Yosea. ¹¹Yosea andi sogwe wa Yekonia na wawaha zakwe mapango go kusokwa kubita Babeli. ¹²Na baada ya kusolwa kubita Babeli, Yekoni andi sogwe wa Shatieli, Shatieli andi kukuye na Zerubabeli. ¹³Zerubabeli andi sogwe Abiudi, Abiudi sogwe wa Eliakimu, na Eliakimu sogwe wa Azori. ¹⁴Azori andi sogwe Zadoki, Zadoki sogwe wa Akimu, na Akimu sogwe wa Eliudi. ¹⁵Eliudi andi sogwe wa Elieza, Elieza sogwe wa Matani na Matani sogwe wa Yakobo. ¹⁶Yakobo andi sogwe wa Yusufu mulume wa Mariamu, kusoko yakwe Yesu akalelwa, akuchemwa Kristo. ¹⁷Ulelwe wose tangu Ibrahimu mpaka Daudi wandi ulelwe ikumi na vine, kulawilila Daudi paka hono wakasolwa kubita Babeli ulelwe ikumi na vine, na kulawilila kusolwa bita Babeli paka Kristo ulelwe ikumi na vine. ¹⁸Kulelwa kwa Yesu Kristo kwandi nhai. Nyina yakwe, Mariamu akabanywa na Yusufu, ninga wandi wakali netang'anita, akejela ena mudaa kwa vilungu vya Muhe wonowelile. ¹⁹Mulume wakwe Yusufu, andi munhu yonoena ihaki sakasaka chevu hazalani. Akalamula kwimya kubanyilo wakwe na mwenecho kwa chenyele. ²⁰Hono andi kihwesa juu ya makani aga, Malaika wa Muwaha akamuziza muzi nhongo, akutya, "Yusufu mwana wa Daudi, lechekuogopa kumusola Mariamuhina muchekulu wako, ku soko mudaa wono enanawo ni kwa vilungu vya muhe wonowelile. ²¹Akalela mwana wa chilume na kumuchema litajwa lyake Yesu, soko alawaokoa wanhu wakwe ne zizambi zawo." ²²Gose agano gakazangu gatimize achila chonochikalonga na Muwaha kwa nzila ya nabii. ²³"Lanje, munyechinga alasola mudaa na kulela mwana wa chilume, na walamuchema litajwa lyake Imanueli" maana yakwe, "Mulungu hamonga nese". ²⁴Yusufu ekenuka kulawilila muzinhongo na kunoza zono malaika wa Muwaha zonoakumulajiliza na akamusola hina muchekulu wakwe. ²⁵Hamba baho, siakagona nayo mupaka akalela mwana wa chilume na akamuchemwa litajwa lyakwe Yesu.

Chapter 2

¹sunga yeYesu kalelwa Betelemu yo uyahudi hagati ye zisuku zo utemi Helode wanhu wasomi kulawilila ichilima yo kutali wakafika Yelusalemu wakatya. ²yalikwihi mono yaleligwe mtemi wa Wayahudi? Chikaiona nyelezi yakwe ichilima nase chiza kumuhemba. ³Mapango mutemi Helode yahulika gago yakagazika na Yelusalemu yose hamonga nayo. ⁴Helode yakawakusanya wawaha wa makuhani wose na wendishi wa wanhu, nayo yakawauza Kilisito kalelwa kwihi? ⁵Wakamulonjela mwe betelehemu yo wayahudi ku soko yali yandichigwe na muwoni. ⁶Nagwe Betelehemu muiye ya Yuda si mudodomugati mwe walongozi wa Yuda, ku soko kulawilila kwako alaza mtutemi yono yowadima wanhu wangu Isilaeli. ⁷Nhayiyo Helode yakawachema wasomi chinyele na kuwauza ni mapangochi nyelezi ikejela. ⁸Yakawatuma Betelehemu yakatya mubite kwa ulangalifu muksmsache mwa yonoyaleligwe. Mapango mulamwona mundetelaje zinghani nane mbile nimuhembe. ⁹Sunga yaku wakondya muhulika mutemi wakakwendelela no muhinzo wao na nyelezi ilya yono waandi waiona ichilima ikawalongola mupaka hono ikema hachanya ha mwana yono yaleligwe baho. ¹⁰mapango wakaino nyelenzi wakasechelela kwa nyemo mbaya muno. ¹¹Wakenjila mukaya wakamwona mwana yono yaleligwe na Maliamu nyina yakwe. Wakamwinamila na kumuhemba. Wakawopola zihazina zawo na manemane. ¹²Mulungu yakawaonya muzi nhongo waleche uya kwa Heledo, baho wakauka kuuya kuisi yawo kwa nzila inji. ¹³Sunga ya kuwa wauka malayika muwaha yakamuviza Yusufu muzi nhongo na kulonga winuche musole mwana na nyina yakwe mumanyile Misili. Mwikalaje kuko sunga nize niwalonjele ku soko Helode yakumusaka mwana yamwajilize. ¹⁴Ichilo chicho Yusufu yakenuka na kumusola mwana na nyina yakwe kumanhila Misili. ¹⁵yakekala kuko sunga Helode yakatajika ayo iktimiza chilya Muwaha chono yalonga kukolela muonaji kulawilila Misili namuchema mwangu. ¹⁶kwahiyo Helode zono yakaona kuwa yabezigwe na wanhu wasomi yakasimba sana. Yakalajiliza kuulagwa ko wana wose we chilime wali Beselehemu na wose hagati lye li eneo lilya wono wali na uwaha we miyaka myejete na kwa walya kilinganga na mapango gono wakolelya zibitisha kabisa kulawilila kowalya wanhu wasomi. ¹⁷Baho hono ukatimizwa ilya nghani lyono likalongwa kwa mulomo wa mwonaji Yelemiya. ¹⁸Izi likahulikwa lamah chililo na maombolezo mawaha. Raheli yakawalilila wanagwe, na yakalema kubembelezwa ku soko walihasina kanji. ¹⁹Helode hono yali yakondya tajika lanje Malayika wo Muwaha yakamuziza Yusufu munzinhongo kumo Misili na kulonga. ²⁰winuche msole mwana na nyina yakwe na mubite muisi ya Izilaeli ku soko yono yalimusaka muhe wa mwana yatajika. ²¹Yusufu yakakwinuka yakamusola mwana hamonga na nyina yakwe na wakakuza muisi ya Israeli. ²²kamba zono yakenuka Arikelau yono yali mutemi wa Yuda kusehemu y sogwe Helode yakedoda kubita kuko sunga Mulungu kumonya munzi nhongo yakauka kubita ku mkoa wa Galilaya. ²³Na yakabita kwikala hagati yo isi yonoichemwa Nazaleti ali likatimizwa chila chono chali chokondya longwa kwa nzila ya waoni zono yachemelwa Munazaleti

Chapter 3

¹Hazi siku zilya Yohana mulugutizwe akaza akuganula munyika ya Yuda akutya, ²"Mutubu soko utemi wa kuulanga ulibehi". ³Soko ayu yoyakalongwa na nabii Isaya akutya, "Izi lya munhu akuchema kulawilila kunyika, Mukondye 'wika nzila yo muwaha, mugagoloje makolo gwake'". ⁴Baha Yohana akavala mazoya ge ngamia no mukanda we nhingo muchiwino chakwe. Chokulya chakwe chandi nzije na uchi wa mumbago. ⁵Kanyi Yerusalemu, Yuda yose, ne lieneo lyose yonolikupilima ikolongo lyo Yordani wakabita kwakwe. ⁶Wandi wabatizwaga na mwenecho hagati ye likolongo lyo Yordani kunji walitubu masutye gao. ⁷Lakini akawaona wenji wa mafarisayo na masadukayo wakuza kwakwe batizwa, akawalonjela, " Anye monomuleligwe ne zizoka gono gena masumu nani yono kawasugula kuimaghavigazabu yonoilikuza? ⁸Mulele mana gonogakusachigwa toba. ⁹Na mulechekihwesa na kulonjela gatigati yenyu, 'Chinayo Ibrahimu hina sogwe yetu'. Kwa kuwa nhuwalonjeleni Mulungu akusuma munyasulila Ibrahimu wana hamba kulawilila numabwe aga. ¹⁰Lyakondya litemo wikwa mizizi lye miti. Kwa hiyo kila mut wonosikulela mana maswanu ukudumulwa na kutagwa mu moto. ¹¹Niliwalugutizenyi ne malenga soko ye toba. Alu mwene yonoalikuza baada yangu ni muwaha kuliko nene nane sikusachigwa hamba kudinula malatu gakwe. Mwene alawabatiza kwa muhe wonoelile na kwa moto. ¹²Na lipetelo lyake lili mumawoko gakwe kukwema kabisa uwanda wakwe na kuilundika ngano yakwe mwidoha. Ninga alaganyanya makapi kwa moto ambao sikosuma zima ¹³Kanhi Yesu akaza kulawilila Galilaya mupaka likolongo lyo Yordani kubatizwa na Yohana. ¹⁴Ninga Yohana akasaka mugoma akutya, "Nene nhusaka batizwa na gwegwe, nagwe ulikuza kwangu?" ¹⁵Yesu akamupitula akatya, "Luhusu ye nhayi kwaha, soko zaikusachigwa timizwa haki yose", Hodu Yohana akamuluhusu. ¹⁶Baada ya kuwa batiza, mara Yesu akauka mumalenga, na lanje, utanga ukadiguka kwakwo. Na akamuona Muhe wa Mulingu akutima hina nziwa na kutuliza kuchanya yakwe. ¹⁷Lanje, izi likawilila kuulanga likutya, "Ayu ni mwanangu mwendeche. Yonohwendezwa sana nayo".

Chapter 4

¹Kanyi Yesu yakolongoza na Muhe sunga kunjila ili yajelywe ne Ibilisi. ²zono yali yafunjile zisiku makumi mane misi na chilo yakatuga nzala. ³Mjelo gakakuza na kumulonjela hono gwegwe uli mwana wo Mulungu galajilize mabwe aga gawe mikate. ⁴hamba yesu yamupitula na kumulonjela yandichwe munhu siyakikala kwa mukate uliyene ninga kwa kula nghani yonoikulawilila mumulomo wo Mulungu. ⁵Kanyi Libilisi likamtegula mumuji wonowelile na kumuwika sehemu yo kuchanya hawaha he likuta lye hekalu, ⁶Na kumulonjela nhono gwegwe mwana wo Mulungu wilechelaje hasi soko yandishwe ala lamulu Malayika wakwe waze wakudache na wakwinule kwa mawoko gawoili ulechekikobaza migulu yako mwibwe ⁷Yesu akamulonjela "Kanhi yandiche, " lechevmujela muwaha mulungu wako". ⁸Kanhi, ibilisi akamusola na kumutegula sehemu yo kuchanya zaidi akamulajila utemi wose we nzee ne zifahali zizo zose. ⁹Akamulonjela," Mukupela vinhu vyose avi hono uujudiye na hono uhembe". ¹⁰Kanhi Yesu akamulonjela, "Bite zako uche hono, shetani! Ku soko yandichwe, Yakusachigwa kumuhemba muwaha mulungu wako, na kumutumichila mwenecho aliyenee" ¹¹Khani ibilisi akamuleka na ulanje, malaika wakakuza kumutumichila. ¹²Hodu Yesu zonoakahulika Yohana ebatwa, akauka mupaka Galilaya. ¹³Akauka Nazaleti akabita kikala kapemaumu, yono ili muphelophelo na Ibahali ye Galilaya, mumimbi ye majimbo ya Zabuloni na Naftari. ¹⁴Ayi ikalawilila kutimiza achila chonochikalongwa na muoni Isaya, ¹⁵"Ku muji wa Zabuloni na muji wa Naftali, kubita baharini, kung'ambo ya Yorodani, Galilaya ge wa mataifa! ¹⁶Wanhu wono we kaye kutitu waona uzlu muwaha, na wala wono wandi wa chechile mumaeneo na muzizi we mafwa, kuchanya yawo uzelu wawamulika" ¹⁷Kulawilila mapago gago Yesu akaanza ganula na kulonga, "Mutubu, soko utemi wa kuulanga wasejelelee". ¹⁸Hono andi akujenda muphelophelo ye bahari ye Galilaya, akawaona ndugu wajete, Simoni yono chemwaga Petelo, na Anduleaa muwaha wake, wategaga zinyavu mubahari, soko wandi wavuaji wezi somba. ¹⁹Yesu akawalonjela, " Muze mu nowanoza mwe wavuaji wa wanhu ". ²⁰Mara kamonga wakazileka zinyavu wakamutyatya. ²¹Na Yesu zono andi kubitilila kulawilila baho akawaona wanyandugu wajete waji, Yakobo mwana wa Zebedayo, na Yohana muwaha wakwe. Wandu mumutumbwi hamonga na Zebedayo sogo yawo wakuwona zinyavu zawo. Akawachema, ²²na mara kamonga wakaleka mutumbwi na sogo yawo nawo wakamutyatya. ²³Yesu akabita kalibiya Galilaya yose, afundaga muma sinagogi gawo, akuganula ihani yo utemi, na akunoja kila aina ue mapungo ne matamwa hagati ye wanhu. ²⁴Zinhani zakwe zikaeneya Siriya yose, na wanhu wakawaleta kwakwe awala wose wono wandi wakutamwa, wono wandi ne mapungo mbalimbali ne mausungu, wono wandi ne machisi, na wono wena chifafa na wono wa kodya palalaizi. Yesu akawanoja. ²⁵Winji muwaha wa wanhu ukamutyatya kulawilila Galilaya na Dekapoli na Yerusalemu na Uyahudi na kulawilila kung'ambo yo Yorodani.

Chapter 5

¹Yesu zono akauona winji, akauka akadoma mwigongo mwitunda. Zono akakila hasa, wanafunzi wakwe wakuza kwakwe. ²Akanyasula mulomo wakwe akawafunda, akulonga, ³"Chiba wena umaskini we muhe soko utemi wa kuulanga ni wawo. ⁴Chiba wonowena usugu, soko walafalijiwa. ⁵Chiba wonowena upole, soko walalisi isi. ⁶Chiba wonowena inzala ne nhilu ye haki, soko wawo walawagutya. ⁷Chiba wonowena winenele soko wawo walatuga winenile. ⁸Chiba wonowena nhumbula nzelu soko walamuwona mulungu. ⁹Chiba walumbizi, soko wawo walachemwa wana wo mulungu. ¹⁰Chiba nyenye wono waligazwa kusoko ye haki, soko utemi wa kuulanga. ¹¹Chiba nyenye wono wanhu walawaliga na kuwagaza, au kulonga kila aina yo ubii zidi nyenyu ko ulambi so yangu. ¹²Musechelele na mushangiliye, soko sawabu yenyu ni mbaha kuchanya kuulanga. Ku soko avi vyovinha wanhu wakawagaza waonaji wono wekekala kabula yenyu. ¹³Nyenye ni mwino we zee, lakini hono mwino wataga uzinzi wakwe, zoule kunozwa mwino kanhi? kusina sidahichwe ye swanu kwa chinu chinji chochose kanhi, isipokuwa ni kutagwa kunze na kuikanyaga ne mgulu ge wanhu. ¹⁴Nyenye ni uzelu we nzee, muji yonozenjigwe kuchanya yeligongo siulikihundika. ¹⁵Wala wanhu siwalikwasa itala na kuiwika hasi ye chikapu, bali muchinala, nayo ikuwamulika wose wono walimugati ye kaya. ¹⁶Mleche uzelu wenyu umuliche hamwande ye wanhu ku soko yo hamba, wagawone matumo genyu maswanu na wamusifa sogo yenyu wa kuulanga. ¹⁷Mleche kihwesa naza halibu isheria siyo wawonaji. sinaza ihalibu lakini kuitimiza. ¹⁸Ukweli niliwalonjela hamba mupaka ulanga ne nzee vyose viputute kusina yodii monga hamba nukuta monga ye shelia youswa mushelia mupaka baho kila chinu chila kuwa cha kondyanozwa. ¹⁹Vivyo yoyose yonoakubena iamule ndodo mojawapo ya ziamuli zino na kuwafunda wanje kunoza vihayiyo alachemwa mudodo muutemi wo kuulanga. ²⁰Ku soko niliwalonjelenyi ihaki yenyu hono ileche puluta ihki ya waandishi ne mafarisayo, kwa vyovyose vila simulenjila muutemi wo kuulanga. ²¹Mukahulika ikalongwa katali zono, "licheulaga" na "yoyose yonoakulaga yali muhatali yo hukumu". ²²Lakini ghuwalonjelenyi yoyose amusimbiye ndugu yakwe ala muhatali ye hukumu. Na yoyose yonoakumulonjela ndugu yakwe soko, 'Gwegwe ni munhu yonosulifaya!' Na yoyose yono akulonga, "Agwe ulimujinga!" Ala muhatali yo moto we jehanamu. ²³Nhayiyo hono ulilavya isadaka yako mumazabahu na ukumbuchile zono nduguye enanhani yoyose kuhusu gwe, ²⁴Ilekaje isadaka hamwanda ye mazabahu, halafu ibataje inzila yako. Mukalumbye kwanza ne nduguyo, halafu uze ilavya isadaka yako. ²⁵Mwilumbyaje no mushitaki wako mbelambela, hono mulihamonga nayo munzila hono mudoma mumahakama, vinginevyo mushitaki wako akusuma kukueka mumawoko ga askali, nagwe ulatagwa mwigeleza. ²⁶Mwamini niliwalonjela, kame sikuwikwa hulupaka walipa isendi yo mwish ye magobole gonoukudywa. ²⁷Mwahulika zonoyalongwa zono, "Uleche gona?" ²⁸Lakini nhuwalonjela yoyose yono akumulanga wechichekulu kwa kumusulumila akondya gona nayo mumutima wakwe. ²⁹Ala kotya liso lyako kulume lilikusababishiya wekobere, likulaje na ulitaje kutali nagwe. Ku soko ni afazalii chiungo chimonga mumuwili wako chihalibiche kuliko muwili wose kutagwa mujehanmu. ³⁰Ala kotya muwoko wo kulume ulikusababishiya wikobaz, udumilaje halafu uutage kutali nagwe. ku soko afazali chiungo chimonga mumuwili wose kutagwa mujehanamu. ³¹Ikalongwa kanyi, yoyose yono akumuwinga muchekulu, na amupelaje ihati yo ulechwe. ³²Lakini ane huwalonjelenji, yoyose yono alimuleka muchekulu wakwe, isipokuwa kusoko ye zinaa, akumunoza e muzinzi. Na yoyose yonoakumulola baada yo kupegwa uleche akunoza uzinzi. ³³Kanhi, mwahulika ikalongwa ko wala wekatali, "muleche kiwaha ko ulambi, bali mutegule ulaho wenyu ko muwaha". ³⁴Lakini huwalonjelenyi, muleche kiwaha hamba hadoda, ama kuulanga, ku soko ni enzi yo mulungu, ³⁵wala kwa nzee, soko ni sehemu yo kuwika igoda iyo kukanyajila magulu gakwe, ama kwa Yerusalamu, soko ni muji wo mutemi muwaha. ³⁶Wala lichekilaha mumutwe wako, soko suma nonza mvili moja ye nzelu au nhitu. ³⁷Bali makani genyu gawe, "Heya, heya, aa, aa, ku soko gono gazidile gago gakulawilila ko yulya mubii. ³⁸Mwahulika ikatya nhani, 'liso kwe liso, na meno kwa meno'. ³⁹Lakini ne huwalonjelenyi, mulecheshindana na munhu mubii, lakini munhu hono akutowe munzagasa yo kulume mupitulile na inji kanhyi. ⁴⁰Na nhono yoyose akusulumila bita na gwegwe mumahakama na akakuboka ikanzu yako, mulechelaje ne li johu lyako kanhi ⁴¹Na yoyose yono alikulazimisha mubite nayo maili monga, bite nayo maili yejete. ⁴²Ko yoyose yono alikulomba mupelaje, na leche mukwepa yoyose yono alisaka kopa. ⁴³Mwahulika ikulonga, 'Umwende jilani yako, na umusibile aduwi wako'. ⁴⁴Lakini huwalonjelenyi, muwende maadui wenu, muwalombele wono wali wakomaza, ⁴⁵Ku soko mwe wana wo sogo yenyu wa kuulanga. Soko akunoza lizuwa liwamuliche iwabii ne waswanu, na akuwa lonjela mvula wabii ne waswanu. ⁴⁶Hono muwende wonowawendile nyenye, motuga sawabu chi? kwani walavya ushulu siwakunoza nhayiyo? ⁴⁷Na hono muwalamuse zindugu zenyu du motuga chichi zaidi ya wanje? Alu! Wanhu we mataifa siwakunoza nhayiyo? ⁴⁸Ku soko iyo mukusachigwa mwe muliwakamilifu zono sogo yenyu wa kuulanga zono mukamilifu.

Chapter 6

¹Zingatile kunoza matumo ge haki hamwande ye wanhu ili wilajile, vinginevyo sekotugwa sawabu kutawilila ko sogo wa yono alikuulanga. ²Soko yiyo lechetowa litalumbeta na kwisifu mwenecho hina wanajiki wono wa kunoza muma sinagogi na mumitaa, ili kwanba wanhuwawasifu, Kweli huwalonjenyi, wakondya bochela isawabu yawo. ³Lakini gwe honokulavya, muwoko wako we nhiji uleche manya chono chikunozwa na muwoko wo kulume, ⁴ili kwamba izawadi yako ilavye chinyele. Baho sogo yako yono akuona muchinyele alakupela isawabu yako. ⁵Na wono wonza lomba, liche kihawana ne wanafiki, ku soko wendile kwima no kulomba mumasinagogi na muzikona ze mitaa, soko wanhu wawalanje. Ukweli huwalonjelenyi, wakondya bochela isawabu yawo. ⁶Lakini gwe, hono kulomba, winjile kugati. Funje mulango, na ulombe ku sogo yako yono alichinyele. Baho sogo yono akuona chinyele alakupele isawabu yako. ⁷Na hono ulimuulombe, liche uyajila makani gono ga sina mana nhina mataifa zono wakunoza, soko wakihwesa zono wakuulikwa ku soko ye makani menji gono wa kulonga. ⁸Soko yiyo leche kihanwa zono wenecho ku soko sogo yako amanyile mahitajigako hamba ukali na lomba kwakwe. ⁹Nhayiyo hodu lombe nhayi: Sogo yetu wo kuulanga, litogolwelitagwa lyako. ¹⁰Utemi wako uze, wendeche wako unozwe ahaha hanze zono kuko kuulanga. ¹¹Uchipele lulu chokulya chetu che kila isiku. ¹²Uchinene magawa getu, zono na sese chikuwanenela wono chikuwadaya wayetu. ¹³Na lechchileta mumajelo, lakini uchiepushe kulawilila ko yula mubii'. ¹⁴Nono muwanenele wanhu masutya gawo, sogo yako wakuulanga nayo alawanenela yenye. ¹⁵Lakini hono simukuwanenelamasutya gawo, wala sogo yenyu salawanenela masutya genyu. ¹⁶Zaidi ya gose, hono weufunjile, lechelajila meso ge huzuni zono wanafiki zonowakunoza, ku soko wakunjile meso gawo ili kwamba wanhu huwalonjelenyi, bochela isawabu yawo. ¹⁷Lakini agwe, hono weufunjile, ibakaje mafuta ku mutwe wako na wizuguze ku meso gako. ¹⁸Baho siyokulajisa kumwande ye wanhu zono ufunjile, lakini du yo ko sogo yako akuwona uhundiche, akukupela isawabu yako. ¹⁹Liche kiwichila ihazina yako menecho ahaha nzee, hono nondo ne kutu zikuviza, hono wahizi wakubena na kuhiza. ²⁰Badala yakwe, iwichilaje ihazina yako mwenecho kuulanga, ambapo wala nondo wala kutu siwalisuma viza, ambapo wezi siwakusuma bena na kuhiza. ²¹Ku soko ihazina yako hono hoili, ndipo na mutima wako ukaulibaho. ²²Liso ni tala yo muwili. Ku soko yiyo, hono liso lyako iswanu, muwili wose womema uzelu. ²³Hono lisyolyko ibovu, muwili wako wose umemile utitutotolo. soko yiyo, hono uzelu ulimugati yako ni kutitu sana, ni kutitu hawaha chiasi chi! ²⁴Kusina hamba mumonga hono akusuma kuwatumichila wawaha wejete, soko alamusimbila mumonga na kumwenda yunji, au hono si nhavivyo akilavya ko mumonga na kumuzalau yunji. Simudaiche kumutumuchila mulungu ne zimali. ²⁵Ku soko yiyo hukulonjela, unze usina mashaka kuhusu maisha gako, zono kolya chi au kong'wa chi, au kuhusu muwili wako, kovala chi. Alu! Maisha si zaidi ye chokulya na muwili zaidi ye mavaloo? ²⁶Mlanje zindeje wono walikuchanya. Siwalipanha na siwalivuna na siwalikusanya na kuwika mumadonha, Lakini sogo yenyu wa kuulanga aliwalisha wawo. Alu nyenye si wa samani zaidi kuliko wawo? ²⁷Na yo nani hagati yenyu kwa kujihangaisha akusuma konjeza zilaa monga mu muhe we maisha gakwe? ²⁸Na ku soko chi mwamwina wasiwasi kuhusu mavaloo? Ihwesaje kuhusu mauwa gono gali mumugunda, zono gakuwahapa. Sigakituma mulimo na sigasuma kivaliza. ²⁹Nhali walonjelenyi, hamba selemani mu utukufu wakwe wose sakavalizwa zono mumonga wa awano. ³⁰Hono mulungu aligavaliza mahampha go gali mugunda, gono galikikala siku monga na mtondo galitajwa mumoto, alu ni kwa kiasi chi akawavaliza nye, nyenye yono mwina witumbilo mudodo? ³¹Soko yiyo muleche wasiwasi na kulonga, "Alu cholyachichi?" au "Alu chongwa chichi?" au "Je chovala mwenda chi?" ³²Ku soko mataifa wakusaka vinu avi, na sogo yenyu wo kuulanga amanyile zono mukasaka na gago. ³³Lakini mwanze saka utemi wakwe ne ihaki yakwe na gago gokabizwa kwako. ³⁴Ku soko, lechewona shaka soko ye mitondo ileshughulikia yenecho. Kila isiku ikikondya ne litatizo lyakwe lyenecho.

Chapter 7

¹Lechehukumu, nagwe uleche hukumiwa. ²Kwa ihukumu yonoukukumu, nagwe kuhukumiwa. Na ku chipimo cholo ulipima na gwegwe kopimilwa chicho. ³Na kusoko chi ukulanga chibembeswa chomuti chono chili mwiliso lyo nduguyo, Lakini sulimanya libembeswa lye litinde lyonolilimumo mwiliso lyako, baho udaiche suma wona viswanu na kuchiusa chibembeswa che li bichi chono chimumo mwiliso lyo nduguyo. ⁴Ulisuma ule longa konduguyo, wime mbuse chibembeswa lye litinde litinde lilimugati ye liso lyako? ⁵Munafiki gwe ; longole usa litinde lyonolilimumo mwiliso lyako, baho kusuma ona viswanu na kuusa chibembeswa che muti chono chilimumo mwiliso lyo nduguyo. ⁶Lechepela mabwa chono chelile na leche gumilila zinguluwe ilulu hamwande yawo. Vinginevyo wakuvihalibu na kuvikanyaga kwa magulu, kanhi walakupituchila gwegwe na kukudemula vipande vipande ⁷Lombe, nagwe kopegwa. Sache, nagwe koyuga. Hodise, nagwe kodigulilwa. ⁸Ko yoyose yono alilomba, hubochela. na ko yoyose yono akusaka, hutuga. Na ko munhu yonoalihodisa, akudigulilwa. ⁹Au hoyuli munhu hagati yenyu yono, hono mwana wakwe alomba chipande cho mukate komupela ibwe? ¹⁰Au hono amulombe somba, na mwenechoakumupela izoka? ¹¹Ku soko, hono nye muliwabii mumanyile pela wana wenyu zizawadi swanu, Alu! Ni chiasi chi zaidi sogo hono alikuulanga alawapela vinu viswanu awala wono walimulomba mwenecho? ¹²Ku soko yiyo, kotuga kunozezwa chinu chochose na wanhu wanj, nagwe ikusachigwa kuwa nozeza nhayiyo. ku soko yiyo ni sheliya na manabii. ¹³Mwinjile kwa kukolela ligeti lisisili. Ku soko ligeti ligazi na nzila ngazi yono ikulongoza kubita muubii, na kowali wanhu wenji wonowalikola nzila yiyo. ¹⁴Ligeti ni isisili, Ligeti lisisili ni nzila yonoikulongoza muumi na niwachefu wono wakusuma yiona. ¹⁵Wenze makini ne waonaji wo ulambi, wonowakuza wavalile hingo ye nholo, lakini kweli ni nhewe wakali. ¹⁶Kwa maana gawo mulawamanya. Alu wanhu wakusuma dudula mana muma miya, au mutini muzibeyu ze mubaruti? ¹⁷Kwa namna yiyo, kila mubichi muswanu huleta mana maswanu, lakini mubichi mubii huleta mana mabii. ¹⁸Mubichi muswanu sowosuma lela mana mabii, wala mubichi mubii siwasuma leta mana maswanu. ¹⁹Kila mubichi wonosiukulela mana maswanu uladumulya na kugumilwa mumoto. ²⁰Soko yiyo, kowamanya kulawilila mumana gawo. ²¹Si kila, munhu yono akunonjela nene, 'muwaha, muwaha', alenjila muutemi wo kuulanga, ila yulya mwenecho yono akunozza uwendo wo sogo yangu yono alikuulanga. ²²Wanhu wenji walanonjela isiku ilya. 'Muwaha, Muwaha, sichikalavya nhani kwe tagwa lyako, sishikalavya machisi kwe tajwa lyako, na kwe tajwa lyako chikanoza meyumo menji mawaha?' ²³Baho nitawalonjela kuzelu, sinhaawamanyenyi nyenye! muuche kwangu, Anye yono mukituma mabiii! ²⁴Ku soko, kila mumonga yonoakuhulika zinhani zangu na kunoza akihwana na munhu yonoena hekima yono akazenga kaya yakwe kuchanya ye libwe. ²⁵Mvula ikatonya, mafuliko gakakuza, ne mbeho ikakuza na ikaitowa ikaya yiyo, lakini siikasuma gwa hasi, soko yandi zenjigwe kuchanya ye mahanga. ²⁶Ninga kila munhu yonoalihulika nhani yangu na aleche noza, alehwana na munhu mupumbavu yono akazenga kaya yakwe kuchanya ye mahanga. ²⁷mvula ikakuza, mafuliko gakakuza, ne mbeho ikakuza na kuitowa kaya yiyo. Na ikagwa, na uviche wakwe ukakamilika. ²⁸Gakafika mapango go Yesu akamala kulonga nhani azi, makutano wakashangazwa ne mafundo gakwe. ²⁹Ku soko akafunda hina munhu yono ena utemi, na siyo hina waandishii wawo.

Chapter 8

¹Mapangoo Yesu gono akatima hasi kulawilila mwigongo, umati muwaha ukamutyatya. ²Lanje mukoma akaza na akamuhemba hamwande yakwe, akatya, "Nakondya . Wenze muzelu". Baho baho akakwemwa ukoma wakwe. ³Yesu akamulonjela, "Lanje leche longa ko munhubyoyose. Ibataje nzila yako, na wilajilaje mwenecho kwa kuhani na ulavye zawadi yono Musa akalajiza, ku soko yo ushuhuda kwawo. ⁴Yesu akamulonjela, "Lanje leche longa ko munhu yoyose. Ibataje nzila yako na wilajilaje mwenecho kwa kuhani na ulavye zawadi yono Musa akalajiza, Ku soko yo ushuhuda kwawo" ⁵Mapango Yesu akafika kapernaumu, Jemedali akakuza kwakwe akamuuzwa ⁶akutya, " Muwaha mutumami wangu agonile kukaya atamigwe na ena mawine ga kugaza" ⁷Yesu akamulonjela, "Nokuza na nimunoje". ⁸Jemedali akapitumula na akamulonjela "muwaha, ane si wasamani paka uze na kwinjila ila mugati ye dali yangu, tambule nhani du na mutumami wangu akunoga. ⁹Kusoko nane ni munhu yononina utemi, na ninanawo asikali wono wali hasi yangu,. Hono nonje kwa ayu" ¹⁰Bite akubita, na ko yunji" njoo na yuyo akuza, na kwa mutumami wangu, "Noze nhayi" na mwenecho akuloza nhayiyo" ¹¹Mapango Yesu akagahulika gano, akashangazwa na kuwalonjela wale wonowamutyatyaga, "Kweli nhuwalonjela, ghali na tuga wono munhu yono ena wihuwilo zono ayu muisraelii. ¹²Niliwalonjelenyi, wenji walaza kulawilila kuchilima na kumuwezi, welekala mumeza hamonga na Abrahamu, Isaka na Yakobo, muutemi wa kuulanga. ¹³Ninga iwana woutemi walatagwa hagati kutitu kunje, ambapo kolokwina chililo na kusaga meno". ¹⁴Yesu akamulonjela jemedali, " Bite! zono wakodya kihuwila, na inozwe nhayiyo kwako" Na mutumami akanoga mapango ge saa yiyo. ¹⁵Mapango Yesu gono akafika mukaya ya Petelo, akamuwona mukwewe wakwe na Petelo agonile andi atamigwe mphugo. ¹⁶Yesu akamupamya muwoko wakwe, ne mphungo yakwe ikamulechela. Hodu akakinuka kuanza kumuhudimimiya. ¹⁷Na zono ikafika chinyamihe, wanhu wakamulete la Yesu wenji wono watemigwe ne machisi. Akagawinga machisi na wala wonowatamigwe akawawanoja. ¹⁸Kwa namana ayi gkatimiza gala gono gali gakondya longwa na Isaya muwoni, " Agwe mweneche akasola zimphungo zetu na akadighula matamwa getu" ¹⁹Hodu Yesu zono akaona likusanyikao lyamupilima, akalavyo maelekezo go kubita upande unji wa bahari ya Galilaya. ²⁰Hodu mwandishi akakuza kwakwe na akatya, "Mwalimu, nokutyatya kokose konokobita". ²¹Yesu akamulonjela, " Machewe gena mwamwina, na zindeje zo kuchanya vinhuli lakini mwana wa Adamu asina sehemu yo kuwika mutwe wakwe". ²²Mwanafunzi yunji akamulonjela, "muwaha, nduhusu kwanza hamuziche sogo yangu". ²³Lakini Yesu akamulonjela, "Nhyatyaje, na uwaleche wono wafiye wawanzike wonowafiye wayawo". ²⁴Yesu zono akakwinjila mumutumbwi, wanafunzi wakwe wakamutyatya mumutumbwi. ²⁵Lanje, ikakinuka zoluba mbaha kuchanya ye bahali, chiasi kwamba mutumbwi ukagubihizwa ne mawimbi. Lakini Yesu andi agonile. ²⁶Wanafunzi wakakuza kwakwe na kumunusa wakutya, "Muwaha, chiokowaje se, chanzabita fya!" ²⁷Yesu akawalonjela, " ku soko chi mukogopa, nyenye yono mwina wihuwile mudodo?" Ndipo akakinuka na kuukalipia ubeho we bahali. Hodu kukawa ne utulivu muwaha, ²⁸wechilume wekebatwa no mushangao wakatya, " Ayu munhu ni wa namnachi, zono hamba mbeho na bahari vilimutii mwenecho?" ²⁹Mapango Yesu zono andi anza kupehelo inji ye sii ya magadala, wechimule wejete wono watawaliwe ne machisi weketanhanila nayo. Wandi walawiliaga mumakabuli na wanozaga fujo sana, chiasi kwamba kusina yono alisafili yono akusuma kola inzila ilya. ³⁰Lanje wikalavya mazii na kutya, "China chichicho kunoza kwako, mwana wo mulungu? Wazaha chitesa kabla ye mapango kufika?" ³¹Sasa likundi liwaha lye zingubiwe lyandi lya dimaga, handi sio kutali sana hono wandi, ³²Machisi gakendelela lalamika kwa Yesu na kulonga." Hono kochiamulu chiuche, chitugulaje mwikundi lye magube" ³³Yesu akagonjela, "mubite" machisi gakauka na kubita mumagube. Na ulanje, likundi lyose likatima kulawilila ila migongo kutimila mubahali na lyose likafyika mumalenga. ³⁴Wechilume wonowadimanga magube wakatiga. Na wono wakabita mumujini wakaelezea kila chinhu, hususani chonochikejela kwa wechilume wono wandi watemigwe ne machisi. ³⁵Lanje, muji wose ukukuza kitanhanila na Yesu. Zono wakamuona, wakamlazimisha auche mumukwa wawo.

Chapter 9

¹Yesu akakwinjila mwiboti, akavuka na akafika mumuji wono ekalaga. ²Lanje wakamuletela munhu yono apolite alazigwe mwigodoro. Azazona wihuwilo wawo, Yesu akamulonjela munhu yono apolile, "Mwanagu, wenze wina nyemo, ubii wako walichelwa"³Lanje, baazi ye walimu we shenya wakakilonjela wenecho ko wenecho, "Ayu munhu akukujulu" ⁴Yesu akamanya mahweso gawo akalanga, nhaule mukihwesa mabii mimitima yenu? ⁵Cha hayi chono chipelu kulanga, ubii wako walechelelwa au kulanga, 'inukaje ujenda?' ⁶Ninga mumaye ya kwamba mwana wa Adamu ena usumi we kulechela ubii...."akalanga agano kwa yulya yono andi apoleleye, "inukje, sole ligodolo lyako, na ubite kukaya kwako"⁷Hodu yulwa munhu akakinuka na kuuka kubita kukaya kwakwe. ⁸Makughano wazaona gago, wakashangaa na kumusifu mulungu, yono awapela usume wuwo wanhu. ⁹Na Yesu hono akulonga kulawilila baho, akamuona munhu yon akuchemwa kwe litagwa lye matayo, yono andi ekaye sehemu ye watoza ushulu. Nayo akamulonjela, "Nhatyaje nene" Nayo akakinuka akamutyatya.¹⁰Na Yesu zono akacheke ili alye ndigwa muyumba, wakakuza walavya ushulu wenji na wanhu wabii wakalya zindigwa hamonga na Yesu na wanafunzi wake. ¹¹Hodu mafarisayo wazaona gago, wakawalonjela wanafunzi "Cho chichi mwalimu wenyu akulya hamonga ne walavya ushulu ne wanhu wabii?"¹²Yesu azahulika gago, nayo akalanga "wanhu wono wenu afya swanu siwakusaka muganga, isipokuwa walya wono wa tamiche. ¹³Ikuwasaka mubite mukefunze maana yake, "Nyendile ulechelelo na siyo sadaka" ku soko nhaza, si wonowena ihaki kutubu, lakini wono wena zizambi. ¹⁴Hodu wanafunzi wa Yohana wakakuza kwakwe na kulanga, "ku soko chi sese na mafarisayo zilifunga, lakini wanafunzi wako siwalifunga?" ¹⁵Yesu akawalonjela, je wasindikizaji wa arusi wadayiche we wena huzuni pindi muwaha we arusi zono ali hamonga nawo? lakini zisiku zilikuza ambapo muwaha we arusi alasolwa kulawilila kwawo, na baho walafunga. ¹⁶Hasina munhu yono aliwika chipande che mwenda mupya mu mwenda we katali, chilaka chilafumulwa kulawilila mumwenda na mudemuko muwaha ulejela. ¹⁷Kusina wanhu wono wakuwika ujimbi mupya muchiya cho ujimbii we katali, hono wanoze nhayiyo, ihingo yo demuka, ujimbi yomwajika ne hingo yovizika. Badala yake, hutajila ujimbe mupya muhingo mya na vyose vikavilisalama. ¹⁸Mapango Yesu hono awalonelaga makani gago, lanje, afisa akakuza akamuhemba hamwande yakwe. Nayo akalanga, muhiza wangu afyiza punde, lakini uze uwiche muwoko wako kuchanya yakwe na mwene akikala kanhi. ¹⁹Hodu Yesu akakinuka na kumutyatya ne wanafunzi wakwe. ²⁰Lanje, muchekulu yono sakami yalawalaga mapango ge myaka ikumi ne nyejete, akakuza behi na Yesu akamupamya sehemu yeli pindo lyo mwenda wakwe. ²¹Ku soko akalanga, "Hono phanye mwenda wakwe, nane notuga unojee". ²²Yesu akapiyuka na kumulaga na kumulonjela "Muhinza, ipelaje mutima, wihuwilo wako wakunoza wanoga". Na mapango gago muhinza akabochela unojee mapango gago. ²³Na Yesu zono akafika mukaya ya afisa, nayo akawaona watowa tarumbeta na umatuwe wanhu wandi wakuzoza. ²⁴Nayo akalanga, "muuche hano, kusoko muhinza safyiye, bali agonile. Lakini wene wakaseka na kumusanifu. ²⁵Na wala wanhu honowakauswa kunze, nayo akakwinjila kugati na kumubata muwoko na muhinza akakinuka. ²⁶Ne zinhani azi zikaeneya mumuji wose. ²⁷Ndipo Yesu hono akolaga kulawilila ahala, wechilume wejete wabofu wakamutyatya. Wakakwendelela kuyowa mazi wakutya, "chikulomba uchinenele, Mwana wa Daudi". ²⁸Chipindi Yesu hono andi afika mukaya, walya wabofu wakakuza kwakwe. Yesu akawalonjela, "Mukwamini zono nhusuma noza?" Nawo wakamulonjela "Heya, muwaha"²⁹Hodu Yesu akapamya meso gawo na kulanga "Na inozwe nhayiyo kwenyu zono wihuwilo wenyu ulivyo". ³⁰Ne meso gawo gakanugula. Hodu Yesu akasisitiza akawalonjela akatya "lanjenyi munhu yoyose aleche manya kuhusu nhani ayi". ³¹Lakini wanhu awa wejete wakauka na kutangaza nhani azi sehemu zose zo muji. ³²Hodu walya wechilume wejete hono wabitaga, lanje munhu mumonga bubu andiapagawe ne machisi akaletwa kwa Yesu. ³³Ne machisi zono gakauka, yulya munhu bubu akakwanza longa. Umati ukashangwa na kulanga "Ai siiwahile kijela mu Israeili. ³⁴Ninga mafarisayo walongaga"Kwa wawaha we machisi, akuwawinga machisi"³⁵Yesu akabita mumuji yose ne vijiji. Nayo akabitilila funda muma sinagogi, akuganula nhani yo utemi, kuponya matamwa ya kila ayina ne uzaifu wa aina zose. ³⁶Mapango gono akalanga winji, nayo akawoonela usungu, ku soko wakugaya na kutukuwala mitima. Wandi hina nholo wono wasina mudimi. ³⁷Nayo akawalonjela wanafunzi wakwe. "mavuno ni menji, ninga watumamilo wache. ³⁸Hodu baho mbelambela mumulombaje muwaha we mavuno, ili kwamba awatume wetumamilimo mumavuno gakwe"

Chapter 10

¹Yesu akawechema wanafunzi wakwe ikumi na wejete hamob=nga na kuwapela utemi juu ye mapepo machafu, kugakaripila na kugawinga na kuwanoja aina zose ze mapungo ne aina zose ze matamwa.²Matajwa ge wa tumami ikumi na yejete aga. Lo kwanza Saimoni (hono akuchemwa Petelo) na Anduleya muwaha wakwe, Yakobo mwana wa zebedayo, na Yohana muwaha wakwe: ³Filipo, na Batolomeyo, Tomaso, na Matayo mudaya ushulu, Yakobo mwana wa Alufayo, Tadeyi, ⁴Saimoni mkananayo, na Yuda iskariyote, yono akamusaliti.⁵Awa ikumi na yajete Yesu akawatuma. Nayo akawaelekeza akutya "Mleche bit ishemu yono wekaye wemataiafa na muleche kwinjila mumiji ye wasamaliya. ⁶Badala yakwe, mubite kwe zinholo zonoza jiliye ze kaya ya Israel. ⁷Na mutabita, muganule na kulonga, utemi wo ulanga wakalibiya. ⁸Ponyeni watamwa, muwazukule wono wafyiye, muwatakasaje wono wena ukoma na muwinje machisi. Mwabochela bwete, mulavye bwete. ⁹Muleche sola zahabu, almasi au shaba muzipochi zenyu. ¹⁰Lechesola mukoba mumuhinzo wenyu, au mwenda wa ziada, vilatu au nhome, ku soko mutuma milimo akusitahili na mwikale baho mupaka muze muuche. ¹¹Muji wowose au chijiji chonomokwinjila, musache yono akusitahili na mwikale baho mupaka muze muuche. ¹²Mutakwinjila mukaya mulamuse, ¹³hono kaya ilistahili, amani yenyu ikalaje baho, lakini hono kaya siikusitahili, amani yenyu iuche hamonga nanye. ¹⁴Na ka wala wono siwalibochela nyenye au kuwahulichiza zinhani zenyu, mapango go kuuka mukaya au mumuji wuwo, mwipataje manhundi ge magulu genyu sehemu yiyo. ¹⁵Mbeka nhuwalonjelenyi, yo yina yokusitahimili zaidi muji wa Sodoma na Gomora isukuye hukumu kuliko muji wuwo. ¹⁶Walanje, niliwatuma hina nholo hagati yemubwa mwitu, ku soko yiyo mwenze na welevu hina nzoka na wapolo hina ziwa. ¹⁷Mwenze waangalifu ne wanhu, walawategula muma balaza, na watawatowa muma sinagogi. ¹⁸Na mulaletwa hamwande ye wawaha na utemi ku soko yangu, hina ushuhuda kwawo na mumataifa. ¹⁹Chipindi chonowalawashutumu, muleche kuwa na wasiwasi zono ila wule au chichi cha kulanga, soko chinu cho kulonga mulapegwa mapango gago. ²⁰Soko siyo nyenye yono mulalonga, lakini muhewe sogo yenu alalonga mugati yenyu. ²¹Ndugu alamwinuchila ndugu yakwe kumuulaga, na sogwe ko mwanagwe. Wana welenuka kuchanya ye walezi, na kuwasababishaya ifya. ²²Nanye mutachukiwa na kila munhu ku soko ye litajwa lyangu. Lakini yoyose yonokovumiliya mupaka kumwisho munhu yuyo alaokolewa. ²³Mapango gono waliwatesenyei mumuji awu, mumanyile muji wono ukutyatya, ukweli niliwalonjelenyi, mukamukali na bita mumuji yose ya Israeli kabla yo mwana wa Adamu akali naza. ²⁴Mwanafunzi siyo muwaha kuliko mwaliu wakwe, wala muwanda yono alikuchanya, yo muwaha wakwe. ²⁵Ikondize kwa mwanafunzi zono enze ehwanile ne mwalimu wakwe, na mwitumami zono muwaha wakwe. Zono wakumuchema muwaha we kaya Belzabuli, ni kwa kiasi chi zaidi watawakashifu we kaya yakwe! ²⁶Hodu baho mulewahofu wawo, ku soko kusina nhani yono siyogubulilwa, na kusina lyono lihundiche lyono silyojulikana. ²⁷Chilya chono niliwalonjelenyi muchilo, muchilongaje muuzelu, na chono mulichihulika kwa ulayini mumakutu genyu muchitangazaje hono mulimuchanya ye zi kaya. ²⁸Muliche wogopa awala wono wakuulaga muwili lakini wasina usume wo kulaga ighumbula. Badala yakwe, mumotodaje yulya yono akusuma kwangamiza muwili ne nhumbula kulya kuzimu. ²⁹Alu kasuku wejete siwaliguzwa kwa sendi ndodo? Hamba baho kusina yono alisuma gwaa hasi bila sogo nyenye kumanya. ³⁰Ninga hamba idadi lye zivyili mbale. ³¹Mwenze musina hofu, ku soko mwinasamani zaidi ye kasukuu wenji. ³²Alu kanhi kila mumonga yono alahongo hamwande ye wanhu, nane nilamulonga hamwande yo sogo yangu yona ali kuulanga. ³³Lakini mwene yono alanhana hamwande ye wanhu, nane nilamukana hamwande yo sogo yangu wa kuulanga. ³⁴Muleche kihwesa zono naza leta amani musisinizize leta amani, lakini lipanga. ³⁵Ku soko nhaza kumuwika munhu etowe no sogo yakwe na muhinza zidi yo nyina yakwe, na mukwe zidi yo myina mukwe wakwe. ³⁶Aduwi wa munhu wala walya wo mukaya yakwe. ³⁷Mwene yono amwendite sogwe au yina zaidi kuliko nene yuy hanisitahili. Na yuyo yonoamwendile muzelelo au muhinza zaidi kuliko nene yuyo hanistahili. ³⁸Mwenecho yono sakudinhula musalaba na kunityatya nene hanistahili. ³⁹Mwene yono akusaka maisha alagajiliza. Lakini mwene yono akugajiliza maisha ku soko yangu alagatya ⁴⁰Mwene yono alawakalibisha aghalibisha nene, na mwene yono alaghalibisha nene amukalibisha mwene yono anhumile nene. Na mwene yono alamukabilisha muonaji ku soko ni muonaji alabochela sawabu yo uonaji. ⁴¹Na mwene yono alamukalibisha yono ena ihaki ku soko yo munhu we haki alabochela isawabu yo munhu we haki. ⁴²Yoyose yono alamupela mumonga we wadodo awa, hamba chikombe che malenga go kugwa ge mbeho, ku soko mwene ni mwanafunzi, kweli niliwalonjelenyi, mwene sadaiche kosa kwa nzila yoyose sawabu yakwe."

Chapter 11

¹Ikawa baada ya Yesu kumala kuwaelekeza wanafunzi wakwe ikumi na wajete akauka hala akabita kufunda na kuganula mumuji yawo. ²Na Yohana andi mwigereza akahulika kuhusu matumo ga kristo, akatuma ujumbe kukolela wanafunzi wakwe, ³na wakamuza, "Gwegwe yo yulya yonoakuza, au kuyuli yunji yonochikusachigwa chimulindile?" ⁴Yesu akapiyula na kutya "Mubitenyi mukamulonjele Yohana agala mono muligawona na galamono muligahulika. ⁵Wanhu wonosiwaliwona wakutuga wona, viwete wakujenda, wakoma walitakaswa, wanhu wono siwalihulika walihulika kanhi, wanhu wono wafyiye walizuka na kutuga umi, na wanhu wahitaji wakuganuliwa habari swanu. ⁶Na alugutwe yulya yono saliwona shaka kuhuse ne. ⁷Mapango wanhu awa hono wakauka, Yesu akakwanza longi na umati kuhusu Yohana, cho chichi chono mubitile langa mu jangwa tte likitikiswa na ubeho? ⁸Ninga chichi chono mukabita langa_ munhu yono avalile mwenda mololo? Mbeka, walikikala muzikaya ze watemi. ⁹Ninga mukauka langa chi_ Nabii? Heya, nhuwalonjela, na zaidi ya Nabii. ¹⁰Ayu yoandichiwe, "Lanje, nhumutuma mujumbe wangu hamwande ye meso gakwe, hono akuandaa nzila yako hamwande yako. ¹¹Nene nhuwalonjela kweli, hagati wono waleligwe na muchekulu kusina yono muwaha kuliko Yohana mubatizaji. Lakini yono mudodo mu utemi wo kuutanga ni muwaha kuliko mwene. ¹²Kulawilila zisiku za Yohana mbatizaji mupaka kwaha, utemi wa kuulanga ni wa vilungu, na wanhu wono wena vilungu, wakuusola kwa vilungu. ¹³Ku soko manabii na zisheria, yandii tabiliwa mupaka kwa Yohana. ¹⁴Hono mwakondya lumba, ayu yo Eliya, yulya yono alikuza. ¹⁵Yono ena makutu go kuhulika na ahuliche. ¹⁶Nilichilinganishe na chihi chizazi achi? Ni mufano wa wana wonowakidawala mumaeneo ge lisoko, wono wachehile na kichema. ¹⁷na kulonga,' Chikawatowela zomali simukedawala. Chikalila na simwalila'. ¹⁸Ku soko Yohana akaza bila kulya mukate au kugwa ujimbi, na wakawa wakutya, 'Ena ipepo". ¹⁹Mwana wa Adamu akaza akulya na kugwa na kulonga "Tyetye, ni munhu mulaji na mukolwa, rafiki wa wasola ushulu na wono wena zizambi!" Lakini hekima ikijela kwa matumo gakwe". ²⁰Yesu akanza kemeya miji ambamo baazi ya matumo gakwe ge ajabu gono geketumwa, ku soko wandi wakali na tubu, ²¹Ole wako, kolazini, ole wako Bethsaida! Hono matumo mawaha andi ge tumwe Tiro na Sidoni agala gono ganozigwe ahano, wandi wewatubu katali kwa kuvala magunila na kibaka machivu. ²²Ninga yala uvumilivu kwa Tiro na Sidoni zi siku ze hukumu kuliko kwako. ²³Agwe, Kapernaumu, unazani wakukwinula mupaka kuulanga? Siyo utatimwa mupaka hasi kuzimu. Zono kwa Sodoma kwandi kunozwe matumo mawaha, zono ganozigwe kwako, yandi ye ilibaha mupaka lulu. ²⁴Bali nhulonga kwao zono yo hapelu musii ye Sodoma kwima muhukumu kuliko gwegwe. ²⁵Mumapango gago Yesu akalanga, "Nhukusifu gwegwe, sogo, muwaha wa kuulanga ne sii, ku soko ukawahundika mambo aga wono wena ihekima ne mahala, na kugafunula wono wasina elimu, hina wana wadodo. ²⁶Sogo yangu ku soko ikakwendeza vivyo mumeso gako. ²⁷Mambo gose gakabiziwa kwangu kulawilila ko sogo yangu. Na kusina yono amumanyile mwana isipokuwa sogwe, na kusina yono amumanyekele sogwe isipouwa mwana, na yoyose hono mwana ena hamu yo kumufunilia. ²⁸Muze kwangu, nyenye wose wono mukugazika na wono mukulemelwa ne mizigo mizito, nane nowacheheza. ²⁹Jitieni nira yangu na mwifunze kulawilila kwangu, ku soko nene ni munyenyekevu na mupole we nhumbula na motuga pumuzikolye mitima yenyu. ³⁰Ku soko nira yangu ni ndeche na muzigo wangu ni mupelupelu.

Chapter 12

¹Mapango gago Yesu akabita isiku ye sabato kukolela muugunda. Wanafunzi wakwe waliwena nzala na wakakwanza bena maso na kulya. ²Ninga mafarisayo wazawona gago, wakamulonjela Yesu" lanje wanafunzi wako wakubena isheria wakituma siku gonosiga likuhusiwa isuku ye sabato"³Ninga Yesu akawalonjela, "Simukasoma zono Daudi gonokanoza, mapango gono andi ena nzala, hamonga ne wanhu wono andi ena nawo? ⁴Zono akenjila mugati ye kaya yo Mulungu na kulya mikate ye wonyesho, yono yandi siyo halali kwa makuhani? ⁵Mukali nasoma musheriya, kwamba musiku ye sabato makuhani mugati ye lihekalu huichafuwa sabato, lakini wasina ihatia? ⁶Ninga nhulonga kwenyu yono muwaha kuliko lihekalu alii ahano.⁷Hono mwandi mumaye ayii ikwamanisha chichi, nhusaka rehema na siyo sadaka; mwandi muleche wahukumu wono wasina ne hatia, ⁸Ku soko Mwana waAdamu yo muwaha we sabato".⁹Hodu Yesu akauka baho akabita mwisinagogi lyayo. ¹⁰Lanje kwandi na munhu yonoapolile muwoko. Mafarisayo wakamuza Yesu, wakutya."Alu, ni halali kumunozisa isuku ye sabato?" ili kwamba wasume kushitaki kwa kunoza zambi. ¹¹Yesu akawalonjela,"Nani hagati yenu, hono ena nholo monga, na yiyo nholo ikagwa mugati ye likombo isiku ye sabato, sakumubata na kumuusa kwa vilungu mugati ye likombo? ¹²Alu, cha hayi chochina samani, zaidi kwani, si zaidi ye nholo! kwa nhavivyo ni halali kunoza maswanu isiku ye sabato. ¹³Kanhi Yesu akamulonjela yulya munhu,"Golose muwoko wako" Akagolosa, na ukutuga afya, zono ulya unji. ¹⁴Ninga Mafarisayo wakalawila kumze na wakapanga zono wakumwangamiza wakabita kunze kupanga chinyume chakwe. Wandi wasakaga zono womuulaga. ¹⁵Yesu zono akamaya lilo akauka baho. Wanhu wenji wakamutyatya, na akawanoja wose. ¹⁶Akawalaajiza waleche munoza amanyiche kuwanji, ¹⁷hamba itimiye ilya kweli, yono yandi yalongwa na nabii Isaya, kutya, ¹⁸Lanje, mutumami wangu yononimuhagulile, mwendeche wangu, Mugati yakwe mutima wangu wendeche. Nowika nhumbula yangu kuchanya yakwe, alatangaza ihukumu mumataifa. ¹⁹Salagaya wala kulila kwa vilungu; wala awaye yoyose kuhulika lizii lyakwe mumutaa. ²⁰Sakulibena litete lyonolichubuche; sakuzima utambi wowose wonoukulavya lyosi, mupaka zono alaleta ihukumu ilashinda. ²¹Ne mataifa wala wena ne ujasili mweitajwa lyakwe. ²²Munhu nhendu na bubu, yono apagawe ne mapepo akaletwa hamwande ya Yesu. Akamunozisa, hamonga ne malawililo ya kwamba munhu bubu akalonga na kuwona. ²³Makutano wose wakashangaa na kulonga, "Ikusumikana munhu ayu zono mwana wa Daudi?"²⁴Ninga chipindi Mafarisayo wakahulika muujiza au, wakalonga,"Ayu munhu sakuza ipepo kwa vilungu vyakwe mwenecho isipokuwa kwa vilungu vya Belzebuli,muwaha wa mapepo. ²⁵"Ninga Yesu akamanyika mahweso gawo na kuwalonjela, "Kila utemi wonougawanyiche wenecho ukuvila, na kila muji au kaya yono igawanyiche yenecho siilikwima. ²⁶Ikiwa shetani, akumusa shetani, basi akipinga mumutima wakwe mwenecho. ²⁷Ni kwa namunachi utemi wakwe wokwima? Na hono nhulavya ipepo kwa vilungu vya beli zabuli, wafuasi wenyu wakuusa kwa nzila chi? Ku soko ya ai wala mahakimu wenyu²⁸Na kama nhulavya lipepo kwa vilungu vya muhewo Mulungu, hodu utemi wo ,Mulungu waza kwenyu. ²⁹Na munhu akusuma ule kwinjila mugati ye kaya yono ena vilungu kwanza? Heya alahiza zimali zakwe kulawilila mugati ye kaya. ³⁰Yoyose yonosialihamonga nane alichinyume changu, nayo yono salilundika hamonga nane yayo hutawanya. ³¹Ku soko nhulonga kwenyu, kila zambi na kufulu wanhu walanenelwa, ila kumukufuru Muhewonowelile siwala nenegwa. ³²Na yoyose yonoakulonga nhani chinyume cha Mwana wa Adamu, lilo akunenegwa. Lakini yoyose yono akulonga chinyume na muhe Wonowelile, yuyo sakusamehewa, Musii ayii, na wala ulya wonoukuza. ³³Ama unozisa mutii we muswanu na mana gaye maswanu, au uuvize muti ne mana gaye, ku soko muti ukumanyika mu mana gaye. ³⁴Nyenye chizazi che nzoka, amye ni waovu, mukusuma ule longa mambo maswanu? ku soko mulongo ukulonga gonogakulawilila mu akiba ya gonogalimumo mumutima. ³⁵Munhu muswanu mu akiba iswanu yo mutima wakwe gakulawila muswanu, na munhu muov mu akiba ovu ya mutima wakwe, hulavya chono chiovu. ³⁶Nhuwalonjela zono muzisiku ze hukumu wanhu walalavya mawalo ge kila ineno lyono lisina maana gono wakalonga. ³⁷Ku soko kwa maneno gako ulawilila ihaki na kwa maneno gako ulahukumiwa". ³⁸Kisha baadhi ya wwndishi na Mafarisayo wakamupitula Yesu wakutya "Mwalimu, chandichendile kuwona ishara kulawilila kwako". Ninga Yesu akawapitula na kuwalonjela, "Chizazi chiovu na cha zinaa chikusaka ishara. ³⁹Ninga kusina ishara yonoilalavya kwawo isipokuwa ilya ishara ya Yona nabii ⁴⁰Handi nabii Yona zono alimugati yenda ye somba muwaha kwa zisiku idatu chinyamisi ne chilo. ⁴¹Wanhu wa Ninawi walema hamwande ye hukumu hamonga ne chizazi wanhu awa na walachihukumu. Ku soko wakatubu kuuganule wa Yona, na Lanje, munhu nhendu muwaha kuliko Yona ali hano. ⁴²Malikia wa kutakama alenuka muhukumu hamonga ne wanhu we chizazi achii na kuchihukumu. Akaza kulawilila miisho ye nzee kuza kuhuluziza ihekima ya Selemani, na lanje, munhu yunji muwaha kuliko Selemani alibaha hano. ⁴³Mapango lipepo lichafu hono likuuka munhu, hukola sehemu yonoisina malenga likusaka cheheza, ninga sililiwona. ⁴⁴Kisha hulunga,nouya mukaya yangu yono nhauka! Alauya akwagana ilya ikaya yasfishwa na ili tayali. ⁴⁵Kisha likubita

na kuwaleta wanji muhe mubii mupughati wono wabii zaidi kuliko lyene, gakuza cheha gose baho. Ne hali yakwe yo mwisho ika mbii kuliko yo kwanza. Ai zo ikaina muchizazi ach chiovu.⁴⁶Mapango Yesu gonoandi akulonga ne umati lanje, nyina yakwe na wanyandugu wakakwima kunze, wakuasaka kulonga naye.⁴⁷Munhu mumonga akamulonjela, "Lnje nyina yako na ndugu zako wemile kunze, wakuasaka nonga nagwe".⁴⁸Ninga Yesu akamupitula na kumulonjela yono amulonjeye, "Nyina yangu yo nani? Na ndugu zangu ni wakina nani?"⁴⁹Nayo akagolosa muwoko wakwe kwa wanafunzi na kuwalonjela, "Mulanje, awa ni wanyina zangu na ndugu zangu!"⁵⁰Ku soko yoyose yonoakunoza wendeche we sogo yangu yono alikuulanga, munhu yuyo yo ndugu yangu, Lumbulyangu na nyina yangu".

Chapter 13

¹Mu siku yiyo Yesu akauka kukaya na kwikala muphelo ye bahari. ²Umati muwaha ukakusanyika kwa kumupilima, akahelala mugati yo mutumbwi na kwikala mugati yakwe. Umati wose wakakwima muphelo ye bahari. ³Kisha Yesu akalonga nhani nyinji kwa mifano, akatya," Mulache, mupanzi akabita panha. ⁴Hono apanhaga zinji zi ndeje zikakuza zikadobola. ⁵Zimbeyu zinji zikagwa kuchanya ye mabwe, ambapo sizikatuga mulongo wa kukondya. Ghafula zikachipula ku soko ulongo wandi usina kina. ⁶Ninga lizuiwa zono likatula zikanyanywa ku soko zandi zisana midela, na zikanyala. ⁷Mbeyu zinji zikagwa hagati ye miti yonojina maminya. Miti yonoyina mamiya ikatalipha kuchanya ikaibana. ⁸Mbeyu zinji zikagwa muulongo muswanu na zikalela mbeyu, zinji igana limonga, zinji makumi mutandatu na zinji makumi madatu. ⁹Yono ena makutu na ahuliche. ¹⁰Wanafunzi wakakuza na kumulonjela Yesu, " ku soko chi ukulonga ne makutano kwe mifano?" ¹¹Yesu akapitula akawalonjela, "Mupejigwe upendelewo wa kumanya chinyele cho utemi wo kuulanga, bali kwawo siwapejigwe. ¹²Ninga yoyose yono ena nacho, kwakwe mwene akonjezwa zaidi, na akutuga faida mbaha. Ila yono asina hamba chila chono ena akubokwa. ¹³Hodu nhulonga nawo kwa mifano ku soko waliwona, waleche wono imbeka. Na ingawa wakuhulika, waleche hulika wala kumanya. ¹⁴Unabii wa Isaya watimiya kwawo, "Hono mulihulika muleche hulika, ninga kwa vyovyose simulamanya; mapango gono mukuwona musumewona, ninga kwa namuna yoyose ilya mulemanya. ¹⁵Ne mitima ye wanhu awa yanza mititu, ni vikamu hulika, na wafufuniza meso gawo, ili waleche wona kwa meso gawo, au kumanya kwa mitima, nhayiyo wandi waphituchile kanhi, na nandi niwanoje'. ¹⁶Bali meso genyu malugutizwe, ku soko gakuwona ne makutu genyu ku soko gakuhulika. ¹⁷Mbeka niliwalonjela manabii wenji ne wanhu wono wena ihaki wandi wena hamu ya kuwona mambo gala gono muligawona, na siwakasuma gawona. Wakasulumila hulika mabo gala gono muligahulika, siwakagahulika. ¹⁸Alu muhulichize mfano wa mupanzi. ¹⁹Mapango gogose honoakuhulika nhani yo utemi na atechemanya, ndipo muovu akuza na kuchinyakuwa chono cha kondya panhwa mugati ye mutima wakwe. Ai ni mbeyu ilya yono ipanhigwe muphelo ye nzila. ²⁰Mwene yono apanhigwe mumabwe ni yulya yono akuhulika nhani na kuibochela mbelambela kwa nyemo. ²¹Akali asina midela mugati yakwe, ila akuvumiliya mapango mafupi. Mapango we matatizo au mateso hono ga kuza ku soko ye nhani akikobaza. ²²Yono apanhigwehagati ye miti ye mimiya, ayu ni yulya yono akuhulika nhani ninga magaziko ye isii na ukonji wo ugoli ulilisonga ayila inhani ileche lela mana. ²³Yono ipanhigwe muulongo muswanu, yuyo ni yulya yonoakuhulika inhani na kumanya. Ayu ni yulya yono akulela mana na kubitilila lela monga zaidi ya magana, yinji makumi mutandatu, yinji makumi madatu. ²⁴Yesu akawapela mfano yunji. Akutya, "Utemi wo kuulanga winhwanile na munhu yono akapanha mbeyu swanu mu ugunda wakwe. ²⁵Ninga wanhu wakasinzila, adui wakwe akakuza akapanha mabalwe hagati ye ngano hodu akabita. ²⁶Hanyuma ingano ikichindika na kulavya mazao yakwe, baho mabalwe gakakijela. ²⁷Ne watumami wa munyamugunda wakaza wakamulonjela, "Muwaha, ukapanha mbeyu swanu muugunda wako? Yanza ule kanyi mogali maguyu? ²⁸Akawalonjela, adui anozize ali. Ku soko yiyo ulisaka chibite chikakule?" ²⁹Munya muguda akatya, "Aa, mapango gono mulikagula mabalwe mokula hamonga ne ngano. ³⁰Mugalekaje gawahape hamonga mupaka mapango ge nhwanga. Mapango ge nhwanga nilalonga ne wavunaji, "Mulongole gakula magugu na kugawopa matita na muganyanye, ninga mulundiche ngano mwigala lyangu" ³¹Kisha Yesu akawalavivya mfano unji. Akalonga, "Utemi wa kuulanga wihwanile ne mbeyuye haradali yono munhu akaisola na kupanha muugunda wakwe. ³²Mbeyu ayi kwa mbeka ni ndolo kuliko mbeyu zinji zose. Ninga hono ikuwahapa ikweza mbaha kuliko mimeya yose ye bustani ikweza muhichi, chiasi che zindeje cha kuchanya kuza na kuzenga vitunhuli mumanhambi gaye". ³³Akawalonjela mufano unji kanhi. "Utemi wa kuulanga hina chachu ayila yonoikadinhulwa ne wechikulu na kuihanzahanza ne vijelo vidatu vyo usaje mupaka viumuche. ³⁴Gago gose Yesu akagalonga mumumati kwa mifano. Na kusina mifano siakalonga chochose kwawo. ³⁵Ayi yonoyandi yina zono ilya yandi yakondya longa kukolela ukwa nabii chisume timiya, ahalya hono akatya, "Nodigula mulomo wangu kwa mfano. Nolongamambo agale gonogandi mahundiche kwanziza ulongozi we nzee". ³⁶Hodu Yesu akawaleka makutano na kubita kukaya. Wanafunzi wakwewakamubitila na kulonga, "Chifafanuliaje mfano we mabalwe ga kumugunda". ³⁷Yesu akawabitula na kutya, Yono apanhile mbeyu swanu ni mwana wa Adamu. ³⁸Muganda ni nzee; na mbeyu swanu, awa ni wana wo mutemi. Mabalwe ni wana wa yulya mubii, na adui yono apanhile ni ibilisi. ³⁹Na nhwaga yo udumilizo we nzee, na wavunaji ni malaika. ⁴⁰zono yinha mabalwe zonogakulundikwa na kunyanywa no moto, nhavivyo zonoikayinha muwidumilizo we nzee. ⁴¹mwana wa aamu atatuma mataka wakwe na kulundika kutawilita mu utemi wakwe mambo gose gonogasababisha izambi na walya wonowakituma ubii. ⁴²watawataga wose mwitanulu iyo moto, kono kutakochili chililo na kusaga meno. ⁴³ndipo wanhu wono wenaihaki walang'atata hinaizuwa mu utemi wo sogo yawo. mwene yonoena makutu na ahuliche. ⁴⁴utemi wa kuutanga hina hazina yonoihundichwe kumugunda. munhu akaiwona na kuihundika. mu nyemo yakwe akabita guzo nyose

nyono andiena navyo,na akagula mugunda. ⁴⁵kanhi utemi wo kuutanga hina munhu yonoakunaza biashara akusaka ilulu yonoina samani. ⁴⁶mapango akaiwona yonoyina samani,akabita guza kita chinhu chonoandi ena nacho na akaigula. ⁴⁷utemi wa kuutanga hina nyavu yonoilimugati ye bahari,na kwamba huzola viumbe vya kila aina. ⁴⁸zonoukamema wavuvi wakaukwega ufukweni kisha wakakikala hasi wakalundika vinhu viswanu mu viya,ninga vyono visina samani vikatagwa kutali. ⁴⁹inkanhayi muudumilizo we sii.malaika walaza na kuwabagua wanhu wabii kulawilila hagati ya wono wena ihaki. ⁵⁰na kuwataga mugati mwelitanulu lyomoto,ambako kutakwina vililo na kusaga meno. ⁵¹mwamanya mambo gose gano? wanajunzi wakamupituta, "heya". ⁵²kanhi yesu akawalonjeta,"kila mwandishi yonoanza mwanafunzi wa utemi ehwanile na munyakaya yonoalilavya muhazina yakwe vinhu vipya na vye katali". ⁵³hono yesu akamala mifano yose yiyo,akauka musehemu yiyo. ⁵⁴kanhi yesu akajika mumkosa wakwe na akawafunda wanhu mwisinagogi.matawililo gaye wakamushangaa na kutya,"hayi munhu ayu akatuga ihekima ayi na miujiza ayi?. ⁵⁵munhu ayu siyo mwana wa selemani? mariamu siyo nyinayakwe? na ndugu zakwe siyo yakobo,yusufu,saimon naa yuda? ⁵⁶na walumbuze china nawo iheta? hodu munhu ayu agatuga hayi aga gose?"⁵⁷Akawanoza. Ninga Yesu akawalonjela, "Nabii sakosaga kuwa na heshimu isipokuwa kwawo na musii yawo. ⁵⁸Na sakusuma noza miujizini ku soko wandi wasina wihuwilo na mwenecho.

Chapter 14

¹Mumapango gago, Herode akahulika nhani juu ya Yesu... ²Akawalonjela watumami wakwe, "Ayu ni Yohana mbatizaji afufuka kulawilila mono wafyiye, ku soko vilungo avi vilimuchanya yakwe"³Ku soko Herode andi amubata Yohana akamuwopa na kumutaga migelezaku soko ya Herodia ,muchekulo wa Filipi muwaha wakwe. ⁴Ku soko Yohana akamulonjela, "Siyo halali kumusola mwene enze muchekulu wakwe". ⁵Herode anda muwalaje lakini akawadoda wanhu ku soko wakamuona Yohana zono nabii. ⁶Ninga mapango isiku yo kulelwa Herode zono ikafika muhiza wa Herodia akavina hagati ye wanhu na kumwendeza Herode. ⁷Soko yo kupitula chilya akamwahidi kwa chiyapo zono akumupela chochose chono alalomba. ⁸Baada ya kushauliwa no nyina yakwe, akatya, "Mhele nene ahano mwikombe mutwe wa Yohana Mubatizaji". ⁹Mutani andi ne sikitiko kwa malombi go muhinza, lakini ku soko ye chiyapo chakwe, ku soko yo wose wono wandi muchokulya hamonga nayo akaamulu hamba ikusachigwa itumwe. ¹¹Akatuma Yohana aletwe kulawilila mwigeleza. Ili ¹⁰adumulwe mutwe wakwe na chikaletwa hachanya ye siniya na akapegwa muhinza na akachitengula ko nyina yakwe. ¹²Kisha wanafunzi wakwe wakakuza kuusola muwili ulya na kuuzika, baada ya ali wakubita mulonjela Yesu. ¹³Naye Yesu zono akahulika oga, akakiwagula kulawilil sehemu ilya akapanda mugati ye mashua akabita isehemu yono itenjile. Mapango umati zono ukamanya hono alii, wakamutyatya kwa magulu kulawilila mujini. ¹⁴Kanyi Yesu akaza hamwande yawo akauwona umati muwaha. Akawaonela lusungu na kuwanoja matamwa gawo. ¹⁵Chinyamile chikafika wanafunzi wakakuza kwakwe na kulonga, "Ai ni sehemu ye nyika, ne isiku yakondya puluta. Watawayaje makutano ili wabite kuvijiji wakagule ndigwa ku soko yawo. ¹⁶Ninga Yesu akawalonjela," Wasina haja yo kubita. Muwapeleje nyenye zindigwa ". ¹⁷Wakamulonjela, "Ahano china mikate mihano ne zisomba nyejete du"" ¹⁸Yesu akatye, "Muiletaje kwangu". ¹⁹Kisha Yesu akauamulu umati wikale hasi ye mahanza. Akasola mikate mihano ne zisomba nyejete. Alanga kuchanya kuulanga, akaulugutiza na kuubena mikate akawapela wanafunzi. Wanafunzi wakawapela umati. ²⁰Wakalya wose na kwiguta. Kisha wakavilundika vipande vyose vye zindigwa na kumemya vitotot ikumi na nyejete. ²¹Walya wono wakalya wakakadiliwa zono wachilume vigulu vihono kusina kuwawala wachichekulu ne wana. ²²Mara kamonga akawamulu wanafunzi wenjile mugati ye mashua, mapango gago gago mwene akawalaga umati wabite zawo. ²³Baada ya kuwalaga umati wabite zawo, akapanda kuchanya mwigongo kulomba aliyene, Mapango ge chinyamihe andi kuko aliyene. ²⁴Ninga kwaha mashua hono yandi hagati ye bahari ikiyumba yumba ku soko ye mawimba, kwani mbeho yandi ya mupisho. ²⁵Ku chilo che zamu ye kane Yesu akawasejela, akujenda kuchanya ye malenga. ²⁶Mapango wanafunzi wakwe zono wakamuwona akujenda kuchanya ye bahali, wakadoda na kutya, "Ni muzuka", na kuyowa mazii ku hali yo udodi. ²⁷Yesu akawalonjela mara kamonga, akutya, " Mwipelaje mutima! yo nene muleche doda". ²⁸Petelo akamupitula kwa kutya, "Muwaha, nhono ni gwegwe, nizimulu nize kwako kuchanya ye malenga". ²⁹Yesu akatya, "Uzee". Hivyo Petelo akauka mugati ye mashua na akajenda muchanya ye malenga kubita kwa Yesu. ³⁰Ninga Petelo azawona mawimbi, akadoda, no kwanza nwiila, hasi, akachema lizii na kutya, "Muwaha mbokowaje!"³¹Mbelambela Yesu akagolosa muhoko wakwe akamwinusa Petelo, na kumulonjela, " Gwegwe yonowina wihuwilo mudodo, Nhaule wandiwina mashaka?". ³²Ndipo Yesu na Petelo wakakwinjila mumashuwa, mbeho ikaleka vuma. ³³Wanafunzi mashuani wakamuhemba Yesu na kutya, "Kweli gwegwe ni mwana wo Mulungu". ³⁴Na honowakamala vuka, wakafika musii ya Genesareti. ³⁵Ne wanhu mwi eneo lilya zono wakamumaya Yesu, wakatuma ujumbe kila sehemu za muphelo na kuleta kila yono andi atamichi. ³⁶Walimusii zono wakusuma panya lipindo lyo mwenda wakwe, na wenji wono wakapamya wakapona.

Chapter 15

¹Hodu mafarisayo ne waandishi wakazaga kwa Yesu kulawilila Yerusalemu. Na kutya, ²"Cho chichi wanafunzi wakugaviza mabochelo ge wakombi? Ku soko siwalikizugua mawoko gawo wono wakulya zindigwa". ³Yesu akawapitula na kuwalonjela, "Nanye nhaule mukuwiza isheriya yo muwaha ku soko ge mabochelo genyu?" ⁴Ku soko Mulungu akatya, 'Muheshimu sogo yako na nyina yako; 'Yono akutya ubii wo sogo yakwe na nyina yakwe, halika alafya.' ⁵Ninga anye mukutya, kila yonoakumulonjela sogo yakwe ne nyina yakwe, "Kila musada wono andi atuje kulawilila kwangu kwaha ni zawadi kulawilila ko Mulungu" ⁶"Munh yuyo asina haja ya kumuheshimu sogo yakwe. Munawuna ayii mwakidumla nhani ya Mulungu ku soko ye mabochelo genyu. ⁷Anye wanafiki, ni vswanu zono Isaya akatabili kuchanya nyenyu hono akatya, ⁸Wanhu awa waliheshimu nene kwa milomo yawo, ninga mitima yawo ilikutali nane. ⁹Wakuhemba bwete, ku soko wakufunda mafundo gono malajilizo ge wanadam." ¹⁰Hodu akawachema makutona na kuwalonjela", muhulizize na mumanye_ ¹¹Kusina chinhu chonochikwinjila mumulomo mwa munhu na kumonaza najisi. Bali chilya chono chikulawilila mumulomo, achindicho chikumunozwa munhu ee najisi". ¹²Hodu wanafunzi wakamubitila na kutya na Yesu, "Je! umanyile mafarisayo zono weze hulika ilya inhani wakakwazika?" ¹³Yesu akawabitula na kutya, "Kila mumea ambao sogo yangu wa kuulanga wono saupanile wokulwa. ¹⁴Muwaleche waliyene, wawo ni viongoza wabofu. Hono munhu mubofu alamulongoza mubofu muyagwe, wose wejete walagwa mwikombo." ¹⁵Petelo akamupitula na kumulonjela Yesu", Chielezeaje mufano au kwetu, ¹⁶Yesu akamupitula, "Nyenye nanye mukali simulikumanya?". ¹⁷Anye simuliona zono kila chono chikubita mumulomo chkukola munda na kubita kucholoni?". ¹⁸Lkini vinu vyose vyono vikulawilila mumulomo vikulawilila mugati yo mutima. Ndivyo vinhu vikumutajila munhu unajisi. ¹⁹Ku soko mumutima gakulawilila mahweso mabii, uulaji, izinzi, uasherati, uhizi, ushaidi wo ulambi, na maligo. ²⁰Gago ndiyo mambo gono gakumupela munhu unajisi. Lakini kulya bila kizugua mawoko sigakumunozwa munhu e najisi". ²¹Hodu Yesu akauka ishemu ilya na akakiwagula kubita pande za muji wa Tiro na Sidoni. ²²Lanje akaza wachichekulu mukani kulawilila pande ziz. Akayowa lizii akutya, "Hulumiaje, muwaha, mwana wa Daudi, muhinza wangu akuteswa sana ne lipepo". ²³Ninga Yesu sakamupitula lyolyose. Wanafunzi wakwe wakakuza musihi, wakutya, "Muusaje abite, soko alichizoeza". ²⁴Yesu akawapitula na kutya, sighthatwa ko munhu yoyose isipokuwa kwe zinhola zoo zajiliye ze kaya Israeli". ²⁵Ninga akaza na kugundama hamwande yakwe, akutya "Muwaha unhaze". ²⁶Akamupitula na kutya, " Siyo viswanu kusola ndigwa ye wana na kuwatajila izimbwa", ²⁷Akatya, "Ndiyo, Muwaha, hamba nhavivyo izimbwa zikuliza ndigwa zono zigwiye mumeza yo muwaha wawo". ²⁸Hodu Yesu akapitula na kutya "Muchekele wihuwilo wako ni muwaha. na inozwe kwako zono ukusaka ". Na muhinza wakwe andi apaonywa mu mapango gago. ²⁹Tesu akauka sehemu ilya na kubita behi ne bahari ya Galilaya. Kisha akabita kuchanya yeligongo na kwikala kuko. ³⁰Likundi liwaha likakuza kwakwe. Na kumuletea viwete, wabofu, bubu vilema na waji wenji, wono wandi watamiche. Wakawatula mumagulu ga Yesu na akawaponya. ³¹Nao umati wakashangaa zono wakawona mabubu wakulonga, na vilema wakunozwa waponile, viwete wakajenda, na wabofu wakuchetya. Walimusifu Mulungu wa Israeli. ³²Yesu akawachema wanafunzi wakwe na kutya, "Nawaonelea usungu umati, ku soko wandi nane kuisiku idatu bila kulya chinhu chochose. Sinhuwalaga wabite kwawo bila kulya, waleche zilika munzila". ³³Wanafunzi wakwe wakamulonjela, "Hayi chosuma tuga mikate yono ikondize ahahanyika kuwagutya umati muwaha nhayi?" ³⁴Yesu akawalonjela, "Mwina mikate milingi?" Wakatya, "Mupughati, ne zisomba ndondo nhefu". ³⁵Yesu akawamulu umati wikale hasi. ³⁶Wakadinhula ilya mikate mupughati ne zisomba na baada ya kulumba, akabegula na kuwapela wanafunzi. Wanafunzi wakawapela umati. ³⁷Wanhu wose wakalya na wakakiguta. Na wakalundika wono usigaye vipande vye zindigwa vinovisigaye vipande vipande, vikamema vitoo mupughati. ³⁸Wose wono wakalya wandi wechilume vigulu vine bila wachekulu ne wana. ³⁹Kisha Yesu akaulaga umati wabite na akakwijila mugati ye mashua na kubita sehemu ze magadoni.

Chapter 16

¹Mafarisayo na Masadukayo wakamuziza na kumujela Yesu awalajile ishara yonoikulawilila kwianga. ²Ninga Yesu akawapitula na kuwalojela zono "Hono ye chinyamile mukutya hali ye hewa ni swanu, ku soko anga iduhu. ³Ne chimatondo mukutya 'Hali ye hewa ye lulu siyo swanu, ku soko anga iduhu na mavunde gaigubichize anga lose, mumanyile kutafsili wijeje we anga, lakini simulisuma tafsili ishara ye mapango. ⁴Chizazi chiovu na cho uzinzi chikusaka ishara, lakini kusina ishara yoyose chono chilapegwa, isipokuwa ilya ya Yona. Hodu Yesu akawaleka na akabita zakwe. ⁵Wanafunzi wakakuza mphelo ye kejete, lakini wandi wasemwa sola mikate. ⁶Yesu akawalonjela "Mihazali na mwenze makini ne cahu ya Mafarisayo na Masadukayo". ⁷Wanafunzi wakakiuza hagati yawo na kutya " Ni ku soko sichikasola mikate". ⁸Yesu akamanya hilo na kutya, "Anye yonomwina uhuwilo mudodo, ku soko chi mwehwesa na mwelonjela hagati yenyu na kutya ku soko simukasola miakate?" ⁹Alu mukali simulimanya wala simulikumbuka ilya miakate mihano kwa wanhu vigulu vihno, ne vitoto vilinga vyono mukalundika? ¹⁰Au mikate mupugati kwa wanhu vigulu vinne, ne vitoto vilinga mukasola?" ¹¹Iliule zono hamba simulimanya zono nandi sinilonga nanye juu ye mikate? Mwitunzaje na mwihazaki ne chachu ye Mafarisayo na Masadukayo." ¹²Hodu wa kamanya zono siyakuwalonjela juu ya kujihazali ne mikate yono ina chachu, bali kwihazali ne mafundo ge mafarisayo ne masadukayo. ¹³Mapango Yesu zono akafika sehemu ze kaisari ye filipi, akawauza mwanafunzi wakwe, akutya, " wanhu wakutya zono mwana wa munhu nani? Wakatya, ¹⁴"Wenji wakutya zono uli Yohana mbatizaji; wanji Eliya na wanji Yeremia au mumonga we manabii. ¹⁵Akawalonjela, nanye mukutya nene nani? ¹⁶Akamupitula, Saimoni Petelo akatya, "Gwegwe ni Kristo mwana wo Mulungu yono mumii?" ¹⁷Yesu akamupitula na kuwalonjela, " Wabalikiwa gwe, Saimon Bar Yona, ku soko sakami ne nyama sivikugubuliye ali bali sogo yangu wo kuulanga. ¹⁸Nane kanhi nhukulonjela zono agwe ni Petelo, na kuchanya ye libwe ali nilalizenga likanisa lyangu. Malango go kuzimu sigalalisuma. ¹⁹Nokupela gwegwe zifunguo zo utemi wo kuulanga. Chochose chono uladinda munzee chila chadindwa kuunga, na chochose chono ulawopolaa munzee chilawopolwa na kuulanga." ²⁰Kanyi Yesu akawamulu wananafunzi walechimulonjela munhu yoyose ku soko mwene andi ni Kristo. ²¹Kulawa mapango gago Yesu akakwaza kuwalonjela wanafuunzi zono lazima abite Yerusalemu, kuteswa kwa mambo menji mumawoko ge wanzehe ne wawaha we makuhani ne waandishi, kuulagwa na kufufuka isiku ye kadatu. ²²Kanhi Petelo akamusola Yesu kumhelo na kumukalipia, wa kutya, "Lijambo ali na lyenze kutli nagwe, muwaha, ali lileche kijela kwako. ²³Ninga Yesu akapituka na kumulonjela Petelo, "Wuye kunyuma yangu shetani! Agwe ni chizuizi kwangu, ku soko siulijali mambo go Mulungu, bali mambo ge wanadamu." ²⁴Kanhi Yesu akawalonjela wananafunzi wakwe, "Hina munhu yoyose akusaka nhyata nene, ni lazima eleme mwenecho, ausole musalaba wakwe na anonde. ²⁵Ku soko yono alisaka kuyawokowa maisha gako alagajiliza, na kwa yoyose yono aligajiliza maisha gakwe ku soko yangu alagawokowa. Alu! ni faida chi yonoalatuga munhu akutuga inzee yose lakini akakwajiliza maisha gakwe? ²⁶Alu! ni chinu chi chono alalavya munhu katika kubadilishana ne maisha yakwe?" ²⁷Ku soko Mwema wa Adamu alaza muutukufu we sogo yakwe na malaika wakwe. Nayo alamulipa kila munhu kulingana ne matumo gakwe. ²⁸Mbeka nhuwalonjelenyi kua baazi yenyu wono mwimile hano wono siwalajezaa litya wazewamuwone Mwana wa Adamu akuza mu utemi wakwe.

Chapter 17

¹Siku mutandatu baadaye Yesu akawasola hamnga nayo Petelo, na Yakbo, na Yohana nduguye, na akawasola mupaka kuchanya ye ligongo litali wawo wenecho. ²Akabadishwa hamwande yawo. Uso wakwe ukang'alala hina izuwa, na myenda yakwe zikejela ziling'alala hina uzelu. ³Lanje, ahala wakatokeya Musa na Eiya wakulonga nayo. ⁴Petelo akamupitula na kumulonjela Yesu, "Muwaha, ni viswanu kwetu sese chechilibaha ahano, Nhono usumile, nozenga ahano vibanda vidatu. Chimonga chako, na chimonga ku soko ye Musa, na chmonga ku soko ya Eliya". ⁵Mapango akulonga, lanje livude lizelulikawagubika chibeho, na anje, ikalawila izii kulwa mu mavunde, ikuya, "Ayu ni mwanangumwendeche yonohwendezwa nayo. Mumuhulikaje mwenecho". ⁶Wanafunzi zono wakahulika gago, wakagwa chifudifudina wakakuogopa hawanha. ⁷Kanhi Yesu akakuza akawapanya na kutya, "Mwinukaje wala muleche kogopa". ⁸Nawo wakakwinula nyuso zawo kuchanya ninga siwakamuwona munhu isipouwa Yesu aliyene. ⁹Na honowatimaga mwigongo, Yesu akawalonjela, akutya, "Muleche lavya ihabari ye maono mupaka Mwana Adam atakapofufuka kulawilila mono wafyiye". ¹⁰Wanafunzi wakwe wakamuza, wakutya, "Nhaule waandishi wakutya zono Eliya alaza kwanza?" ¹¹Yesu akawapitula na kutya, "Eliya alaza kweli na aagomola mambo gose. ¹²Ninga nhuwalonjelenyi nyeye, Eliya akondya kuza, laini siwakamumamya. Badala yakwe, wakamunozeka mambo gono wakusaka wene. Na avi vyo vinha mwana wa Adam alateswa mumawoko gawo". ¹³Hodu wanafunzi wakamanya zono andi longa zihabari za Yohana mbatizaji. ¹⁴Zono wakafika mu umati we wanhu, munhu mumonga akamubitila, akafugama hamwande yawe na kumulonjela, ¹⁵"Muwaha, umuwonelaje mwanangu usungu, maana ena chinzilisa na kugazika hawaha. Ku soko mara kenji hugwa mu moto au mu malenga. ¹⁶Nghamuleta ku wanafunzi wako, lakini siwakasuma muponya. ¹⁷Yesu akamupitula akutya, "Anye chizazi chono sichikwamini na chono chihalibiche, nokikala hamonga naye mupaka nile? Nowa vumiliyenye mupaka nili? muletaje kwangu" ¹⁸Yesu akamukemea, na lipepo likauka. Muzelelo akanoga tangu isaa ilye. ¹⁹Kisha wanafunzi wakamuziza Yesu chinyele na kumuza, "Ku soko chi sichasuma kumufukuza?" ²⁰Yesu akawalonjela, "Ku soko ye wihuwilo wenye mudodo. Kweli nhuwalonjela, nhono mwina uhuwilo hamba mudodo nhina phunje ye mbegu ye haradali, mo suma lilonjela ligongo ali, hami kulawilila aha ubite kulya, nawo wohama na kulakusina chinha chochose zono chilafuta kwenyu. ²¹(Zigatieni: Manene go muchilili wa 21 "Lkini, akina ayi ye lipepo siikusumikana kulawilila, ila kwa mawombi na kufunga" sigali kijela mu nakala swanu zekatali). ²²Mapago wakali Galilaya, Yesu akawalojela la wanafunzi wakwe, "Mwana wa Adam alawikwa mu mawoko ge wanhu. ²³Na walamuulaga, na isiku ye kadatu alafufuka." Wanafunzi wakahuzunika nhawaha. ²⁴Nawo wazafika kapenaumu, wanhu wono wakukusanya ikodi ya nusu shekeli wakamubitla Petelo na kutya, "Alu mwalimu wenyu akulipa ikodi ye nusu shekeli?" ²⁵Akatya, "Heya" Lakini Petelo akawinjila mugati ye kaya, Yesu akalonga na Petelo kwanza na kutya, "ulikwihwesa chi saimon? Watemi we nzee, hubochela ikodi au ushulu kulawilila kwa nani? Ko walya wono wakuwatawala kulawilila ku wajenzi?" ²⁶Ne mapango Petelo akatya, "Kulawilila ku wajenzi" Yesu akamulonjela, hivyo wono walitawaliwa wauswa mu ulipaji. ²⁷Ninga chileche wanoza wadaya ushuru wetume ubii, bite kubahali, taje indoano, na uisole isomba yono ika ya kwanza. Baada ya kuudigula mulumo wakwe, kokwagana mulya shekeli monga. Isolaje na uwapele wono wa kudaya ushuru ku soko yangu na gwegwe.

Chapter 18

¹Mapango gago wanafunzi wkaza kwa Yesu kumulonjela, 'Ni nani yono muwaha mu utemi wo kuulanga?' ²Yesu akamuchema mwana mudodo, akamuwika hagati yawo, ³na kutya, Kweli nhuwalonjelenyi, hono muleche tubu na kwahwena zono wnaa wadodo simosuma kwinjila mu utemi wo mulingu. ⁴Hivyo vyose akitimiya hina mwana mudodo, munhu zono yu ni muwaha mu utemi wo kuulanaga. ⁵Na yoyose yono akumubochela mwana mudodo kwe tagwa lyangu akumubochela nene. ⁶Ninga yoyose yono akusababisha mumonga hagati ye wadodo awa wonowakunyamini kuasi, yo viswanu kwa munhu yuyo ibwe iwaha lyo kusajili liwopwe mushingo yakwe na kuzamishwa hii kuchilindi che bahali. ⁷Ole kwa nzee ku soko ye mapango go kukwaza! ku soko kusina budi kwe mapango gago kuza, ila ole kwake ko munhu yulya mapango gago gatakuja ku soko yakwe. ⁸Nhono muwoko wako au magulu wako, hono ukusababisha kukwazika, udumile na uutage kutali na gwegwe kwinjila muumi wawina usina muwaoko au chilema, kuliko kutagwa mumoto we chibitilila wewina na mawoko gose au magulu gose. ⁹Nhono liso lyako lilikukwaza, likulaje na ulitaje kutali magwegwe. Ni viswanu zaidi kwako gwegwe winjile muumi na liso limonga, kuliko kutagwa mumoto wechibitilila we wina meso gose. ¹⁰Mulanje kwamba muleche kuza muzalau mumonga we wadodo awa. Ku soko nhuwalonjelenyi kuulanga ko wali malaika wawo zisiku zose wakuulanga uso wo sogo yangu wa kuulanga. ¹¹(Zingatiye: Maneno gono galikijela hina mchili wa11" Ku soko mwana wa Adamu akaza wokowa chilya chonochajiliye" Sigekejela mu nakala swanu ze katali). ¹²Mulikihwesa chichi? Nhono munhu ena nholo magana ikumi na monga, na mumonga wawo akakwinjila, Alu sakuzileka makuumi ichenda na ichenda mwi gongo na kubita musaka mumonga yono ajiliye? ¹³Na alakondya mutuga, kweli nhuwalonjelenyi, akumusechelela kuliko walya makumi chenda ne chenda wono siwajiliye. ¹⁴Vivyo hivyo, wendeche wa sogo yenyu wa kuulanga zono mumonga wa wadodo awa aangamiye. ¹⁵Hono nduguyi akukosese, bite kamulaje odosali yono ilibaho hagati yako na mwenecho akiwa peke yakwe. Nhono akhulizize, ukawa wakondya mugomola nduguyo. ¹⁶Ninga hono aleche kuhuliziza, musola je nduguyo mumonga au wejete zaidi hamonga nagwe, ku soko kwe vilom ye mashahidi wejete au wadatu kila ineno likusuma zabitishwa. ¹⁷Na hono akupuuziye kuwasikiliza, lilonjelaje likanisa jambo lilo, hono apuuziye nhavivyo kulihuliziza likanisa, hodu na anze hina munhu we mataifa na mubochela ushulu. ¹⁸Mbeka nhuwalonjelenyi, chochose chilya chono mulachiwopa munzee na kuulanga chilawopwa, na chochose chono mulachiwopola munzee na kuulanga chilawopolwa. ¹⁹Kanhi nhuwalonjelenyi zono hina wanhu wejete hagati yenyu wakilumba juu ya jambo lyolyose munzee lyono wakulomba, lilo sogo yangu wa kuulanga alalinoza. ²⁰Ku soko wejete au wadatu walakikusanya hamonga kwe litagwa lyangu, Nene nilibaho hagati yawo. ²¹Kanyi Petelo akakuza na kumulonjela Yesu "Muwaha, ni mara kalinga ndugu yangu hono asutize nane nimunenele? Hamba mara mupughai?" ²²Yesu akamulonjela, "sinilikulonjela mara mupughati, lakini hamba makumi mupughati mara mupughati. ²³Ku soko yiyo utemi wa kuulang ni hina na mutemi fulani yono akasaka sahihisha hesabu kulawilila ko muwanda wakwe. ²⁴Akakwanza sahihisha hesabu, muwanda mumonga akaletwa kwakwe ambaye amudayaga talanta vigulu ikumi. ²⁵Ku soko andi asina nzila ye kulipa, muwaha wakwe akajaliza aguzwe, muchekulu wakwe hamonga ne wana wakwe na kila chinu chono aliena nacho ne malipo ganozwe. ²⁶Hivyo muwanda akagwa akafugama hamwande yakwe akutya muwaha wenzee na uvumilvu hamonga nane, na nokulia kila chinu. ²⁷Hivyo muwaha wa yulya muwanda, ku soko akasukumwa hawaha na usungu akamulechela na kumunenela ligawa lilo. ²⁸Ninga muwanda yulya akauka na akamutya mumonga kati ye wanda wayagwe, yono amudayaga dinari igana. Akamuwega, akamunyonga musingo na kumulonjela ndipaje chilya chono nhukudaya. ²⁹Ninga muwanda muyagwe akagwaa na kumusihai hawaha, akutya wenzee na uvumilivu nane nokulipa. ³⁰Ninga yulya muwanda wo kwanza akaleama Badala yake akabita na kumutgaa mwigereza mupaka aze amulipe chila choo alimudaya. ³¹Na zono wakawona waanda wayagwe chilya chono chatokeya. Wakasikitishwa hawaha. Wakakuza na kumulonjela muwaha wawo kila chinu chono chitokeye. ³²Hodu ayula muwaha wo muwanda yulya akamuchema na kumulonjela Agwe muwanda muwovu nhakumenela agwe ligawa lyangu lose ku soko ukanisihi hawaha. ³³Alu! siukasachigwa we wina usungu kwa wawanda wayogo, zono ne nhakuonela usugu gwegwe?. ³⁴Muwaha wakwe akakasila na kumukabiza kwa walya watesaji mupaka zono alalipa chiasi chose chono andi daigwa. ³⁵Nhayiyo sogo yangu wo kuuulanga alawa nozeza, zono kila mumonga wenyu yono sialamunenela nduguye kulawilila mumutima weyu."

Chapter 19

¹Ikejela mapango Yesu zono akamala makani gago, akauka Galilaya na akabita mupakani mwa Yudea hamwande ye likolongo lyo Yordani. ²Umati muwaha wamutyatya na akawanoja kuko. ³Mafarisayo wakamuziza wakamujela wakamulonjela Alu ni halali kwa munhu kumuleka muchekulu wakwe ku soko yoyose? ⁴Yesu akapitula na kutya simukasoma kwamba mwene yono awaumbile mwanzo akawaumba mulume na muchekulu? ⁵Na kanhi akatya, ku soko yiyo wechilumu komuleka sogo yakwe na nyina yakwe na kwinamichiza na muchekulu wakwe, nawo wejete wala mwili mumonga? ⁶Nhayiyo siyo wejete kanhi bali muwili mumonga. Basi chilya chono achiunganishe mulung munhu yoyose aleche chitunganisha. ⁷Wakamulonjela, Sasa kwanini Musa akawaamulu kulavya ihati ye talaka na kumuleka? ⁸Akawalonjela Kwa ukamu mitima yenu Musa akawamulu kuwaleka wachekulu wenu lakini tangu mwanzo siyandi nhayiyo. ⁹Nawalonjelenyi kwamba yoyose yono alamuleka muchekulu wakwe isipokuwa ku soko yo uzinzi na kutola yunji amezini. Na mulume yono alamutola muchekulu yono alechigwe amezini. ¹⁰Wanafunzi wakamulonjela Yesu hono nhayiyo ko mulume no muchekulu, siyo viswanu kutola. ¹¹Ninga Yesu akawalonjela siyo kila munhu akasuma bochela mafundo gano bali ni ko walya du wono waruhusigwe kubochela. ¹²Ku soko walibaho matoashi wono wakalekwa kulawilila muzindaa ze wanyina zawo. Na vilevile kawali matoasi wono wazigwe ne wanhu. Na kowali matoshi wono wenzozize matoashi ku soko yo utemi wo kuulanga. Yono akusuma bochela mafundo aga na agabochele. ¹³Kisha akaletelwa baadhi ye wana wadodo ili awwichile mawoko kuchanya yawo na kulamba, lakini wanafunzi wakwe wakawakalipila. ¹⁴Bali Yesu akatya Muwaruhusu wana wadodo wala mulechewagona kuza kwangu, ku soko utemi wa kuulanga ni wa wanhu zono wawo. ¹⁵Nayo akawika mawoko gakwe kuchanya yawo, Kisha akauka baho. ¹⁶Lanje munhu mumonga akakuza kwa Yesu na kutya, Mwalimu ni chinhu chi chiswanu chono nhusachiwa nichinoze ili nhuje umii we chibitilila? ¹⁷Yesu akamulonjela kusoko chi ulinuzi ni chinhu chi swanu? Hoyuli mumonga du yono muswanu lakini hono ukusaka kutuga umi, ibataje zisheriya zo Mulungu. ¹⁸Yulya munhu akamuuzi, Ni sheriya zahayi Yesu akatya lecheulaga lechezini lecheshuhudiya ulambi, ¹⁹Waheshimu sogo yako na nyina yako, na mwende jirani yako hina mutima wako. ²⁰Munhu yulya akamulonjela Mambo gose gago nimeyeti Nhali husaka chichi? ²¹Yesu akamulonjela, Hono ukuaka we mukamilifu, bite, ukaguze vyono wina hazina kuulanga. Kisha unzee unhyate. ²²Ninga muzelelo yulya zono akahulika galya Yesu gono akamulonjela, akauka kwa huzuni, ku soko andi amilikia mali nyinji. ²³Yesu akawalonjela wanafunzi wake, "Kweli nhuwalonjelenyi, ni vikamu ko munhu tajili kwinjila mu utemi wo kuulanga. ²⁴Kanhi nhuwalonjelenyi hapelu ngamia kukoka mwitobo lye sinyani, kuliko kwa munhu tajili kwinjila mu utemi wo Mulungu." ²⁵Wanafunzi wazahulika nhayiyo, wakashanga hawaha na kutya, Wa hayi basi yono alawokoka? ²⁶Yesu akawalanga na kutya, "Kwa wanadamu lilo silikuwezekana, lakini kwa Mulungu gose gakuwezekana". ²⁷Kisha Petelo akamupitula na kumulonjela "Lanje, cha leka vyose na kukutyatya gwegwe Ni chinhu chi chotuga?" ²⁸Yesu akawalonjela, "Kweli nhuwalonjelenyi, mwene yono anhuyatize nene, muuzao mupya mapango Mwana wa Adamu hono elekala mwigoda lye enzi lyo utukufu wakwe, nanye kahi mule kala kuchanya. He magoda ikumi na yejete vya enzi, kuwahukumu makabila ikumi na mejete ge Israeli. ²⁹Kila mumonga wenyu yono alechile ikaya, lumbulyakwe sogo, nyina, wana, au muguda ku soko ye litajwa lyangu, akubochela mara igana na kuurisi umii wechibitilila. ³⁰Ninga wenji wono wo kwanza kwaha, wala wo mwisho, na wono mwisho wala wokwanza.

Chapter 20

¹Ku soko utemi wa kuulanga wihwenile na mumiliki wo mugunda, yonoekunuka nyamitondo ne mapema ili kwijili watumamililo mumuganda wakwe we zizabibu. ²Hanyuma zono wakakiluvya ne watumamimilo dinari monga kwa kutwa, akawatuma bita kumugunda we zizabibu. ³Akabita kanhi baada ye masaa madatu hivi na akawaona wetumamilo wanji wandi wemile bila mulimo mwienewo lye soko. ⁴Akawalonjela, 'Nyenye nanye, mubite kumuwigunda wezizabibu na chochose chonochili halali nowapela ! Nhavivyo wakabita kituma mulimo. ⁵Akabita kanhi baada ya masaa mutandatu na kanhi musaa ye chenda, akanoza nhayiyo. ⁶Mara yinji kanhi munamo saa ikumi ne monga, akabita na kuwagana wanhu wanji wemile bila mulimo. Akawalonjela, 'Nhaule mwimile aha bila mulimo wowose mu siku nzima? ⁷Wakamulonjela, ku soko chisina munhu yoyose yono achiajili. Akawalonjela "Nyenye nanye mupite kumugunda we zizabibu." ⁸Mapango ge chinyamihe gazafika, munya mugunda we zizabibu akaulonjela musimamizi wakwe, wachemaje watumamilo na uwaopele mishahala wanza wo mwisho hadi walongozi'. ⁹Zono wakakuza awala wono waajiliwa isaa ikumi na monga, kila mumonga wawo akabochele dihari. ¹⁰Zono wakakuza wetuma milimo walongozi wakehweza zono wobochela zaidi, ninga wakawabochele kila mumonga dinari monga kila munhu. ¹¹Zono wakabochele malipo gawo, wakamulalamikiya mumiliki wo mugunda. ¹²Wakalonga, 'Awa wetumamilimo wo mwisho watumiye lisaa limonga dumu wituma milimo, ninga wawalinganisha na sese, ase chidinhuye muzigo kwa siku yose na kupye ne livuche'. ¹³Ninga munya mugunda akapitula na kulonga kwa mumonga wawo, 'Mulumbi muyangu, sinozize chinhu chibii. Je! sichiluvyize na nene kwa dinari monga? ¹⁴Bochele achilya chono halali yako na ubite. Ni nyemo yangu kuwapela awa wetumamilo wono wajiliwe ku mwisho sawa sawa na gwegwe. ¹⁵Alu! Si haki kwangu noze achila chono nilisaka ne mali zangu? Au liso lyako ni ubiii ku soko ane nilimuswanu? ¹⁶Nhavi wo mwisho aka mulongozi na mulongozi yo womwisho" ¹⁷Yesu alipokuwa akipanda kubita Yesrusalimu, akawasola wanafunzi wakwe ikumi ne wejete haphelo, na munzilaa akawalonjela, ¹⁸"Mulanze chikubita Yerusalimu, na Mwana wa Adamu alawikwa mu mawoko ge wawaha we makuhani na waandishi. Walamuhumu ifya ¹⁹na walamulavya mu wanhu we mataifa ili wamuzihaki, wamutowe na wamusulibisha. Ninga mu siku ye kadatu atazuka" ²⁰Kanhi nyina ye wana we Zebedayo akaza kwa Yesu ne wana wakwe. Akafugama hamwande yakwe na kumulomba chinhu kulawilila kwakwe. ²¹Yesu akamulonjela, "Ulisaka chichi?" Akamulonjela, "Amulu zono wano wanangu wejete wekale, mumonga muwoko wako wo kulume na mumonga wako wo kuchekulu mu utemi wako". ²²Ninga Yesu akamupitula na kulonga, "Sumayile chono ulilomba. Alu! ulisuma kunywela chikombe chono nochinywela?" Akamulonjela, "Chosuma". ²³Akawalonjela, "Chikombe changu mbeka muchonywela. Ninga kucheka muwoko wangu wo kulume na muwoko wangu wo kuchekulu si jukumu lyangu kuwapela, ninga ni kwa wala wono wakondya andaliwa na sogo yangu". ²⁴Wanafunzi wanji ikumi wazahulika gago, wakahuzunishwa wahawa na walya ndugu wejete. ²⁵Ninga Yesu akawachema mwenecho na kuwalonjela, "Mumanyile zono watemi we mataifa huwaatiisha, na wawaha wawo wakutekelezwa mamulaka juu yawo. ²⁶Ninga ileche nhayiyo kwenyu. Badala yake, yoyose yono alisaka e muwaha hagati yenyu lazima e mwitumami wenyu. ²⁷N yono alisaka e wokwanza mugati yenyu lazima e mwitumami wenyu. ²⁸Zono yina Mwana wa Adamu sakaza tumichilwa, bali kwituma, na kulavya umi wakwe kwa ukombozi wa wenji. ²⁹Mapango wakawalawilila Yeriko, umati muwaha ukamulonda. ³⁰Na wakawawona wabofu wejete wekaye muphelo ye barabara. Zono wakahulika Yesu alikola, wakayowa mazii na kutya, "Muwaha, Mwana wa Daudi, "chinolaje usungu". ³¹Ninga umati wakawakaripila, na kuwalonjela munyamale. Hamba baho, wene wakayowa imazii na kutya, "Muwaha, Mwana wa Daudi, "chinolaje usungu" ³²Hodu Yesu akakwima na kuwachema na akawauza, "Mukusaka niwanozezenyi chichi?" ³³Wakamulonjela, "Muwaha zono meso getu gadigulwe". ³⁴Hodu Yesu, andi akwegwa ne lusungu, akagapamya meso gawo, mara yiyo wakabochele usumi wo kuwona na wakamutyatya.

Chapter 21

¹Yesu ne wanafunzi wakwe wakafika behi ne yerusalemu na wakabita mpaka Bethfage mwigonogo mizeituni, kanhi Yesu akawatuma wanafunzi wejete, ²akawalonjela, "Mubite mu chijiji chonochutya, na mara kamonga moyaganandogowe awopigwe halya, na inyana hamonga nayo. Muwawopolaje na kuwaleta kwangu. ³Hono munhu yoyose hono walonjelenyi chochose kuhusu lilo, molonga, 'muwaha aliwasaka, na munhu yuyo mara kamonga alawaruhusu muze hamonga nayo'"Nhani ayi ikejela lyono likalongwa kukolela kwa nabii lazima litimiye. Akawalonjela. ⁵Walonjela wahinza Sayuni, mulanje mutemi wako alikuza kwenyu, munyenyekezi na ala mupandile dogowe, ne nyana nume, nyana ngalika. ⁶Hodu wanafunzi wakauka na kunoza zono Yesu awalajize. ⁷Wakamuleta ndogowe ne nyana, na kuwika myenda zawo muchanya yawo, nayo Yesu akakala baho. ⁸Wenji mwikusanyiko wakanzaza myenda yawo munzila, na waji wakadumula manhambi kulawilila mumubichi na kwanzaza mubarabara. ⁹Umati wonoukamulongola Yesu na walye wonowakamutyatya wakalavya mazii, wakutya "Hosana kwa mwana wa Daudi! Ni mubarikiwa yono alikuza kwe tajwa lyo Muwaha Hosana kuchanya zaidi!" ¹⁰Yesu zonoakafika Yerusalimu, muji wose ukasituka na kulonga, "Ayu yo nani?" ¹¹Umati ukapitula, "ayu ni Yesu Nabii, kulawilila Nazareti ye Galilaya." ¹²Hodu Yesu akakwinjila mwi hekalu lyo Mulungu. Akawawinga kunze wose wono wagulaga na kukaza mwihekalu. Kanhi akapindula zimeza ze wabadilishaji we zilobo na vigoda vya waguza zihziwa. ¹³Akamulonjela, "Yandichwe, "Kaya yangu ilachemwa kaya ya maombi, 'kinga anye mwainoza ipango lya wanyang'anyi". ¹⁴Hodu wabofu ne walemavu wakamuziza mwihekalu, nayo akawanoja. ¹⁵Ninga mapango wawaha we makuhani na waandishi wazawona maajabu gonoaganozize, na zonowakahulika wana wakuzoza mwihekalu na kutya, "Hosana kwa Mwana wa Daudi", wekebatwa na hasira. ¹⁶Wakamulonjela "Wahulika chila chonochikulomba na wa wanhu?" Yesu akawalonjela, "Heya! Ninga simuahile soma, 'Kulawilila mumilomo ye wana na wagalika wonowalikonha mwina sifa kamili?" ¹⁷Hodu Yesu akawaleka na kubita kunze ya muji mu Bethania na kugona kuko. ¹⁸Nyamitondo hono auyuga mujini, andi adabuche. ¹⁹Akawona mubichi haphelo ye bara bara. Akaubitila, ninga sakatuga chinhu kuchanya yakwe isipokuwa manhapha. Akaulonjela, "Kwenze kusina mana kwako chibitilila kanhi " Na mara yiyo mubichii ulya ukanyala. ²⁰Wanafunzi wazawona, wakasitaajabu na kuulonga, "Yanzaule mubichii wanyala mara kamonga?" ²¹Yesu akawapitula na kuwalonjela, "Mbeka nhuwalonjelenyi, hono mwemwina wihuwilo na musina wasiwasi, simonoza achilya chonochinozigwe kwa wuwo mubichi du, ninga moulenjela hamba lilo ligongo ' usolwe na ukatagwe kubahari, na yonozwa. ²²Chochose chonomolomba kwa sala, aku mwitumbila, mobochela." ²³Yesu zonoakafika mwihekalu, wawaha we makuhani ne wanzehe wawanhu wakamuziza mapango gono andi akufunda na kuuiza "Ni kwa mamulaka ukunozwa nhani azi? Na yo nani yonoakupeye mamulaka aga?" ²⁴Yesu akawapitula na kuwalonjela, "Nane kanhi nowauza liswali limonga. Hono mulonjele, nane nhayiyo nowalonjelenyi ni kwa mamulaka gani nhunoza nhani ayi. ²⁵Ubatizo wa Yohana - ukalawilila hayi, kuulanga au kwa wanadamu?" Wakakiuza wenecho wakulonga honochilonje, ku chichi simukamwitubila? ²⁶Ninga honochilaje, 'Ukalawilila kwa wanadamu, ' chiliwadoda makutano kusoko wose walimuwona Yohana ina nabii." ²⁷Hodu wakamupitula Yesu na kulonga, "Wala nene siwalonjelenyi" Akawalonjela kanhi, ni kwa mumalaka gani hunoza nhani ayi. ²⁸Ninga mukihwesa chichi? Munhu yonoena wana wejete. Akabita ko mumonga na kumulonjela, Mwanangu, bite uketume mulimo mumugunda wo muzabibu. ²⁹Lulu. 'Mwana akapitula na kulonga, 'sinilibita, 'Ninga hanyuma akapitula mahweso gakwe na akabita. ³⁰Na munhu yuyo akabita ko mwana wekejete na kulonga chinhu chicho. Mwana ayu akapitula na kulonga, 'nobita, muwaha, ninga sakabita. ³¹Wahayi kati ye wana wejete yonoakanoza matakwa ga sogo yake? Wakalonga, "Mwana mulongozi". Walundika ushuru na makahaba walenjila muutemi wo mulungu kabla yenyu kwinjila. ³²kwa maana Yohana akaza yenyu kwa nzila walundika ushuru ne makahaba wakamwitumbila. N a nyenye zono mukawona lilo likunozwa simukasuma tubu ili hanyuma mwitumbile. ³³Munhulizize mufano unji. kwandi koyuli munhu, munhu welienewo liwaha lye sii. Akapanha mizabibu, akaiwachila uziwo akanozwa na chiya cho kukamila idivayi, akazenga no munara we walindilizi na akodisha muwatunza zabibu. Hodu akabita musii yinji. ³⁴Mapango ge nhwanga ye mizabibu wakakalibiya akawatuma baazi ye wetumami muwalimaji we mizabibu kusola mizabibu yakwe. ³⁵Ninga walimaji we mizabibu wakawasola wetumami wakwe, wakamutowa mumonga, wakamuulanga yunji na wakamutowa mumonga kwa mabwe. ³⁶Kwa mara yinji, mumiliki akawatuma watumami waji, wenji zaidi ya walya walongozi, ninga walimaji we mizabibu wakawanozeza nhavivyo. ³⁷Baada ya baho muwaha yulya akamutuma kwawo mwana wakwe, akulonga, 'Womuheshimu mwanangu'. ³⁸Ninga walimaji we mizabibu wazamuwona muzelelo yulya wakakilonjela, 'Ayu yo murithi, muze, chimuulaje na chimiliki urithi.' ³⁹Hodu wakamusola, wakamutaga kunze ye mizabibu na kumuulaga. ⁴⁰Alu mumiliki wo mugunda we mizabibu alakuza alawanoza chichi walamaji we mizabibu?" ⁴¹Wakamulonjela, ' Alawaviza wawo wanhu wabii mu nzila yo ukali zaidi na kanhi alokodisha mugunda we mizabibu muwalimaji waji we

mizabibu, wanhu wonowalalipa ku soko ye mizabibu ilapya."⁴²Yesu akawalonjela simukasoma mumaandiko libwe lyono wakalilema waashi lyanza ibwe ihawa lyo musingi. Ali likalawilila ko muwaha na ilishabgaza mumeso getu?"⁴³Nhavi nhuwalonjelenyi, utemi wo mulungu ulaolwa kulawilila kwenyu na kupegwa litaifa lyono likujali mana gakwe. ⁴⁴Yoyose yonoalagwa kuchanya ye libwe lilo alabenwa vipande vipande. Ninga kwa yoyose lyonolilamugwila, lilamusaga."⁴⁵Wawaha we makuhani na mafarisayo wazahulika mifano yakwe, wakamuwona zono aliwalonga wenecho. ⁴⁶Ninga hono wakuska golosa mawoko kuchanya yakw, wakadoda makutano, ku soko wanhu wakamulanga hina nabii.

Chapter 22

¹Yesu akalonga nawo kanhi kwa mifano, akatya, ²"Utemi wa kuulanga wihwanile na mutemi yono akaanda lugano we harusi ya mwanage. ³Akawatuma watumami wakwe kuwakalibisha wono wandi waalichwe kuza kuugano we harusi, ninga siwakaza. ⁴Mutemi akawatuma kanhi watumami wani, akutya." Muwalonjelaje wose wono waalihwe ne ndama wangu wono wajinile wasichwa, na mambo gose ga kondya, muze muugano we harusi". ⁵Ninga wanhu wawo siwakatyatyakwa zati uchemo wakwe. Wani wakuya mumigunda yawo, na wani wakuya muzisehemu zawo ze zibiashala. ⁶Wani wakwemita watumami wo mutemi na kuwazalilisha na kuwataga. ⁷Ninga mutemi akakomala. Akatuma lijeshi lyakwe, akawaulaga walya waulaji na kuunyanya muji wawo kwa moto. ⁸Kanhi akawalonjela watumami wakwe," iharusi yakondya, ninga wonowaalikwe siwalisachigwa. ⁹Soko yiyo mubite mumakutano ge nzila mbaha, muwache wanhu wenji kadri zonoyosumika wanzee muugano we harusi". ¹⁰Watumami wakabita muzinzila zimbaha na kuwakalibisha wanhu wowose wono waliwawona, waswanu ne wabii. Vivyo ukumbii we harusi ukamema wajenzi. ¹¹Ninga mutemi azakwinjila na kuwalonga wajenzi, akamwona munhu mumonga yono savalile mwenda rasimi we harusi! ¹²Mutemi akamuza, 'Tlumbi, akafika chenyeule mugati usina mwenda we harusi?' Na munhu yuyo sakajibu chochose. ¹³Hodu mutemi akawalonjela watumami wakwe, "Mumuwapaji munhu ayu mawoko ne magulu, mumutaje kunje mono mutitu, kuko kono kukakochili chililo na kusaga meno. ¹⁴Ku soko wanhu wenji wakuchemwa, ninga wono wahugulilwe wachefu". ¹⁵Hodu mafarisayo wakauka na kupanga zono womubata Yesu muzinhani zakwe mwenecho. ¹⁶Hodu akawatuma wanafunzi wawo hamonga ne Maherode. Na wakamulonjela Yesu, "Mwalimu, chimanyile agwe ni munhu we mbeka, na kwamba ukufunda gono galisachigwa na mulungu mu mbeka siulijali maoni ga munhu yunji na siulanjila upendeleo kwa wanhu. ¹⁷Kwa yiyo chilonjelaje, ukihwesa chihi? Alu, ni sawa kishenya kulavya kodi kwa Kaisari siyo?" ¹⁸Yesu akamanyia ubii wawo na akatya, "Ku soko chi mukunjela, anye wanafiki?" ¹⁹Mundajilaje ilobo yono ikutumika kulip kodi". Hodu wakamuletela dinali. ²⁰Yesu akawauza, "Isura ne litajwa ali lya nani?" ²¹Wakamupitula, "Vya kaisari". Hodu Yesu akawalonjela, "Mumupelaje Kaisari vinhu vyono vyakwe na vya mulungu mumupelaje Mulungu". ²²"Wazahulika nhayiyo wakashangaa. Hodu wakamuleka na kuuka. ²³Isiku yiyo wani Mafarisayo wakakuza kwa Yesu, walya wono wakulonga zono kusina ufufuwo wono wafyiye wakamuza, ²⁴wakutya, "Mwalimu, Musa akalonga hono munhu afyiza bila kulela mwana, nduguye na amuhale yuyo muchekulu, amutujile mwana ku soko yo nduguye. ²⁵Wandi walibaho ndugu mupaghati. Wo kwanza akamtola na kisha akafya bila kulela wana. Akamulecha muchekulu ndugu yakwe. ²⁶Hodu ndugu yakwe we kejete nayoanoza nhayiyo, hodu yulya wekedatu, ikanhayiyo paka wamupugati. ²⁷Baada ya kunona nhayiyo wose, yula muchekul nayo akafya. ²⁸Alu mufufuo yuyo wechichekulu ala muchekulu wa nani mu ndugu wawo mupughati? Ku soko wose wakamutola. ²⁹Ninga Yesu akawapitula na kuwalonjela, "Mulikoseya ku soko simumanyile maandiko wala vilungu vyo Mulungu. ³⁰Ku soko mu ufufuo, wanhu siwalitola wala kutolwa. Badala yake wanhu wakwiza hina malaika kuko kuulanga. ³¹Ninga kuhusu ufufuwo wono wafyiye, simuwahile soma achilya chono mulungu akalonga kwenyu, akutya, ³²nene ni Mulungu wa Ibrahimu, Mulungu wa Isaka, na Mulungu wa Yakobo? Mulungu si Mulungu wa wono wafyiye, bali ni Mulungu wono womi". ³³Mapango likusanyiko zono wakahulika ali, wakashangaa mafundo gakwe. ³⁴Ninga mafarisayo wazahulika zono Yesu awanyamazisha Masadukayo, wakakilundika wenecho hamonga. ³⁵Mumonga wawo andi mwana sheriya, akamuza liswali kwa kumujela. ³⁶"Mwalimu, ni amuri ya hayi yono mbaha kuliko zose ku sheriya?" ³⁷Yesu akamupitula, "Lazima umwende Muwaha kwa mutima wako wose, kwa nhumbula yako yose, na kwa akili zako zose. ³⁸Ai yo amuri yono mbaha na yo kwanza. ³⁹Na ye kejete inhwanile na yiyo. Ni lazima umwende jirani yako zono wiyendile mwenecho. ⁴⁰Zisheriya zose ne manabii zitumbiye ziamuri azi yejete. ⁴¹Na mafarisayo wandi wakali welundiche hamonga, Yesu akawauza liswali. ⁴²Akutya, "Alu, mulikihwesa chichi juu ya Kristo? Mwene ni mwana wa nani?" Nawo wakamupitula, "Ni mwana wa Daudi". ⁴³Yesu akawapitula, "Ni kwa namuna chi Daudi mu Muhe akumuchema Muwaha, akalonga, ⁴⁴Muwaha akamulonjela muwaha wangu, "Ikalaje muwoko wangu wo kulume, hadi zononilawanza maadui zako wawichwe hasi ye magulu gako"? ⁴⁵Zono Daudi akaumuchema Kristo" Muwaha", jinsi gani ala mwanagwe?" ⁴⁶Kusina yono akasuma kumupitula nhani kanhi, na kusina yono akajela kanhi kumuza maswali zaidi kwanziza isiku ilya na kubitilila.

Chapter 23

¹Hanyuma akalonga na umati we wanhu na wanafunzi wakwe. Akutya, ²"Waandishi ne mafarisayo wekaliye igoda lya Musa. ³Ku soko chochose chono wakuwa amulu kunoza, munoze kunji muliwachunguza. Ninga muleche kwinga matumo gawo, ku soko wene wakulonga nhani zonosiwakunoza. ⁴Mbeka, wene wakuwopa mitegulo mizito vyono mikamu kudinhu, na kisha wakuwadinhuza wanhu mumawega gawo. Ninga wenecho siwalisogeza hamba chidole kudinhu. ⁵Matumo gawo gose, wakituma il walanjene wanhu. Ku soko yawo waligazimyi masanduku gawo na konjeza uwaha we mapindo ge muenda yawo. ⁶Wene wendile kikala mumaenewo ge kifahali muugalo na mumagoda ge heshima mugati ye masinagogi, ⁷na kulamuswa kwa heshima mumaenewo ge sokoni na kuchemwa "Walimu" na wanhu. ⁸Ninga nye simulisachigwa kuchemwa "Walimu", ku soko mwina mwalimu mumonga, na nyenye wose ni ndugu. ⁹Muleche muchema munhu yoyose amu munzee sogoyenu, ku soko mwina sogo yenyu mumonga du, nayo ali kuulanga. ¹⁰Wala muleche chemwa'walimu' ku soko mwina Mwalimu mumonga du, yaani Kristo. ¹¹Bali yono muwaha mugati yenyu ala mutumami wenyu. ¹²Yoyose yonoalikiinuwa alamutyema. Na yoyose yono alikitimya alenuswa. ¹³Ninga ole wenyu waandishi wa mafarisayo wanafiki muliwafinjila wanhu utemi wo kuulanga. Nanye simosuma kwinjila, simuliwaluhusu wonowakwinjila kunoza nhaiyo. ¹⁴(Zingatieni: Muchili wa14 siulikejila munakala swanu ze katali. Baazi ye nakala ukonjeza muchilili wa 12 muchilili 14 "Ole wenyu waandi na mafarisayo wanafiki! ku soko muliwamela wajane). ¹⁵Ole wenyu waandishi ne mafarisayo, wanafiki! mukuvuka kumphelo ye bahari na hakufika kumunozu munhu mumonga ehuwile galya gonomukufunda, na alikihwana nanye, mukumunozu mara kejele. ¹⁶Ole wenyu viongozi wabofu, nyenye yono mulonga, yoyose yono alikilaha kwe hekalu si chinhu. Ninga yono alikilaha kwe zahabu ye hekalu, ewopa ne wilahe wakwe. ¹⁷Anye wabofu wapumbavu, cha hayi zono chiwaha kuliko chinji, zahabu au hekalu lyono lyawika wakifu zahabu ko mulungu? ¹⁸Na yoyose yonoalikilaha kwa madhahabu, si chinhu. Alu yono alikilaha kwa sadaka yono ilimuchanya yaye, ewopa ne wilaho wakwe. ¹⁹Anye wanhu wabofu, cha hayi chono chiwaha kuliko chinji, sadaka au mazahabu yono ikuwika wakifu sadaka zono zikulavyako mulungu? ²⁰Ku soko mwene yono akilaha kwa mazabahu akilaha kwa yiyo na kwa vinhu vyose vino vilimuchanya yaye. ²¹Nayo yono alikilaha kwe hekalu, akilaha kwa lilo na kwa mwenecho yono ekaye mugati yaye. ²²Na mwenecho yono akilaha kuulanga, akilaha mwe goda lye enzi lyo Mulungu na kwa mwenecho yono ekaye muchanya yaye. ²³Ole wenyu, waandishi we mafarisayo, wanafiki! ku soko mukulipa zizaka kwa bizali, mumaana na muchicha, ninga mukulela mambo mazito ge sheriya- ihaki, rehema na wihuwilo. Ninga gano mulisachigwa mwe mwaganoza, na siyo kuleka ganji bila kunoza. ²⁴Anye viongozi wabofu, nyenye wono mulichuja manono madodo ninga mukumela ngamiya! ²⁵Ole wenyu waandishi ne mafarisayo, wanafiki!, ku soko mukukwema kunze ye vikombe na kunze ye sahani, ninga mugati mumile zuluma na kukosa chiasi. ²⁶Anye mafarisayo wabofu, mukweme kwanza mugati ye chikombe na ugati ye sahani, ili kuphelo ye kunze najo kwe kuswanu. ²⁷Ole wenyu waandishi ne mafarisayo, wanafiki! ku soko mwikihwana ne makabuli gono gobachigwe ichokaa, ambayo kwa kunzee gakijela maswanu, ninga mugati gamemile mafupa ge wanhu wono wafyiye ne kila chhinhu chono chichafu. ²⁸Nhavivyo, na nyenye kwa kunze mulikijela zono mwina haki hamwande ye wanhu, ninga kwa mugati mumemile unafiki nauzalimu. ²⁹Ole wenyu, waandishi ne mafarisayo, wanafiki! k soko mukuzenga makabuli ya manabii kugapamba makabuli ga gono wena haki. ³⁰Nyenye mukulona, hono chikale zisiku ze wasogo zetu, chandi chileche shiliki hamonga nawo kumwaga sakami za manabii. ³¹Ku soko yiyo mwikilonjela wenecho zono anye ni wana wa wawo wono wakawaula ga manabii. ³²Kanhi nyenye mulimalika kumemba zi sehemu yonoilistahili zambi ze wasogo zenyu. ³³Anye nzoka, wana we vipiribao, ku soko chi mulaikwepa ihukumu ye jehanamu? ³⁴Kwa yiyo, mulanje, nhuwatuma kwenyu mabii, wanhu wono wena hekima, ne waandishi wanji wawo mulawatoza mugati ye masinagogi genyu na kuwawiga kulawiila mu muji hadi unji. ³⁵Malawililo kwamba kuchanya yenyu mulawilila sakani zose za wono wena ihaki zonozikamwaga munzee, kulawilila sakami ya Habili yono ena ihaki paka sakami ye Zakaria mwana wa Barakia, yono mukuulaga hagti ye patakatifu pa mazabahu. ³⁶Mbeka, nhuwalonjelenyi, mambo ago gose zose galawatuga chizazi achi. ³⁷Yerusalemu, Yerusalemu, agwe yonouliwaulanga manabii na kuwatowa ne mabwewala wono walitumwa kwako! Mara kalinga nawakusanya wanawako hamonga hina nhuku zonoilikusanya vizwiya vyakwe hasi ye mabbawa gakwe, niga siukaluma! ³⁸Lanje, ikaya yako yekala uchiwa. ³⁹Nane nhukulonjela, kulawilila baha na kwendela sulambona, paka uzeulonje'Alugutwe mwene yono alikuza kwe tajwa lyo Muwaha".

Chapter 24

¹Yesu akauka mwihekalu na kubita zakwe. Wanafunzi wakwe wakamubitolila na kumulaji la majengo ya hekalu. ²Ninga akawapitula na kuwalonjela, "Alu, simuliwagana mambo aa zose? mbeka nhuwalonjelenyi, kusina ibwe lyono likikala kuchanya ya linji bila kukumulwa." ³Na nhono akikikala mwi gongo lye Mizeituni, wanafunzi wakwe wakamubitolila kwa faragha na kulonga, "Chilonjele, mambo aga galaza nili? chinhu chi chila dalili yo kuza kwako na mwisho we sii?" ⁴Yesu akawapitula na kuwalonjela, "Mwenze makini kwamba munhu aleche wakonjenyi. ⁵Ku soko wenji walaza kwe tagwa lyangu. Wakulonga, 'Nene yo Kristo', na wala wakonga wenji. ⁶Mulahulika ulugu ne zitaaifa zo ulugu. Mulanje muleche kuwa no wasiwasi, ku soko mambo aga gasinabudu kuza; ninga ilya indumula ikaikali. ⁷Ku soko taifa lilenuka dhidi ye taifa linji, na utemi dhidi yo utemi. kulakoyili njala na matetemeko ge sii mu sehemu mbalimbali. ⁸Ninga mambo gose ni mwamulizo du wo usungu wo kulela. ⁹Hodu walawausa soko ye mateso na kuwaulaga. Mulasimbilwa ne mataifa gose ku soko ye litagwa lyangu. ¹⁰Hodu wenji welekobaza na kilema na welesimbila enecho kwa wenecho. ¹¹Manabii wenji wo ulambi welelela na kuwakonga wenji. ¹²Ku soko uovu ulawongezeka, wendo wa wenji ulapola. ¹³Ninga yono alavumilia mpaka mwisho, alawokolewa. ¹⁴Anyi nhani yo utemi yoganulwa mu sii yose hina ushuhuda kwa mataifa gose Hodu ulya udumilizo ulafika. ¹⁵Ku soko, mulawona lichukizo lyo ubii, lyono likalongwa na nabii Daniel lyema mahali patakatifu (yono alisoma na amanye). ¹⁶Hodu hono waliyudawamanhile mumagongo. ¹⁷Na yulya yonoalikuchanya yelihapa kye kaya aleche tima hasi kusola chinhu chochose kulawilila mugati ye kaya yakwe, ¹⁸nayo yono alikumugunda aleche uya sola mwenda wakwe. ¹⁹Ninga ole wawo wono ena mwana na walya wo walikosa muzisiku zizo! ²⁰Mulombe hamba kumanha kwenyu kuleche mapango ge mbeho, wala isiku ye sabato. ²¹Kusoko kula koyili ziki mabaha, yono ikalinaza tangu kuumbwa kwe sii hadi kwaha wala ikahasina kanhi. ²²Nhina zisiku zizo zandi zilechwe dumulwe kusina yono andiokoche. Ninga ku soko ye wono wahagulwe, zisiku zizo ziladumulwa. ²³Kanhi hono munhu yoyose alawalonjela 'mulanje, Kristo ali kuno! au, 'Kristo ali kulya' muleche kwihuwila makanhi gago. ²⁴Ku soko Makristo go ulambi na manabii go ulambi walaza na kulajila ishara mbaha ne maajabu, kwa kusudi lya kuwakonga, hono ikusumikana hamba wateule. ²⁵Mulanjenyi, nawatahazalisha kabla ya mambo gago kwijela. ²⁶Soko yiyo, hono wawalonjelenyi, "Kristo ali kwijangwa, muleche bita kuko. Au, 'Mulanjenyi, ali mugati ye kaya' muleche kihuwila nhani zizo. ²⁷Hina limuli zono likumulika kulawilila ichilima na kumulika mpaka kumwezii, zo ikayina kuza ko Mwana wa Adamu. ²⁸Hohose hono hochili chono chifwiye, kuko zitayi zikitang'anila. ²⁹Ninga mara baada ye ziki imbaha ye zisiku zilya, lizuwa lilatajilwa utitu, umwezi siula lavya uzulu wakwe, nyelezi ziligwa kulawilila mwianga, na vilungu vya kuulanga vilatikisika. ³⁰Hodu ishara ya mwana wa Adamu ilejela kuulanga, na makabila gose ge nzee walaomboleza. Walawuwona gose ge nzee kuulanga kwa vilungu vya kuulanga na utukufu muwaha. ³¹Atawatuma malaika wakwe walinzi liwaha lye tarumbeta, awo hamonga wateule wakwe kulawilila muphelo yine kuulanga mpaka unji. ³²Mwifunzaje lison kulawilila mutini. Mara du linhambi hono lilitula na kulavya mahapha mulimanya zono ibahu lilibehi. ³³Nhayiyo, mulawona mambo aga gose, mulisachigwa mumanye zono alibehi, ehi no milango. ³⁴Mbeka nhuwalonjelenyi, chizazi chino sichopitula, mpaka mambo zono alibehiaga gegaza. ³⁵Ulange ne sii zopitula, ninga nhani yangu siyopitula kamwe. ³⁶Ninga kuhusu isiku ilya ne saa kusina unhu yonoamanyile, hamba malaika wakuulanga, wala Mwana bali sogo yakwe. ³⁷Zono yina muzisiku hanyuma ye ghanka wanhu wandi wakulya na kugwa, ³⁸wakutolwa na kutolwa mpaka isiku ilya yono ³⁹Nuhu akenjila musafina, ⁴⁰Hodu wanhu wejete wala kumugunda mumonga alasolwa, na mumonga alalekwa munyuma. ⁴¹Wachekulu wejete wala walisaga hamonga mumonga alasowa, na mumonga alasigala. ⁴²Kwa yiyo, mwenze meso ku soko simuanyile ni siku ya hayi yono alaza muwaha wenyu. ⁴³Ninga mumanye zono, muwaha we kaya andi amanye ni saa ya hayi yono muhizi akuza, andi akeshe na andi aleche luhusu ikaya yakwe ivamilwe. ⁴⁴Soko yiyo, mulisachigwa mwe mukondize, soko Mwana wa Adamu alaza musaa yono simutalajiye. ⁴⁵Nhayiyo ni nani yono mwaminifu, uwande yono ena ziakili, yono muwaha wakwe amupelile madaraka juu ya walivyo mukaya. Ili awapele ndigwa kwa mapango gono gokusachigwa? ⁴⁶Alugutizwe mutumami yuyo, yono muwaha wakwe alamwagana akunozza nhavivyo mapango gona alaza. ⁴⁷Mbeka nhuwalonjelenyi zono muwaha alawawika kuchanya ya kila chinhu chono chakwe. ⁴⁸Ninga nhono muwanda mubii akulonga mumutima wakwe. 'Muwaha wangu achela', ⁴⁹na akakwanza kuwatowa watumami wakwe, na akulya na kukolwa ujimbe, ⁵⁰Muwaha wa muwanda yuyo alaza musiku yono siatalajiye, na musaa yono saimanyile. ⁵¹Muwaha wakwe alamudumula vipande vyejete na kumuwika mu nafasi monga sawa na wanafiki, amabako kulakochilichililo na kusaga meno.

Chapter 25

¹Hono utemi wa kuulanga ulahwaniza ne wenyechinga ikui wonowakasola tala zawo na kuuka kubita kumubochela muwaha we arusi. ²Wahano mugati yawo wandi wasina muhala na wahano wani wandi wena mahala. ³Wenye chinga wono wasina mahala wakasola zitala zawo, siwakasola mafuta gogose. ⁴Ninga wenye chinga wone mahala wakasola vilya vyono vina mafuta hamonga ne zitala zawo. ⁵Alu mapango muwaha we arusi akachela fika, wose wekebatwa ne zinhongo wakagona. ⁶Ninga mapango ge chilo cha manane kukakolili izozo, 'Mulanje, muwaha we harusi! Mulawale kunze mukamupochela.' ⁷Hodu wawo wanawali wakakinuka wose na kwasa tala zawo. ⁸Awaha wono wasina mahala wakawalonjela awala wono wena mahala, 'Muchepeleje sehamu ye mafuta genyu ku soko tala zetu zilizima.' ⁹Ninga walya wono wena zikili wakawapitula na kuwalonjela, 'Ku soko sigakuchikondya sese na nyenye, badala yakwe mupite konowakuguza mukagule chiasi ku soko yenyu.' ¹⁰Mapango wazabita kuko kugula, muwaha we arusi akafika, na wose wono wandi wakondyeze wakabita nayo mugano we arusi, na muulango ukadindwa. ¹¹Hanyuma wala wanawali wani wakafika na kutya, 'Muwaha, muwaha, chiduguliaje.' ¹²Ninga akapitula na kutya, 'Mbeha nhuwalonjelenyi, Ane siniwalamanyile'. ¹³Ku soko yiyo mutanjenyi ku soko simumanyile isiku wala isaa. ¹⁴Ku soko vinhwanile na munhu yono asakaga safiri kubita sii inji. Akawachema wawanda wakwe na kuwakabizi ugoli wakwe. ¹⁵Mumonga wawo akamupeta talanta ihano, yunji akamupelanyeje, na yulya yunji akampete talanta mong. Kila mumonga akabochela chiasi chonochinwanile ne usumi wakwe, na yulya munhu akasafiri akapita zakwe. ¹⁶Mapema yulya yono akabochela talanta ihano akabita zikoza, na akalezya talanta zini ihano. ¹⁷Nhayiyo na yulya yono akabochela talanta nyeje, akalezya zinjinyeje. ¹⁸Ninga muwanda yono akabochela taanta monga, akabita himba likombo hasi na kuhundika ilobo ya muwaha wakwe. ¹⁹Na baada ya mapango matali, muwaha e wanda wawo akavya na kunoza mawalo nawo. ²⁰Yulya muwanda yono akubochela talanta ihano akuza naakaleta talanta zini ihano akutya, 'Muwaha ukaphela talanta ihan lanje matuga faida ya talanta zini ihano. ²¹Muwaha wake akamulonjela, 'Hongera, muwanda muswanu na mwaminifu! Wanza uli mwaminifu kwa vinhu vinji. Winjile mu nyemo yo muwaha wako.' ²²Muwanda yonoakabochela talanta nyeje akakuza na kuulonga, 'Muwaha, ukapheta talanta nyeje. Lanje, natuga faida ya talanta zini nyeje.' ²³Muwaha wakwe akaulonjela, 'Hongera muswanu na mwaminifu! Wanza mwaminifu kwa vinhu vichefu. Nokupela madaraka kuchanya ye vinhu vinji. Wenjile mu nyemo yo muwaha wako.' ²⁴Hanyuma muwanda yono akabochela talanta monga akakuza na kutya, 'Muwaha, manyile zono gwe ni munhu mukali. Ukuhepa ishemu yonosupanhile, na ulivuna sehemu yono hukusia. ²⁵Ane nhadoda, nhabita kihundika italanta yako mumalango. Lanje wina ahano yono yako.' ²⁶Ninga muwaha wakwe akamupitua na kulonga, Agwe muwanda ulimubii na muzembe wandi umanyile zono nhuhepa sehemu yonosiphanhile na nhuvuna sehemu yono sikusia. ²⁷Soko yiyo ukasachigwa kuwapeta ilobo yangu wanhu we benki, na mapango go kuuya ane nandimbochele ilya yangu hamwanga ne faida. ²⁸Soko yiyo mumubokeje yiyo italanta na mumupelaje yulya muwanda yono ena zitalanta ikumii. ²⁹Kila munhu yono ena chochose, akonjezwa zaidi- haba kwa kuzidishwa hawha. Ninga kwa yoyose yono asina chinhu, hamba achila chono ena nacho kubokwa. ³⁰Mumutagaje kunze kutitu yuyo muwanda yonosafayile, kono kulakochili chililo na kusaga meno. ³¹Mapango umwana wa Adamu atakuza mu utukufu wakwe, na malaika wose hamonga nayo, hodu alekala hachanya ye chigoda cho utukufu. ³²Mataifa gose geletang'anila hamwande yakwe, nayo alawatenganishwa wanhu, hina mudini zonoaliwatenganishwa nholo na mphene. ³³Alaziwika zinholo muwoko wakwe wo kulume, ninga zimphene alaziwika muwoko wo kuchekuli. ³⁴Hodu mutemi alawalonjela walya wono walii uwoko wo kulume, 'Munze, wonomulugutizwe na sogo yangu, muurithi utemi wonouanzigwe ku soko yenyu kulawilila kunozwa musingi we nzee. ³⁵Ku soko nandi nina zala mukumphela ndigwa; Nandi mujenzi mukanhalibisha; ³⁶Nandi nilichipwi, mukanvaliza myenda. nandi nhamigwe mukanhunza. Nandi mbopigwe mukazaga'. ³⁷Baho wono wena ihaki walmupitula na kumulonjela, 'Muwaha nili chikakuwona wandi udabuche, na kukulisha? Au wina nhilu chikakupela malenga? ³⁸Na nilichikakuwona ulimujenzi na chikakukalibisha? Au wandi ulichipwi chikakuvaliza mwenda? ³⁹Na nili chikakuwona wandii utamiche au uwopigwe, na chikakuziza? ⁴⁰Na mutemi alawaptula na kuwalonjela, 'Mbeka niliwalonjela, chonomwetuma ahano mumumonga we ndugu zangu wadodo, mukaninozeza nene'. ⁴¹Hodu alawalonjela wono walimuwoko wakwe wo kuchekuli, 'Muuche kwangu, wono mwakondya lijitwa, mubite mumoto wechibitilila wono unozigwe ku soko ya shetani na malaika zakwe, ⁴²Ku soko nandi ndabuche ninga simukaphela ndigwa; Nandi nina nhilu ninga simukaphela malenga; ⁴³Nandi mujenzi ninga simukanhalibisha, nandi nilichipwi ninga simukaphela myenda; nandi nhamigwe na nandi mbopigwe, ninga simukanhunza. ⁴⁴Hodu wawo nawo walamupitula na kulonga, 'Muwaha, nili chikakuwona wandi udabuche, au winanhilu, au ulimujenzi, au wandi chipwi, au wandi utamiche au wandi uwopigwe, na sichikakuhudimiya? ⁴⁵Hodu alawapitula na kuwalonjela, 'Mbeka niliwalonjela, achi chono simukanoza kwa

mumonga wa wano wadodo, simukanozeza nene'.⁴⁶ Awa walabita muazabu ye chibitilila ninga wono wna ihaki muumi we chibitilila."

Chapter 26

¹²Mapango Yesu zono akamala konga zinhani zose zino, akawa walonjela wanafunzi wakwe, "Mumanyile zono baada ya zisiku nyejete kulakoyili sikukuu ye pasaka, na umwana wa Adamu alalavya ili asulubiwe".³Hanyuma wawaha we makuhani ne wanzehe we wanhu waketanhanila hamonga mwikalo we kuhani muwaha, yono achemwaga kayaja. ⁴Kwa hamonga wakapanga njema ya kumubata Yesu kwa chinyele na kumuulaga. ⁵Ku soko wakalonga, "Inozwe mapango ge sikukuu kusudi ileche kunuka gasiya hagati ye wanhu".⁶Mapango Yesu gano andi Bethania mukaya ya Saimoni mukoma, ⁷Hono andi egolose mumeza, wechikuu mumonga akabita kwakwe andiadinhuwe mukebe wa alabasita yono yandi yina mafuta gono gena samani mbaha, na akaga jida muchanya yo mutwe wakwe. ⁸Ninga wanafunzi wakwe wazawona nhani ayi wakasimba na kulonga, "Chihi soko ye hasara ayi? ⁹Aga gandi gasume guzwa kwa chiasi chiwaha na kuwapeta masikini". ¹⁰Ninga Yesu, andi amanyile ali, akawalonjela, "Nhaule mukumugaza wechichekulu ayi? ku soko anozu chinhu chiswanu kwangu. ¹¹Masikini mwina nawo zisiku zose, ninga simuka hamonga nane chibitilila. ¹²Ku soko zono akajida mafuta aga kuchanya yo mwili wangu, akanozu nhayiyo ku soko yiyo ye mazishi gangu. ¹³Mbeka nhuwalonjelenyi, hohose injili ayi hono igalanulwa munzee mwose, chitendo chono anozu ayu muchekulu, pia chikalongwa ku soko yo kumukumbuchila". ¹⁴Hodu mumonga wa walya ikumi ne wejete, yono akuchemwa Yuda isikalote, akabita kwa wawaha we makuhani ¹⁵na kutya, "Momphele chichi nilamusaliti?" Wakamupimila Yuda vipande makumi madatu ge zilobo. ¹⁶Kulawilila mapango gago akasaka nzila yokumusaliti. ¹⁷Hamba isiku inongozi ye mikate yono simitajile ichachu, wanafunzi wakamubitila Yesu na kulonga, "Hayi ulisaka chikuandaliye ulye ndigwa ze pasaka?" ¹⁸Akawalonjela, "Mubite mumujini kwa munhu nhandu na mumulonjelaje, mwalimu akutya, "Mapango gangu galibehi. Noitimiza ipasaka hamonga ne wanafunzi wangu mukaya yako." ¹⁹Wanafunzi wakonoza zono Yesu akawalajiza, na wakaanda ndigwa ye pasaka. ²⁰Ikafika chinyamihe, ekekala kulyandigwa hamonga na walya wanafuzi ikumi na wejete. ²¹Zono wandi wakulya ndiwa, akutya, "Mbeka nhuwalonjelenyi zono mumonga wenyu alasaliti". ²²Wakahuzunika hawaha, na kila mumonga akaanza muuza, "Alu! mbeka siyo nene, Muwaha?"²³Akawapitula, "Yulya yono akunamiza muwoko wakwe hamonga nane mubakuli yuyo alisaliti. ²⁴Mwana wa Adamu alauka, zono aandichiwe Ninga ole wakwe munhu yono alamusaliti Mwana wa Adamu! Yandi ye viswanu munhu yuyo hina alechelelwa". ²⁵Yuda yono andimusalite akalonga, "Alu! yo nene Rabii?" Yesu akamulonjela, "Walonga nhani yiyo gwegwe mwenecho." ²⁶Zono wandi wakulya zindigwa, Yesu akaudinhula mukate, akaugutiza, na kuubegula Akawapela wanafunzi wakwe akatya, "Musole, mulye. Au ni muwili wangu". ²⁷Akasola chikombe na kulumba, akawapela na kutya, "Munyweze woseu achi. Ku soko ayi ni sakami ye agano lyangu, yonoikumwagwa ²⁸ku soko ye wenji ko unenelwe ubii. ²⁹Ninga niliwalonjeenyi, sinon'gwa kanhi manage mizabibu awu, mpaka isiku ilya yononilang'wa mpya hamonga nanye mu uutemi wo sogo yangu". ³⁰Zono wakamala kwimba wimbo, wakauka bita mwigongo lye Mizeituni. ³¹Hodu Yesu akawalonjela, "Chilo chino nyenye wose mokikobaza ku soko yangu, ku soko yandichwe, momutowa mudimi ne zinha lo ze likundi zileyagala. ³²Ninga baada ya kuzuka kwangu, nowalongolenyi kubita Galilaya". ³³Ninga Petelo akamulonjela, "Hamba hina wose walakulema ku soko ze nhani zonzilakutuga, ane sinilakulema ku soko ze nhani zonzilakutuga, ane sinilakulema". ³⁴Yesu akamupitula, "Mbeka hukulonjela, chilo achi ikaikali zogolo nokuwika, konhana mara kadatu". ³⁵Petelo akamulonjela, "Hamba hina yandiisache kufya na gwegwe, sinilakuema". Na wanafunzi wanji wakalonga nhayiyo. ³⁶Hanyuma Yesu akabita nawo sehemu sehemu yonoikuchewa Gethsemane na akawalonjela wanafunzi wakwe, "Mwikalaje aha mapango gononilibita kulya na kulomba". ³⁷Akamusola Petelo ne wana wejete wa zebedayo na akakwanza huzunika na kusunoneka. ³⁸Hodu akawalonjela, "Muhe wangu wina ihuzuni mbaha awaha, hamba chiasi cho kufya. Mwikalaje ahano mukeshe hamonga nane". ³⁹Akabita hamwande hadodo, akagwa chigubigubi, na kulonga. Akutya, "Sogo yangu, hono ikusamikana, chikombe achi chindechele. Ileche zono ikana chikombe achi chindechele. Ileche zono nilisaka nene, ninga zono ukusaka gwegwe". ⁴⁰Akawabitila wanafunzi akawagana wagana nhongo na akamulonjela Petelo, "Ku soko chi mwalemwa kesha nane haba lisaa imonga? ⁴¹Mukeshe na kulomba kusudi muleche kwinjila mumajelo. Muhe uliradhi ninga muwili ulizaifu". ⁴²Akabita mara yekejete na kulomba, akutya, 'Sogo yangu, hina lijambo alii silikusuma ndekani ni lazia nihinywele chikombe achi, wendeche wako utimile". ⁴³Akauya kanhi na kuwagana wagonile nhongo, ku soko meso gawo gandi mazito. ⁴⁴Hodu akawaleka kanhi akapita. Akalomba mara yekadatu akutya nhani zo zizo. ⁴⁵Hanyuma Yesu akawabitilila wanafunzi wakwe na kuwalonjela, "Mukali mugonile du na ku cheheza? Mulanjenyi, isaa yasejelela, na mwana wa Adamu akusalitiwa mumawoko gagono wena zizambi. ⁴⁶Mwinukaje chiuche. Mulanje, yulya yono akusaliti alibehi". ⁴⁷Mapango andi akali akulonga, Yuda mumonga wa walya ikumi na wejete, akafika. Ikundi iwaha likafika hamonga nayo likulawilila kwa wawaha we makuhani na wanzehe wa wanhu. Wakaza ne mapanga ne zinhumbi. ⁴⁸Kanhi munhu yonoyandi akusudiwe kumusaliti Yesu andi awapelile

ishara, nqa kutya, " Yulya yonomubnonela yo mwenecho. Mumubataje"⁴⁹Mara yiyo akakuza kwa Yesu na kutya " salamu, Mwalimu! na akamunonela. ⁵⁰Yesu akamulonjela, "Mulumbi muyangu, linozaje lilyo lyono likuletile" Hodu wakakuza, na kumusonhela mawoko Yesu, na kumubata. ⁵¹Lanje munhu mumonga yonoyandi hamonga na yesu, akagolosa muwoko wakwe, akasomola lipanga lyakwe, na akamutowa mutumami wa kuhani muwaha na kumudumila likutu lyakwe. ⁵²Hodu Yesu akawalonjela, gomole lipanga na Yesu lyako hono usolile, ku soko wose wonowakitumila lipanga walaangamizwa kwe panga. ⁵³Mukihwesa zono sinhusuma muchema sogo yangu, nayo akanhumila majeshi zaidi ye ikumi ne wejete we malaika? ⁵⁴Ninga hodu namna chi maandiko gandi gasume timizwa, nhavi zo ikusachigwa ijele?"⁵⁵Mapango gago Yesu akaulonjela umati, "Alu! Mwaza ne mapango ne matumbi kumbata hina mbochile? Kila siku hekala mwihekalu nhufunda, na simukambata! ⁵⁶Ninga gose gano ganozwa ili maandiko ge manabii gatimiye." Hodu wanafunzi wakwe wakamuleka na kumanha. ⁵⁷Walya wono wakamubata Yesu wakamutegula kwa kayafaa, kuhani muwaha, sehemu yono waandishi ne wanzehe wetang'aniye hamonga. ⁵⁸Ninga Petelo akamutyatya kunyuma kwa kutali mpaka muukumbi wa kuhani muwaha. Akakwinjila mugati na kikala hamonga ne walinzi awone chonochikijela. ⁵⁹Hodu wawaha we makuhani ne Baraza lyose andi wakusaka uhomelele wo ulambi dhidi ya Yesu kusudi watuje kumuulaga. ⁶⁰Hamonga wekejela wenji wokomuhomelele, ninga siwakatuga nzila yoyose. Ninga hanyuma wakakijela wejete hamwande wono womuhomelele. ⁶¹Na kutya "Munhu ayu akalanga, "Nosuma libena lihekalu lo mulungu na kuzenga kanhi kwa siku idatu." ⁶²Kuhani muwaha akema na kumuuzwa, "siulisuma pitula? Awa walikuhomelele chichi dhidi yako?" ⁶³Ninga Yesu akanyamala. Kuhani muwaha akamulonjela, "Hina mulungu zonoakuishi, hukuamulu uchilonjele, hono gwegwe yo Kristo, Mwana wo mulungu." ⁶⁴Yesu akamupitula, "Gwegwe mwenecho walonga nhani mwenecho walonga nhani ayi. Ninga hukulonjela, kulawilila kwaha na chibitilial ulamuwona mwana wa Adamu ekaye, muwoko wo kulume wono wina vilungu, na akuza mumavunde go kuulanga." ⁶⁵Hodu kuhani muwaha akademula mwenda yakwe na kulonga, "Akufulu! ⁶⁶Alu, chilindiye uhomelele wa hayi kanhi? Mulanje, muwakondya hulika akukufulu. Alu! Mukihwesa chichi? wakamupitula na kulonga, "akusachigwa afye." ⁶⁷Hodu wakamufunyila mate muusuu na kumutowa zingumi, na wakamuwatula makofi kwa mawoko gawo, ⁶⁸Na kulonga, "Chitabiliaje, gwegwe Kristo. Nani yonokakutowa?" ⁶⁹Mapango gago Petelo andi ekaye kunze yo ukumbi, na mutumami wechichekulu akamubitilila na kutya , "Gwegwe nagwe wandi hamonga na Yesu wa Galilaya". ⁷⁰Ninga akakana hamwande yawo wose, akutya, simanyile chinhu chono ulilonga." ⁷¹Akabita kunze yo mulango, mutumami yunji wechichekulu akamuwona na kuwalonjela wono wandi walibaho, "Munhu ayu andi hamonga na Yesu wa Nazareti". ⁷²Akakana kanhi kwa kilaha, "Ane sinimumanyile munhu ayu". ⁷³Mapango machefu hanyuma, awalya wono wandi wemile behi, wakamubitilila na kulonga na Petelo, "Ku mbeka gwegwe piya ni monga wawo, ku soko hamba lafuzi yako ihwani. ⁷⁴Hodu akakwanza lijita na kilaha, "Ane sinimumanyile munhu ayu," na mara yiyo zogolo ikawika. ⁷⁵Petelo akakumbuchila zinhani zonoakalonjelwa na Yesu, "Zogolo ikaikali nawika kunhana mara kadatu".

Chapter 27

¹Mapango ge zinyamitondo gazafika, wawaha wose we makuhani na wanzehe we wanhu wakalya njama zidi ya Yesu watuje kumuulaga. ²Wakamuwopa, wakamulongoza, na kumufisa kwa liwali Pilato. ³Hodu mapango Yuda yonoyandi akondya hukumiwa, akajutiya na kugomola vipande vye makumi madatu ge zingobole kwa wawaha we makuhani ne wanzehe, ⁴na akalonga, "Nanoza vibii kwa kuisaliti sakami yonoisina masutya," Ninga wakamubitula, "Ilichihusu chi sese? Galangaje gago mwenecho?" ⁵Hodu akagumila hasa vilya vipande vyemagobole mwihekalu na akauka na akakinyonga mwenecho. ⁶Wawaha we makuhani wakavisola vilya vipande vyemagobole na kutya, Siyo halali kuwika ilobo ayi muhazina, ku soko ni galama ye sakami."

⁷Wakajadiliyana kwa hamonga na lobo ikatumilwa kugula mugunda wo mufinyazila kuzichila wajenzi. ⁸Ku soko yino mugunda wuwo wanza chemwa, "Mugunda wuwo wanza chemwa, "Mugunda we sakami" mpaka lulu yiyi. ⁹Hodu ilya nhani yonoikalongwa na nabiiYeremia ikatimiya, Kutya, "Wakasda vipande makumi madatu, galama yonoipangawa ne wanhu wa Israel ku soko yakwe. ¹⁰na wakaitumamila kumugunda wo mufinyazi hina muwaha zonoyandi anyelekeze". ¹¹Baho Yesu akakwima hamwande ya liwali, na liwali akamuza, Alu! Gwegwe yo mutemi wa wayahudi?" Yesu akamupitula, "Gwegwe yo mutemi ukolonga nhavivyo." ¹²Ninga mapango gonokushitakiwa na wawaha we makuhani ne wanzehe, sakapitula chochose. ¹³Hodu Pilato akamulonjela, "Siukahuliche mashita gose zidi yako?" ¹⁴Ninga sakamupitula hamba nhani monga, nhayiyo liwali akamema na mashangawo. ¹⁵Baho musikukuu yandi desturi ye liwali kumuopola muwopwe mumonga yono akuhagulwa no umati. ¹⁶Mapango gago wandiweni na muwopwe sugu litajwa lakwe Baraba. ¹⁷Nhavi mapango gonowandi welundichwe hamonga, Pilato akawauza, Nani mukusaka chimudigulile ku soko yenu Baraba ya Yesu yono akuchemwa Kristo?" ¹⁸Ku soko andi amanya zono wamubatile ku soko ye chuki. ¹⁹Mapango akikala muchigoda chakwe che hukumu muchekulu wakwe akamutumila nhani na kutya, " Leche kituma nhani yoyose ko munhu yuyo yono asina masutya. Kwani nhesigwa hawaha mpaka lulu muzinhongo ku soko yakwe". ²⁰Hodu wawaha wemakuhani ne wanzehe wakawashawishi makutano wamulombe Baraba, na Yesu aulajwe. ²¹Liwali akawaiza, wa hayi kati ye wejete mulisaka ane nimulechele kwenyu?" Wakatya "Baraba". ²²Pilato akawalonjela, "Nimunoza je chichi Yesu yono akuchemwa Kristo?" Wose wakapitula "Musulubishaje". ²³Nayo akatya, "Ku soko chi, masutya chi gonoetumile?" Ninga wakachila yawo mazii hamba kuchanya hawaha, "Musulubishaye". ²⁴Nhani mapango Pilato zono akawona salisuma noza lyolyose ninga badala yake zifuj zandi zanza akasola malenga akakizunguka mawoko gakwe hmwande yo umati na kutya, Ane sina masutya kuchanya ye sakami ya munhu ayu yonoasina na masutya. Mugalangaje aga mwenecho. ²⁵Wanhu wose wakatya, "Sakami yakwe yenze kuchanya yetu ne wanetu." ²⁶Hodu akamudigula Baraba kwawo, ninga akamutowa mikotya Yesu na kumukabizi kwawo na kubita kumusulubisha. ²⁷Hodu asikari wa liwali wakamusola Yesu mpaka Praitoria na ikundi iwaha lya maasikani wose wakumukusanyika. ²⁸Wakamuwopola myenda zakwe na kumuvatiza inhanzu ye langi ndunhu. ²⁹Hodu wakanoza itaji ye mamiya na kuiwika kuchanya ye mutwe wakwe, na wakamuwihila mwanzi muuwoko wakwe wo kulume. Wakafugama hamwande yakwe na kumukejeli, wakutya, "Salamu, mutani wa wayahudi?" ³⁰Na wakamufunyila mate, na wakasola mwanzi na kumutowa mumutye. ³¹Mapango yonowandi mukejeli, wakamuwopolailya inhanzu na kumuvaliza myenda zakwe, na kumulonga bita kumusulubisha. ³²Zonowakalawilila kunze, wakamuwona munhu akulawilila Krene litagwa lyakwe Saimoni, yono wakamutazimisha kubita nawo ili atuje kuudinhula musalaba wakwe. ³³Zono wakafika sehemu yonoikuchemwa Galigota, maana yakwe, "Sehemu la fuvu lyo mutwe." ³⁴Wakamupela siki yonoichanganywe ne nyongo anywee. Ninga azajeza, sakasuma ng'waa. ³⁵Mapango gonowandi wakondya musulubisha wakagawana myenda yakwe kwa kuitowelqa kura. ³⁶Wakakikala na kumulanga. ³⁷Kuchanya yo mutwe wakwe wakawika mashita zidi yakwe gakusomeka, "Ayu yo Yesu, mutemi we wayahudi". ³⁸Wanyang'anyi wejete wasulubiwa hamonga nayo, mumonga Phelo yo kulume yakwe na yunji kuchekulu. ³⁹Awala wonowakolanga wakamuzihaki, wakupilimya mitwe yawo. ⁴⁰Na kutya, "Gwegwe yonowasakaga viza lihekalu na kulizenga mu siku idatu, iwokowaje mwenecho, Nhina uli Mwana wo Mulungu, time hasi uuche mumusalaba." ⁴¹Muhali yiyo wawaha we makuhani wandi walimukshifu, hamonga ne waandishi ne wanzehe na kutya, ⁴²"Akawokowa wanji, ninga sakusuma kiwokowa mwenecho. Mwene ni mutemi we wayahudi. Na atime hasi kulawa mumusalaba, hodu hochomwamini. ⁴³Akamutumbila Mulungu. Leche Mulungu amuwokowe kwaha hono alisaka, ku soko akatya, ⁴⁴Nene ni Mwana wo Mulungu" Na walya wanyang'anyi wonowandi wasulubiwa hamonga nayo pia wakalanga zinhani zo kumuzihaki. ⁴⁵Kwaha kulawilila saa mutandatu kwandi kolili ne kutitu musii yose mpaka isaa ye chenda. ⁴⁶Zonoikafika isaa ye chenda Yesu akalila kwaha izi iwaha, "Eloi, Eloi, lama thakabakitan?" Akumaanisha "Mulungu wangu, mulungu wangu, chochichi wandeka" ⁴⁷Mapango gago wanji wawo wonowandi wemile halye wakahulika, wakatya, "Akumuchema Eliya". ⁴⁸Mara kamonga mumonga wawo akamanha ku sola sifongo na kuiimenya chinywaji chonochi sungu,

akawika kuchanya yo mubichi na kumupela atuje ng'waa. ⁴⁹Nawo wono wakasigala wakalonga, "Mumulekaje aliyene, mulechichiwone hono Eliya yo kuza amuwokowe". ⁵⁰Hodu Yesu akalika kanhi kwe izi iwaha na akaiusa nhumbula yakwe. ⁵¹Lanje lipazia lye hekalu likabahuka sehemu nyejeyte kulawilila kuchanya mpaka hasi. Ne sii ikachichina na mabwe gakabauka vipande. ⁵²Makaburi gakadigula, ne mwili ye watakatifu wenji wonowandi wagonile nhungo wakafufuliwa. ⁵³Wakalawila mumakaburi baada ya ufufuo wakwe, wakenjila muji mutakatifu, na wakakijela na wenji. ⁵⁴Hodu yulya akida na walya wonowandi wakumulanga Yesu wakawono litetemeko na mambo gono gandi gakijela, wakamewa na udodi muwaha na kulonga, "Mbeka ayu andi Mwana wo Mulungu." ⁵⁵Wachichekulu wenji wono wamutyatya Yesu kulawilila Galilaya ili kumuhudumiya wandi walibaho wakumulanga kulawilila kutali. ⁵⁶Mugati yawowandi Mriamu Magdalena, Mariamu nyina yakwe Yakobo na Yusufu, na nyina ye wana wa Zebedayo. ⁵⁷Zono ikafika chinyamihe akaza munhu mugoli kulawilila Arimathayo, yonoakachemwa Yusufu, yono yandi kanhi mwanafunzi wa Yesu. ⁵⁸Akamubitila Pilato na kuulomba muwili wa Yesu. Kanhi Pilato akalajiza atuje pegwa. ⁵⁹Yusufu akasolabmuwili akauopa na mwenda wa safi nzelu, ⁶⁰na akaugohiye mwikaburi lipya lyakwe lyono andi alaisesile mwibwe. Hodu akalivilingisha libwe liwaha likagubichiza mulango w kaburi na akabita zakwe. ⁶¹Mariamu Magdalena na Manamu yunji wandi baho, wekaye waptuchije likaburi. ⁶²Isiku yono yakatyatya yonoyandi siku baada ye maandaliyo, wawaha we mkuhani na mafarisayo wekelundika hamonga na Pilato. ⁶³Wakamulonjela, "Muwaha, chilikumbuchila zono mapango yule mulambi hono ali mumi, akalonga, "Baada ye siku idatu alazuka kanhi." ⁶⁴Soko yiyo, lajize zono likaburi lilindilizwe viswanu mpaka isiku ye kadatu. Vinginevyo, wanafunzi wakwe wakasuma kuza muhiza na kulonga kwa wanhu, "Azuka kulawilila wonowafyifye". No ulambi womudumilizo ulamubii kuliko ulya wo kwanza". ⁶⁵Pilato akawalonjela, "Musole walindilizi. Mubiyenyi mukanoze hali yo usalama zono mukusuma." ⁶⁶Hodu wakabita na kunoza likaburi lye lilisalama, libwe likagongwa muhuri na kuwika walindilizi.

Chapter 28

¹Hanyume chinyamihe ye isiku ye sabato lizuwa hono lyandi lyaswa kuelekeya isiku ye kwanza ye liwika, Mariamu Magdalena, na yulya Mariamu yunji wakaza wona likaburi. ²Lanje kwani kolili litetemeko liwaha, ku soko malaika wo muwaha akatima akalivilingisha lilya libwe, kisha akalikalila. ³Hameso gakwe yandi hina umeme, ne myenda yakwe yandi mizelu hina Seluji. ⁴Awala wemilii wakamema hofu wakakihwana na wonowafyiye. ⁵Ayulya malaika akawafafanulia awala wachekulu akatye, "Muledoda ku soko manyile zono mukusaka Yesu, yonoakasulubiwe. ⁶Alihasina ahano ningaazuka zono akawalonjela. Muze mulanje isehemu yono muwaha andi agonile. ⁷Mubite mbelebela mukawalonjelenye wanafunzi wakwe, "Azuka kulawilila wono wafyiye, mulanje awalongola Galiliaya kuko komuwona mulanje nawalonjelenyi. ⁸Awaha wachekulu wakauka ahala hekaburi mbelambela wandiweni hofu na nyemo baha, na wakamanha kuwalonjela wanafunzi wakwe. ⁹Lanje Yesu akakitanhila nawo kutya, "Salamu." Awala wachekulu wakaza na kibata magulu gakwe, na kisha wakamuhemba. ¹⁰Kisha Yesu akawalonjela, "Muleche doda, mu bite mukawalonje ndugu zangu walongole Galilaya kuko wakumbona. ¹¹Mapango gago wachekulu hono wabitaga, lanje baazi ye walindilizi wakabita mujini na kuwalonjela la wawaha we makuhani mammo gose gono gandi gejela. ¹²Nawo makuhani honowandi watanhila ne wanzehe na kulijadili jamo lilo hamonga nawo, wakalavyachiasi chiwaha chemagobole kwa walya maasikari. ¹³na kuwalonjela, "Muwalonjele wani zono wanafunzi wa yesu wazize ne chilo wakauhiza muwili wa Yesu mapango ase chandi chikali chigonile. ¹⁴Hono itaarifa ayi yomufichila liwali, ase chomushawishi na kuwasisa nyenye mashak gose. ¹⁵Soko yiyo awala asikali wakzisola azliya zingobole na kunoza hina zono wandiwelekezwe nhani ayo ikazagala sana kwa wayahudi na yanza nhayiyo mpaka lulu. ¹⁶Ninga walya mitume ikumi ne monga wakabita Galilaya, kulya kigongo lyonoadi akondya waelekeze. ¹⁷Nawo wazamuwona, wakumuhema. Ninga wani wakamuwona shaka. ¹⁸Yesu akakuza kwawo akawalonjela akutya, Napegwa mamulaka gose kusii na kuulanga. ¹⁹Soko yiyo mubitenyi mukawanoze matafa gose aga ge wanafunzi. Muwalahgutizaje kwa tajwa lya sogo, na lya Mwana na lya muhe wonowelile. ²⁰Muwafundaje kuganiza mambo gose gononiwamulu, na mulanje, ane nilihamonga nanye chibitilila, hamba udumilizo we sii.

Acts

Chapter 1

¹Chitabu cha katali nandika, Teyofilo, Nikolonga zose zono yesu yakaza kwituma na lulanjiza. ²Sunga mwizua lyono mwene yategukwa kucanya. Ayi yali lono ya kulavya ilajilizo kukola koo muhe mono yelite ne wawalwa wono wali wahagulwa. ³No lono magazoo gakwe, mwene yelile yakujila kuwawene yali yakali mumi na kanyi muvi tanyilo vinji vyevilungu, kuvilo makumi mane yakelajika vitamjilo kwawo, navyalonga mulizo utemi wa kulawilila kangu. ⁴Wono wali wetanganla hamonga nawo, yakaalonjela muleche uka kuyerusalemu, langa mchilindile soko ye chipegwa cha baba zono yaonga mkahulika kulawilila kwangu. ⁵Hambi Yohana akabatizaji mu malenga, ninga mobatizwa mumuhe mono yelile mu vilo vichefu. ⁶Baho wene zono walikonhola hamonga wakamuuzwa, muwaha kwina ntavivi mapango gokowakombola isiwoli utemi? ⁷Mwene yakawalonjela, siyo zilisawa kwenyu kumanya mapango au mwamlizo gono baba yalamula ko mamalaka ga mwenecho. ⁸Ninga mobochela vilungu, kolo muhe mono yelile kolo yaza mchanga yenyu nanye mowa wahamulezi wang kose mu yerusalimu mplelo ye inze. ⁹Muwaha Yesu zono yalinda longa zizo wali wakali wakuulanga kuchanya, mwene yakenuswa kuchanya ne livunde lika mgubichiza waleche mwono kwe meso gawo. ¹⁰Lono wali wakali wagalamie kuchanya, kuulanga ne wabitga wantu wejete wakemaga hagati yawo wali wavalile mienda mizelu. ¹¹Wakutya nye nyo wanhu wa Galilaya so chichi mwimile aha mkulanga kuulanga Ayu yesu yakasolwa kuchanya kanyi ntavivyo vyono mwamuwona yakubita kuulanga. ¹²Baho wakauya yerusalimu kulawilila kuchigongo mizeituni, kono kali ne yerusalimu kotya mwendo wa siku ye sabato. ¹³Nawo wazakufika wakabita golofa kono waliweaya. Nawo ni petelo, yohana, Matayo, Andeleya filipo chimoteo, Batolomeyo Matayo yakobo mwana wa alfayo simoni zelote na yuda mwana wa yakobo. ¹⁴Wose wakehanza kotya munhu mmuunga kwa vilungo wakabitilila kuulombe. hamonga na wawo waliwalibaho hamonga ne wechekulu maliamu nyina yakwe yesu. na wanduguze wakwe. ¹⁵Hanyuma ye vilo vilya petelo yakema hagati ye ndugu kotya wanhu izo yakutya, ¹⁶Wandugu zangu yali soko maandiko yafichilile soko katali muhe mono yelile yakutya ko mulumo wa Daudi na yuda yakutya mono yali mtonji walya wono wambataYesu. ¹⁷Soko mwene yali mmonga wetu, Na yakubochela utumami wakwe ko

witumami akwe. ¹⁸(Soko munhu yakagula eneo soko ye chilya chono yabochea mutwe, mwili ukapanduka ne inda yakwe yose ikawa ilimuwazi akamwajika. ¹⁹Wose wonowekala yelusalemu wakanhulika zizo huleka lilyo ligunda wakalichema kwilitagwa lyao Akeldama lilo ni mgunda wa sakami.")²⁰Hambi mchitabu che zabuli yaandikwa wime wikalo wako uwe litongo hamba kuleche munhu yoyose, a siyakukombolwa wono yosola nafasi yakwe ye ulongozi.²¹Holeka ayi ni muhimu, soko mmonga we wechiume wono wakelomboza nase no muwaha yesu koyalawila na kunjila hagarti yetu. ²²Inojeye kuubatizo wa yohana sunga siku ilyayono yasowa kuchanya, sunga yawe muhomi wo ufufuo hamonga nase. ²³Wakawawika kumwande wechilume wejete, Yusufu mono yakucemwa balinaba hambi sunga yakuchemwa yusto na Mathia. ²⁴Wene wakanomba wakutya gwegwe muwaha umanyile ntumbula ze wanhu wose, ntayiyo wiche mwazi wahi kati ya wejete awa mono yamuhagula. ²⁵Kusola mepango ko mutumami no witumi, wono Yuda yaketuma ubii no kubita mapango yakwe. ²⁶Wakatowa kula kusoko yao, ne kula ikamugwila Mathia mono yawalwa hamonga na wala wetumi kumi na mumonga.

Chapter 2

¹Zono lyafika lizuwa lya pentekosite wose wono wali hamonga wekonhoye hamongawekonhoye hamonga. ²Hobaho ikaza mulindimo kulawilila kuulanga kotya mbeho nkali ukaamevya nyumba yose monowali wekaya. ³Baho zikiwalawilila zilimi za moto zikeyagala, zikawa kuchanya kwao soko yo mumonga wao. ⁴Wao wose wakamemaga muhe mono yelile wakaza longa kwe luga zinj, zono zilya muhe zono zikawaziza kulonga. ⁵Soko waliwalibaho wayahudi wonowa wekaye yelusalemu, wono waliwamogopa mulungu kulawilila kila isi hasi yo ulanga. ⁶Chihumi chiho zono zilihulikwa, lipungi lye wanhu likaza hamonga ne wali wena wasiwasi soko ye munhu yakawahulika wakalonga kwe milonjele yako mwenecho. ⁷Wakatinuka wo kizina wene wakalonga kweli awa wose wakulonha siyo wagalilya? ⁸Au yawa ule ase chikuwa hulika kila mumonga kwe milonjele zono chalelwa nazo? ⁹Wapathlia ne wamedi ne waelamu ne wawo wonowakikala mesopotamia. Uyahudi ne kapadokia, ne ponto ne Asia. ¹⁰Ku hingia ne pamfilia ku misili ne kumbavu ze libia no kilene ne wajenzi kwalawilila lumi. ¹¹Wayahudi ne wehuwiye waklete ne waalabu, chikuwahulika wakalonga ku milonjele yetu soko yo milimo ye vilungo vyo Mulungu. ¹²Wose nawo waliwezina no kiuza wakwe wenecho ko wenecho Ayi ina yo chichi? ¹³Ninga wanji wakezina wakalonga Awa wamemwa ku divayi au nyipya. ¹⁴Ninga petelo yakema hamonga na walya ikumi na mmonga yakenuka lizi yakawalonjela wanhu wa yudea na wose yomkukala aha yelusalemu Ali limanyichigwe kwenyu mhulichize zano nhulonga. ¹⁵Wanhu awa siwakoligwe zono mkitumbila soko mapango aga chinya mitondo saa tatu. ¹⁶Soko ali lya longa kukola ko nabii yoweli. ¹⁷Yalawa zuwa lye ndumo mulungu yakulonga nolowelila muhe wangu ku wanhu wose. wana wenyu ne wahinza wenyu wolovya wijize ne vijana wenyu wowona maonao wijize ne vijana wenyu wowona maono ne wakombi wenyu wolavya ndoto. ¹⁸Sunga ye watumami wangu ne watumami wangi wechichekuu ko mivilo vivyo nolowetila muhe wangu nao wolokwizuka. ¹⁹Nolo lajila mezimo kuchanhya kuulanga na ishara hasi kononze, sakami moto ne mafundo gelyosi. ²⁰Ne lizuwaa lyolopitulwa gawo chilo no mwezi kuwa sakami, zono lyowa likali vilo viwaha vye ajabu yo muwaha. ²¹Yolowa yokila mumonga yono yolichema litagwa la muwaha yolopona. ²²Wanhu wa Israei, muhuliche nhani ayi yesu wa Nazaleti mwanadamu monoyatambulwa no mulungu kwenu kwe metamo uweza ne miujiza ne ishara zono mulungu kukola mwene hagati yenyuz, anye wenecho zonomalamumanyile. ²³Soko ye watemeze tangu mwmulizo ne mahara go mulungu, yakalevywa na nyenye, kwe maoko ge wanhu wabii mkamtumbika na kumualaga. ²⁴Ninga mulungu yakamwinuka yakanusa usungu we maiti kwakwe, soko yali siisumi che hamba hadodo. ²⁵Soko Daudi yakuulonga soko ya mwenzi akamuwona muwaha kanyi hamwande hameso hangu. Mwene yalibaho mwoko wangu wo kulume alu soko sinosojelezwa. ²⁶Soko yo iyo ntumbula yangu yaliina nyem no ulimi wangu ukusanga wazwa kanyi mwili wangu wokikala muwitumbilo. ²⁷Sikoloileka ntumbula yangu ibite kumoto wala sikokombola monoyelite wako yalanje uwole. ²⁸Agwe wagubulilwa kwangu nzila zo uzima konyinoza nimeme nyemu kumwande ye hameso gako. ²⁹Wandugu nhusuma kulonga kwenyu ko chaagalaze ya baba yetu Daudi mwen yakaya na yakazikwa ne likabuli lyakwe lilihamonga nase mpaka lulu. ³⁰Ninga yali Nabii na yakamanya zono mulungu yakelaha kwa ukiupe kwake. Kotyo yowika mmonga hagati yo lulete wakwe ligoda la enzi. ³¹Zono yakazona ali mapema, nayakalonga soko ufufuwa kilisho, soko siyalekwa kuzimu no mwili wakwe siukawola. ³²Ayu Yesu mulungu yamzuka yono sese wose ni wahomelezi. ³³Soko yoyiyo yawe yenulwa ku mwoko wo kulume wo mulungu, na yawe yabochela ulaganeye muhe mono yelile kulawilila ko baba mwene yahungula au ulagane, soko nyenye mkumuona no kuhulika. ³⁴Hambi Daudi siyaguluka kubita kuulanga ninga yakulonga muwaha yakalonga ko muwaha wangu. ³⁵Kalaje muwoko wangu wokulume, sunga nolowa noza aduwi wako kigosa soko ye magulu gako. ³⁶Sunga yiyo nyumba yose ya isilaeli na uimanye ko mbeka yo mulungu yamunoza mwene yawe muwaha ne kilisto, Ayu Yesu mono mkamutumbika. ³⁷Soko zonowalihulika ntayi wakahomwa mzi ntumbula zao, wakamulonjela Petelo, ne wetumami wanji. Wandugu chinazechi? ³⁸Na Petelo yakawalonjela, munene na mbatizwe Hambi mmonga enyu kulitagwa yo Yesu Kilisto soko ya unenelwe we zambi na mbochela ichipegwa cho muhe mono yelile. ³⁹Soko kwenyu niwihuwiza ku wana wenyu na kwa walya wose wono wali kutali, wanhu wenji ku soko muwaha mulungu wetu vyono yowachemenyi. ⁴⁰Ku makani menji yakwatangaziza no kuwanenenyi yakalonga mwiponye mlawile kululelo alu mubii. ⁴¹Hambi wakagabochela makani gakwe wakababutizwa baho wakonjelezeka ku siku yiyo kotya wehuwiye elfu idatu. ⁴²wakajendelela ku mafundo ge watumwa nomikalile yechindug, ku kuubegula umakate ne kuulombi. ⁴³Wogope ukamema kuchanya kukila wihuwilo ne mapoto menji ne vitanyilo vyono vyetumwa kukolela mu wetumwa. ⁴⁴Wose wonowamwihuwila walihamonga ne kuwa ne vinhu vyose kwa hamonga. ⁴⁵Ne wakaguza vinhu ne vitumbilwa vyao no kuvigawana ku wose kwiliganila ne chisakwa cha kila mmonga. ⁴⁶Hambi ilo badala ye vilo wakajendelela waliwena iweso limonga ku nyumba na wakabegula mkate ku kaya, na wakahanga ndigwa ku mnyemo no

unyenyechele we ntumbula, ⁴⁷Wakamulumba mulungu na wakuwa ne chibali ne wanhu wose. Muwaha yakawonjeleza siku kwe siku wono yawa ponyaga.

Chapter 3

¹Ikawa Petelo na Yohana wali wabitaga kuinyumba yo ulombezi saa ichenda. ²Munhu yunji chitewe tangu kulelwa yali yadi nhulungwa vilo vyose na yali yagonaga ku mlango we nyumba wono ukuchemwa muswanu soko yasume kulomba vilavyo kulawilila kuwanhu wono wali wabitaga kunyumba youhembelo. ³Zono yaliwao na Petelo na Yohana wanakalibia kuingia kunyumba yo kulomela yakulomba sadaka vilavyo. ⁴Petelo yakamlanga ne meso hamoga na Yohana yakalonga chilangaje sese. ⁵Chitewe yakawalanga yalindiye bochela chinhu fulani kulawilila kwawo. ⁶Ninga Petelo yakalonga pesa ne zizahabu ane sina, lango chonochina nacholovya kwako kulitaga Iya Yesu kilisto wa Nazaleti jende. ⁷Petelo yakamusola kumuwo wakwe wo kulme na yakamwinuka kuchanya mala kamonga magulu gakwe na mafundo ga mumafupa gakwa gakatuga vilungo. ⁸Yakazuna kuchanya munhu chitewe yakenuka na yakanza jenda yakenjika munyumba yo uhembi hamoga na Peteo na Yohana yakujenda yakuza mpya na kumulumba Mulungu. ⁹Wanhu wose wakamwona yakujenda no kumulumba mulungu. ¹⁰Wakamanya soko yali yoyulya munhu mono yaliyakikala yakulonga vilavyo kumulango muswanu we nyumba yohembi wakamemwa no kushangaa na kukmya soko ye chilya chono chalawila kwakwe. ¹¹Soko zono yaliwabitlila Petelo na Yohana wanhu wose hamonga wakamanyilila kulumbi wonoukuchemwa wa Sulemani, wakushangaa hawaha. ¹²Petelo zonoyaliliona ali, mwene yakawapitula wanhu, anye wanhu wa Isilaeli, ntaule mukushangaa ntaule mkulanaga meso genyu kwetu kontya chamunoza ayu yajende ku vilungo vyetu wenecho au ukuwi wetu? ¹³Mulungu wa Ibrahimu na wa Isaka na wa Yakobo Mulungu wa sogo yetu yamulngu wa mtumami wakwe Yesu Ayu yo yulya yonomuwaamkabizi na kumubata kumwaye hameso ga pilato soko mwenye yali yaamulakumulechela hulu. ¹⁴Mkambata monoyelile na mono yena haki, ne badala yakwe mkasaka muulaji yalechwe hulu. ¹⁵Anye mukuulanga mtemi mo umii mono mulungu yakamufufula kulawilila kono wafuye sese chiliwahomelezi wa ali. ¹⁶Alu ko wihuwilo kulitagwa lyakwe munhu ayu yono mukumuwona nokumanya yakanozwa ne zinguvu wihuwilo wono ukukola ko Yesu yampula mwene alya ayii yonoikamile kumwande yenyu anye. ¹⁷Anye wandugu manyile soko zono metume muujinga ntavivyo zawaliwalongozi wenyu. ¹⁸Langa zinhazono mulungu yakawalonjea mbela kumutima we manabii wose, soko ayu kilisto yagazika alu yagatimiza. ¹⁹Soko yiyo munene no kupituka soko ye utambi zenyu zisume kuuswa kabisa kulikusudi zize nyakati zo kusagalala kulawilila na uwepo wa muwaha. ²⁰Na kotya yasuma kumulajiliza kilisto mono yahugulwa ko ujii yenyu Yesu. ²¹Mwene yoyulya yono lazima mbochele ku wakati wo kugamwola ku vinhu vyose yo mulungu yakalongwaga katali ye miaka komutima we manabii welile. ²²Mbeka Musa yakalonga muwaha mulungu yakwinula nabii kotya nene kulawililila ku ndugu wetu. momuhulichiza kila chinhu chono yowalonjelenyi anye. ²³Yolawilila sunga kila munhu yono siyakuulichiza ko Nabii ayu ykwangamizwa mbeka yalawilile hagati ye wanhu. ²⁴Alu na manabii wose kulawilila Samweli na walya wono wakatyatya soko yakwe, wa kulonga no kutangaza siku azii. ²⁵Anye nyo wana wa manabii ne welilagano vyono mulungu yakalinoza hamonga ne wakuku, kotya vyono yalonga ko Ablahamu, ku mbenyu yako familiya zose za munzee zolugutizwa. ²⁶Soko yo mulungu kumwinula mtumami wakwe yakamtumwa kwenyu kwanza, soko yawalugute anye kwa kupituka kulawili ku ubii wenyu".

Chapter 4

¹Mapango Petelo na Yohana honowali wakulonga na wanhu, makohani na mlinzi wa hekalu nyumba ne masadukayo wakawabililila. ²Wali soko ya Petelo na Yohana wali wakuwafunda wanhu so Yesu no kuganula kucha yo kufufuka kwakwe kulwalila kwa wanowafufuye. ³Wakawebata no kuwadindila migeleza mpaka chinyamitondo yono ikatyatya soko yayacondya kua chinyamile. ⁴Soko wanhu wenji wonowali wahulika nhani walzehuwila na idadi ye wechilume wonowali wehumie wakagani chizwa kowa elfu ihano. ⁵Zono yalifikachinya mitondo siku yono yatyatya kotya wawaha wao wakombi ne wendicho kwa hamonga waketang'anila Yelusalemu. ⁶Anasi kohani muwaha yaliyobaho na kayafu na Yohana na Iskanda na wose wono wali ndugu wa kuhani muwaha. ⁷Hono wali waawawichile Petelo na Yohana hagati yao wakawauza kwa vilugo vya nani aukwelitaga yahai mketuma alii?"⁸Kanyi Petelo yali yamemile Muhe mono yelile yakawalonjela, Anye wawaha wa wanhu ne wakombi. ⁹Kotya sese siku ye lulu chikuuzwa soko ye khani swanu lyono lyetumwa ko munhu ayu mtumwa, ku soko ye cichi munhu ayu yakanozwa mumi. ¹⁰Na limanyichwe lilyo kwenyu na kuwanhu wose ku Isilaelii soko ye litagwa lya yusu kiristo wa Nazaleti yono mamugaza yono mulungu yakamufufuka kulawilila ku wafu na kwe nzila yakwe soko munhu ayu yakwima aha hamwande yenyu yali yena afya au mtelevu. ¹¹Yesu kilisto ni libwe lyenyu wazenji mkulibedegala langa vyono lyanozwa liwe libwe liwha lya Hamphelo. ¹²Kusina wihuwile ka munhu yunji yono yo mene soko msina litagwa linji hasi ya kuulanga lyonowapegwa wanhu lyono kulilyo chikusuma kwihuwila. ¹³Sunga zono wakawona ujasili wa petelo na Yohana na wakavumbula soko wali wanhu we wakawaida wonowali siwasomile wakalanga wakamany kuwa petelo na yohana wawali hamonga na yesu. ¹⁴Soko zono wakamwona yulya munhu monoyakalagulwa yaliyemile hamonga nao, wali wasina chinhu cho kulonga zaidi ya alyo. ¹⁵Langa zonowali wawalamulila watumwa wa wuchwe hamwande yo mkung'ano welibalaza wakalonga wene kowene. ¹⁶Wakalonga chowanoza ule wanhu awali ni mbeka lipoto lya likanowezeka kukolela wawo manyichigwe na kila mumonga mwoyakikala Yerusalemu, sichiksuma kulilema lilyo. Hambo soko ye nhani ayi ileche kwenela mumapuaga ge wahu sunga chiwemile waleche kulomba wala kufunda kwelitagwa lilyo. ¹⁷Hambo soko ye nhani ayi ileche kwenela mmumupuga ge wanhu sunga chiwemile waleche kulomba wala kufunda kwelitagwa lilyo. ¹⁸wakawachemwa Petelo na Yohana kugati no kuwalajiliza kanyi walechenena wala kufunda kwelitagwa lya Yesu. ¹⁹Ninga Petelo na Yohana wakapitula no kuwalonjela Hononi mbeka hameso go mulungu kuwahem ba anye kuliko mulungu mulamule nyenye. ²⁰Soko sese sichikusuma kuleka kugakonga makani gono chagawona na kugahulika. ²¹Zono chali wakaga Petelo na Yohana wakawaleka wabite,siwaka suma tuga sababu Yose ya kuwaazibu, soko ye wanhu wose wali wakumwimbila mulungu soko ya chilya chono chikanozeka. ²²Munhu mono yaliyabochela mapoto gokutazwa yakatuga kuwa no umli winyi we miyaka makumi mane. ²³Sunga waliwaleka waliuhulu Petelo na Yohana wakaza ku wanhu wao no kuwa taalifu gose gono makuhanu wawaha ne wanze he wali wawalonjela. ²⁴Zono waligahulika wakenula mazi gawo kwe hamonga ko mulungu no kulonga, Muwaha gwegwe yonowaumba ulanga ne hanze ne bahali na kali chinhumgati yakwe. ²⁵Agwe yono ko muhe monoyelile kwa mlomo wa sogo yetu Daudi mutumami wakwe ukulonga , Nhaule wanhu we wapagani wanoza fujo na wanhu wakakwesaga makani gono simaswanu? ²⁶Wafalme we inze wakewikaniza hamonga ne watemi wehanzinze hamonga kanyi yo muwaha na kanyi yo masili wakwe. ²⁷Wachi mbeka wose Helode na Pontio Pilato, hamonga ne wantu we mataifa we wanhu wa Israeli wakelundika hamonga ku isi ayi soko yo mutumwa wako mono yelila Yesu yono wamubaka mafuta. ²⁸Waketang'anila hamonga kituma gose gono muwoko wako ne mapenzi gako gono galamulya katali kabula sigana kijela. ²⁹Alu muwaha ugalanje magayo gawo na ukawalanje wetumami wako kulikonga Nghani yako kwa nguvu Wose, alu. ³⁰Soko walagolosa muwoko wako kuponya mapoto ne miujiza visume lawila kukolela litagwa lya mtumami wako mono yelile Yesu. ³¹Zono walimala kulomba hanhuhono wakelundika kwa hamongamuhe mono yelile wakalonga nhani yo mulungu kwa ujasili. ³²Ne mbuga mbaha ya walya wono wali wehuwiye waliwena ntumbla monga no muhe ,monga na kusina mumonga wao mono yakalonga kuwa chochose chonochali cha kwakwe mwenecho kanyi hanyuma waliwena vintu vyose shirika. ³³Kwe vilungo viwaha wetumami waliwakulalika ushuhuda wao soko ye ufufuche wo Muwaha Yesu ne lihewa liwaha yali ili kuchanya yao wose. ³⁴Kwali kusina munhu yoyose miongoni mwawo mono yakachepelwa mahitaji soko ye wanhu wose wono waliwena hati za viwaza au nyumba wakaguza na kuleta pesa ya vinhu vyono waliwaguza. ³⁵Na kuviwika hasi ye magulu go wefumami na mugawo ukanozeka ku kila mwogofu kuliganiza na kila mumonga zonoyaliyena lisakwa. ³⁶Yusufu, mlawi munhu kulawilila kiplo yakapegwaga litagwa lya Bali na Basi ne watumami (Ayi hono ilonywe, ni mwana wa talaja). ³⁷Yena mugunda yakaliguza no kuleta pesa yakaziwika hasi ye maguluge wetumami.

Chapter 5

¹Hambi munhu mmongo monoyakuchemwa Anania, na Safila Mchekulu wakaguza sehemu ye sao zawo. Na ²wakahundika sehemu ye pesa zonowaguza (mmchekulu wakwe nayo yakalimanya lilivyo) na kaleta sehemu yonoyali yasigala no kuiwika ku migulu yo wetumi. ³Nambi Petulo yakalonga Anania ntaule shetani uyamevya nhumbula yako kulonga ulambi ko muhe monoyelile no kuhundika ulambi ko muhe monoyelile no uhundika sehemu ya mali yo mugunda. ⁴Vipango vyono vyalivikali, naguzwa, siyali mali yako na soko yo kuguzwa, silikawa hasi yo kulamulwa kwako? ikawa ule kwihwesa nkani ayi muntumbula yako? sikawakonga wanadamu ninga ukamkonga mulungu, ⁵Ko kuhulika makani aga Ananiya yakaguko hasi no kutumula ntumbuka ne woga ukawaziza wanowaliwazize wose wono wakahulika ali. ⁶Wazelelo wakaza kumwande no kumtajila ku sanda no kumtegua kunze no kumuzika. ⁷Baada ya masaa madatu ntayi mchekulu wakwe yakenjila kugati yalechemanye zono zali zalawilila. ⁸Petelo yakamlonjela hono mwaguza mugunda kwa samani iyo yakalonga nhayiyo ku samani iyo. ⁹Kanyi Petelo yakawalonjela ikuwa ntawe mwa patana ku hamonga kumjela muhe wa muwaha lanje magu ge walya wonowamuzika mulume wak ili hamulango na wokudinkula no kukutegula kunzee. ¹⁰Gafula yakagwa mumagulu ga petelo yakudumula ntumbula na walya wazalelo wakaza mugati wakamwagana yakondya kufa wakamudingula kumutegula kunzee no kumuzika behino no mulume. ¹¹Woga muwaha ukamema kuchanya ya likamisa lyose na kuchanya ya wose wono wagahulika makani aga. ¹²Mapoto menji ni maajabu gali gakuawilila miongoni mwe wanhu kukolela mmawoko ge wetumami. Wali hamonga ku ukumbi wa selemani. ¹³Ninga msina munhu yunji wetofauti mono yaliyena ujasili wo kwihanza nawo hamonga nabaho wa kapegwa heshima ya kuchanya ne wanhu. ¹⁴Ne kanyi wahembi wenji walii wakonjelezeka ko muwaha, idadi mbha ye wachilume ne wechichekulu. ¹⁵Chinyasi soko yo yiyo wakawadinghula watamwa mumitaa, no kuwalaza mumantanda na kumagoda, soko ya petelo yaku yakukola chimvulu chakwe chisume tima kuchanya yao. ¹⁶Soko kanyi idadi mbaha ye wanhu wakaza kulawilila mu isi yoipilimye Yerusalemu. Wakawaleta watamwa na wose wonowachanganikiwe ne ntumbula mbii na wose wakanoga. ¹⁷Ninga kohani muwaha yakenuka na wose won welundiche hamonga naye , (Soko welikanisa vya masadukayo) na wakamemwa no wivu. ¹⁸Wakagolosa mawoko gawo kuqebata watumami na kuwawika mgati ye ligeleza la hamonga. ¹⁹Ne mapango ge chilo malika wo muwaha yakaidigula milango ye ligeleza no kuwalongoza kunze no kulonga. ²⁰Mubite mkeme mihekalu no kuwalonjela wanhu nkani yose yo uponyi au. ²¹Zono walichukia azi, wakenjila mulihekalu mapango go kwela no kulanjiza langa kohani muwaha yakaza na wose wono yalienda no kuchemamkungano wose wa hamonga ne wakombi wose wa wanhu wa israeli no kuwatuma kigeleza soko lawaletela wetumami. ²²Ninga wetuami wonowakabita siwaka wagana migeleza wakuya no kulavya taalifa. ²³Chagana ligeleza lidinwe viswanu sana ne walinzi wemite mumulango ninga zono chaliichikudigula, sichaona munhu mugati. ²⁴Soko mapango jemedali wehekalu ne makuha ni wawaha soko yao wakilwesa lyowawule nkani ayi. ²⁵Sunga mumonga yakaza no kuwalonjela, wanhu wonomkawawika migeleza wemile kihekalu na wakulanjiza wanhu. ²⁶Ntaiyo Jemedali yakabita hamonga ne watumami, na wakawaleta ninga bila fujo, soko wakawogopa wanhu wali wawatowe kwe mabe. ²⁷Zono waliwaleta, waliwaweka mbele ya geleza kahani muwaha yakawauza. ²⁸Yakulonha chikawalonjela kweli agwa ali, na mkali mwaimenya Yerusalemu ku lifundo vyenye no kusulumila kuleta sakami ya munhu kuchanya yenye. ²⁹Hambi Petelo ne watumami wakapitula sunga chimutii mulungu siyo wanhu. ³⁰Mulungu wa baba yetu yakamfufua Yesu, yonomwamuulanga kuchanya yo mtii. ³¹Mulungu yakamuluguta ku muwoko wakwe wo kulume no kumunozia yawe muwaha no mokozi , kulawilila ko toba ya isilaeli no musamaha zambi. ³²Ase chihiwahomi wa nhani zizo no muhe monoyelila yono mulungu ya mulawilila kuwalya wono wakumtii. ³³Wajumbe we libalaza zonowalihulika nhayi wakebatwa nelikuwo wakasaka kuwaulaga wetumami. ³⁴Ninga Farisayo yonoyachemwaga Gamalieli, mwalimu we sheliya monoyaheshimi wa ne wanhu wose, yakema no kuwaamuhisha wetumami wasolye kuzee ko mapango machafu. ³⁵Sunga yakawalonjela wechilume wa israeli muwe mulimeso san na chilya chono mkupendeche kuwanozeza wanhu awa, ³⁶Soo ye yakatali zonzakola, yakenuja no kadhi so munhu muwaha na iadi ye wanhu na wose wono wamtili wakamanka na kuwajilila. ³⁷Soo ya munhu ayu, Yuda mgalilaya yakenuka siku zily zokwandika sensa yakega kunyuma yakwe nayo kanyi ykajilila na wose wonoyali wakumutii wakeyagala. ³⁸Alu nkuwalonjelenyi miusaje muwanhu awa na muwaleche wenecho soko ya so mapango au milimo au ni ya wanhu yotagwa. ³⁹Ninga hono yo mulungu, simosuma kuwemila mdahi mkeyagana mukichiza no mulungu. ⁴⁰Suga, wakawachema wetumami mugati no kuwatowa no kuwaulisha walechelona laweli lilyo nawakawalek na wabite. ⁴¹Wakabite kumwande yelibalaza wasangalaye soko waalwa kuwa wakufaa kuteseka no kuleka heshimiwa ku soko yelitagwa lilyo. ⁴²Soko yiyo kila siku, mugati ye hekalu no kulawilila nyumba songa nyumba wakajendelela kufunda no kuganula Yesu kuwa ni Masiini

Chapter 6

¹Alu mu vilo vivi, lono viwao vye wonowehuhi ye zono yali ikonjelezeka, zinhani le waya hudi kiyunani likanza hambi ye waebuniya soko ya wonowafiliwe wawo walikuwa wakusemwa kumugawo we kila siku endigwa. ²Watumi kumi nawejete wakawachema witanganile wose le wateule no kulonga siyo mbeka kwetu kulileka nkani yo mulungu nakitumamila mmenza. ³Holeka wandugu muhague wechume mphunghoti kulawilila ku hamonga yawo wanhu waswanu wono wamemile muhe ne mahala wono chikusuma kuwapela utumami au. ⁴Na sese chojendelela kowalikuswa chikulomba ne ku witumami we nkani. ⁵Inghani yiyi ikaunojeza mkungano wose ntayiyo wakamuhagula stefano munhu monoyamemile wihuwilo ne muhe monoyelile na Filipo, Plokolo, Nikomoli, Timoni, Pamena, na Nikolao mwongoche kulawilila Antiokia. ⁶Wahembi wakawaleta wanhu wa kumwande ye watumami, wonowakalomba na hakunuma wakawawichila mawoko gawo. ⁷Hambi nhani yo mulungu likeyaganale ikonjelezeka kuko Yerusalemu, wakaitii mesooo. ⁸Na Stefano yali yamemile lihewa ne vilungo , yali yakunoza mujiza ne mapoto mawaha hamonga ne wanhu. ⁹Ninga baho wakenuka wanyi wanu wawo we ntanganilo likuchemwa la mahulu ne leye wakilema na waeskandaria na kanyi kulawilila kilikia na Asia wanhu wao wali wakiuza na Stefano. ¹⁰Hamba siwasuma kuliganiza ne mamlaka no muhe yono Stefano yali yakitumamila yakulonga. ¹¹Sunga wakawahonga soko ye wanhu au isili kulonga. Chikahulika Stefano yakulonga nhano yo kufaulu soko ya Musa na soko yo Mulungu. ¹²Yakawahenyeza wanhu wazehe, ne wandichi no kumubitila Stefano wakambati no kumleta kumwande ye libalaza. ¹³Wakawaleta wahomelezi wowulambi, wono wakalonga, munhu ayu siyakueka kulonga zinhani mabii so ya hanu hono helile na ulajize. ¹⁴Soko chamuhulika yakulonga kwa ayu Yesu wa kunazaleti Yohaviza hanuaha no kuzipitula malajilizo zono wapegwa na Musa. ¹⁵Na kila mmonga kwi balaza, yakalajilila meso gakwe kumulana stefano nao wakauona usu wakwe wali kotya usu wakwe wali kotya usu wa malaika.

Chapter 7

¹Kohani muwaha yakalonga, nhani azi nize mbeka? ²Stefano yakatya, ndugu na mababa zangu muhuli kaje nene Mulungu mono yelile yakumulawilila sogo yetu, Abrahamu mapango hono yali Mesopotamia yakali siyene kikala Harani. ³Yakamulonjea uuce ku isi yako ni wanhu wako no ubite kuisi yononokulajila. ⁴Kanyi yakauka kuisi yako ni wanhu wako no ubite kuisi yononokulajila. baho sunga ye sogo yakwe kufa Mulungu yakamleta ku isi ayi, yono wakikal lulu. ⁵Siyampela chochose kotya ulithi wakwe kwali kusina hamba ko kuwika imagulu ninga Abrahamu yakahidiwa hambi soko siyanatuga mwana soyopegwa isi kotya miliki Yakwe no uletwe wakwe. ⁶Mulungu yakalonga nayo nhayay ya hambi walelwe wakwe waliekale ku isi yo ujenzi na kanyi wenyeji wa kuko wowanoza zono watumwa wawe no kuwanoza vibi kwa mapango go miaka miga nne. ⁷No mulungu yakalonga nolihukumu litayifa lyano lyowanoza mateka na kanyi yo baho wolawila no kunyihemba ku mapango aga. ⁸Na yakampela Abrahamu ulajilize we ugotolwe nhayiyo Abrahamu yakawa sogo ya Isaka yakamgotola siku yo manana Isaka yakawa sogo ya Yakobo na Yakobo yakawa sogo ya wakuku zetu kumi na wejete. ⁹Wakuku zetu wakamwonea wivu Yusufu wakamuguza ku isi ya misili, no mulungu yali hamonga naye. ¹⁰Nakamwoko kulawilila ku magaziko gake yakampea fadhili na heshima kumwande kwa farao mtemi wa misili falao yakamunza yawe mtemi kuchanya nyumba yakwe Yose. ¹¹Kanyi kwali koili nzala mbaha ne magayo menji ku isi ya misili na kaanani, na sogo zetu siwatuga chakulya. ¹²Ni yakobo zono yalihulika kochili chakulya yake walajiza sogo zetu kumala yo kwanza. ¹³Kumuhinzo we kejete Yusufu yakela ko ndugu zakwe, familiya ya Yusufu ikamanyichigwa kwa Falao. ¹⁴Yusufu yakawalajiza ndugu zake kubita kumulonjela Yakobo sogo yo yaze misili hamonga ne jama wakwe, jumula ye wanhu wose ni makumi mupunghati ne hano. ¹⁵Tyayiyo Yakobo yakatima misiri, kanyi yakafa mwene na sogo zetu. ¹⁶Wakusolywa na shekemu wakazikwa kukabali lyono Ibrahimu yakaligula ku vipande vye Pesa kulawilila ku wana wa Hamori kuko shekemu. ¹⁷Mapango ge ilya lilagano ahadi yono mulungu yakawahidi Abrahamu honoyaliyasejetela, wanhu wakuwa wonjelezeche kuko misiri mutemi monosiya manyile kuhusu Yusufu. ¹⁸Ayu mutmi yunji kuchanya ye misiri mutemi monosiya manyile kuhusu Yusufu. ¹⁹Ayu mutemi yunji yakawakonga wanhu wetu no kuwatumamila mabii sogo zetu, nokuwataga wana wetu wagalika ili walecheishia. ²⁰Ku chipindi ilya Musa yakalelwa yalimuswanu hamwande yo mulungu yakalelwa miezi midatu ku nyumba ya baba yakwe. ²¹Mapango gono yatagwa binti wafarao yakamusola na kulela kotya mwanagwe. ²²Musa gono ymafundo gose go kimisri yali yena vilungo ku zi nhani ne mitumo. ²³Ni baada yo kufikisha miaka makumane ikamuziza ku ntubila yakwe kuwajendela ndugu zakwe wana wa Israeli. ²⁴Zono yalimwona muisraeli yakunozewa mabii, Musa yakamtetea nokumlipiza chisasi yono yali yaku mwonela no kumutozwa mumisri. ²⁵Yakahwesa kuwa ndugu zakwe wolomanya ko muwoko wakwe, ninga siwakamanya. ²⁶Vilo vyono vikatyatya yakabita ko baazi ya waisraeli wono wali wakisonga, yakwaje kuwapatanisha yakuonga wawaha, Anye ni ndugu nhaule mukikosea anye kwa anye. ²⁷Ninga monoyakamukosea jirani yakwe yakamukinda kutali, no kulunga nani monoyakunozwa mutawala no muhukumu wetu. ²⁸Agwe ukusaka kumbulaga zono wamuulaga mumisri iyolo? ²⁹Musa yakamanha sunga yalihulika ntayiyo, yakawa mujenz kuisi ya midiamu kono yawa sogo ye wana wejete. ³⁰Sunga ye miaka makumi mane kuputula malaika yakumulawilila ku lijangw lya mulima sinai ku mwali wa moto mugati ye mabgo. ³¹Sunga Musa zanoyaliwaona moto yakashanga no kukumya chila chono choyo kachi wona na zono yajela kuchilojela no kulichanya lizivyo muwaha likamuziza likulonga. ³²Ane ni mulungu wa sogo zako mlungu wa Abahamu na mulungu wa Isaka na wa Yakobo, Musa yakachichima na siyajela langa. ³³Naona mgayo ge wanhu wangu wonowali misili nahulika kutumwa kwao, nane natimali niwaponye alu uzee nikakutuma wewe misiri. ³⁴Muwaha yakamlonjela vule amalatu yako sehemu honowimile ni hanhu helile. ³⁵Ayu Musa monoyakamulema mapango gono wakalonga nani mono yakakunza weuli mtemi no mulamuzi wetu? yali mono yo mulungu yakmutuma yawe mtemino mkombozi mulungu yakamlajiza kumuwoko wa malaika yono yaka Musa mumbago. ³⁶Musa yakawalongoza kulawilila misri yakunozwa na hagti Bahali ya shamu naa hagti jamgwa kuchipindi che miaka makumi mane. ³⁷Yo Musa yono yawalonjela wanhu waisrali zono Mulungu yowenusisenyi Nabii kulawilila miongoni mwa ndugu zenyu, Nabii kulawilila miongoi mwa ndugu zenyu, Nabii kotya nene. ³⁸Ayu ni munhu mono Yali hagati yo mkutano Jangwani ne malika yono yalonga hayo hagati yo mlima sinai, Ayu yo munhu yono hagati yo mlima sinai yaliyena na sogo zetu, ayu ni munhu mono yakabochele nhani yono ilinyuni no kuchipela ³⁹sese. Ayu ni munhu mono baba zetu wakalema kuntii, waka mkundi kutali ne hagati nhumbula zao wakachuchila misili. ⁴⁰Hagati ye chipindi achi wakamulonjela Haruni chinoze milungu yonoyochilongoza Ayu Musa mono yaliyakuchi longelela, kulawilila kuisi ya misili sichikamanya chono chamutuga. ⁴¹Ntaiyo wakanoza ndama ku zisiku zizo na wakalavya sadaka ko iyo Sanamu na wakasangalala ku soko yo milimo ye maoko gawo. ⁴²Ninga mulungu yakawapitula no kuwapela wahembe nyelezi za kuulnga, zono yandikwa kuchitabu cha manabii Namukanyilavivya nene vilavyo vye

wanyama wonomaulaga Jangwani ko muda wa miaka makumimane nyumba ya Israeli?⁴³Mwalumba hema yo kwitanganila yo Moleki na nyota zinyelezi yo mulungu refani na picha yonomwainoza no kuihamba wao nanowategula kutali zaidi ya Babeli.⁴⁴Bba zetu waliwena mahema go kingha hila ya ushuhuda kotya mulungu zonoyakaamulisha zono yalilonga na Musa kotya yaliyainoze ko mfano wa ule wono mauwona. ⁴⁵Ali vyo ni nyumba vyono sogo zetu ko mapango gago, wakalelwa hagati yeisi na Joshuwa, Ayi ikalawilila mapango zonowali kwinjila kimiliki litaifa wono Mulungu yakawawinga kabla ya uzizo wa Baba zetu, Ayi yalilintayiyi kbla ya siku Daudi. ⁴⁶Mono yatuga ichibali kumeso go mulungu, na yakalomba kulondola wikalo ko mulungu wa Yakobo. ⁴⁷Ninga Seleman yakamuzenjela vyuma yo mulungu. ⁴⁸Hamba baho monoyali kuchanya siyakikala nyumb zono zikuzengwa kwe mawoko, ali kotya Nabii yalowile. ⁴⁹Kuulanga ni igoda lyangu vye enzi ne Daudi ni sehemu yangu yokuwika magulu gangu nyumba ya aina yahai yono monzenjela? yalonga muwaha au ni sehemu chi yangu yo kucheheza? ⁵⁰Siyo mwoko wangu uketuma vintu avivyose?⁵¹Anye wanhu yo mwina singi nkamu yono simagotolwa ntumbula ne makutu, kila mala mkumpinga muhe mono yelile mkituma kotyo sogo zenyu zonowaketuma. ⁵²Ni nabii wahai hagati ye manabii yono sogo zenyu siwamugaza, wakaulaga manabii wose wonowakalawilila kabla ya uzizo wa mumonga we Haki na alu mwawa wasaliti ne waulaji wake kanyi. ⁵³Any wanhu yonomkabochela sheriya yilya yonoyalakjizwa ne malaika ninga simwaiabata. ⁵⁴Kanyi wajumbe we libalaza zono wahulika makini aga wakahomwa muzintumbula zawo, wakumusajila meno Stefano. ⁵⁵Ninga mwene yaliyakali yamemile muhe mono yelile yakalanga kuulanga kwe makini na yakmuwona uswanu wo mulungu no kumwona Yesu yemile mwoko wo kulume wo mulungu. ⁵⁶Stefano yakalanga lanje nawona mbingu au ulanga zidiguche no mwana wa Adamu yemile muwoko wo kulume wo mulungu. ⁵⁷Ninga wajumbe we libaaza wakatowa izozo kwa lizi kuchanya wakadinda makutu gawo wakamumanyi lila kukamonga. ⁵⁸Wakamutaga kunzee yo isi na wakamutowa mabwe ne mashahidi wakavula mienda zao zukunze ne kuwika hasi behi ne magulu ge kijana monoyachemaga Sauli. ⁵⁹Hono wali wakumtoa ne mabewe Stefano yakajendea kumchema muwaha no kulanga muwaha Yesu bochele ntumbula yangu. ⁶⁰Yakafugama ne mafugo ko kuchema kuua lizi liwaha, muwaha leche wawalika zambi ayi. Zoo yalilonga azi yakawa dumula ntumbula.

Chapter 8

¹Sauli yali makubaliano ge chifo chakwe, siku yiyo yoyakanzaga kuwagaza kinyu che likamisa vyono iyali yerusalemu na wonowatawanya hagati majimbo ga Yuda na Samariya soko ye watumwa. ²Wanhu wahembe wo mulumu wakamzika Stefano no kunoza maombolezo mawaha kuchanya yakwe. ³Ninga Sauli yakalizulu hawah likaniza yakabita nyumba kwa nyumba no kuwabuluza kunze we wechichekulu ni walume nokutaga migeleza. ⁴Wonowehuiye wono waliweyagaka na kanyi wakaganula inhani. ⁵Filipo yakatima hagati yo isi ye samaliya na yakamuganuka kristo kuko. ⁶Hambi yo mkungamo kuhulika na kuwa mapoto gono yakanoza Filipo, wakawika umakini mchanya ya chilya chonoyakalonga. ⁷Kulawililila baho wantu wenji wakahulika mapepo machafu gakawalawila kwa liwaha, na wanj walipooza na vitewe wakaponywa. ⁸Kwali koili nyemo mbah hagati ye isi. ⁹Ninga mwali moyuli munhu mmonga hagatii ye isi ilya litagwa lyakwe ni Simoni yono yanozaga uhawi wono yetumamila kuwashangaa wanhu we Taifa la samaliya mapango gono yakutya mwene munhu muhimu. ¹⁰Wasalimia wose tangu mudodo mpaka muwaha wakamuhulichiza, wakalonga, munhu ayu ni ilya nguvu yo mulungu yoni mbocha. ¹¹Wakamuhulichiza soko yawashangaza mapango matali ko uhawi wakwe. ¹²Ninga mapango gono wakamwamini kuwa Filipo yakaganula kuchanya yo ufalme wo mulungu na kwa ya litagwa yo yesu Kristo wakabatizwa walume kwe chichekulu. ¹³Na Simoni mweneho yakaamini zono yali batizwa yakajendelela kuwa na Filipo zonoyaliyona ishara na mpoto yono ya nozekaa yashangaa. ¹⁴Mapango wetumami wa Yerusalemu zono walihulika kwa Samaliya yabochela nkani yo mulungu wakawalajiza Petelo na Yohana. ¹⁵Mapango gono watimaga wakawalombela ko wamubochela muhe mono yelile. ¹⁶Hagati ye mapango ga muhe mono Yelile yakali nawatimila hamba mumonga wao wali wabatizwa kulitagwa la muwaha Yesu. ¹⁷Ninga Petelo na Yohana Wakawachila muwoko nawo wakambochela muhe mono yelile. ¹⁸Mapango Simoni zono yaliwaona kuwa muhe mono yelile yavywa kukolela kuwawicila miwoko wetumami Yakasaka kuwapola pesa. ¹⁹Yakalonga mumpelaje ayai nguvu ili kila mononomwichila miwoko yabachele muhe mono yelile. ²⁰Hambi Petelo yakamulonjela, Pesa yako hamonga ne gwegwe yajilile kutali, ku soko wazani zono karama yo mulungu ikijela kwa pesa. ²¹Usina chinhu hagati ya nhani ayi, soko ntumbula yako siigoloché kumwande yo mulungu. ²²Hambi soko nene ubii wako no kumulomba mulungu unji ikonelwa maheso ge ntumbula yako. ²³Soko nkuwona ulii hagatii ye sumu ya usungu we chifungo che zambi. ²⁴Simoni yakapitula na kulonga, mumulombe muwaha soko yangu soko yenkani zose zonomwalonga itahiche kunilawilila. ²⁵Mapango Petelo na Yohan honowali wakuhomeleka no kuganula nkani yo muwaha wakauya Yerusalemu ku nzika iyo wakaganuka nkani hagati ye vijii vingi vye wasamaliya. ²⁶Basi malaika wo muwaha yakanena na Filipo kulonga angaza na ubite kutakama ghagati ye nzila ibitilile hasi ya yerusalemu kubita gaza(nzila ayi ili mijangwa). ²⁷Yakalanga no kubita lanje kwali koluli munhu wa Ethiopia towashi yono yena mamlaka hasi ya kandase malikiya wa Ethiopia monoyakawikwa kuchanya ye hazina yakwe yosu nayo yali yabita yerusalemu kuganula. ²⁸Yali yakuuya yakaye mituka mwakwe yakusoma chuo cha nabii Isaya. ²⁹Hambi Filipo yakabita mbela yakamuhuli yakusoma chitabu chuo cha nabii isaya yakalonga ma umanyile chono ukusoma? ³⁰Muethiopie yakalonga nosuma hono munhu yaleche nyilongoza akamulomba Filipo yapande mituka no kikala hamonga naye. ³¹Muhe ukalonga na Filipo sejelele behi nituka ali ukashamane nalyo. ³²Alu lifunga vye mandiko vyono yali yakusoma muethiopia na ali yakalongozwa kotya ikubita chinjwa na kanuo kotya ngholo yono inya maye kima siyadigula mulomo wakwe. ³³Ko kuhuzunishwa kwakwe hukumu yakwe ikauswa nani yolenjela kizazi chakwe maisha gakwe gauswa muisi. ³⁴Hambi towashi yakamuza Filipo nokuulanga nkuulomba ni nabii wa hai mono yakuongelezwa habali zakwe ni kuhu mwene au za munhu yunji? ³⁵Filipo yakanzaa kulyandika lya isaya kumuganulil habari za Yesu. ³⁶Wali walimunzila wakafika kumalenga towashi yakalonga lanje kwina malenga aha chichi chono chi kwimila ndeche batizwa? ³⁷Makani aga thayiyo muethiopia yakapitula kuamini soko Yesu Kristo ni mwana wa Mungu (Yali msina kumaandiko gekatali) sunga muethiopia yakalumukla lituka lime. ³⁸Wakabita kugati ye malenga hamonga Filipo na Towashi, Filipo yakambatiza. ³⁹Zono walilawila mumalenga muhe wo muwaha ikamtegula Filipo Kutali, Towashi siya muwona yakabita nzila gakwe yakushangilila. ⁴⁰Ninga filipo yakalawilila Azoto yakakola hagti yo mukowa ulya no kuganula nghani hagatiye isi yose sangu yakafika kaisalia.

Chapter 9

¹Ninga Sauli yakendelela kulonga vitiho vya chiyo ku wanafunzi wo muwaha, yakabita kohani muwaha. ²No kumlomba baruwa soko ya masinagogi kuko Damsiki sunga yakumpea munhu mono yali yalimunjila iyo, yawe wachilume au wechekulu yawa wope no kuwaleta Yerusalemu. ³Songo hono yali yakusafli ikalawilila kuwa zonoya sejelela Damsiki gofula ikamulika kosekose uzelu kulawilila kuulanga. ⁴Yayo yakagwa hasi no kuhulika lizi likumulonjela Sauli, Sauli ntaule ukutenda nene? ⁵Sauli yakapitula uli nani agwe muwaha? muwaha yakalonga nene yo yesu gono kuniuzi. ⁶Ninga winukaje winjile mumujini nagwe kolonjelwa gagakukupasa kwituma. ⁷Walya wanhu wonowaka safili na Sauli watula kanyi, wakuholichiza lizi aleche ona munhu. ⁸Sauli yakenuka hagati ye isinazono yaligubula meso gakwe siyaona chinhu wambata muwoko wakmutegula mupaka Damesiki. ⁹Ku siku idatu siyaona wala hanywi. ¹⁰Sunga kwalikoyuli mwanafunzi, Damesiki tagwa lyakwe Anania muwaha yakalonga nayo hagati ye maono Anania yakalonga lanje nili aha muwaha. ¹¹Muwaha yakmulonjela winuche ubite zako hagati yo mtaa ukuchemwaa Nyofu na hagati yo mtaa ukuche mwa Nyoofo na hagati ye nyumba ya Yuda na yakauza munhu kulawilila Trso yakuche mwa sauli soko ya kaki yakulomba. ¹²Na yakamuwona hagati ye maono go munhu litagwa lyakwe Anania yaanjika no kumuwihiha muwoko hachanya yakwe ili soko yaujekumuwona. ¹³Ninga Anania yakapitula, muwaha nahulika habali zo munhu ayu kwa wanhu wenji, chiyasi gani vyonowanozeza mabii wonowelila kuko Yerusalemu. ¹⁴Aha yena mamulaka kulawilila kwa kohani muwaha kumubata kila mmonga monoyakulicema litagwa lyako? ¹⁵Ninga muwaha yakawalonjela bitee soko mwena chilumbo kiteule kwngu yalisole litagwa lyangu kumwande ye mataiafa ne watemi ne wana wa Israeli. ¹⁶Soko nawajilileni gono menji gono gokugaza so litagwa lyangu. ¹⁷Anani yakabita yakenjila mulya munyumba yakamwichila muwoko yaklonga ndugu sauli Muwaha Yesu mono yaka kulawilila hagati ye nzila yono waliubiza ukantuma muhe mono Yelile. ¹⁸Gatula vigakwa mumeso mwake vinu kotya mugamba yakatuga kuwona yakenuka yakabatizwa yaalya chakulya yakenuka yakabatizwa yakalya chakulya na yakatuga nguvu. ¹⁹Yakekala hamonga ne wanafunzi kuko Damesiki kwa vilo vinji. ²⁰Vilo viyo yakamtangaza Yesu ku masinagogi yakulonga kuwa mwene ni mwana wa mulungu. ²¹Na wose wakahulika wakashangaa na kulonga siyo munhu ayu monoyawaviza wose wanowalichemwa litagwa lilyo kuko Yerusalemu na baho yakaza kwe kusudi lya kuwawopa na kuwategula ko makohani. ²²Ninga sauli yakalanjizwa kuganula no kuwanoza wayahudi wonowekaya Damesiki wachanganyikiwe na kusibitisha ya kotya ayu yo Kristo. ²³Baada ye zi siku nyinji wayahudi wakanoza shauli hamonga ili wamuulaje. ²⁴Sunga mpango wawo ukamanyichigwa na Sauli wakamtejeza mumulango misine chilo natuje kumuulaga. ²⁵Ninga wanafunzi wakwe waka musola Chilo wakamutimya kukolela muukuta wakamutimya hasi mikapo. ²⁶Na Sauli zono yalifika Yerusalemu yakajea kihanza na wanafunzi ninga wali wakumudoda, wasisadiki mwene si mwanafunzi. ²⁷Ni Barnaba yakumusola no kumtegula ka watumami, na yakawalonjela soko Sauli zono yakamwona muwaha munzika no Muwaha zono yakalonga nayo, na soko zono Sauli ya kaganula ujasili kwe litaga lya Yesu kuko Damesiki. ²⁸Nawo zono wali kwinjila no kulawilila yerusalemu yakalonga kwa ujasili kwe litagwa lya Muwaha Yesu. ²⁹Yalahoji ne wayahudi wa kiyunani soko wakujela mala kwa mala kumuulaga. ³⁰Mapango ndugu zono walimaya nkani iyo, wakamusola mpaka kwa kuisajiliga, na wamutegule yabite Tarso. ³¹Basi lkanisa lyose hagati ye wayahudi Galialaya ne Samariya ilyali lina amani na likazengwa no kwenda hagati yo hofu yo muwaha ne talaja ya munhu moho yelile likanisa likawahapa kuidadi. ³²Kanyi ikalawila Petelo zonoyali yakupiliya pilipya pande zose ze mkowa, yakawati mila wahembi wonowaki kala hagati yo Isi ya Lida. ³³Yakamwona kuko munhu mumonga tagwa lyakwe Aineye munhu ayu ya wakintanda miyaka munana soko yaliyapooza. ³⁴Petelo yakamulonjela Aineya, Yesu kristo yakuponye Nukaje wo kwita ndichila chitanda chako mara yakenuka. ³⁵Ne wanhu wose wono wakekala lida shaloni zonowalimuwona munhu ayu wakamupituchila muwaha. ³⁶Kwali koyuli mwanaunzi yafa mono yakuchemwa Tabitha, iyono likutafsihiwa kotya Dolikasi ayu mchekulu yakamema mulimo muswanu ne metumo go whulile gonoyakaganoza ku masikini. ³⁷Likalawila ku siku azi yakatamwa no kufa zono wali mukwema wakamunanusa chumba cha kuchanay no kulaza. ³⁸Soko lida yalibehi na yafa ne wanafunzi wakahulika soko Petelo yali kukowakatuma wantu wejete wakwe wakamusihi uze kwetu bila kuchela, ³⁹Petelo yakenuka no kuvuka hamonga nawo zonoyalifika wakamleta ku chumba cha kuchanya ne wajane wose wakenuka behi yayo wakalia wakumulajia koti iyo mwenda zono Dorikisi zono yaka wahonela hono yali hamonga nawo. ⁴⁰Petelo yakawalawilila wose kunze ye chumba yakatowa magoti yakalomba kanyi yakaupichichila mwili Yakalonga ⁴¹Tabitha meso gwakwe zoo yaimwona Petelo yakekala hasi. Kanyi Petelo yakampela muwoko wakwe yakamwinula na znoyali wachema waumini nu wajani kwawo yaliyaka mumi. ⁴²Nhni ayi ikmanyichigwa Yafa yose ne wanhu wenj wakamwamin ni muwaha. ⁴³Likalawilila Petelo yakekala sku n yinji yafa Hamonga na munhu monoyakuchemwa Simon munozelajaji wa Nyingoo.

Chapter 10

¹Kwali koyuli munhu fulani hagati yo isi ya kuisaliya litagwa lyakwe yakuchemwa koneyilo yali muwaha we likundi lye watali. ²Yali mucha mulungu na yaka muhamba mulungu ne nyumba yakwe yose ya kulavya pesa yunji kwa wayahudi na yakalombwa ko mulungu siku zote. ³Mapango ge sasa ichenda muchana yakawona mawono malaika wo mulungu yakaza kwakwe malaika yakamulonjela kome hiyo. ⁴Komoliyo yakamlanga malaika yaliyena ne hofu mbaha sana yakalonga ayi ni chich muwaha malaika yaka mulonjela ulembe wako ne zizawadi kwa masikini zananuka kuchnya kotya kumbukumbu kuwepo wa mulungu. ⁵Alu tume wanhu kuisi ya yafa kumluta muntu monga mono yakuchema Simoni yono kanyi yakuchemwa peteo. ⁶Yakikal no munozaaaji wa nyingo yakuchemwa Simoni monyo nyumba yakwe ilibehi ne bahali. ⁷Hambi malaika monoyali yakulonga na yo kuuka komeliyo yakachemwa wetumami wa munyumba yakwe wejete na asikali yonoyamuhembaga mulungu hagati ye maasikali wonowali wakumuhamba. ⁸Komuliyo yakawalonjela zose zonoza lawika no yakawatuma Yafa. ⁹Mapango gono gakatyatya mapango ga sasaichenda wali walmunzila wakasaka chinhu cho kulya ¹⁰ninga soko wanhu wakuteka chakulya yalanjilwa. ¹¹Na kanyi yakawa ulanga udiguche ne chiya chikutima ne chinhu fulani kotyamwenda muwacha ikutima hasi ye isi hagati yo chitunzi vyzkwe vyose vinhe. ¹²Kugati yakwe kwalikozili na ayina zose za malimu ge migulu mine na wono wakatambalakuchanya ye isi ne zindejeza kuulanga. ¹³Kanyi lizi likalonga kwakwe nukutaye, Petelo chinje no ulye. ¹⁴Sunga Petelo yakalonga siyo ntayiyo muwaha soko sininawali kulya chinu chochose najisi ne chichafu. ¹⁵Ninga lizi likaza kwakwe kanyi mara ye kejete chono yachitakasa Mulungu leche chichemwa najisi amba chichafu. ¹⁶Ayi ikalawilila mala kadatu na chilya chiya chikuwa chikasolwa kanyi kuulanga. ¹⁷Ne mapango Petelo yakuwa hagati ya hali yo kuchanganyikiwa kuchanya ye gogo mapoto gakumaanisha chichi lanje wanhu wono wali watumwa na komolio wakema hamwande ye lilango wakuuza nzila yo kubita kunyumba. ¹⁸Na wakachema no kuuza hono Simoni soko mono yakuchemwa Petelo hono yaliyakuwikala baho. ¹⁹Mapango gago Petelo yelusaga nayo, Lanje wanhu wadatu wakukulondola. ²⁰Winukaje no utemi nawo no ubite lenche kogopa kubita nawe soko nawatuma. ²¹Petelo yakatima hasi kwawo no kulonga ane yo yulya monomukumulondola, nhaule Mwaza? ²²Wakalonga, Akida mumonga liwatagwa lyakwe millio munhu wa haki no kwenda kumuhamba mulungu ne wanhu kumulonga ni vyema hagti ye litaifa lyose lye wayahudi ya kalonjelwa ne malaika wo mulungu kukutuma ili ubite kunyumba yakwe Sunga yahuliche ujumbe kulawilila kwako. ²³Petelo yakawakalibisha kwinjila mgati no kikala hamonga nayo, chinya mitondo yono ikatyatya yakenuka yakabita hamonga naye ndugu wachefu kulawilila yata yaambayana naye. ²⁴Siku yonoikatyatya wakaza kaisali ya, nakomeliyo yaliyawalindiye, na yalichemwa hamonga na ndugu zakwe ne malaika wakwe wa behi. ²⁵Sunga Petelo yakwenjila mugati, komolio yakamulaki no kutugama hadi hasi kumagulu gakwe kwa kumuheshimu. ²⁶Ninga Petelo yaka mwinula na kulonga wime nene mwenecho ni mwanadamu. ²⁷Sunga Petelo yali yakulonga nayo yakabita kugati yakagana wanhu welundiche hamonga. ²⁸Yakawalonjela Anye wenecho mumanyile soko siyo sheliya ya kiyahudi kuchili kuyana au kwinjila no munhu mono si we taifa ali. Ninga mulungu yandajila nene hambu singhusuma malungu ma kuchemwa munhu yoyoseninajisi siyo we taifa ali. ²⁹Na soko zono naza bila kushiba, zonzikanalitumwa soko yaliyo. soko niwauze ntaule mukatumwa soko yangu. ³⁰Komeliyo yakalonga siku yine zonzikapitula mapango kolya aga nalombaga mapango ge saa tisa misi mugati ye nyumba yangu ghawona kumwande yangu munhu yemile yena mavyalo mazelu, ³¹Yakanonjela komeliyo wombe wako wahulika no mulungu ne zizawadi zako ku masikini zwa ukumbusho kumwande yo mulungu. ³²Soko yume munhu yafa na yakamchmwa munhu mumonga monoyakuchemwa Petelo kono yakikala ko munozi we nhingo mumonga yakuchemwa Simon mono nyumba yakwe ili mumpelo ya Bahari. ³³Zingatiye msaliti au yono yalawakuza yolonga nanye ulimusina mumandiko gekatali. ³⁴Hambi Petelo yakadingula mulumo wakwe no kulunga weli no naamini soko mulungu yasina upendeleo. ³⁵Badala yakwe kila taifa munhu yoyose mono yakumuhamba no kunoza metumo ge haki yakubalika kwakwe. ³⁶Umanyile ujumbe wonoyakulavya ku wanhu wa Israeli hono yalikutangaza nkani swanuya ye amani kukolela Yesu Kristo yono ni muwaka wa wose. ³⁷Anye wenecho mumanyile litukiyo vyonolikalawila lyono likalawilila Yudea yose nalikanza Galilaya, soko yo ubatizo wono Yohana yakatangaza. ³⁸Litukio lyono lyali likumuhusu Yesu lilito soko zono mulungu yakamubaka mafuta ku muhe monoyelile no kuzingulu yakabita yakituma mema no kuponya wose wonowakanoza na ibilisi soko yo mulungu wono yali hamonga naye. ³⁹Ase ni wahomelezi we mabo gose gono yagatema hagati ye isi uyahudii na ku yerusalemu ayu yo Yesu yono wamuulanga no kumtumbika mumuati. ⁴⁰Ayu munhu mulungu yakamfufuwa siku ye adatu no kumpela kumanyichigwa. ⁴¹Si kuwanhu wose, ninga ku wahomelezi wonowakahagulwa kabla no mulungu gese wenecho yono chalya naye no kunywa naye baada yo kufufuka kulawilila kun wafu. ⁴²Yachililajiza kuganula ku wanhu no kuwaha melea soko ayu yo mulungu yakamuhugula yawe mulamuzi wa wono walonyumi na wonowatiye.

⁴³Hgati ye manabii wose wahomelele sokowa kila monoyakuwila hagati ya mwene yobochela musamaha wa zambi kukolela litagwa lyakwe."⁴⁴Mapango Petelo yakujendelela kulonga azii muhe mono yelilee yakawamenya wose wonowaliwakuhuchiza ujumbe wakwe. ⁴⁵Wanhu walya wonowakuhusika ne chikundi che wonowehuwiyo wonowagotolwe walya wose wakaza na Petelo wakashangazwa ku soko ye karamu ya muhe monoyelile monoyaka mwaga kumataifa.⁴⁶Soko awa wakahulikz awa wemataif waku longo kwe luga zinji no kumuhemba mulungu Petelo yakapitula. ⁴⁷Koyali munhu yoyose mono yakusuma zuwiya malenga soko wanhu walechebatizwa wanhu awa wamubochela muhe mono yelile kotya sese? ⁴⁸Hambi yakawaamulisha wabatizwe kwe litagwa lya Yesu Kristo. Baadaye wakamulomba yekala nawo kwe siku kaza.

Chapter 11

¹Wetumi we ndugu walya wonowali kuko Yudea wakahulika soko wemataifa walipochela nhani yo mulungu. ²Petelo yakaza aku Yerusalemu, lilya likundi lya wanhu wonowagotolwe wakanza kumukosea ya wakulonga. ³Washikamana ne wanhu wonosiwagololwe no kulya nawo!"⁴Sunga Petelo yakanza eleza litukiyo kwa kina akisema, ⁵Nali nkulomba hagti isi ya Yafa na nkawona mapoto ge chiya chono chatima hasi kotya mwenda muwaha ikutima kulawilila kuulanga ku ubande zakwe zose yine chikatima kwangu. ⁶Nhachilanga no kilwesa juu yakwe nhawona malimu we magulu manje wono wakikala ku isi ne malimu ga mumbago ne malimu gono gakutambala ne zindeze za kuulanga. ⁷Soko nhaulika lizi likulonga nanene, Amuka Petelo chinje naji uleye. ⁸Nkalonga siyo muwaha mumulomo mwangu sikuna wali kwinjila chintu chochose chono sichikile au chichafu. ⁹Hambi lizi likapitula kulawilila kuulanga chilya chono mulungu yakachitangaza kuwa ni safi ulechetajila unajisi. ¹⁰Ayi ikalawilila mala kadatu na kila chinhu chikasolwa kuulanga kanyi. ¹¹Lanje vilo avi wanhu waliwemile kumwande ye nyumba iya yono chili watumwa kulawilila kaisali ya kuza kwangu. ¹²Muhe ukunonjela kubita nawo nanileche tofauti yana nao, Awa wechilume mutandatu wakabita hamonga na nene chikabita kunyumba yo munhu mumonga. ¹³Yakachilonjela zonoyamuwona na malaika yemile kumwande ye nyumba yake yakulonga, ntumaje Yafa nkamulelele Simon mono litagwa lyakwe linji Petelo. ¹⁴Yalonga ujumbe kwako hagati yauwo wowokoka agwe ne nyumba yako yose". ¹⁵Zono nalikwanza longa nawo, muhe mono yelile yakza mchaya yao kotya zono yaza kwetu mwamulizo. ¹⁶Nhukumbuchila nkani yo muwaha zono yakalonga Yohan yakabatizwa kwe malenga ninga mobatizwa ku muhe mono yelile. ¹⁷Kanyi hono mulunguyalavya zawadi kolya vyono yachipela sese zonochehuwila hagati yo muwaha Yesu Kristo Ane yo nani kotya kusuma kumupinga mulungu? ¹⁸Zono walihulika nhani zizo siwagomola ninga wakamusifu mulungu yalyavya toba soko ye wemataifa kanyi." ¹⁹Soko wehuwiliwa wono magazoo gakanza kuchifo cha Stefano wakatawanyika kulawilila Yerusalemu wawongoche wakabita kutali mpaka ²⁰Foinike Kiplo na Antiyokia wakawalonjela antiyokia no kulonga ne wayahudi no muhubiri muwaha Yesu. ²¹No mowoha wo muwaha wali hamonga nawo ne wanhu wenji wakehuwila no kumupituchila muwaha. ²²Habali zao zikafika mumakuta mumakutu mwa mikanisa lya Yerusalemu na wakamutuma Baranab yabite mupaka Antiyokia. ²³Zono yalikuza karama yo mulungu yaka sangalala na yakawatajila ntumbuwa wose kusigala no muwaha hagati ye ntumbula zawo. ²⁴Soko yali munhu mwema na ya meviguse no muhe moo yelile ne imani ye wanhu wenji wakonjeleza hagati yo muwaha. ²⁵Baadaye Barnaba yakabita Tarso kumuwona sauli. ²⁶Zonoyali mtuga, yakamuleta Antiyokia ikwa ku mwaka muzima wakakikusanya hamonga ne kanisa no kuwafunda wanhu wenji ne wanafunzi wakichemwa wakilisto ku mala yo kwanza kuko Antiyokia. ²⁷Ne hagati ye zisiku azii manabii wakati ma kulawilila yerusalemu mpaka Antiyokia. ²⁸Mumonga wawo ni Ayobo lyolitagwa lyakwe yakemwa yakuashiriwa ne muhe kuwa nzala nhali yolawi ku ulimwengu wose ikalawilila mapango ge zisiku ze klaudio. ²⁹Soko ye wanafunzi kila mumonga zono yalifanikiwa wakalamula kumutegula musaada kwa ndugu wonowali uyahudi. ³⁰Wakanza nhayi wakatuma pesa kumuwoko wa Barnaba na Sauli.

Chapter 12

¹Mapango gag mfalme Helode yakagoloswa muwoko wakwe kwa baadhi ya walya wonowakulawilila ku mulundiko ili kuwatesa. ²Yakamuulanga Yakobo nduguye Yohana kwa Upanga. ³Baada ya kuwona soko ikuwanojeza wayahudi yakamubata, Petelo kanyi, Ayi yali mapango wa mikate yonosiiku sasa. ⁴Zono yalimubata yakamwika migeleza na yakawika vikosi vinne vya Askali soko kumulinda yalitayatalajiya kumutegula kuwanhu baada ya pasaka. ⁵Petelo yakawika gelezani mambo gakanozwa kwa bidii na witangahanilo soko yo mulungu. ⁶Siku kabula Helode siyanabita kumulavya chilo chicho Petelo yaliyagonilehagati ye maasikali wejete yali yawopigwe he magololo miyejete ne walinzi hamwande ye mulango waliwakulinda ligeleza. ⁷Lanje malaika wo muwaha ghafla yakamlawilila ne nuru ikang'alala mgati. Yakamtowa Petelo muzimbavu no kuminusa yakulonga Nakaje mbelembela hambi minyolo yonoyali yawopigwe ikawopoka kulawilila mumawoko gakwe. ⁸Malaika yakamulonjela vale miyenda yako no vale vilatu vyako Petelo yakanoza ntayiyo malaika yakawalonjela vale mwenda wako na umityatya. ⁹Hambi Petelo yakamtyatya malaika na yakalawilila kunze siyakaamini chono cha kulawilila ne malaika kotya cha mbeka yakazanigakuwona mawono. ¹⁰Zono yali kola lindo lyo kwanza nelye kejete wafika kigeti lye chuma lya kwinjila kubita kumujini likadigula lyene ku soko yao wakawalila kunze wakatima kumtaa mala yakamuleka. ¹¹Petelo yalikwitambula yakalonga, Alu naamini kuwa muwaha yakamutuma malaika wakwe ili kunyilavya ku muwoko ga Helode na kumatalajiyo ge wanhu wose we uyahudi. ¹²Baada yo kumanya aga yakaza ku nyumba ya maligamu na yakwe Yohana yono yo Marko wakilisto wenji wakakusanyika wakulomba. ¹³Zono yalibisha mumulango we chizuwizi mitumami mumonga musichana mono yachemwaga Roda yakaza digula. ¹⁴Zono yalimanya lizi silya Petelo kwenye mo yakalemwa udigula mulango badala yakwu, yakamanhka kugati ye chumba no kuwajulisha zono Petelo yemile kumwande yo mulango. ¹⁵Nhayiyo wakalonga kwekwe Agwe ulimwendawazimu ninga yakakaza zono mbeka no mwenecho wakalonga Ayu ni malaika wake. ¹⁶Ninga Petelo yakajendelela kutowa hodi na zono walidigula mulango wakamwona no kushangaa sana, Petelo yakawanyamaza ko muwoko kimya kimya n yakawalonjela jinsi muwaha zonoyalimulavya kulawilila kigeleza yakalonga. ¹⁷Uwajulishe aga mambo Yakobo na ndugu zakwe, kisha yakanuka yakabita sehemu inji. ¹⁸Hono kavali misi, kukawa ne huzuni mbaha kayi ya asikali, kuhusiyana na chonochalawilaq kwa Petelo. ¹⁹Baada ya Helode kumulondola na suyamwona yake wauza walinzina yakawaamulu waulaje yakabita kulawilila uyahudi mpaka kaisaliya no kikala kuko. ²⁰Helode yaliyena ikuwo juu ya wanhu wa Tiro na sidoni wakabita kwa hamonga kwakwe wakawaona ulafiki na Blasto msaidizi wa Mfalme yawataze kanyi wakalomba amani, soko isi yawo kabochela chakulya kulawilila hagati ye isi ya mfalme. ²¹Siku yono ikukakusudiwa Helode yakavala masweko ge mfalme no kikala ku ligoda lya Mfalme na yakawahutubiya. ²²Wanhu watowa izozo ayi ni lizi lyo mulungu wala si lizi lya wanadamu. ²³Mala gafla malaika yakamtowa sokoyali siyampelile mulungu utukfu yakaligwene chango na yakafa. ²⁴Ninga nhakani yo mulungu ikawahapa no kiyagala gose. ²⁵Baada ya Barnaba na Sauli kukamilisha huduma yawo wakauka paho wakalejeya Yerusalemu wakamusola na Yohana mono litagwa lyo ni Marko.

Chapter 13

¹Alu hagati ye likanisa Antiokia kwali kawali ei ye manabii ne walimu. Wali Barnaba, Simeoni (monoyachemwa Nigeria). Lukio wa kirene. Maneni (ndugu mono yasina sakami wa Herode chiwongozi wo mkowa) na Sauli. ²Hono waliwahulembi muwaha no kutunga, muhe mono yelile yakalonga muntenjelaje hampelo Barnaba na Sauli wetume mulimo yono nawamela. ³Sunga ye likanisa kufunga, kulomba, no kuwika mawoko gawo muchanya ye wanhu wawo, wakawaleka wabite. ⁴So nhayyo Barnaba na Sauli wakamtii muhe meno yelile na wakatima wakalaanga Seleukiya kulawilila kuko wakasafili mubahali kuelekeya kisiwa cha kipro. ⁵Hono wali hagati yo muji wasalani, wakalitanga nhani yo mulungu ku masinagogi ge uyahudi kanyi walihamonga na Yohana Marko kotya msaidizi wakwe. ⁶Zono walibita Hagati ye chisiwa chose mpaka Pafo, Wakatanga muntu fulani muwahi muyahudi nabii wo ulamb yono yalitagwa lyakwe lyali Bara Yesu. ⁷Muwahi ayu yakashilikiyana na liwahi Sengio Pauliusi mono yali muntu we mahala muntu ayu yakawalika Barnaba na Sauli soko yakasaka kuhulika nkani yo mulungu. ⁸Ninga Elima yulya muwahi (ntayiyo yo litgwa lyakwe zolyatafasiliwa) yakawapinga yakajela kumipitula yulya liwali yaluuche ko wihuwi. ⁹Ninga Sauli monoyakuchemwa Paulo yaliyamenana no muhe mono yelile, yakamukaziga meso. ¹⁰Na yakatya agwe mwana we liibilisi wamevywa na aina zose zo ulambi no uchafu gwegwe ni adui we kila aiya ya haki, sikoteka kuzigeuza nzila zo muwaha, zonzigolochile, makosuma? ¹¹Alu lanje muwoko wo muwaha ulikuchanya yako na wowa chibofu. Sikoliona lizaa komuda mara monga ukungu ne giza vikagwa kuchnya ya Elmasi yakanza pilima baho yakulomba wanhu wamulongze kwa kumubata muwoko. ¹²Soko ya liwali kuwona chonochalawilila yakaamini, soko yakashangazwa kwe mafundo kuhusu muwaha. ¹³Alu Paulo ne malafiki wakwe wakasafili mumalenga kulawilila Pafo na wakafika Perge hagati pamufilia. Ninga Yohana yakawaleka no kuuya Yerusalemu. ¹⁴Paulo ne malafiki wakwe wakasafili kulawilila la Perge na waketuma Antiyokiya ya Pisidia , Akuwa kabita ku masinagogi siku ye sabato no kikala hasi. ¹⁵Badala ya kusoma isheliya ne manabii viwongozi we sinagogi yakawatumila ujumbe yakutya ndugu hono mwina wo kutiya ntumbula wanhu aha mulonje. ¹⁶Soko iyo Paulo yakema no kuwapunjamuwoko yakalonga wechilume wa Israeli na anye yono mukumtii Mulungu muhulichize. ¹⁷Mulungu wa awa wanhu wa Isilaeli yakawahagula sogo zenyu no kuwanoza wanhu wenji kono wekaye hagati ye isi ya misili ne kumuwoke wakwe kwinuswa wakawalongoza kunze kwake. ¹⁸Kwa miayaka makumimane wakawavumi liya kulijangwa. ¹⁹Sunga waligahulibu mataifa mupungati kuisi ya kaanani yakwapela wanhu etu isi yawo urisi. ²⁰Matukio aga gose gakalawilila zaidi ye miaka munana ne makumi mahano soko ye vintu vyose mulungu yakawapela walamuzi mpaka Samweli Nabii. ²¹Soko ya zizo wanhu wakalomba mfalme yo mulungu yakawapela Sauli mwana wa Kishi, munhu we kabila la Benjamini yawe mfalme ku miyaka makumi mane. ²²Ninga badala ya mulungu kumuusa ku ufalme yakamwinula Daudi soko yo mulungu yakalonga Namtungu Daudi mwana wa Yese yawe munhu mono yakwendeza ne ntumbula yangu yono yakituma kila chintu chono ni chendile. ²³Kulawilila ku ukono munhu ayu mulu yalitetela Israeli mkombozi Yesu vyono yakaahidi kunoza. ²⁴Ali likaaza kulawilila, kabula ya Yesu kuza, Yohana kwanza yakatangaza ubatizi wa tuba au unene kuwantu wose wa Isilale. ²⁵Nayo Yohana hano yali yakunala mulimo kwe yakalonga mukunyifikiliya ane yonani? Nene si yulya. Ninga muhulichize mono yakuza kunyuma yangu sinkusistahili kulegeza vilatu vye migulu yakwe. ²⁶Ndugu, wana wo ukoo wa Ablahamu na wadya wono kati yenyu mukumuhamba mulungu ni soko yangu kotya ujumbe au wo ukombozi watumwa. ²⁷Ku walya wono watawala wono wakuishi Yerusalemu ne watawala wawo, siwamutambuwa ujumbe uhalisiya na kanyi siwaumanya ujumbe wa manabii wono wakusomwa kila sabato, kwa hiyo watimiliza ujumbe wa manabii kwa kumuhukumu chifo Yesu. ²⁸Soko siwatuga isoko swanu kuchifo mugati yakwe wakamulomba Pilato yamuulaje. ²⁹Zono walimala mambo ayu gono gandikwa kuhusu mwene, wakamutimya kulawilila mumuti na kumulaza mukabulii. ³⁰Sunga Mulungu yakamufufu kulawilila ku wafu. ³¹Yakejela ku siku nyinji ku walya wono wakabita hamonga nayo kulawilila Galilaya kudekeya Yerusalemu, wanhu awa alu nimashahidi we wanhu. ³²Nhayiyo chiwalawalejela zinkani swanu kuhusu ahadi zonowapegwa wa kukuzetu. ³³Mulungu yaiawika ahadi aza kwetu, wana wawo, ku lilyo yakamufufuwa Yesu no kumugomola kanyi kuumi , Ayi kanyi ikandikwa ku zaburi ye kejeje, Agwe ni mwanangu lulu na wa sogo yako. ³⁴Kanyi kuhusu imbeka ni soko yakamufufuwa kulawilila wafu soko yo mwili wakwe ulechevizika walonga ntavi ukupela utakatifu au waleche ne baraka halizi za Daudi. ³⁵Ayi yo soko yakalonga kanyi ku zaburi zinji sikolokombolwa utakatifu wako kuwaona uozo. ³⁶Soko ya badala ya Daudi kutumikiya mapenzi ga mulungu ku zazi chakwe yakagona yakalazwa hamonga na sogo zakwe, na yakauwona uhalibifu. ³⁷Sunga monoyafufuliwa no mulungu siyawona uhalibifu. ³⁸Na imanyichigwe kwenyu ndugu kukolela munhu ayu, msamaha wa zambi waganulwa. ³⁹Ku mwene kila mono Yehuwi ye yakawalifa haki ne mambo gose gono sheliya ya Musa siyaliwatajile haki. ⁴⁰Nhayiyo kanyi muwe waangalifu ku chintu chowachilongeleya manabii chilechwelawila kwenyu. ⁴¹Mulanje anye yono mukuzakulu no kushangaa na

mukangamile, soko mokituma milimu hagati ye siku zenyu, mulimo wono simukusuma kuamini ihamba kono muntu yosuma.⁴²Mapango Paulo na Barnaba zono waulika wanhu wakawalomba walonje zinhani azi siku ya sabato yonoikuza.⁴³Mapano mukuungano wa sinagogi zonowalima kusanyika kuhulika ku lihewa lyo muliungu.⁴⁴Sabato yonoikatyatya kalibu mji mzima ukakusanyika kuhulika nkani yo mulungu. Wayahu zonowaliona mikutano wakamemwa na wivu no kulonga makani yo mulungu.⁴⁵Wayahudi zonowaliwona mikutano wakamemwa na wivu no kulonga makani gonogakapingwa vinu vyono vyalongwa na Paulo wakamuliga.⁴⁶Ninga Paulo na Barnaba wakalonga kwa ujasili no kulonga yali ni muhimu ku nkani yo mulungu lilonjwe kwanza kwenyu. Ku soko mukulikundichiza kutali kulawilila kwenyu na mukiwona zono sikumustahili umii we chibitilila mulanje chowapituchila mataifa.⁴⁷Soko zono muwaha Yachiamulu yakulonga niwachile anye kotya nulu kuwantu we mataifa soko mlete wokovu ku pande zose ze duniya."⁴⁸Mataifa zonowahulika lilyo wakasangalala no kulisifu nkani yo muwaha. Wenji wonowakahaguligwa kuumiwechibitilila wakehuwila.⁴⁹Nhani yo muwaha ikanela isi yose.⁵⁰Ninga wayahudi wakawasihi wonowelaya ne wechekulu muhimu kanyi ne viongozi wamuji, hale yakachochega magazo zidi ya Paulo na Barnaba ne waketaga kunze ye mipaka yo muji.⁵¹Ninga Paulo na Barnaba wakekunghuna mongula ge magulu gawo. Kanyi wakabita kumuji wa Ikonja.⁵²Ne wanafunzi wakamemwa ne nyemo hamonga na muhe mogo yelile.

Chapter 14

¹Ikalawilila mugati mwa ikonia kotya Paulo na Barnaba wakenjila hamonga mugati ye isinagogi lye wayahudi no kulonga namuna yono ikundi liwaha lya wanhu wayahudi ne wayuma ni wakamwamini. ²Ninga wayahudi wonosiwakuti wakawachochega wamataifa no kuwanoza kuwa wabii zidi ya ndugu. ³Tyayiyo wakekala ku mapango matali wakulonga kuujaasi ku nguvu yo muwaha kuko yakulavya uthibitisho kuhusu ujumbe walihewa lyakwe yakanoza ntayi kulaya ishara na maajabu vinozwe kwe mawoko ga Paulo na Barnaba. ⁴Ninga lienewo liwaha iyo muji likagawanyika baazi ye wanhu wali hamonga ne wayahudi na baazi hamonga ne wetumami. ⁵Mapango mataifa ne wayahudi zono wakajela kuwashawishi viwongozi wawo kuwatembelea vibu no kuwaponda mabwe Paulo na Barnaba. ⁶Wakalitumbuwa lilo no kumangha ku miji ya likaona lisitra na Derbe ne maenewo gono gakupimpya baho, ⁷Na kuko wakaganuka injili. ⁸Na kuko lista kwali koyuli munhu mumonga mono yekala yali yasina nguvu mumagulu gakwe chilema kulawilila munda yo nyina yakwe suyari awahi Jenda. ⁹Munhu ayu yakamuhulika Paulo yakulonga Paulo yakamkizaya meso naguwna na yali yena wihuwilo wo kupywa. ¹⁰Nhayiyo yakulonga kwakwe kwe lizi chanya wime kwe magulu gakwe na yulya munhu yakazuma kuchanya no kwanza jenda. ¹¹Umati zono waliwona chono yakanozezwa Paulo, wakenula mazi gawo, wakulonga hagati lahaja ya kilikaonio, ¹²milungu yachitimila kwe namu na ya binadamu. ¹³Kohani wa zeu mono lihekalu lyakwe lyalli kunze yo muji yakaleta fahali lya ng'ombe no mutungo we mauwa mpaka kwilango la muji mwene no umati ukasaka kulavya sadaka. ¹⁴Ninga wetumami Paulo na Barnaba zonowalihulika azi wakalaluwa vivyo vyawo na kwa mbela wakabita kunze ku umati wakulila. ¹⁵No kulonga anye wanhu ntaule mukunozwa mamba aga? na sese ni binadamu we zihisiye kotya cha kwenyu. chikuwaletela habali swau soko mupituche kulawilila kuvinhu vivyo vyono sivikufaa na kumutyatya mulungu mono yali nyumi mono yakaumba ulanga ne dunia ne bahari na kila chinuchono mochili. ¹⁶Ku nyakati zono zikapuluta wakawalombela mataifa kujendi ku nzila zawo wenecho. ¹⁷Ninga wakali siyakauka mpaka muhombelezi ku lilyo lyono yetuma viswanu na yakawaletela mvula kulawelila kuulanga ne mapango ge mazawo yakawamenya ntumbuzawo ku vyakula ne nyemo. ¹⁸Sunga ku nkani zizo, Paulo na Barnaba kwa shida wakauziwa umati kuwalavivya sadaka. ¹⁹Ninga Baazi ye wayahudi kulawilila Antiokia na Ikianokia wakaza kuushawishi umati wakamtowa mabwe Paulo na kumubuluza mpaka kunze yo muji, wakazani yaliyafaa. ²⁰Hamba ntayiyo wanafunzi waliemile behi nayo yakenuka wakenjia mujini siku yekejete yakabita Derbe na Barnaba. ²¹Badala ya kufunda injili ku muji ulya no kuwanoza wanafunzi wengi wakauya Listra hadi Ikoniama na hadi Antiyokia. ²²Wakendelela kuimalisha nafasi za wanafunzi no kutajilwa ntumbula kujendelela ku wihuwilo yakalonga lazima chinjile ufalume wo mulungu kwo kukola magayo menji. ²³Hono wali wateule ku soko yao wanzehe we kila wilundiko lye wonowehuhiye na mono walomba no kufunga wakawakabizi ko muwaha yono wene wakamwamini. ²⁴Kanyi wakakola ku pisidia wakafika pamfilia. ²⁵Mapango gonowalilonga zinkani Perga wakatelemuka kubita Atalia. ²⁶Kulawilila kuko wakapanda meli hadi Antiokia kono waliwelavye kwe lihewa lya Mulungu ku soko yo mulimo yono alu wali waikamilisha. ²⁷Zono walifika kuko Antiokia no kulilundika lilundiko lye hamonga wakalavya taalifa ya mambo gono mulungu yaloka kwawo na soko zoyo yakwadigula mulango we wihuwilo wantu wa mataifa. ²⁸Wakekala kwa mapango matali ne malaika.

Chapter 15

¹Wanhu fulani wakalawilila uyahudi no kuwafunda ndugu wakatya kotya desturi ya Musa simudaliche kuokolewa. ²Mapango Paulo na Barnaba honowali wena mapambano no mujadala hamonga nawo ndugu wakalamula kotya Paulo, Barnaba na wanji kaza ubite Yerusalmu kwa watumami na wenzee ku soko ye liswala ali. ³Soko ya kutumwa kwao ne likanisi wakakola foineke ne samaliya wakatangaza kupitulwa niya kwa mataifa wkaleta nyemo mbaha ku wandugu wose. ⁴Zono walikuza Yerusalemu wakakalibiswa ne kanisa le watumami ne wanzehe na wakawakilisaha taalifa ye mambo gose gawo mulungu yaketuma hamonga nawo. ⁵Ninga wanhu fulani wakehuwila, wono wali hagati ye makundi lye mafalisayo, wakema no kulonga ni muhumu kuwagotola no kuwaamulisha waibate sheliya ya Musa. ⁶Ntaiyo wetumami ne wanzee wakema hamonga kuliheswa uli swala. ⁷Soko ye majadiliyano matali Petelo yakema no kulonga kwawo ndugu mkamany soko chitambo chiswanu chono chikapitula mulungu yakanoza uhaguzi kati yenyu, kotya kumulomo wangu mataifa wuliche ngahi ya injili, no kwihuwila. ⁸Mulungu monoyamanyile zintumbula yakaushudiya kwawo, yakawapela muhe mono yelile zono yanoza kwetu. ⁹Na siysnoza tofauti kati yetu na wawo, yakuinoza ntumbula zawo safi kwa wihuwile. ¹⁰Soko yo mukumjela mulungu soko muwiche ninga kuchanga ye singo ze wanafunzi wono hamba sogo zenyu wala sese sichikasuma kustahimili? ¹¹Sunga chikwitumbila kuwa chowokolewa kwe lihewa lyo muwaha Yesu, zono wali. ¹²Mukusanyiko wose ukanyamala honowali wakamuhuchiza Barnaba na Paulo hono wali wakulavya taalifa ye ishara ne maajabu gono mulungu yaketuma hamonga nawo kati yenu wanhu we mataifa. ¹³Zono walileka kulonga Yakobo yakapitula yakulonga" ndugu muhulichazaje" ¹⁴Simon ameelezeya jinsi kwanza mulungu kuwehulile yakawataza mataifa ili soko yetujile kulawilila kwawo wantu ku soko ye litagwa lakwe. ¹⁵Makani ge manabii gaki hulika na alivyono lyandikwe. ¹⁶Hambi ge mamba gago nouya na kizenga kanyi hema lya Daudi yonoikagwa hasi, noinula no kuhuwiwa uvinze wakwe. ¹⁷Soko ye wanhu wonowaka sigala wamulondole muwaha hamonga ne want we mataifa wonowakachemwa kwelitagwa lyangu. ¹⁸Nhaiyo yo yalonjele muwaha monoyaka mambo aga gonogamanyichigwe tangu enzi ze katali. ¹⁹Nhami ntayi ushauili wangu ni soko chilechewapela zishida wanhu mataifa wamupituchile mulungu. ²⁰Ninga chandichye kwawo soko aepushe kutalimo uhalibifu, sanamu tamaa za usenya na vyonoviyonjigwe ne sakami. ²¹Kulawilila vizazi vye wanzehe kowali wanhulika isi wonowakuganula no kumsoma Musa hagati ye masinagogi kila sabato. ²²Soko kejela kuwa iwanojeze wetumami ne wanzehe hamonga ne likanisa lyose kumhagula Yuda monoyachemwa Barnaba na Silas wonowali viwongozi we kanisa na kuwatuma Antiyokoia hamonga na Paulo na Barnaba. ²³Wakandika ntavi wetumami wanzehe na ndugu ku ndugu we mataifa wonowali kuko Antiyokia shamu na kilikaia salamu. ²⁴Chikahulika wanhu fualani wono sichikuwa tajila amli yiyo wakawalawilila kwetu na wachitahabisha ke mafundo gonogakuleta shida munafisi zetu. ²⁵Alu yejala vyema kwetu wose lachagula wanhu wo kuwatuma hamonga ne wendechewetu Paulo na Barnaba. ²⁶Wanhu wono wakahatalisha maisha gawo soko yelitagwa lyamuwaha Yesu kilisto. ²⁷Soko ye chanutuma Yuda na Sila wowalonjela mambo gago gago. ²⁸Soko ikejela viswanu ko muhe mono Yelile no kwetu kuuka juu yenyu mzigo muwaha kuliko mambo aga gono galazima. ²⁹Soko mupituche kulawilila kuvintu vyono vikulavya ku sanamu, sakami vintu vyono vikulavya ku sanamu, sakami vintu vye kunyongwa na usenya hono mokiwiwa kutali na avi yowa viswanu kwenyu kwa helini. ³⁰Nhaiyo kanyi zonowalitawayiswa wakatamuchila Antiyokia baada ya kukusanya likusanyiko hamonga wakawakilisha Barua. Honowali ³¹waisona wakasangalala soko yo kutiwa moyo. ³²Yuda na Sila na manabii wakati ya moyo ndugu kwa makani menji no kuwatajila nguvu. ³³Badala yokikala mapangafu fulani kuko wakatawanyika kwa amani kulawilla kwe ndugu kuwalya wono wakawatuma. ³⁴(Lakini likejela viswanu sila kusigala kuko.) ³⁵Ninga Paulo na wanji wakekala Antiyokia hamonga na wanji hono wakafundisha no kuganula nhgani yo muwaha. ³⁶Sunga ye siku kaza yakalonga kwa Barnaba na chiuye no kwajendelela ndugu ku kila isi konochikaganula nhgani yo muwaha no kuwaona zonowenta. ³⁷Barnaba yakasaka kanyi kumusola hamonga nawo Yohana yakachemwa Marko. ³⁸Ninga Paulo yakafikiliya siyakawa viswanu kumusola Marko, mono yakawalechenyi kuko pamfilia na suyendelela nawo kumulimo. ³⁹Kanyi baho kukalawila Mabishani muwaha kwa hiyo wakatengana na Barnaba yakamsola Marko no kusafiri kua meli mupaka kipro. ⁴⁰Ninga Paulo yakamuhagula Sila na kumuwuka suka yalikabiziwa na ndugu kulihewa lyo muwaha. ⁴¹Na yakabita kukolela Shamu na kilikia, yakuimalisha makanisa.

Chapter 16

¹Paulo kanyi honoyalikuza Derbe na Lystra nkulanga halya hali holali mwanafunzi monoyakuchemwa Timoteo ni kijana monoyakalenwa na yaya wa kiyahudi mono muumini na baba yake ni mgiriki. ²Wanhu wa listra na Ikonja wakamushuhudia ya viswanu. ³Paulo yakamusaka soko yasaflinaye, kanyi yakamusona no kumugotola kusoko ye wayahudi wonowalikuko kwani wose waka mumanya kuwa sogo yakwe ni Mgiriki. ⁴Hono wali wakubita gwakakola ku muji no kulavya malajilizo ku makanisa soko kugati maandiko ne wetumami ne wanzehe kuko Yerusalemu. ⁵Tyayiyo makanisa gakaikamilishwa kuimani na wonowehuiye wakonjelezeka kwa idadi kila siku. ⁶Paulo ne wayagwe wakabita Firgia na Galitiya soko muhe wo mulungu wakawagoma kuganula nkani kuko ku jimbo la Asia. ⁷Hono walisejelela misili wakajela kubita ninge ntumbula ye Yesu yakawagoma. ⁸Soko wakakola ku misia wakaza mpaka muji wa Troa. ⁹Maono gaka mulawilila Paulo chilo kwali koyuli muntu wa makodiniya yemile yakumuchema no kulonga muze mucheitaze aku makedoniya. ¹⁰Paulo zono yaliwona maono mara chikeandaa kubita makedoniya yakamanya soko mulungu yakachichema kubita kugamula injili. ¹¹Hambi chikawuka kulawilila Troa chika bita munga kwa munga samolharake na ne siku yonoikatyatya chikafika muji wa Neapoli. ¹²Kulawilila aha chikabita Filipi kono ni hamonga yo muji wa makedoniya muji muhimu ku wilaya no tawala wa kirumi wa chikekala siku kazaa. ¹³Siku sabato chikabita kunze ye lilango kunzila ya mto, sehemu yonochikazaniya maombi. Chechikala hasi no kulonga ne wamama wono wakaza hamonga. ¹⁴Mchekulu mumoyakuchem licha muuguzaji we zizambalau kulawilila kumuji Tiatira mono yaku muhemba mulungu yakachihulichiza muwaha yakamuwopola ntumbula yakwe no kuwika maanani makani gono gakalongwa na Paulo. ¹⁵Zono yalibatizwa mwene ne nyumba yakwe yose yakachisihi no kulonga hono mwawona kuwa ane ni mwaminifu ku muwaha alu nawasihi mwinjile no kikala kwangu Akasihi sana. ¹⁶Ikawa soko honochali chikubita mahali kulomba muhinza mmonga monoyali ne lichisi lyo utambuzi yakatang'anila nasese yakamuletea muwaha wake faida nyinji. ¹⁷Mchekulu ayu yakamutyatya Paulo hamonga na sese yakazozo no kulonga Awa wechilume ni wetumami wo mulungu mono muwaha wonowakuwatangaziyenji anye habali ya wongoche. ¹⁸Yakanoza ntayiyo kwa siku nyinji ninga Paulo yakusaliswa ne litumo lilyo yakapituka kunyuma ne litumo lilyo, yakapituka kunyuma no kumulo pepo nkukuamulu yakwe litagwa lya Yesu umulawile mugati yakwe. Nayo yakalawila no kumuleka mala kamonga. ¹⁹Wawaha wake zonowaliona yakuwa litumami lya faida yawo lyauka wakawabata Paulo na sila na kuwabuluza Sokoni kumwande ya wanowena mamulaka. ²⁰Zono waliwafisa kwa hakimumu wakalonga awa wechilume ni wayahudi wakusababisha gasuya mbaha ku isi yetu. ²¹Wakufunda mambo gono si ga sheli sese kuga bochela no kugatyatya kotya warumi. ²²Umati ukawanuchila chivyume Paulo na sla mahakimu wakalaluwa miyenda zawo no kuwavula no kuwaamulu wakunywe viboko. ²³Badala yo kuwatowa viboko vinji wakawataga gelezani no kuwaamulu askali we geleza kuwalinda viswanu. ²⁴Sunga yo kubochela amuli iyo asikali weligeleza wakataga ku chumba cha mugati yeligeleza no kuwawopa magulu gawo sehemu hoyo yawahifazi. ²⁵Mapango ge chilo che manane Paulo na Sila wakawa wakulomba no kulimba nyimbo za kumusifu mulungu aku wafungwa wani waku wahulichiza. ²⁶Gafula likalawila litetemeko iwaha ne misingi ya ligeleza ikachinyitwa milango yeligeleza ikadiguka ne minyololo ye wafungwa wose ikalegezwa. ²⁷Mulinzi weligeleza yakenuka kulawilila zintogo na yakawona milango yose ye ligeleza idiguche tyaiyo yaka sola lipanga lyakwe soko yakasaka kwiulaga ku soko yakamanya wafungwa wose wakondya tolaka. ²⁸Ninga Paulo yakazozo kwe lizi likali yakalonga uleche kizuru soko ase wose chilibaha. ²⁹Mulinzi weligeleza yakalomba tala ziletwe na yakenjila mugati ye ligeleza kwa mbela yakuchichima no kuogopa, wakawagwila Paulo na Sila. ³⁰No kuwalavya kunze ye ligeleza no kulonga waheshimiwe noze ule ilinisume wokoka? ³¹Nawo wakamulonjela umihuwile muwaha Yesu nagwe kawokoka hamonga ne nyumba yako. ³²Wakanena nhani yo muwaha kwakwe hamonga ne wantu wose wenyumaba yawo. ³³Mulinzi we ligeleza yakawasola chle chicho no kuwakwema sehemu zonowaumiye mwene hamonga ne wanhu we nyumbani mwake wakabatizwa mara. ³⁴Yakawaleta Paulo na sila munyumba yakwe no kuwatenjela nyigwa wakawa ne nyemo hamonga ne wanhu wa munyumba yakwe ku soko wakamihuwila Mulungu. ³⁵Hono yali misi mahakimu wakatuma ujumbe ko yulya mulinzi we ligeleza wakutya muwakombole walya wanhu wabite. ³⁶Mulinzi weligeleza yakamujumlisha Paulo kuchanya ye zinhani azi zo kutya mahakimu wakatuma ujumbe niwakombolaje muwuche nhayiyo mulawilile kunze na mubite kunze na mubite kwa amani. ³⁷Ninga Paulo yakawalonjela wakachitowa hazala wanhu woo ni warumi bila kuchihukumu na wakalamu kuchitaga migeleza kahyi alu wakusaka kuchla kwa siri Aaaa siyosumikana wawo wenecho waze kuchilavya mahali aha. ³⁸Walinzi wakawajulisha mahakimi juu ye zinkani azi mahakimu wakogopa sana baho honowaka manya kotya Paulo na Sila ni warumi. ³⁹Mahakimu wakaza no kuwasihili walawite zono wali walavya kunze ye ligeleza waka wakwalomba Paulo na sila wauche kunze ye isi.

⁴⁰Hambi iyo Paulo na Sila wakalawilila kunze yeligeleza wakza munyumba mwa lidiya. Paulo na Sila zono wali wawona ndugu wakawatijila moyo no kanyi kuwauka kuisi iyo.

Chapter 17

¹Na zono walikola isi ya Apolonia wakaza mupaka isi ye Thesalonike yono waline lisinagogi lye wayahudi. ²Zono yali kawaida ya Paulo yakabita kwawo, no kumepango ge zisiku kumi ne datu ze sabato yakajadiliyana nawo juu ye maandiko. ³Yali yakawadigubila maandiko no kuwakonjela kuwa ikampasa kilisto yateseche na kanyi kufufuka kanyi kulawilila kuwafu. Yakawalonjela alyu Yesu yono nkuwalonjela habali zakwe yo Kilisto. ⁴Baazi ye wayahudi wakashawishika kuungana na Paulo na sila hamonga ne wagiriki wacha mulungu ne wachichekulu wenji wongofu ne likundi liwaha lye wanhu. ⁵Sunga baazi ye wayahudi wonosiwakuwa mini wono wamenile wiu wakabita kusoko wino kuwasola baazi ya wanhu hamonga no kusababisha fujo au gasiya mujini kanyi wakaivami ya nyumba ya Joson walasaka kuwabata Paulo na Sila soko wa walete kumwande ye wanhu. ⁶Sunga zono wali wakosa wakamubata yasoni na wanji no kuwategula kumuoa ya wakutegulaa kumwande ya maofisa wa muji wakazozo sana awa wengu wakafika mpaka aku kanyi. ⁷Wechilume wawo wono waka kalibishwa na Yasoni wakwiviza sheriya ya kaisali wakulonga koyuli mtemi yunji monoyakuchemwa Yesu. ⁸Umati ni maafisa we isi zowali hulika nghani zizo, wakenjilwa ne wasiwasi. ⁹Songu yo kuwa wakondya kusola pesa ze samani yo ulinzi kulawilila kwa yasonoi na wanji wakawaleka wabite. ¹⁰Chilo chicho ndugu wakawatuma Paulo na Sila Beroya na zono walifika kuko wakabita ku sinagogi la wayahudi. ¹¹wanhu wawo waliwena welevu muwaha kuliko walya wanhuwe Thesalonike ku soko waliwena utayali kuzibochela zinhani kwe mahala gawo no kuchunguza maandiko kila siku kuwona kotya zingani gonogaka nenwa nhayiyo zogeni. ¹²Ku soko wenji wakehuwila hono wali wechichekulu wono wena chiswawishi muwaha wakigiriki ne wechilume wenji. ¹³Ninga wayahudi wa Thesalonike zonowali gunduwa soko Paulo yakatangaza nhagani yo mulungu kuko Boloza, wakabita kuko na kuchocheya na kanyi kwanzisha gasi ya wanhu. ¹⁴Ku mbela ndugu wakamutegula Paulo ku nzila ye lizuwa ninga sila na chimoteyo wakasigala baho. ¹⁵Ne walya wakamutegula Paulo wakabita nayo mupaka Athene zono walimuleka Paulo kuko wakabochele malajilizo kulawilila kwake zono sila na chimote waze kwakwe ku mbela zonoikusumika. ¹⁶Ne mapango goyawali ndiye kuko Athene ntumbula yakwe ikakasiliwa mugati yakwe kwa soko zonoyakaiwona isi zoyaliimemile sanamu nyinji. ¹⁷Hambi yakajadiliyana ku sinagogi ne wayahudi wala wonowakuhemba mulungu na kuwalavya wose wonowtang'anile nawo kila siku kuokoni. ¹⁸Nina baazi ya wanafali safi wa Waepi kureo na wastoiko wakamkabili ni wanji wakalonga cho chichi chono yakuchilonga ayu mulongoji mugalika wanyi wakalonga. Ikumanyichigwa yakuganula nhani yo mulungu mujenzi ku soko yakuganula nhagani ya yesu no ufufuo. ¹⁹Wakamusola Paulo na kumuleta Areopago wakulonga chiusuma kumanya aga mafundo mapya gonoukugalonga. ²⁰Soko ukuleta mambo mapya ku makutu getu soko chikusaka kumanyaa age makani gena maana chi? ²¹(Ne wanhu wose a Athene hamonga ne wajenzi wono wali kwawo wakwakituma no mapango gawo aiza ku kulonga no kuhulichiza juu ye lijambo jpya) ²²Kanyi Paulo yakema hagati ye wanhu wa Areopago na kulonga, Anye na kulonga wanhu Athene ikuwona zono anye ni wanhu we dini kwa kila namuna, ²³Kwani hagati yo kukola no kulonga vinhu vyenye vyo kuhemba nawona makani gonowaandiche ku monga mumazabahu genyui gakulonga. KO MULUNGU MONOSIYAKUMANYICHIGWA ; ntayiyo basi ayu yonomukumuhemba pasipo kumanya ndiye nkuwajulisha nyenye. ²⁴Mulungu monoyaumbile Duniya ne kila chinyu chonochili mugati soko yo muwaha we mbingu nasisi siyadahi che kikala ku muhekalu gonoganozigwe ne mawoko. ²⁵Na kanyi siyakutunikiwa ne mawokoga wanadamu ku soko yakusaka chinhu kwawo kwani yeye mwenechoo yakuwapela wanhu uzima ne pumuzi vintu vinji vyose. ²⁶Kukolela munhu mumonga yakanoza mataifa gose aga wanhu wonowakikala ku usu we Dunia na yakwawichila mapango ne mipaka ku maeneo gonowakikala. ²⁷Ku soko wakusachigwa kumulondola mulugu ne yamukini wamufichile no kumutuga na uhakika siyali kutali na kila mumonga wetu. ²⁸Kwake chikusihiki chikujendela na kuwano uzima wetu katya ntayiyo mutunzi wenyu mumonga we lishaili monoyakalonga du walelye wakwe. ²⁹Hamba ho honoiwe sese ni walelwe wo mulugu sichikupasa kwiweswa kuwa uungu ni kotya zahabu au shaba au mabe sanamu yonoikaseswa ku usitadine mawazo ga wanhu. ³⁰Ku soko mulungu yakanyamalila mapango galya go ujinga ninga alu yakuamulu wantu wose kila mahali watuje kunena. ³¹Ayi ni soko yawichile mapango gawo yoyihukumi Duniya kwa haki ku muntu mono yakamuhagula mulungu yakalavya uhakika wa muntu ayu kwa kila muntu halya hono yakamfufuwa kulawilila kuwafu. ³²Ne wantu wa Athene zonowalihulika habali yo kufufuliwa kwe wafu baazi yawo wakamuzihaki Paulo ila wanji wakalonga chokuhulichiza kanyiku zihabari za jambo. ³³Badala ya baho Paulo yakawaleka. ³⁴Ninga baazi ye wanhu wakaungana naye wakehulika waliwa Dionisio mwareopago na muchekulua yakuchemwa Damali na yunji hamonga nawo.

Chapter 18

¹Kuso ye mambo aga, Paulo yakauka Athere kubita korintho. ²Kuko yakamutuga muyahudi monoyakuchemwa Akwila muntu we kabila lya ponto mwenecho mchekuliu wakwe monoyakuchemwa Prisha wakaza kulawilila kuko Italia ku soko kilaudia yakaamulu wayahudi wose wabite loma Paulo yakaza kwawo. ³Paulo yakaishi no kituma milimo nawo kwani mwene yakituma mulimo wonowilwanile ne yawo wane waliwali ni wanozaji we mahema. ⁴Paulo yakajadiliyana nawo kulisinagogi kila siku ye sabato yakawashawishi wayahudi hamonga ne wagiriki. ⁵Ninga sila na timoteyo honowawaza kulawilila Makedoniya Paulo yakakundihizwa no muhe kuwashudiya wayahudi kuwa yesu yo kristo. ⁶Mapango ukiyaahudi honowalimupigania no kumuzihaki iyo Paulo yakang'una livazi lyakwe kumwande yawono kuwalonjela sakami yenyu na iwe muchanya yemitye yenyu wenecho Ane sina hatiya kulawilila lulu no kujendelela nkuwabitila mataifa. ⁷Ntayiyo yakauka kulawilila baho yakabita ku nyumba ya Tiro yusito muntu mono yakumuhemba mulungu, nyumba yakwe ilibehi ne sinagogi. ⁸Krispo chiwongozi wa sinagogi hamonga ne wanhu we nyumba yakwe wakamwihuwila muwaha wantu wenji wa Koritho wonowaka muhulika Paulo yakulonga wakamwamini no kubatizwa. ⁹Muwaha yakamulonjela Paulo chilo kunzila ye mawono leche kogopa lakinilonje na utechenyamala. ¹⁰Soko nene nili hamonga nagwe na hasina monoyojela kukuzuru soko nina wanhu wenji ku isi ayi. ¹¹Paulo yake kala kuko kwa mapango go mwaka mumonga ne miyezi ichenda yakufunda nkani yo mulungu mumiongoni mwawo. ¹²Ninga Galio zonoyalinozwa mtawala wa Akaya wayahudi wakema hamonga kinyume na Paulo no kumuteguha mbele ya ligoda lye hukumu. ¹³Wakulomba munhu ayu siukuwashawishi wanhu wamuhembe mulungu chinyume cha sheriya. ¹⁴Mapango Paulo honoyali yakusaka kulonga Galio yakawalonjela wayahudi anye wayahudi kotya yaliwe ikosa au uhalibifu yaliwe kugona kuwashuhulikiya. ¹⁵Ningo soko ye maswali gonogakuhusu makani ne mafagwa ne zisheliya zenyu basi muhukumu nyenye wenecho Ane sinku tamani niwe hakimku ku haba ye mambo aga. ¹⁶Galio yakawaaamulu wawuche hamwande ye ligoda lya hukumu. ¹⁷Soko wakamubata sosthene kiongozi we sinagogi wakamutowa kumwande ye ligoda ye hukumu Ninga Galio siyajali chonowetuma. ¹⁸Paulo baada ya Kwikala halia ke mapango matali yakawaleka ndugunokubita kwa meli siria hamonga na Prisila na Akwia. ¹⁹Zono walifika Efeso, Paulo yakawaleka Prisila na Akiwa halia ninga mwenecho yakenjila ku isinagogi no kujadili yana ne wayahudi. ²⁰Zono walimulonjela Paulo yekale nawo kwa muda, mwene yakalema. ²¹Ninga yakabita kwawo yakawalonjela Nouya kanye kwenyu hono go mapenzi go mulungu Baada ya baho yakauka kwa meli kulawilila Efeso. ²²Paulo zonoyalituwa Kaisariya yakapanda kubita kulamusa kwe kanisa la Yelusalemu kanyi yakatima hasikwi kanisa la Antiyokia. ²³Baada ya kukaa muda halia paulo yakauka kukola maeneo ya Galatiya na Frigia na kuwatayala moyo wanafunzi wose. ²⁴Muyahudi mumonga monoyakuchemwa Apolo monoyakalelwa kuko Alexandria yakazaa Efeso, yaliyena ufasaha wa kulonga na uhodali ku maandiko. ²⁵Apolo yaelekezwa kumafundo ya muwaha kwa jinsi ku jinsi zonoyali na bidii ku ntumbula yakalonga no kufunda ku usahihi mambo gonogakumuhusu Yesu ili yakamanya ku ubatizo na Yohana. ²⁶Apolo yakaanza kulonga kwa ujasili kuhekalu ninga Prisila na Akwia zono walimuhulika wakanoza ulafi naye zono walimuhulika wakanoza uaafi nayena wakamuelezeza juu ya nzila za mulungu ku usahihi. ²⁷Hono yakatamani kuuka kubita Akaya ndugu wakamutii moyo no kuwandichila baluwa wanafunzi wonowalibaho Akaya ili watuje kumubochela, Hono yaliwasili kwa lihewa wakawasaidiya sana waamini. ²⁸Ku zingivu zakwe ne maalifa Apolo yakawazidi wayahudi hazalani yakalajilwa kukolela mandi ko go kuwa Yesu yo Kilisto.

Chapter 19

¹Ikawa kanyi Apolo hono yali Korintho, Paulo yakatuga nyanda za juu no kufika ku mujii wa Efeso na yakatangaa wanafunzi kazaa kuko. ²Paulo yakawalonjela mukabochela muhe mono yelile. ³Paulo yakalonga alu anye mkabatizwa kuubatizo wakasema ku uubatizo wa Yohana. ⁴Ninga Paulo yakalonga yohana yakabatizwa wa toba yakawalonjela walya wanhu soko wanapaswa kumihuwila yule mono yakuza badala yakwe yaani Yesu. ⁵Wanhu zono walihulika habali ayi wakabatizwa kwa litagwa lya Yesu Kristo. ⁶Na ikawa Paulo honoyaliwika miwoko yakwe juu yawo muhe mono yeliteyakaza kuchanya yawo na wakanza kunena kwa luga no kutobili. ⁷Jumla yawo wali wechilume wonowali kumi ne nyejete. ⁸Paulo yakabita kusinagoga yakanena kwa usajili kwa mapango go miezi midatu yali yakulongoza majadiliyano no kuwakwega wanhu kuhusu mambo gono gakuhusu ufalme wa mulungu. ⁹Ninga wayahudi waji wali wakaidi na wonosiwa kusii, wakanza kulonga mabii kuhusu nzila ya Kilisto kumwande yo umati basi Paulo yakalekana nawo na yakewatenga wono wehuwiye kutali nawo naye yakanza kulonga kila sik ku ukumbi wa Trano. ¹⁰Ayi ikendelela kwa miyaka miyejete ku soko wose wonowali wekalaga ku Asia wakahulika nhani yo muwaha wose wayahudii na wayunani. ¹¹Mulungu yaliyakatuma matendo mawaha kumawoko ga Paulo. ¹²Koty hamba watomwa na nhumba chafuka mapango gonowakasola lesone miyenda zono zikalawila mwilini mwa Paulo. ¹³Soko kowali wayahudi wapunga pepo wakasafili kukola lienoe lilyo wakalitumami la litagw lya Yesu kusoko ye matumizi gawo wenecho wakawalonjela walya wono waline pepo wachafu wakutya kuwaamulu mulawilile kweli tagwa lya Yesu mono Paulo yakumaganula. ¹⁴Wono waketumwa gagowali wana mupughati wa kuhani muwaha wa kiyahudi, skewa. ¹⁵Muhe muchafu yakawapitula, Yesu chimumanyile na PPauilo chinu manyile soko anye ni nani? ¹⁶Yulya muhe muchafu mgati yo munhu yakawazupya wapunga upepo na yakawasuma zinguvu no kuwatowa hambu wakamanga kulawilila ilya nyumba wali walichipwi no kujeluliwa. ¹⁷Jambo ali yakamanyika kwa wose wayahudi na wayunani wono wakekala kuko Efeso wakawa ne hofu sana, ne litagwa lya muwaha likazidi kuheshimiwa. ¹⁸Kanyi wenji wahambi wakaza na wakaungana na wakidhihilisha matendo mabii gonowatuma. ¹⁹Wenji wonowali wanozaga uganga wakakusanya vitabu vyawo wakavinya kumwande ya kila munhu wakati wene zonowali samani ye vinhu vivyo vyali vipande makumi mahano elufu za pesi. ²⁰Hambu nhani yo mulungu ikaeneya kwa ugazi hawaha kwa nguvu. ²¹Na Paulo kukamilisha huduma yakwe kulya Efeso muhe ukamulongoza kubita Yerusalemu kukolela Makedonia na Akaya yakalonga, Baada yo kuwa kuko ikunipasa kuyiwona Rumi kanyi. ²²Paulo yakawatuma makedonia wanafunzi wakwe wejete chimoteyo na Elasto, wono waliwamusaidiya ninga mwenecho yakasigala Asia na Muda. ²³Mapango gago ikalawilila fujo mbaha kuko Efeso kuhusu ilya vizila. ²⁴Sonara mumonga litagwa lyakwe Demetrio wono yakanoza visanamu vye zipesa vya mulungu Diana yakaleta biashala mbaha ku mafuneli. ²⁵Hambu wakawakusanya mafundi wo mulimo uwo no kulonga waheshimiwa mumanyile soko ku biashara ayi ase chikwinjiza pesa nyinji. ²⁶Mukuwona no kuhulika soko si du aha Efeso, soko kalibia Asia yose ayu Paulo yawashawisi no kuwapitula wanhu wenji yakutya soko kusina milungu yono ikanozwa kwe mawoko. ²⁷Na sidu ilibaho hatali hono biashala yetu yowa siyakusachigwa kanyi langa kanhine lihekalu lya mulungu mchekulu mono mukuu Diana yakasuma kuusolwa kuwa yasian maana kanyi yasumiche hamba kuwajilize ukuu wakwe mwene mono Asia ne Dunia ikumuhemba. ²⁸Zono walihulika gago wakamema na hasila wazoza kwe zozo wakulonga Diana wa Waefeso ni mkuu. ²⁹Isi yose ikamema fujo ne wanhu manha hamonga mugatai yo ukumbi wa midawalo wakawebata wasafili wayage na Paulo Gyo Aristariko wonowakalawilila Makedoniya. ³⁰Paulo yakasaka kwinjila ku umati wa wanhu wali ilya wanafunzi wakamwimila. ³¹Kanya ku maafisa wa mukowa wa Asia wono wali malafiki zakwe wakamutegulila ujumbe wa nguvu kumulomba yaleche kwinjila kuukumbi a michezo. ³²Baazi ya wanhu wali wakulonga chintu achi na waji jambo ali, ku soko yo umati wa wantu wali wachanganyikiwa wenji wawo siwakasuma hamba kumanya nhaule wakaza hamonga. ³³Wayahudi wakamuleta Iskanda kunze yo umati wa wantuu no kumuika kuchanya kumwande ye wanhu Iskanda yakalavya ishara ko muwoko wakwe kulavya maelezo kuwantu. ³⁴Ninga zono walimanya zono mwene muyahudi wose wakatowa zazo kwa lizi limonga kwa mapango ge masaa mejete. Diana ni mkua wa Efeso. ³⁵Badala ya kalani wa muji kuunyamaza umati yakalonga Anye wechilume wa Efeso ni nani mono siyamanyile soko muji au wa efeso ni mutunzaji we lihekalu lya Diana mukuu wa ile picha zono ikagwa kulawilila kuulanga? ³⁶Kuona basi soko mabo aga sigosumikana chikupaswa kuwa no utulivu na mlechenoza chochose kwa mbelambela. ³⁷Ku soko mukachemwa wanhu awa aha mahakamani wono si wahizi wa hekalu wala si wenye kumukufulu mulungu wetu wechichekulu. ³⁸Ku soko hono Demetrio ne mafundi wono walihamonga nawo wemashitaka zidi ya muthu yoyose mahakam zili wazi na maliwali walibaho na waletwe ikumwande yo ushau. ³⁹Ningo hono agwe walalondola chochose kuhusu mambo ganjigoshuhulikiwa ku chikawo halali. ⁴⁰Kwa ukweli chili ku hatali yo

kutuhumiwa kuhusu fajo siki azi. Kusina soko ye michafu ko hagai siwakuwa na uwezo wa kuyaeleza.⁴¹ Badala yo kulonga azi wakawatawa mukutano.

Chapter 20

¹Hambi ye fajo kumalika, Paulo yakawachema wanafunzi no kuwatiya moyo, kayi kuwalega na yakauka kubita Makedoniya. ²Nayo yakondakukola mikowa yiyo na ligawa yaka watiyo moyo waamini yakenjila uyunani. ³Hamba ya mwene kuwa baho kumapango ge miyenzi midatu njana zikaudwa zidi yakwe ne wayahudi hoyoyali kusejelela no kusafili kunzila ye bahali kubita shemu ntayiyo ikalazimu kuuya kukolela Mukedonia. ⁴Wono wakaandamana naye hadi Asia wali wa Sopatro mwana wa Pirta kulawilila Beleya, Timoteyo, TIKIKO naTrofomo kulawilila Asia. ⁵Hambi wanhu awa wakondya longola na wali wachilindiye kulatroa. ⁶Kunzila ye bahali kulawilila Filipi badala ye zisiku ze mikate yono siikatiwa chachu, na ko ku siku ihano chikawafichila kukoTroa chichekekulu kuko vilo mupunghati. ⁷Ku soko siku yo kwanza ye lijumaa hono chali chikusanyiche hamonga ili kuubegula nkate Paulo yakalonga ne wono wehuwiye yali yapanjile kulonga kuuka mitondo yacho nhayiyo yakendeleva kulonga hadi chilo che manane. ⁸Kwali koyili tala nyinji ku chumba cha kuchanya kono chali chelundika hamonga. ⁹Kulidilisha lyono yali yekaye kijana mumonga litagwa lyakwe Otiki mono yali yaleme wene zinhongo. Hambi Paulo hono yaliyakali yakuhutubiya ku mapango matalii kijana ayu yali yagonile yakangwa hasi kulawilila kigolofa ye kadatu na yakatondolwa yali yafwa. ¹⁰Ninga Paulo yakatima hasi yakegolosa mwene mwenecho kuchanya yakwe yakamukumbatila kanyi yakalonga muleche kata tamaa soko yali nyumi. ¹¹Kanyi yakanuka kugolofa kanyi na yaka ubegula mkate, yakatya badala yo kulonga nawo kwe mapango matali mapaka chinya mitondo yakauka. ¹²Wakamtegula yulya kijana yakali mumiwakafalijika wawaha. ¹³Sese wenecho chikalongoleka kumwande ya paulikwa meli na chikabita Aso, hono ase chikapanga kumusola Paulo kuko achi yapanga kubita kukola isi nkavu. ¹⁴Hono yali chifilila kuko Aso chikamupachila ku meli chikabita mitilene. ¹⁵Kanyi sese chikalawilila kulawilila kuko ne siku ye kejete chikafika upande we kejete ne chisiwa che chilole. Siku yonoikatyatya chikafika kuduisiwa che samo na mitondo yawe chikafika kusi yemileto. ¹⁶Kuko Paulo yali yalamula kusafili kukolela Efeso soko yaleche kitumamila mapango gose ku Asia ku soko yalyali yalmula ku mbelambela yo kuwahi Yerusalimu ko soko ye sikukuu ya Pentekosete ko soko yaliisumikane mwene kituma tyayiyo. ¹⁷Kulawilila miteto yakatuma wanhu mpaka Efeso na yakawachema wanzehe we kanisa. ¹⁸zono walifika kwakwe yakawalonjela nyenye wenecho mumanyile tangu siku yo kwanza zononalikunyga aha Asia sunga zonolali kwenyu mapango gose. ¹⁹Ngha mtumamila muwaha kwa unyenyekevu wose ne kwe mahozi ne magayo gono gakakumagayo gonogakantunga nene kwe hila ze wayahudi. ²⁰Mumanyile vyono sikneyimila kutangaza kwenyu chinhu chochose chono chali muhimu ne soko nene nyumba kwe nyumba. ²¹Mumanyile soko nene zonondeleva kuwa onya wayahudi ne wayunani kuchanya yo unene wo mulungu ne wihuwiye ku muwaha wenyu Yesu. ²²Na alu mulanje nene hono nkumuti muhe mono yelile kubita Yeusalemu ndeche gamanye mambo gono gonogolawilila nene kuko. ²³Hambi soko ko muhe monoyelile wakuishuhudiya nene ku kila isi na yakulonga soko minyololo ne magago goganindiye. ²⁴Ninga nene sinkafiliya soko maisha gangu ni soko ye nzila yoyose ye samani kwangu soko nisume kumala mwendo wangu ne huduma yono nkabochela kulawilila ko muwaha Yesu kuishuhudiya injili ye lihewa lya mulungu. ²⁵Ne lulu manyile soko ya wose mumiongo mwa walya kabita kuwaganulika ufalme simolo mbona kumeso kanyi. ²⁶Ku soko nkuwashudiyenyi lulu ayi soko sina hatiya ku sakami yo mutu yoyose. ²⁷Ku soko sinkezuwiya kuwatangaziza gose mulungu. ²⁸Hambi muwe waangalifu kuchanya yenyu nyenye wenecho na kuchaya ye likundi lyolyose lyono muhe mono yelile yawachilenyi nyenye kuwa walanjiliza Mwezi waangalifu kulidima likusanyiko ko muwaha lyono yakaligula ku sakami yakwe mwenecho. ²⁹Manyile soko badala ya kuuka kwangu nbwatu wekali wokwinjila kwenyu na walehe lihuluniya likundi. ³⁰Manyile soko zono miwongoani wenyu wenecho badala ye wanhu wokaa na kulonga mambo mapoto vu soko kuwakwega wanafunzi wawatyatye wawo. ³¹Hamba muwe mulimeso mukumbuchile zono ku miyaka midatu sinkasuma kuleka kuwalanjiliza kila mumonga nawo wos mahozi chilo ne misi. ³²Hambi alu nene nkuwakabizi ko mulungu no kunkani yo lihewa lyakwe lyono likusuma kuwazenga no kuwapela ulisi hamonga nawo wose wonowakawikwa wakfu ko mumulungu. ³³Sinkasulumila Pesa zahabu au vi vyalo. ³⁴Mumanyile anye wenecho ne mahitaji ga walya wonowali hamonga nane. ³⁵Ku mambo gose nkawapela mfano wa jinsi zonoikupaswa kuwataza wanyongwe ko kituma mulimo jinsi zonomukupaswa kukumbuchila mankani go muwaha Yesu makani gono mwene mwenecho yakulongani hela kutavya kuliko kubochele. ^{36,37}Badala ya kulonga namna ayi yakafugama ne mafungamilo yakulomba hamonga nawo. Wose wakalika no kumugwila Paulo musinjo no kukumbuchiza. ³⁸Wakahuzunika zaidi ya zose ku soko ye chilya chono yali yalonga ku sokosiwaliwona uso wakwe kanyi, kanyi wakamusindichigwa melikebuni.

Chapter 21

¹Mapango gonochali chelekaa nawoo na chikusafili mubahali chikafika monga kwa monga kwa isi ya kosa na mitondo yacho chikafika isi ya Rodo na kulawilila baho chikafika isi ye pafara. ²Zono chalituga meli yonoikavuka kujita foine chikapunda chikasafili. ³Zono chalifika hamwande ya kisiwa che kipro chikaileka upande wa kushoto chikasafiri hadi siria chikawika kurisi ya Tiro ku soko kuko meli yali itanyenyi mizigo yaye. ⁴Badala yo kuwawona wanafunzi chiekala kuko siku mupughati wanafunzi wawo wakamulonjela Paulo kukolela ku mhe soko mweneyaleche kunyaga Yerusalemu. ⁵Hambo zolachalitimiza siku zilya sese chikauka chikabita zetu wose hamonga ne wechikulu wetu ne wana wawo wakachishindilia kuzi nzila zetu mpaka zono chalilawila kunze yo mujii kanyi chikafugama ne mafugamilo pwani chikalomba chikela kwa kila mumonga. ⁶Chikapanda meli kuko nawo wakauya kuzinyumba zawo kanyi. ⁷Zono chali mala safali yetu kulawilila Tiro chikafika Tolemei halya chikala Musa nelugu no kwikala nawo kwe siku monga. ⁸Mitindo acho chikauka kusalia sese chickenjila munyumba ya Filipo munganuzi we injili monoyali mumonga ne walya muphungati nase chiekala hamonga nawo. ⁹Munhu ayu yaliyena mabindi wane mabikila wono wakatabili. ¹⁰Badala yo kikala kuko kuzisiku kazaa, yakatima kulawilila uyahudinabii mumonga monoyakuchema Agabo. ¹¹Mwene yakaza kwetu na yakatumwa mkanda Paulo kwa mfano yakewopa magulu ne mawoko yelile yakulonga tyayi. Wayahudi wa Yerusalemu womuwopa muntu mono yakumiliki mukanda au, nawo womukabizi mumawoko mwa wanhu wa mataifa. ¹²Zono chali hulika mambo gago sesemu wanhu wonowali wakaishi mahali halya chikamusih Paulu yaleche paanda kubita Yerusalemu. ¹³Hambi Paulo yakapitula mukunozza chichi mukulika no kunimbena ntumbula yangu? Ku soko ninga kutiwa kuko Yerusalemu ku soko ye litagwa lya muwaha Yesu. ¹⁴Ku soko Paulo siyakasaka kusawishiwa chikalaga no kulonga Alu mapenzi go muwaha getumwa. ¹⁵Badala ya vilo asi chikasola mifuko yetu no kunanuka Yerusalemu. ¹⁶Baazi ye wanafunzi kulawilila kaisaliya kanyi waketyatya nawo wakamuleta muntu mumonga yakuchemwa Mnasoni munhu wa Kipro Mwanafunzi we katali mono chiekala naye. ¹⁷Zono chalifika Yerusalemu ndugu wakachika libisha kwe nyemo. ¹⁸Mitondo yacho Paulo yakabita hamonga nase kwa Yakobo ne wanzehe wose waliwabaho. ¹⁹Badala yo kuwala Musa yakawapela taalifa ku kukolela huduma yakwe. ²⁰Zono walihulika zizo wakamusifu mulungu na wakamulonjela ukuwona ndugu kowali maelfu walinga wahuwiye miongoni mwa wayahudi wavio wena niya yo kubita sheliya. ²¹Wakalonjelwa kuhusu gwegwe soko ukufundisha wayahudi wonowakikala kati ye mataifa kwileka na Musa no soko ukuwalonjela walechewagotola wana na waleche tyatya desituli ze katali. ²²Chikusuma chinoze chichi? bila shaka wohulika kotya agwe waza. ²³Ntanyiyo noze chilya sese chonochikulonjelalu china wanhu wane wono wawichile nazili. ²⁴Wasolaje wanhu awa no witakase mwenecho hamonga nawo no uwalipe galama zawo no uwalipe galama zawo soko wasume kunyonyila mitwe yawo hami kila mumonga yatuje mala mambo gono wakulonjela kuhusu gwegwe ni ga ulambi. Wakafunda so ku gwegwe kanyi ukutyatya sheliya. ²⁵Ninga kuhabali ze mataifafa zonowaliwaumini chikondika nokulavya maagizo kotya wakupaswa kwiepusha ne vintu vyonovikalonga sadaka ku sanamu na ne sakami kulawila na chilya chonochika nyongwa na weepushe no usenya. ²⁶Hambi Paulo yakawatwa wechilume ni siku ye kejele yakutakasa mupaka sadaka ilavigwe ku soko yo kila mumonga wawo. ²⁷Siku zizo mupughati zonzali kalibia kumalizika ne wakamunyosheya muwoko. ²⁸Wali wakuzoza kwe lizoza wanhu wa Isiladi uचितze, ayu ni yulya munhu monoyakuwafunda wanhu kila mahali mabo gono ni kunyume ne wanhu, sheliya ne mahali aha, kanyi yakwaleta wayahudi ku hekalu no kupanajisi mahali ba helile. ²⁹Hambi ku mwamulizo wali wamwona Trofino mufeso yakuwa hamonga yaye kumujini nawo wakazani soko Paulo yakamuleta hekaluni. ³⁰Isi yose ikawa na taharuki na wanhu wakamanya hamonga na kumubata Paulo. Wakamulavya kunze ye lihekalu ne milango mala ikafungwa. ³¹Hono wali wakujela kumuulaga haballi zikamufichila mukulu we jeshi lye walinzi kuwa Yerusalemu yoss=e yali imemile gasiya. ³²Mala iyo wakamusola asikali na jemedali yaka umanyika umwinji ninga wanhu wali muwona muwaha we lijeshi ne asikali wakaleka kumutowa Paulo. ³³Kanyo muwaha welijeshi yakamusejelela no yakamubata Paulo na yakaamuli yafungwe minyololo miyejete yakamuza mwene ni nani na yanoza chichi. ³⁴Baazi ye wanhu ku winji wali wakapayuka payuka chinu achi ne wanji chinji soko ye jemdali si yakasuma kuwalonjela chocose kusoko ya liya lizoza yakaamulu Paulo yaletwe mugati ye ngome. ³⁵Sunga zonoyalifika ku ngazi yakasolwa ne asikali ku soko ye fujo zo mwinji. ³⁶Soko mwinji we wanhu wakamulonda na wakendelela kuzozo mumusaje ayu! ³⁷Paulo honoyali yakuletwa muugati ye ngome yakamulonjela chinu? Yulya muwaha wejeshi yakalonga ma kulonga kiyunani? ³⁸Ma agwe siyulya mumusili mono mwanzo yakalongozwa no uasi na yakasola magaidi elfu yine kunyika? ³⁹Paulo yakalonga nene ni muyahudi kulawilila isi ya Tarso ya kilikia. Ane ni laiya wa muji wa maalufu nhuwalomba munyi nkombole nilonje ne wanhu. ⁴⁰Hambi jemedali zono yalimupela luhusa Paulo yakema ku

nyingo na yakalvya ishaka ku wanhu ku muwoko wakwe soko zonokwali no unyamale yakalonga kwa kiebulaniya yakalonga,

Chapter 22

¹Ndugu ne sogo zangu muhulichize utetezi wanhu wono nonoza kwenyu lulu. ²Womukangano zonowali hulika Paulo yakalonga nawo kwa kiebulniya wakanyamala yakalonga. ³Nene ni myahudi nkalelwa isi ya Tarso enewo la Kilikia ila nkatuga elimu ku sii ya iyo, mumigulu ya Gamilieli nkufunda kulingana ne nzila sahhi ze sheliya za sogo zetu nene nina bidii yo mulungu kotya nyenye wose zono muli lulu. ⁴Nkuwagaza ku nzila yiyi mapak kufa nikawaaopa wechilume ne wechekulu no kuwatuga migeleza. ⁵Hambi kuhani muwaha ne wanzehe wose wakusuma kulavya ushahidi koya nkabochela baluwa kulawilila kwawo kusoko ye ndugu wono Damesiki kwangu nene kusafili kubita kuko yalli niwaletele wanhu Yelusalemu ku nzila ilya soko wawopwe no kuazibiwa. ⁶Ikalawilila halya honowali konkusafili nkusejelela Damesiki mapango ge misi gafula mulu mbaha ikalawilila kuulanga kukanza kumulika. ⁷Nhagwa hasi no kuhulikali likumulonjelela sauli sauli ntaule ukunkomaza? ⁸Nikapitula agwe ni nani mwaha? yakalonjelela nene ni Yesu munazaleti yono agwe ukunkomaza. ⁹Walya wono wali na nene wakaiona nulu ninga siwakahulika lizi lya yulya mono yalikonga na nene. ¹⁰Nikalonga nozechichi muwaha? muwaha yakanonjela wimbe winuche na ubite Damesiki kuko kolonjelwa kila chinu chono ukusachigwa kulonga. ¹¹Sinkusuma kuwona ku soko yo mwangaza we nulu ilya hambu nikabita Damesiki kuko kolonjelwa mawoko ga walya wono wali na nene. ¹²Aku nikatanganila na munhu kumwande ye wayahudi Ananiya yali munhu mono yebata sheliya na mono yaheshimiche kumwande ye wayahudi wose wono wakekala kuko. ¹³Yakaza kwangu yakema kumwande yangu, no kulonga ndugu yangu Sauli utuje kuwona ku mapango gago ni kumuwona. ¹⁴Yakalonga mulungu wa sogo zetu yakuhagula gwegwe utuje kumanya mapenzi gakwe kumuwona yulya mwenge haki no kuhulika lizi lyono likulawilia ku kinywa chakwe. ¹⁵Ku soko kowa shahidi kwakwe ku wanhu wose kuchanya ya gonowagawona no kuhulika. ¹⁶Hambi soko ntaule ulindiye winuche ubatizwe ukweme ubii wako ukulitumbula litagwa lyakwe. ¹⁷Badala ya kuuya Yerusalemu na hono nali nkuhamba mugati ye lihekalu ikalawila soko nkapege mawono. ¹⁸Nikamuwona yakunonjela mbela no ulawilile Yerusalemu mbelambela ku soko siwolumba ushuhuda wako ku soko ya nene. ¹⁹Nikalonga muwaha wawo wenecho wamanyile nkawawopa kigeleza no kuwatowa walya wono wakakwihuwila ku kila lisinagogi. ²⁰Ne sakani ye Stefano shahidi wako zono yalimwanga nene kanyi lalimile bahi na no kulumba na nalihalindaga. ²¹Ninga ubite ku soko ane nokutuma ubite kutali ku wanhu we mataifa. ²²Wanhu wakamukombola yalonje kuchanya ye nkani ayi, sunga baadaye wanyasula mazi nokulonga muuse munhu ayu ku isi kusoko siyo viswanu sahihi. ²³Hono waliwakusanya lizi no kutaga vivyalo vyawo no kutuga mamnkundi du. ²⁴Jemedali muwaha yakalamula Paulo yaletwe mu ngome yakalamula yauzwe aku yakotowa mijeledi soko mwene mwenecho yamanye ko ntaule wali wakumutowela lizozo namuna ayi. ²⁵Sunga waliwamuwopile kumilejehe Paulo yakamulonjela yulya Akida mono yali yemile behi yeye ma ni haki kenya kumutowa munhu mono muluni na yakali siyanahukumiwa. ²⁶Yulya Akida zonoyalihulika zinkani azi yakabita kwa jemedali muwaha no kumolonjela yakutya ukusaka kunoza chichi? ku soko munhu ayu mulumi. ²⁷Jemedali muwaha yakamupitula no kumulonjela nonjelenyi ma gwegwe ni layiya walumi? Paulo yakalonga Ndiyo. ²⁸Jemedali yakapitula ni kukolela chiyasi chiwaha cha pesa ntayiyo honkatuga ulayiye sunga Paulo yakamulonjela ane nilimulumi wo kulelwa. ²⁹Hambi walya wono wali tayali kubita kumuza wakauka no kumuleka mapango gago na jemedali yayo yakaogopa zono yali manya Paulo ni mulumi ku soko yamuwopite. ³⁰Siku yonoikatyatya , Jemedali muwaha yakasaka kumanya ukweli kuhusu masitaka ge wayahudi zidi ya Paulo ntayiyo yakamuwopoda vifungo vyakwe yakalamula wawaha wa makuhani ne libalaza lyose wetanghanile yakamuleta Paulo hasi no kumuwika hagati yawo.

Chapter 23

¹Paulo yakawalanga munga kwa munga wanhu we balazano kulonga ndugu zangu nghekala kumwande yo mulungu ku zamilu swanu mpaka ntayi lulu. ²Kuhani muwaha Ananiya yakawaamulu walya wonowaliwemile behi yale wamutowe kinywa chakwe. ³Hambi Paulo yakamulonjela Mulungu yokutowa gwegwe ukuta wonoubachigwe chokaa wikaye ukunyahukumu ku sheliya nawe ukuamulu nitowe kuchinyume che sheliya?"⁴Walya wono waliwemile bahi yayo wakalonga ntaule soko ya ayu kuhani muwaha wo mulungu. ⁵Paulo yakalonga ndugu zangu ane si namanya kotya ayu ni kuhani mwaha ku soko yandihwe sikololongola vibi kuchanya yo utawala we wanhu wako. ⁶Paulo zonoyaliwaona kusoko yo upanda mumonga we libalaza ni masadukayo ne waji Mafarisayo yazozu lizi no kulonga ndugu zangu ane nilimufalisayo mwana wa mfalisayo ku soko nilimufalisayo mwana wa sayo ku soko anyinkutugemeya ku usajili ufufuo we wafu ninawo hukumiwa nawo. ⁷Zono yaligalonga gago malumbano mawaha gakalawilila baina ye mafarisayo ne masadukayo na mukungano ukagawanyika. ⁸Soko masadikayo kulonga kusina ufufuwo, malaika soko musina muhe ninga mafalisayo wakulonga azi zose zipo. ⁹Gasiya mbaha ikalawilila ne baazi ya waandishi wono wali upande we mfalisayo wake, a no kujadili wakulonga sidinawona chochose chibi zidi yo munhu ayu, ntaule muhe au malaika yalonga na gwegwe. ¹⁰Mapango kulawilila ihoja mbaha, muwaha we majeshi yakogpa soko ya paulo yalilauliwe vipandevipande na wawo ntayiyo yakaamulu wanajeshi watime hasi no kumusola kuzinguvu kulawilila kuwa ujumbe we libha no kumuleya ku ngome. ¹¹Chilo chono chikutyatya muwaha yakema bahi naye no kutuunga leche kogopa ku soko wanjishuhudiya ku yerusalemu, ntayiyo balavya ushahidi kanyi ku Roma. ¹²Zono wali kwela baazi ye wayahudi wakanoza Agano no kuchema laana. ku soko zono yoowamulu Paulo. ¹³Kwali kowali wanhu zaidi ya makami mane wono wakanoza njama iyo. ¹⁴Waabita kuwa waha ne makuhani ne wanzehe no kulonga chiwicheye sese wenecho laana mbaha chileche kulya chochose mpajka kono chomuulaga paulo. ¹⁵Nhayiyo alu balaza limulonjele jemedali muwaha yamulete kwenyu hambu soko mukuamulu chalo chakwe ku usahihi kwetusiyanza aha kugati ye ngome no kumulonjela Paulo. ¹⁶Ninga mwana wa dada yakwe na Paulo yakahulika soko kwali koyili njama yakabita yakenjila mugati ye ngome no kumonjela Paulo. ¹⁷Paulo yakamuchema akida mumonga mumusolaje kijana ayu kwa jemedali kusolo yena nkani yo kumulojela. ¹⁸Hambi akida yakamusola yulya kijana ya mutegulu kwa jemedali muwaha yakamulonjela Paulo yulya mufungwa yakanjema yakasaka nikuletele kijana yuyo kwake yena nkani yo kukulonjela. ¹⁹Yulya jemedali muwaha yakambata kwe mawoko yaketenga naye hampheo no yakamuuzi ni chinichi chonoukusaka kunyilonjela?"²⁰Kijana yulya yakalonga wayahudi wakatuga kukulomba umulete Paulo mitondo kwi balaza kotya zono wakusaka kutuga habali zakwe kwa usahihi zaidi. ²¹Soko agwe lechelumba ku soko ye wanhu zaidi ye makumi mane wakumuviziya wewopa kwe laana waleche kulya no kungwa hadi zonowolomuulaga hambu au walitugwa walindiye chibali kulawilila kwako. ²²Hambi yulya jemedali muwaha yakamuteka kijana yabite zakwe badala yo kumulajiliza leche mulonjele mono yoyose soko wanonjela aga. ²³Yakawachema maakida wejete mowuka maasikali magana mejete kubita kaisali ne asikali wapanda fakesi makumi mupungati nawena migoha magana mejete mowuka zamu ye kadatu ye chilo. ²⁴Yakawalonjela kuwika malimu tayali yono Paulo yomutumila no kumusola salama filiki Gavana. ²⁵Yakandika baluwa ku namuna ayi. ²⁶Klaudiya lisi ya kwaliwali mutukufu Feliki, ²⁷Munhu ayu yakebatwa ne wayahudi wakawa walibehi kumuulaga Hambu nkabita hamonga ne chikosi che asikali na nkamuwoko zono nalituga habali zono mwene layilya wa kilumi. ²⁸Nikasaka kumanya ntaule wamusitakile ku soko ye chikamutegula kubalaza. ²⁹Nikawona soko yali yasitachilwe ku soko ya maswali ya sheriya yawo, wala siyakasitalawa kwe nkani yoyose lyo kusitahili kuulagwa wala kuwopwa. ³⁰Kanyi yakajulikana kwangu soko kwina njama zidi yakwe ntayiyo ye mbelambela nikamutuma kwako nokuwajiliza wono wakumushitaka kanyi wamulete mushitaka zidi ya kumwande yako wakalaga. ³¹Hambi walya maasikali wakatii amili wakamusola Paulo wakamutegula hadi Antipatri Chilo. ³²Siku yonoikutyatya maasikaliwenji wakaleka walya wapana falasi wabite hamonga naye, nawo wakawu ya zawo ngomeni. ³³Newa panda falasi zono walifika kaisaliya no kumupela liwali ilya baluwa wakamwika Paulo hamwande yakwe. ³⁴Nayo liwali zono yaliisona baruwa yakamuuzi Paulo hamwande yakwe. yakawalawilila jimbo lya hayi zono yalimanya soko ni munhu wa Kilikia, ³⁵Yakulonga Nokuhulika gwegwe zonowala kuza walya wonowakakusitaki yakaamulu yawichwe ku ikulu ya Helode.

Chapter 24

¹Hambi siku ye hano, Ananiya kahani mawaha baazi ye wanzehe no mulongaji mumonga yakuchemwa Tertulo, wakabita walya wanhu awa walete masitaka zidi ya Paulo kwa Gavana. ²Paulo hono yali kwimba kumwande ya Gavana Tertulo yakanza kumusitaka no kulonga kwa Gavana ku soko yako chin amani mbaha, ne we maono gako gakuleta mageuzi maswanu kutaifa lyetu. ³Hambi kulikumo lyose chikubochela kila chinhu chonoukituma wasalamu muheshimiwa Feliki. ⁴Ninga ndeche kugaza zaidi nkukusihi uhulichize zinhani nyefu kwa fazili zawo. ⁵ku soko cha mutaga munhu ayu mukolofi na yakasababiaha wayahudi wose kuwasiku Duniya kanyi ni chiongozi we mazehebu ga wanazolayo (zingatiyeni sehemu ye zinkani zo mistali 24:6 ⁶Na kanyi yakajela kulitajia lihekalu unajinsi hambu chikamubata ulimusina munakala bola ze katali) Zingatile mustali alee⁷Lisasi, afisa, yakaza na yaka musola kuzinguvu mumawoko getu ulimusina mu nakala bola ze maandiko ge kutali. ⁸Zono umuuse Paulo kuhusu mambo aga hambu kosuma kwi funda chinu chi chono chanoza chamusitaka. ⁹Wayahudi wakamsitaka Paulo kuhusu mambo aga hambu kosuma kwi funda chinu chi chono chanoza chamusitaka. ¹⁰Liwali zono yalimupunjila muwoko soko Paulo yalonje, Paulo yakapitula manyile soko ku miyaka minji wawa mulamuzi welitaifa ali, nanina nyemu nene kwieleza kwako. ¹¹Kusuma kuhakikisha soko sizina kola siku zaidi ye kumi na nyejete tangu zono nkananjka kubita kuhemba Yerusalemu. ¹²Na zonowalintanga ku hekalu sinkabisha na munhu yoyose na sinkanza fujo ku mukutano wala mumasinagogi wala mugati yo isi. ¹³Na wala siwakusuma kuhakikisha kwako masitaka gonowagasitaka zidi yangu. ¹⁴Ila nkunena ali kwako ku soko nzila ilya yono wakuichema zehebu kunzila iyo hiyo nkumitumamila nabii. ¹⁵Nina ujasili uwouwo ko mulungu wono soko ya wawo nawo waulindiye kuza kuufufuche we wafu kuwose we haki na wono wasina haki kanyi. ¹⁶Na kwa ali nkitumamulimo soko niwe nazamila yonoisina hatiya kumwande yo mulungu no kumwande ye wanhu kukolotela mambo gose. ¹⁷Habii badala ya miyaka minji naza kuleta musaada kwe taifa lyangu na zawadi ya Pesa. ¹⁸Zono lalikituma ntayayi wayahudi fulani wa Asia wakanyagana mugati ye shelehe yo utakaso mugati hekalu bila kundi lye wanhu wala fujo. ¹⁹Wanhu awa ikuwapasa wewali hamwande yako lulu ntayi na walonje chilya chono wena nacho kuchanya yangu kotya wena nkani yoyose. ²⁰Au wantu awa wenecho na walonjela ni ikosa chi lyono wakaliwona kwangu hono nali kwima kumwande ye libalaza lya kiyahudi. ²¹Hono yali ku soko ya chinhu chimonga chononachilonga kwe lizi hononema hagati yawo ku soko yo ufufuche we wafu anye mukunyi hukumu. ²²Filiki yali yataalifiwa viswanu kuhusu nzila ne ya uahilisha mukungano yakalonga lisia jemedali hooyalawakuza hasi kulawilila Yerusalemu ndavya maamuzi zidi masitaka genyu. ²³Hambi yakamuamulu Akida yamulinde Paulo ila yawe ne nafasi n soko kwe kusina muntu yokuwagoma malafiki wakwe waleche mutaza wala waleche mujendela. ²⁴Hamba ye siku nyetu, Filiki yakauya na Dulusla mukwewe yono yali muyahudi yakatuma kumuchema Paulo na hyakahulichiza kulawilila kwake habali za Imani mugati ye kilisto Yeso. ²⁵Hambi Paulo honoyali yakujadiliyana naye kuhusu haki kuwa na kiyasi ne hukumu yonoyolokuza bite kutali kwe lulu, sunga nataluga mapango kanyi, nokuchema. ²⁶Mapango gago yaketumbika kotya Paulo yampela pesa ku soko yakamuchema mala inji yakalonga naye. ²⁷Hambi miyaka miyejete yonoikakola Porkia Festo yakawa liwali badala ye Feliki kanyi Feliki yakasaka kwipendecheza ku wayahudi kanyi yakamuleka Paulo hasi yo ulanjilizi.

Chapter 25

¹Hambi Festo zono yalikwinjila ku jimbo lilyo na badala ye vilo vidatu yakabita kulawilila kaisaliya hadi Yerusalemu. ²Kuhani muwaha wa wayahudi mashuhuli yakaleta shutuma zidi ya Paulo kwa Festo na wakalanga kwe vilungo kwa Festo. ³Ni wakumulomba Festo fazila juu ya abari za Paulo, Watuje kumuchema Yerusalemu soko wamanye kumuulaga munzila. ⁴Ninga Festo yakapitula soko Paulo yali mufunga ku kaisaliya na ku soko mwene mwenecho youya kuko mbelembela. ⁵Yakalonga ntayiyo walya wono wakasuma wakasuma kubita kuko sese hono kochili chinu chibi ko munhu ayu mukusuma kumusitaka. ⁶Badala yo kikala vilo munana au ikumi zaidi yakuya kaisaliya ne siku yono ikatyatya yakekala ku ligoda lya hukumu no kwamulu Paulo yaletwe kwakwe. ⁷Zonno walifika wayahudi kulawilila Yerusalemu wakema behi wakalavya mashitaka menji mazito gono siwasuma kugazibitisha. ⁸Paulo yakateteya no kulonga si soko ye litagwa lya wayahudi si kuchanya ye hekalu na siyo kuchanya ya kaisaliya nanoza mabii. ⁹Ningo Festo yakasaka kwa pendecheza ku wayahudi na ntayiyo yakamupitula Paulo kwa kulonhga ma ukusaka bita Yerusalemu no kuhukumiwa na nene kuhusu mambo gago aga? ¹⁰Paulo yakalonga kwima kumwande ye ligota lya hukumu lya kaisaliya kono isumiche hukumiwe sini wakosee wayahudi kotya agwe umanyile mbeka. ¹¹Hono nkosise nanhono nitumile cho chista hili chifo sinkulema kufa ninga hono sutuma zawo si chinhu kusina munhu mono yosuma kunikabizi kwawo nkumulomba kaisaliya. ¹²Badala ya Festo kulonga nelibalaza yakapitula yakumulomba kaisaliya yobita kwa isaliya. ¹³Badala yevilo kazaa mufalme Agirpa na Berinke wakafika kaisaliya kunoza ziyala lasimi kwa Festo. ¹⁴Badala yokikala baho kuzisiku nyinji, Festo yakawasilisha chalo cha Paulo ko mufalme yakalonga munhu mumonga yakalekwa aha na Filiki kotya mufungwa. ¹⁵Hono naliyerusalemu makohani wawaha ne wenzehe we wayahudi wakaleta mashitaka soko yo muntu aye kwangu nawo wakauza ku soko ye hukumu zidi yakwe. ¹⁶Kwa ali nene nkawapitula soko si destuli ye waloma kumulavya munhu kwa upendelewo badala yaye mutuhumiwa yakupaswa yawe ne nafasi ya kuwakabili masitaka walya wa kitetela zidi ye zihukumu zizo. ¹⁷Hamba zono walikuza hamonga baho sinkasuma kulindila ninga vilo vyono vikatyatya nkekala ku ligoda lya hukumu no kuamulu munhu ayu yaletwe mugati. ¹⁸Mapango musitaliwa zono yali kwima nokamusitaka nkehweza zono kusina mastaka mawaha gonogakaletwa zidi yako. ¹⁹Badala yakwe waliwena mabishano fulani hamonga nayo kuhusu dini yawo no kuhusu Yesu mono yaliyatwa, Ninga Paulo yakudayi yalinyumi. ²⁰Nali ngubi chizwe soko yo kuchunguza swala ali, na nkamuza hono yabita yerusalemu kuhukumiwa kuhusu mambo aga. ²¹Ninga Paulo akamulonjela yo ulinzi akwe muwaha hata nitakapompeleka ko Kaisariya. ²²Agripa yakulonga na Festo nalinende kumulichiza munhu ayo. Festo yakalonga mitodo komulihichiza. ²³Ntaiyo mitondo yacho Agripa na Berinke wakafika ne zishelehe nyinji wakafika muukumbi ne maafisa wa Jeshi ne wantu mashuhuli we isi na Festo zono yaliyalavya amli, Paulo yakaletwa kwawo. ²⁴Festo yakalonga Mfaleme Agripa ne wanhu wose wono walibaho hamonga nase, mukumuwona munhu ayu jumuiya yose ye wayahudi kuko Yerusalemu na aha kanyi wasaka niwashauli na wene wakazoa kwangu soko yalecheishi. ²⁵Nkawona zono siyanoza lyono likusumika ko mufaleme ninga ku soko yamuchema mufalme nkalamula kumutegula kwake. ²⁶Ninga sina chinu sahili cho kwandika ko mufalme ku soko ayi namuleta kwako hasa kwako gwegwe mfalume Agripa soko ntuje kuwa na chintu cho kwandika kuhusu chalo. ²⁷Ku soko isina maana kumutegula mufungwa na bila kulajila masitaka gono gakumukabili.

Chapter 26

¹Ntaiyo Agripa yakamulonjela Paulo ukukombolwa kwiteteya sunga paulo yakagolosa muwoko wakwe yaketetela ntayi. ²Nkiwona munya nyemo mfalme Aglipa so kunoza chalo hangu kumwande yako lulu zidi ya masitaka gose ge wayahudi. ³Hambi ku soko gwegwe ni mutaalamu ne maswali hambu nkulomba uhulichize kwa uvumilivu. ⁴Kweli wayahudi wose wamanyile zono nekalaga tangu ujana wangu kulitaifa lyangu kuko Yerusalemu. ⁵Wamanyile tangu mwamulizo na wakusuma kulumba vyono nkekala kotya mfalisayo, zehebu lenye musimamo mukali ku dini yetiu. ⁶Alu nema baha nihukumiwe ku soko nene nkalanga ahadi yono mulungu yakanoza na sogo zetu. ⁷Ayi ni ahadi yono makabila getu kumi na mejete gakutumaini ntayi mufalme Abripa soko wayahudi wakusitakwa. ⁸ko sokochi kati yenyu yakiheswa ni ajabu zono mulungu yakafufula wowatwiye? ⁹Mapango mamonga nkehwea mwenecho soko nalinoze mambo menji zidi yelitagwa Iya yesu wa Nazaleti. ¹⁰Nkanoza aga ku Yerusalemu nkawawopa waumini wenji migelza nanali nina mumalaka kulawilila kwa wawaha ne makohani kunoza ne mapango gono waulagwa nkatowa kula zidi yawo. ¹¹Mara nyinji nkawaazibu ku masinagogi gose na nkejela kuwanoza waikane imani yawonali nina hasila sana kumwa yawo na nankawa winga hamaba kusi ye ujenzi. ¹²Mapango gono nalinkituma aga nkabita Damesiki nalinia mualaka ne malajilizo kulwa kwa makohani wawaha. ¹³Hononali wanzila ge misi mfalme nkawona uzulu kulawilila kuulanga wonowali mukali kuliko izuwa na ukang'alala kuchilimpa nene na wanhu wonowali wakusifu hamonga nane. ¹⁴Ase wose honochali kugwa hasi, nkahulika lizi kieblanie Sauli, Sauli ntaule ukungaza? hivikamu kwako kutowa teke mchokoo. ¹⁵Hambi yakalonga agwe ni nani? muwaha yakapitula nene no Yesu yono ukungaza. ¹⁶Alu winuche wime kwa magulu gwako, soko kwe kusudi ali ane nejela kwako, nakuteula uwe mutumami no ushaihidi juu ya mambo gono umanyile kuhusu nene alu ne mambo gono kulajila baadae. ¹⁷No kuwokowa kulawilila kuwanhu ne wanhu we matifa wono nhukutuma. ¹⁸Kudigula meso gawo na kuwalavya gizani kubita ku uzulu na kuzinguvu za setani wamupituhile mulungu, sunga watuje kubochela kulawilila ko mulungu musamaha wa zambi no ulisi wono na wapeleje walaya wononkuwatenge ku imani yono likwangu. ¹⁹Hambi mfalme Agripa sinkasuma kwasi maono go kuulanga. ²⁰Ninga ku walya wono wali ku Damesiki kwanza na kanyi Yerusalemu na isi yose ya Yudea na ku soko ye wanhu we mataifa ganyi nkahubili zono watubu no kumupituchila mulungu wanoze metumo gono gakusitahili. ²¹Ku soko iyo wayahudi wakambata kuhekalu wakajela kumbulaga. ²²Mulungu yantaza mpaka lulu, ntaiyo nkwima no kushuhudiya ku wantu we kawaida no kuwalya wa waha hachanya ya galya gono manabii na musa wakalonga golawilila na si vinji. ²³Ku soko Kristo lazima yagazwe na yowa wa kwanza kufufuka kulawilila kwa watu na kutangaza uzulu kwe wayahudi ne wanhu we mataifa. ²⁴Paulo zono yalimala kwitetela, Festo yakalonga kuweliziliwaha, Paulo agwe ni mwenda wazimu! masomo gako gakunoza uwe mwendawazimu. ²⁵Hambi Paulo yakalonga, nene ni mwendawazimu, muheshimiwa Festo, ninga kwa ujasili nkulunga makani go mbeka tupu. ²⁶Ku soko mfalme yamanyile kuhusu mambo aga, na ntaiyo, nkulunga kwa uhulu kwakwe, ku soko hina uhakika soko kusina lyolyose lyono likahundikwa kwakwe, ku soko alisilyanozwa kumpelo. ²⁷Ma ukuani manabii mufalme Agripa? manyile zono ukuamini. ²⁸Aglipa yakamulonjela Paulo, ko mapango machetu ukusuma kunishawishi nene na kunoza maukilisto. ²⁹Paulo yakalonga, nkumulomba mulungu zono kwe apango mafupi au matali, si gwegwe du, songa wose wonowakunyahulika lulu, wawe kotya nene, ninga bila ayi minyololo ya kigeleza. ³⁰Hambi mufalme yakema naliwali na Bernike kanyima wala wono wali wekaye hamonga nawo. ³¹Zono waliuka muukumbi wakalonga meyo, munhu ayu siyakustahili chifo wala chifungo. ³²Aglipa yakamulonjela Festo, muntu ayu yasumiche kuwikwa hulu kotya yaliyalechetema lufani kwa kaisaliya."

Chapter 27

¹Zono yali lamulwa soko chikusanjigwa chisafiliku malenga kubita italia, wakumukabizi Paulo na wafungwa wani kwa Afisa mumonga we jeshi lye kiloma monoyakechemwa julio, we chikosi cha Agustani. ²Chikapanda meli kulawilila Adramalamu yono yuli isafili kumbelo ye Pwani ya Asia ntayiyo chikenjila mubahali, Arisyaka kulawilila kwa Tesolonike gakabita hamonga naswe. ³Siku yono ikutyatya chikatula linaga ku isi ye sidoni kono julio yakamutendela Paulo ko ukalimu na ukamukombola kubita ku lafiki zakwe kubochela ukalimu awo.

⁴Kulawilila baho chikabita kunahali chkasafili kupilimpya chsiwa cha Kipro kono chalichambile ibeho ku soko mbeho kusoko mbeho yaloichi kabili. ⁵Hni soko chasafali ku malenga go galibehi ne kilikia na pamfilia, chkaza mila isi ye lisia. ⁶Halya yulya Afisa wa jeshi lya kiloma, yakayagana meli kulawilila Alexandria yono yali isafili kubita itali, Yakachipandiza mugati yakwe. ⁷Hambo zono chali chisafili mpola mpola kwe vilo vinji ne hatimaye chikawa chafika kwa taabu beho na kidinas mbeho siikachikombola kanyi kubita nzila iyo, kanyi chikasafili hampelo ye chivuli che krete chikuukinga ibeho, mkabala na Salome. ⁸Chikasafili kumphelo ya pwani kwa Waamu, sunga chikafika mahali honohakuchemwa fali Haveni yono ilibehi ne isi ya lasi. ⁹Chali chasola mapango matali sana ne mapango go mufungo wa Wayahudi wali wapuluta kanyi, na alu yali ni hatali kujendelela kusafili, Hambu Paulo yakachiwonya. ¹⁰No kulonga, wechilume, nkuwona safali yono chikusaka chiyisole yowa ne mazala nehasala nyinji siyo tu muigo ne meli sunga kanyi ye maisha getu. ¹¹Habi afisa wejeshi la kiroma

yakamuhulichaza hazaidi uwaha wakwe galya no mumiliki wa meli, kuliko mambo galya gono galogwa na Paulo.

¹²Ku soko Bandali siyali sehemu lahisi kwikala mapango ge beho abahaliya wenji wakashauli chisafili kulawilila halya, soko kwanamna yoyose chala suma kuifichila isi ya Foinilake, chikate paho apango gebeho. Foinike ni bandali kuko Krete, na ikuzama kusumuka ye ichlima nakutukama ye chilima. ¹³Imbeho ye kutakama zono yali kwanza kukumena mpola mpola, mabahari ya akelwesa watuga chilya chono walichisaka, wakakula nanga no kusafili kumpelopelo ye krete behi ne pwani. ¹⁴Ninga sunga mapango mafupi mbeho nkali, yono ikachemwa na wakusumuka ye chilia, wakana kuchitowa kulawilila ku Ng'abo ye chisiwa. ¹⁵Mapango eli hono yalyalemewa no kulemwa kuukabili imbeho, ne ¹⁶chisiwa chono chikuchewa kauda, ne kwe taabu sana chikafanikiwa kuwokowa wa mutumbiwi. ¹⁷Hambi zono waliwaikwega, waketumami mulejehe kuwiopa meli, wakogopa soko chalichisume kubita kulienewo lya muhangha mwinjiwa iti, hambu wakatimya nanga na wakendeshwa hampehampelo.

¹⁸Chikatowa hawaha sana ne zoluba, hambu vilo vyono vyikatyatya mabahaliya waaanza kutaga mizigo kulawilila mu meli. ¹⁹Siku ye kadatu, mabahaliya wakanza kugalavya malenga kwe mawoko gawo wenecho.

²⁰Mapango gonolizuwa ne nyelezi sizika chimulika kwe vilo vinji, kanyi zoluba mbaha ikachitowa no mitumbilo muwaha chali chiwokolewe gakatoweka. ²¹Hamba zono wali wabita apango matali bila ndigwa, baho Paulo yakema hagati ye mabahaliya yakalonga, wechilume mukapaswa muhulichie sichali chikule nanga kulawilila krete soko kutuga aga mazala ne hasala. ²²Na alu nkuwafaliji mjitije ntumbula, ku soko sikwala kuwe ne wajilizi we maisha kati yenyu habi hasala ye meli du. ²³Soko chilo chochapuluta malaika wo mulungu yono mulungu ni nene ni wakwe na mono nghumuhemba kanyi, malaika wakwe na ono nghumuheba kanyi, malaika wakwe yakema hampelo yangu. ²⁴No kulonga leche doda Paulo, lazima wime kumwande ya kaisali ya no kulanga mulungu kuwena wakwe yakupela awa wose wono wakusafili hamonga nagwe. ²⁵Hambi wechilume mipele ntumbula, ku soko nkuwamini mulungu, soko yewa zo nalonjelwa. ²⁶Ninga lazima chiumiye kwa kutowa baazi ye visiwa. ²⁷Zonowakafika Chilo che kumi na yine chali chikuwendeswa ako na ako ku bahali ye Adrati kotya chilo che manane ntayi, mabahali ya wakeleswa kotya wasejelela isi nkavu. ²⁸Waketumamila mililo kupima ntali we china che malenga ne wakatuga mita salasini na sita, badala yo mapango mafupi wakapima kanyi wakatuga mita makumi ichenda na mupunghati. ²⁹Wakogopa kwanza chadihiche gonga miyamba ntayiyo wakatimya nanga ine kulawilila ku sehemu kuwika wakatuga mita makumi ichenda na mupunhtati. ³⁰Walya mabaharia wali wakulomba wamuna ya kuiteketeza ilya meli no kuitimiya mumalenga boti ndondondo chokwolejela maisha na wake nozo vyono wakatuga nanga kumwa ye ubavu we bahali. ³¹Ninga Paulo yakamulonjela yulya asikali we jeshi lye kiroma na walya asikali siwaka suma kuwokowa hono yali awa wantu wakusigala ku meli. ³²Kanyi walya asikali wakadumula mulejeheze ilya boti naikalekwa isolwe ne malenga. ³³Mapango go uzulu we chnya mitondo honowali ukilajila, Paulo yakamulonjela yulya asikali wose angalau walye hadodo yakalonga, Ayi ni siku ya kumi na yine mulindiye bila kulya simunalalya chinu. ³⁴Hambi nkuwasihi msole ndigwa ndodo, ku soko ayi ni ku soko yo kikala kwenyu, na kusina hambu nvili yenyu nonga yo mutwe wenyu wonowokwinjilila. ³⁵Zono yalilonga gago, yakasola mkate yakamulumba mulungu hamwande ya meso kila muntu, kanyi ya ka ubegula mkate yakanza ulya. ³⁶Kanyi wose watiwa ntumbula na wawo wakasola chakulya. ³⁷Chaliwantu 276 mugati yemeli. ³⁸Zono walikulya vyo kutosheka wakanoza meli mpelu mpelu ko kutuga wa ngano mugati vye bahali.

³⁹Hono yali misi, siwakaimanya, isi nkavu ninga wakawona sehemu ya isi nkavu yo noyenjila mumalenga

yonoyali no muhanga mwinji wakajadiliyana kotya wakusuma kiujendwa meli kubita aho. ⁴⁰Ntayiyo wakazilegeza nanga wakazileka kubahali, kumaupaugo gagagago wakazilegeza milejehe za tanga na wakenula sehemu yo kumwande ku mbeho, ntayiyo wakelekeya sehemu yo muhangha. ⁴¹Ninga wakaza mahali hono mikondo miyejete ye malenga ikitanganila ne meli ikabita kumanhaga na ilya sehemu ya kumwande ye meli ikakwama halya na siikasuma kuuka ni sehemu yo upande wa kumwande ikanza beneka ku soko yo ukali we mawimbi. ⁴²Mapango we walya asikali wali ni kuwaulaga walya wafungwa ku soko kwli kwe kusina monoyokojela no kutoloka. ⁴³Ninga yulya asikali wa jeshi la kiroma yakasaka kumuwokowa Paulo hambi yakawimya mpango wawo na yakawaamulu walya wono wakusuma kuogelela wazumpeye kulawilila mmeli kwanza na wabite kusi nkavu. ⁴⁴Hambi wechilume wanji wotyatya, wanji kuchanya ye vipande vye mbawo ne wanji kuchnaya ye vinhu vinji kulawilila ku meli kunzila ayi ikalawilila soko wose chofoka salama ku isi nkavu.

Chapter 28

¹Zono chalikwa salama chikatambuwa kotya chisiwa chikuchemwa malta. ²Wanhu wenji wa halia si du ku wakachipela ukalimu we kawaida, hamba wakasaka moto no kuchikalibisha wose, ku soko mvula ne mbeho yonoyaliyendeleje. ³Ninga Paulo hono yali yakusanya mizigo we zingwagu na kuuwika moto ku muwoko wakwe. ⁴Wanhu wenyeji wa halia zonowalikuwona malimu yakuingriya kulawilila ku muwoko wakwe, wakalongana wawo kwa wawo, munhu ayu mbeka ni muulaji mono yatoloka kubahali ninga haki skikumukombola kwikala. ⁵Ninga mwene yakamugumilila malimu ku moto na siyakatuga mazala gogose. ⁶Wene wakamulindila yavimbe kwa homa au yakugwa gafila no kutya, ninga badala ya kumulanga kwa maya matali mo kuwona soko kusina nkani yono siyakawaida kwakwe wakapitula mawazo gawo no kulonga yali Mulungu. ⁷Hodu mahali ibaho behi kwalikwina ne akizi yono mali ya muwaha wechisiwa munhu monoyakachemwa Pabla yakach kalibisha no kuukalimu kwe siku idatu. ⁸Ikalawolila ku sogo ya Pabla yakebatwa ne homa na utumwa wa kuhalisha na Paulo zono yalimubutilila, yakalomba yakawika miwoko kuchanya yakwe no kumuponya. ⁹Hamo ali kulawilila, wanhu waji halia kisiwani wonowali watamigwe kanyi wakabita na waponywa. ¹⁰Wanhu wakachiheshiwa kwa heshima nyinji honochali kuandaa kusafili wakachipela vilya vyonochikavihitaji. ¹¹Badala ya miezi midatu, chikasafili mugati ye meli ya Iskanda yono yali yatowa mbeho aha kuchisiwa, wono viwongozi wakwe wali ndugu wejete mapacha. ¹²Haba hono chali ku isi ya sirukusa, chiekala halia siku idatu. ¹³Kulawilila baho chikasafili chikafika ku si ya Regio, badala ye siku monga mbeho ya kutakama ukalawilial gafula baada ya siku nyejete chikafia kuisi ya Putoli. ¹⁴Kuko chikawagana baazi ya ndugu chikakulabisha kwikala nawo kwa siku mupungati kwa nzila ayi chikaza Rumi. ¹⁵Kulawilila kuko walya ndugi, badala ye soko wahulika habali zetu, wakaza kuchibochela kuko kwi soko lya Apiasi ne Hoteli idatu, Paulo zonoyali wawona walya ndugu yakamulumba mulungu yaketajila ujasili. ¹⁶Zono chali kwinjila Roma, Paulo yakakombolwa kwikala yaliyene mwenecho hamonga yulya asikali mono yali yakamulinda. ¹⁷Hmabi yonoyali zi siku ye kadatu Paulo yakawachema hamonga na walya wechilume wonowali viwongozi hagati ye wayahudi wono wakaza hamonga yakalonga kwawo ndugu hanonga na ku sininanhao galikosa lyolyose kwa wanhu awa au kunoza chi nyume ne talataibu za wasogo zetu wonowaka chilongola likalavya kotya mufungwa kulawilila Yelusalemu hadi kumawoko ge Wayahudi. ¹⁸Badala yo kunyihoji wakatumani kuniheka hulu, ku soko kwalikoili kusina sababu kwangu nene yo kusitahili azabu ya lifwa. ¹⁹Lakini walya Wayahudi zonowalilonga chinyume che shauku yawo nkalazimuka kutema lufaa kwa kaisali ya sunga siyawa kana kwamba naqleta mashaka kuchanya ye taifa lyetu. ²⁰Ku soko yo kutema kwangu lufaa, hambi nhalomba kuwawona no kulonga nawo ni kwe soko chilya chonoa Israel yena ujasili nacho, nawopwa ne chifuingo achi. ²¹Kanyi wakamulonjela, sichina wanhi kubochea baluwa kulawilila Yudea kukuhusu gwegwe wala kusina ndugu moyoyakaza no kulavya gtaalifa no kulonga nkani yoyose mbii kuhusu gwegwe. ²²Hambi chikusaka kuhulika kulawilila kwako ukufywesa chichi kuhusu ali likundi lya wanhu awa, ku soko ikujulikana kwenyu soko likulonga chinyume kila mahali. ²³Hono waliwatenga siku ku soko yakwe, wanhu wenji zaidi wakamuziza muhali honoyali hayuli yakikala, yakalonga ali jambo kwawono kushuhudiya kuhusu ufalme wo mulungu yakejela kwe manabii kwanziza chinyamitondo hadi chinyamile. ²⁴Baazi yawo wakashawishika kuhusu mambo galya gonogakalongwa mapango waji siiwakaamini. ²⁵Zonowali lemwa kukubali yana wenekwa wene wakauka baada ya Paulo kulilonga ajambo ali monga, muhe monoyelile yakalonga viswanukukola Isaya nabii kwa sogo zenyu. ²⁶Yakalonga, bite kuwanhu awa ulonjekwe makutu genyu mohulika, ninga simomanya ne kwe meso genyu mowona ninga simomanya. ²⁷Ku soko ye zintimbula zawo ze wanhu wawo zawa zaifu, makutu gawo gahuli kwa tabu, wafufunize meso gawo soko walechekumanya kwe meso gawo, no kuhulika kwe makutu gawo no kumanya kwe ntumbula zawo, no kupituka kanyi, nanahiniwaponye. ²⁸Hambi mkupaswa kumanya zono au wokovu wo mulungu wategulwa kwe wanhu wemataifa na wahulichiza("Zingatiye mustali uu ²⁹" Mpango gono yali yalonga mambo aga wayahudi wakauka wakiwena mashindano mawaha kati yawo," ulimusina munakala). ³⁰Paulo yakekala kunyumba yakwe yo kupanga kwe miyaka yose miyejete, na yakawakalibisha wose wono wakaza kwakwe. ³¹Yali yakaganula Ufalme wo mulungu ya yali yakufundisha mambo kuchanya yo muwaha Yesu Kristo ko ujasili wose. Kusina monoyaka muzuwia.

1 Corinthians

Chapter 1

¹Paoulo yonoyachemigwe no Kilisto Yesu yanze utumwe we wendo go Mulungu, na Sosthene ndugu yetu. ²Kwi Kanisa Iya Mulungu lyono lilikuko Kolintho, kwa walya wono wawichigwe wakifu mugati mwa Kilisto, wono wachemigwe wanze wanze wanhu watakatifu. Chuliwandichila kanhu walya wose wono wakulichema litagwa Iya Muwaha wetu Yesu Kilisto mu wanhu hose mulihewa wawo no wetu. ³Lihewa ne amani iwe kunyu kulawilila ko Mulungu sogo yetu ne Muwaha wetu Yesu Kilisto. ⁴Zisiku zose nhumulumba Mulungu wangu ko sokoyenu ku soko ye lihewa Iyo Mulungu lyono Kilisto Yesu yawapela. ⁵Yawanozenyi muwe wagoli muzizila zose muulonje na hamonga maalifa gose. ⁶Yawanozenyi wagoli hina ushuhuda kuhusu Kilisto zono azibitishwe yanze mbeka mugati yenyu. ⁷Soko yiyo simupunguchiwe karama ze chiroweo nhina zonomwina hamu yo kulindila ugubule wo Mutuwa wetu Yesu Kilisto ⁸Yowakangazenyi nyenye kanhu paka utumilizo ili mulechelaumiwa isiku yo Muwaha wetu Yesu Kilisto ⁹Mulungu ni mwaminifu yono yawachemile nyenye mu uhanji wo mwana wakwe Yesu Kilisto. ¹⁰Kwaha nhuwasihiwawaha zangu na walumbu zangu kukolela mwigatwa Iya Muwaha wetu Yesu Kilisto, zono wose mulumbe na zono kwe kusina migawanyiko mugati yenyu. Nhuwasihizi zono mwagane hamonga mu hamonga na mwikusudi dimonga. ¹¹Kwani wanhu we kaya ya Kloe wampelile taalifa zono kouli mugawanyiko wono wendee mugat yenyu. ¹²Nina maana ayi kila mmonga wenyu yakulonga Ane ni wa Paulo au Ane ili wa Apolo au Ane ni wa Kefa au Ane ni wa Kilisto. ¹³Alu! Kilisto yagawanyichi? Alu! Paulo yakagazwa ku soko yangu? Alu mkaligitizwa kwa tagwa Iya Paulo? ¹⁴Nhumulumba Mulungu zono sinhumulugutiza yoyose kasoro Krispo na Gayo. ¹⁵Ayi yandi zono kusina yoyose yaliyalonje mukalugutizwa kwe tagwa Iyangu, ¹⁶Kanhu nhawalugutiza wa mkaya ya Stefania zaidi ya baho, simanyile nhina nhamulugutiza munhu yunji yoyose, ¹⁷Ku soko Kilisto siyaknharma lugutiza ninga kuganula injili. Siyakanharma kuganula zungani za hekima ya wanhu ili zono vilungo vyo musalaba wa Kilisto ilecheuswa. ¹⁸Ku soko ujumbe wo musalaba ni upuwe kwa walya wono wakufa. Ninga kwa walya wono Mulungu yakuwaokoa, ni vilungo vyo Mulungu. ¹⁹Kusoko yandichwe Nnilaiviza hekima ya wono wena busala. Nnilaiviza umanyi wao wono wena mahala. ²⁰Yalilai munhu yono yena busala? yalilai musoni? Yalilai mulonji mushawishi we isi ayi? Alu Mulungu siyakaipitula ihekima ye isi ayi ye upuwe? ²¹Tangia isi yanza muhekima yakwe siikamumanya Mulungu, ikamwendeza Mulungu muupuwe wao wa kuganula ili kuwaokoa walya wano walikwamini. ²²Kwa Wayahudi wauza ishala ze miujiza na kwa Wayunani wakasaka hekima. ²³Ninga chilimuganula Kilisto yono yono yasulubiligwe yono chikwazo kwa Wayahudi na ni upuwe kwa Wayumanani ²⁴Ninga kwa walya wono wakachemwa na Mulungu Wayahudi na Wayunani, chikumuganula Kilisto hina vilungo ne hekima yo Mulungu. ²⁵Uchemo wo Mulungu muchanya yenyu wawaha na walumbu zangu. kusoko upuwe wo Mulungu wina hekima kuliko ya wanadamu no udhaifu wo Mulungu winw vilungo zaidi ya wanadamu. ²⁶Mulanje uchemo wo Mulungu muchnya yenyu wawaha zangu ne walumbu zangu. Si wenji wenyu mwalimwina hekima mu viwango vye kibinadamu. Si wani wenyu mwali winw ne vilungo. Si wani wenyu mukalelwa mu uwaha. ²⁷Ninga Mulungu yakahagula vinhu vipuwe vya isi vikose chevu vyonovina hekima. Mulungu yakahagula chono chitimbile mu isi kuchikoza chevu chono chinc vilungo. ²⁸Mulungu yakahaguala chilya chono china hali ya hasi na chonochizalauliwe musii. Akagahula hamba vinhu vyono siviwaligwa vye chinhu, kwa kuvinoza si chinhu vinhu vyonovina samani. ²⁹Akanoza nhayi ili kwekusina yoyose yonoyena sababu ye kwivuna hamwande yakwe. ³⁰Ku soko ya chilya Mulungu chonoachinoza baha mulimugati mwa kristo Yesu, yono anozigwe hekima ku soko yetu kulawilila ko mulungu yandi haki yetu utakatifu na ukombozi. ³¹Hina malawililo hina lyandiko zonolikulonga, "Yonoakisifu, yesifu mu Muwaha".

Chapter 2

¹Hono nhaza kwenyu wawaha zangu ne walumbu zangu, sinhaza kwa nhani yo ushauri ne hekima hina zononhaganula imbeka yonoihundiche kuhusu Mulungu. ²Nhalemula ndechemanya chochose hononandi hagati yenu kasoro Yesu Kristo, na mwene yonoasulubiwe. ³Na nandi haomnga muzaifu, na muhofu na muuchichini hawaha. ⁴Na ujumbe wangu na kuganula kwangu kwandi si kwa nhani ya ushawishi ne hekima. Badala yakwe, gandi kumuzuhilisha Muhene vilungo, ⁵ili kwamba witumbile wenyu uleche kikala muhekima ye wanadamu, bali mu vilungo vyo Mulungu. ⁶Baha chikulonga ihekima mugati mwe wanhu wawaha ninga siyo hekima ye sii ayi, au ye watawala we mapango aga, wono walikola. ⁷Badala yakwe chikulonga ihekima yo mulungu mumbeka yonoihundiche ihekima yonoihundichwe yono mulungu akaihangula kabla ye mapango go utukufu wetu. ⁸Kusina yoyose we watawala we mapango aga yono akaimanya ihekima ayi, hina wandiwamanye mumapango galya wandiwaleche musulubisha muwaha wo utukufu. ⁹Ninga hina zonoikwandika, "Mambo gono kusina hono,mambo ambayo Mungu ameyaandaa kwa ajili ya wale wampendao yeye." ¹⁰Aga ni mambo gono Mulungu agagubuye kwetu kukolela Muhe, ku soko Muhe ukuchunguza kila chinhu, hamba ambo go mugati yo mulungu. ¹¹Ku soko nani yonomanyile mahweso go munhu, kasoro muhe ya munhu mugati yakwe? Nhayiyo kanhi, kusina yonomanyile mabo ga mugati yo mulunngu, kasoro muhe wo mulungu. ¹²Ninga sichikabochela muhe we sii, ninga Muhe wonoukulawilila ko mulungu, ili kwamba chisume manya kwa uhuru mambo gonochipejigwe no mulungu. ¹³Chikulonga mambo aga kwa nhani, yono ihekima yo munhu siyosuma funda, ninga zono muhe ukuchifunda. Muhe ukutafsiri nhani ze chiroho kwe hekima ye chiroho. ¹⁴Munhu yonosioyo wachiroho sakubochela mambo gono gachi Muhe wo mulungu, ku soko gago ni upuuzi kwakwe. Simosuma gamanya ku soko gakumanywa chiroho. ¹⁵Kwa yulya we chiroro akuhukumu mambo gose. Ninga akuhukumiwa na wanji. ¹⁶"Nani akusuma manya mahweso go mutwa yo o yakusuma kumufunda mwene?" Ninga china mahweso ga kristo.

Chapter 3

¹Na nene, wawaha zangu na lumbu zangu, Sinhalonga nanye hina wanhu wachiroho, ninga hina na wanhu wa muwili. Hina na wana wadodo mu Kristo. ²Nhawanywesa mile na siyo nyama, ku soko mwandi musina ukondye wo kulya nyama. Na hamba kwaha musina ukondye. ³Ku soko nyenye mukali ni wa muwili, ku soko wivu na mevuno gakijela hagati yenyu. Alu, simwikaye kwihwana na muwili, na alu, simulijenda hina kawaida ye kibinadamu? ⁴Ku soko mumonga hulonga, "Nhumutyatya Paulo" Yunji hulonga "Nhumutyatya Apolo," simwikaye hina wanadamu? ⁵Apolo yo nani? na Paulo yo nani? Wetumami wa yulya yonomumwamini, kwa kila yono Muwaha akamupela lijukumu. ⁶Ane nhapanha, Apolo akawika malenga, ninga Mulunguu akamupela lijukumu akawahapya. ⁷Soko yiyo, siyo yonoakapanha wala yonoakawika malenga yena chochose. Ninga ni Mulungu yonoyaliwahapya. ⁸Alu yonolipanha na yonoyaliwika malenga wose ni sawa, na kila mumonga alabochela ujira wakwe zono ye mulimo wakwe. ⁹Ku soko sese chiliwatuma- mulimo wo mulungu anye ni busitani yo mulungu, zenyo lyo mulungu. ¹⁰Kutokana ne lihewa lyo mulungu lyonophejigwe hina muzenji muwaha, nhauwika musingi, na yunji akuzenga muchanya yaye. Ninga munhu yenze makini zonoalizenga muchanya yaye. ¹¹Ku soko kusina yunji yonoyalisuma zenga musingi unji zaidi ya wonouzenjigwe, wono ni Yesu Kristo. ¹²Alu, hina mumonga wenyu akuzenga muchanya yaye kwa zahabu, magobole, abwe ga samani, mibicho, mahanze, ¹³mulimo wakwe ulagubulwa, kwa uzelu we misi ulauzihilisha. Ku soko ilazihilishwa no moto. Moto ulajela uswanu wo mulimo wa kila mumonga wonoyetumile. ¹⁴Hono chochose unhu chonoyakazenga chosigala, mwene alabochela zawadi. ¹⁵Ninga hono mulimo wa munhu ulapya kwa moto, alatuga hasara. Ninga mwenecho akaokolewa, hina volya kwepuka mu moto. ¹⁶Simumanyile anye ni hekalu lyo mulungu na zono muhe wo mulungu wikaye mugati yenyu? ¹⁷Hono munhu alavizize lihekalu lyo mulungu ni takatifu, nhavivyo na nyenye. ¹⁸Munhu aleche kwikonga mwenecho, hono yoyose mugati yenyu akaihwesa yena hekima mu mapango aga, yenze hina "mjinga" hodu yalayena ne hekima. ¹⁹Ku soko hekima ye sii ayi ni ujinga hamwand yo mulungu, ku soko yandichwe, "Huwabata wonowena ibusara ni batili." ²⁰Na kanhi "mutwa aanyile mahweso ga wonowena ibusara ni batili." ²¹Nhavivyo munhu aleche kivuniya wanadamu ku soko vinhu vyose ni vyenyu. ²²Hina ni Paulo, au Apolo, au Kefa, au Sii, au maisha, au lifya, au vinhu vyonovilibaha, au vyonovilavilibaho. ²³Vyose ni vyenyu, na nyenye ni wa Kristo na Kristo ni wa Mulungu.

Chapter 4

¹Ayi zoyinha munhu sese, hina wetumami wa kristo na mawakilia we siri zambeka zo Mulungu. ²Kwa ali, chonolisachigwa kwa uwakili ni kwamba wanze wa kutumainiwa. ³Ninga kwangu nene ni chinhu chidodo hawaha zono nhuhukumiwa na nyenye auu ihukumu ye kibinadamu. Ku soko sinhihukumu hamba nene mwenecho. ⁴Sinhihukumu nene mwenecho, ayi isina maana zono nene mwenecho. Sinhihukumu nene mwenecho ayi isina maana zono nene nina haki. Ni mutwa yonoyakuhukumu. ⁵Soko yiyo, muleche tambula hukumu kuchanya ya chochose kukali ye mapango kukali yo kuza ko mutwa. Yonoakuleta muuzeluu mambo gonogehundiche muutitu na kugubula makusudi ge mitima. Hodu kila mumonga alabochelaa ukumyo wakwe kulawilila ko mulungu. ⁶Alu wawaha wangu na lumbu zangu, nene mwenecho na Apolo nimutumile zikanuni azi ku soko yetu. Ili kwamba kulawilila kwetu muda yiche kifunza maana yo ulonje, "Ulechebita zaidi ya chonochandichwe". Ayi kusina mumonga wenyu akivuna kuchamya ya yunji. ⁷Maana yo nani yonoyakuwona tofauti hagati yenyu na yunji? Chichi chono wina nacho chonosiuakabochela bwete? Hono wakondya bochela bwete, sokochi mulikivuna hina simukanoza nhavivyo? ⁸Mwakondya mwina vyose vyono mwandimusache! Mwakondye mwina no Ugoli! Mwanzaa tawala na zono mumiliki zaidi yetu sese! Mbeka nhuwasachila umili muswanu ili zono chimili hamonga nanye. ⁹Soko yiyo nhihwesa Mulungu achiwichile sese mitume hina kuchijila wo udumilzo wo muchili we maandamano na zono wanhu wonowahukumiwe kuulagwa. Chanza hina itamasha kwe inzee, kwa malaika na kwa wanadamu. ¹⁰Ase chiliwajinga ku soko ya Kristo, ninga anye mwina hekima mu Kristo. Chiliwanyongeninga anye mwina vilungo. Mulireshimiwa ninga ase chilizarauliwa. ¹¹Hamba mapango aga china nzala na nhilu, chisina mwenda, china utowe, na kanhi chisina wikalo. ¹²Chikituma milimo kwa bidii, kwa mawoko getu wenecho. Honochikuzalauliwa, chikubariki. Mapango. Mapango gonochiteswa, chikuvumiliya. ¹³Honochikuligwa, chikugomola kwa upole. Chanza, na chikali chikuwalwa zono chikulemwa zono chikulemwa ne sii na takataka kwa mambo gose. ¹⁴Sinikwandika mambo aga kuwakoza chevu nyenye, ninga kuwagomola nyenye hina wana wangu wononiwendile. ¹⁵Hamba zono mwina walimu vigulu makumi mu kristo. Musina sogozenu wenji. Kusoko nanza sogo yenyu mu Yesu kristo kukolela injili. ¹⁶Nhavivyo niliwasihi munije nene. ¹⁷Yiyo yo soko nhamutuma kwenyu Tmoteyo, mwendeche wangu na mwana mwaminifu mu mitwa. Alawakumbuchiza nzila zangu katika kristo, zono nhufunda kila hanhu na kila ikanisa. ¹⁸Alu baazi yenyu walikisifu, wakituma hina zono sinhuza kwenyu. ¹⁹Ninga nilaza kwenyu chiamo, hono muwaha yende. Hodu nilamanya siyo nhani zawodu wonowalikisifu, ninga nilawona vilungo vyawo. ²⁰Ku soko utemi wo mulungu si ulimuzinhani bali ulimuvilungo. ²¹Mulisaka chichi? Nize kwenyu ne nhomea no wendo na mu nhumbula yo upole?

Chapter 5

¹Chihuliche ulonje zono koyili zinaa mugati yenyu, ayina ya zinaa yono kusina hamba hagati ye wanhu we mataifa. China ulonje zono mumonga wenyu akugona no muhekulu wo sogo yakwe. ²Nanye mulikisifu! Badala ya kuhuzunika? Yulya yonoyanozize nhayiyo akusachigwa kuuswa hagati yenyu. ³Hamba nilihasina hamonga nanye chimwili ninga nilihamonga nanye chiroho, nakondya muhukumu mwene yonoyanozize nhayiyo hina zono nilibaho. ⁴Hono mwikitang'anila hamonga mwi- tagwa lyo Muwaha wetu Yesu, na muhe wangu ulibaho hina kwa vilungovyo muwaha wetu Yesu Kristo nakondya muhukumu munhu yuyo. ⁵Nakondya mukabizi munhu yuyo kwa shetani ili kwamba muwili wakwe uvizhe, ili muhe wakwe usume okolewa muzisiku zo Mutwa. ⁶Mevuno genyu sio chinhu chiswanuu. Simumanyile sasu ndondo huviza idonge lyose? Mwikwamaje nyenye wenecho isasu ye katali, ili kwamba mwenze idonge ipya ili kwamba mwe mukate wonosiussasise. ⁷Ku soko kristo Mwana wa nholo wetu we pamoja we pasaka akondya sichwa. ⁸Soko yiyo chisheherekeya, sasuye tabiya mbii na uovu . Badala yakwe, chisherehekee na mikoate wonosiutajiwe sasu we unyenyechele mbeka. ⁹Nhandikia mwi baruwa yangu zono muleche kihanza ne wazinzi. ¹⁰Sina maana wazinzi we sii ayi, au na wonowena usulumile au wabochela au wahembi we sanamu kwa kikalakutali nawo, hodu yandiiwasache muuche musii. ¹¹Ninga kwaha nhuwandichila muleche kihanza na yoyose yonoakuchemwa muwaha au lumbu lyako mu Kristo, ninga nyenye mu uzi nzi au yono akusulumila au mobochi au muhemba isanamu aubmuligani au mukolwa Wala muleche lya nayo munhu zono nyuyo . ¹²Soko yiyo nokuhusishaje kuwahukumu wono walikunze ye kanisa? Badala yakwe nyenye simukawahukumu wono walimugati ye kanisa? ¹³Ninga Mulungu akuwahukumu wono walikunze." Mumusje munhu muovu hagati yenyu.

Chapter 6

¹Mumonga wenyu wono wena itatizo wonomuyagwe, akuzitubu bita kwa mahakama yonowasina ihaki kuliko hamwande ye waumini? Simumanyile zono waumii walaihukumu inze? ³Na hono mulaihukumu inze, simosuma lamula mambo gonogasina muhimu? ²Simumanyile zono ziwahukumu malaika? Kwa shiasi chi zaidi, chosuma lamula mambo ge maisha aga? ⁴Hono chosuma hukumu mambo ge maisha aga, nhayule mulizitubu tegula mashitaka hamwande ya wonosiwalikwima hekanisa? ⁵Nhulonga gano kwa chevu chenyu. Kusina yonoyena busara hagati yenyu wo kondya kuwika mambo sawa hagati yo ndugu na ndugu? ⁶Ninga zono yinha kwaha, mwamini mumonga akubita mahakamani zidi ya muumini yunji, na mashitaka gago gakuwika hamwande ye hakimu yonosiyamini! ⁷Mbeka zono kogali matatitizo hagi ye Wakristo googakondya leta ugawe kwenyu. Soko ya chichi mulehe gazika kwa mabii? Ko chichi mukulumba kongwa? ⁸Ninga mwanoza uovu na kuwakonga waji, na wawo ni wawah na walumbu zenyu! ⁹Simumanyile zonowonoasina siwaurisi utemi wo mulungu? Muleche kwamini ulambi. Waasherati, wahemba sanamu, wazinzi, wafiraji, walawititi, ¹⁰Wahizi, wakamu, wakolwa, wabokaji, waligani kusina hagati yawo yonoalaulisi utemi wo mulungu. ¹¹Na wawo wandi baazi yawo ni nyenye. Ninga mwakondya takaswa, ninga mwakondya kemwa, ninga mwakondya wagulwa ko mulungu, nnga mwanozwa haki hamwande yo mulungu tagwa lya Mutwa Yesu Kristo na ko Muhe wo Mulungu wetu. ¹²"Vinhu vyovyose ni halali kwangu" Ninga siyo kila chinhu china faida. Vinhu vyose ni halali kwangu", ninga sinhutawaliwa na chimonga cha vivyo. ¹³"Ndigwa ni soko yandaa, na ndaa ni soko ya ndiigwa," ninga mulungu alaviusa vyose. Muwili siukaumbwa ku soko ya ukahaba, badala yakwe, muwili ni ku soko yo mulungu, muwaha alauhudumiya muwili. ¹⁴Mulungu akamufufuwa mutwa na sese kanhi alachifufuwa kwa vilungo vyakwe. ¹⁵Simumanile zono miwili yenyu yina muunganiko na Kristo? Mulisuma chinyeule kuvilavya viungo vya Kristo na kubita kuviunganisha na kahaba? Siyosumikama! ¹⁶Simumanyile ono yonoakiunganishi na kahaba yanza muwili mumonga nayo? Zono lyandiko likutya, "Wejete wala muwili mumonga." ¹⁷Ninga yonoyaungane na mutwa yal muhe mumonga hamonga nayo. ¹⁸Muimanhaje izinaa! "Kita zambi yonoakunozwa munhu ni kunze ye muwili wakwe. Ninga izinaa, munhu hunozwa zambii zidi ya muwili wakwe mwenecho. ¹⁹Simumanyile zono muwili yenyu ni ihekalu lya muha wonowelile, yonoyekaye migati yenyu, yulya yonomukapegwa kulawilila ko mulungu? Simumanyile zono siyo nyenye weneho? ²⁰Zono mukagulwa kwa samani. Soko yiyo mumulugutize Mulungu kwa miwili yenyu.

Chapter 7

¹Kuhusu mambo gonomunyandichie maswanu mulume alechegona na muchekulu wakwe. ²Ninga ku soko ye majelo menji ge zinaa kila chilume yezeyena no muchekuu, na kila wachichekulu, yezeyena no mulume wakwe. ³Mulume akusachigwa mupela muchekulu ihaki yakwe ye ndowa nhavivyo muchekulu nayo ko mulume wakwe. ⁴Siyo muchekulu yonoyena mamulaka muchanya yo muwiliwakwe, ni mulume. Nhavivyo, mulume nayo yasina mamulaka muchanya yo muwili wakwe, bali muchekulu yena. ⁵Muleche kinyima honomugonile hamonga, kasoro mwilumbizaje kwa mapango maalumu. Munoze nhayiyo ili mutuje mapango go kulomba. Kanhi mudahiche kipetela kanhi hamonga, ku soko shetani aleche wejela kwa kukosa chiasi. ⁶Ninga nhulonga aga mambo kwa hiali na siyo zono amri. ⁷Nhusulumila kila mumonga yanze hina nene zono ninha. Ninga kila mumonga yena karama yakwe kulawilila ko mulungu. Ayu yena karama ayi, na yulya yena karama yilya. ⁸Kwa wono siwatogigwe na wono walume wayiye nhulonga zono ni viswanu kwawo zono wekale kila kutolwa, zono nina nene. ⁹Ninga hono siwosuma kizuwiya, wakusachigwa tolwa ku soko kwawo kutolwa kuliko kuwaka tamaa. ¹⁰Alu kwa walya wonowatoligwe nhuwapela amri siyo nene bali ni Muwaha. "Muchekulu aleche kitenga na mulume wakwe." ¹¹Ninga hono yetenje kulawilila ko mulume, ye kale nhayiyo bila kutowa au hono siyo nhayiyo yeluvye no mulume. Na "Mulume yaleche mupela talaka muchekulu wakwe" ¹²Ninga kwa wonowasiganye, nhulonga nene, siyo Muwaha- zono ndugu yoyose yena muchekulu yonosiyamini na akurizika nayo, sakuachigwa muleka. ¹³Hono muchekulu yena mutume yena mulume yonosiyamini na hono arizisheishi nayo, yaleche muleka. ¹⁴Kwa mulume yonosiyamini akutakaswa ku soko ye imani yo muchekulu wakwe. Na wechichekulu yonosiyamini akutakswa ku soko yo mulume wakwe yonoyamini. Vinginevyo wana wenu wandi we siyo wasafi, ninga mbeka watakaswa. ¹⁵Ninga mwezi yonosiyamini honoyauche na abite. Kwa namna yiyo, muwaha au lumbulye sawopigwe ne viapo vyawo. Mulungu achichemile chiishi kwa amani. ¹⁶Wandi umanye ule zoo wachichekulu hubita wandiumuwokowe mulume wako? Au wandiumanye ule zono wachilume hubita wandiumuwokowe muchekulu wako. ¹⁷Kila mumonga du yaishi maisha zono mutwa awagawiye, kila mumonga zono Mulunguzonowachemile wene. Awu womuongoza wangu kwa makanisa gose. ¹⁸Yalibaha yonoyandi agotowe zonoyakachemwa Kwamini? Alejela usaa ialamu ya kugotolwa kwakwe. Yalibaho yoyose yonoyakachemwa mu imani sogotoywe? Sakusachigwa gotolwa. ¹⁹Kwa ali aiza yagotoywe hamba siyagotoywe kusina matatio. Chonochina matatizo ni kutii zi amuri zo Mulungu. ²⁰Kila mumonga yainagle mu chemo zonoyandi yachemigwe na mulungu kwamini. ²¹Wandi muwana mapango Mulungu zonoyakakuchema? Lechejali kuhusu lilyo. Ninga hono kosuma we ulihuru, noze nhayiyo. ²²Kwa mumonga yonoyakachemwa na muwaha hina muwanda ni munhu huru mugati yo Muwaha. Hina vilya, mumonga yonoyalihuru zonoyakachemwa kwamini ni muwanda wa Kristo. ²³Mwakondya gulwa kwa samani hodu muleche kowa wawanda wa wanadamu. ²⁴Muwaha na lumbu zangu, mumaisha gogose kila mumonga wetu zonoichikachemwa kwamini chisagale hina vilya. ²⁵Alu walya wose wono siwatolile hodu sina amuri kulawilila ko muwaha. Ninga niliwapela maoni gangu hina zononinha. ²⁶Hodu, nilikihwesa nhavivyo ku soko yo usumbufu, ni viswanu wechilume asigalezono yena. ²⁷Uwopigwe kwa wachichekulu ne chiapo chendowa? Leche saka uhuru kulawilila ko muchekulu au sutoligwe? Lechesala muchekulu. ²⁸Ninga hono utole sunozize. Na hono wechikulu satoligwe honoyatolwe, sonozize zambi. Wakali walya wonowakitola waktuga magazo ga ayina nyinji. Nane nhusaka niwayepushe gago. ²⁹Ninga nhulonga nhayi muwanhana lumbu zangu, mapango ni mafupi. Kulawa kwaha na kwendeleya, walya wonowena ne wechekulu waishi hina wasina. ³⁰Wose wonowena ne huzuni wenzaje hina wandi wasina huzuni na wose wonowakufurahi hina wandi siwalifurahi na wose wonowaliguta chnahu chochose, hina siwakamiliki chochose. ³¹Na wose wonowakushughulika ne nzee, wanze hina siwalishughulika nawo. Ku soko mitindo ye sii ilifichila udumilizo wakwe. ³²Nilisaka mwenze huru kwa ugazzewose. Wechilume yonosiyatola akihusisha na vinhu vyonovilimuhusu Muwaha namuna yo kumwendeza mwene. ³³Ninga wechilume yonoyatolile akihusisha na mambo ge sii, namuna ye kumwendeza muchekulu wakwe, Ninga wechilume yonoyatolile akihusisha na mambo ge sii namuna yo kumwendeza muchekulu wakwe, ³⁴yagawanyiche. Mwanawakwe yonoyasatoligwe au munyechngwa akihusisha ne vinhu vyonovilimuhusu Mutwa, namuna ya kiwagula mu muwili na mu muhe. Ninga wechichekulu yonoyatoligwe akihusiana kuhusu vinhu sii, namuna yo kumufurahisha mulume wakwe. ³⁵Nhulonga nhayi kwa faida yenyu wenecho, na siniliwika mutego kwenyu. Nhulonga nhayi ku soko ni haki, ili zono musume kiwika wakifu ko muwaha kusina chikwazo chochose. ³⁶Ninga hono munhu akihwesa sakusuma munozeka kwa heshima munyechinga wakwe, ku soko ye hisiya zakwe zina vilungo hawaha, Leche wetole nayo zono akwenda. Siyozambi. ³⁷Ninga hono yanoza maamuzi ga kutokutola, na kusina haja ya kulazimisha, na hono yakusuma tawala hamu yakwe, yalanoza viswanu hono siyalamutola. ³⁸Wechichekulu yawopigwe na mulumewakwe gono mumi. Ninga zono mulume yalafya yalihuru kutolwa na yoyose yonoyamwendile ninga

mugati yo mutwa du.³⁹Nghali mumaamuzi gangu, yalayena nyemo zaidi hono yayishi zono yena. Na nilikihwesaa zono nane kanhi nina Muhe wo Mulungu. ⁴⁰Bado katika maamuzi yangu, atakuwa na furaha zaidi kama akiishi kama alivyo. Na ninafikiri kuwa nami pia nina Roho wa Mulungu.

Chapter 8

¹Alu kuhusu zindigwa vyonovilavigwe sadaka kwa sanamu: Chimanyile zono "Sese wose china maarifa." Maarifa gakuleta mevuno, bali wendo ukuzenga. ²Hono munhu yoyose akihwesa zono yamanyile jambo lyonohendi, munhu yuy yakali samanyile zno ikusachigwa manya. ³Ninga hono mumongawawo ukumwenda Mulugu, munhu yuyo yamanyichile nayo. ⁴Hodu kuhusu kulya zindigwa zonozilavigwe sadaka kwa sanamu: Chimanyile zono sanamu siyo chinhu musii ayi" na zono kusina Mulungu ila mumonga du." ⁵Ku soko kowali wenji wakuchemwa milungu hono ni kuulanga au kusii, hina vilya zonoenha" Milungu na wawaha wenji". ⁶"Japokuwa kwetu kuyuli Mulungu mumonga du yono sogo, vinhu vyose vilawile kwakwe, nase chilyishi kwakwe, na muwaha mumonga Yesu Kristo, yono kwakwe vinhu vyose vilibaha, na kwa mwenecho sese chilibaha." ⁷Hamba nhavi, ujui awu ulimusina mugati ya kila mumoga. Badala yakwe wani wakashiriki ibada ze sanamu ahalya katalo, na hamba kwaha wakulya zindigwa nhayi hina zono ni chinhu chonochilavye sadaka kwa sanamu. Zamili zawo zapotoshwa ku soko ni zaifu. ⁸Ninga ndigwa sizilachizibitisha sese ko Mulungu. Sese sichiliwai hawaha hono chilehe lya, wala waswanu hawaha hono chilalya. ⁹Ninga mwenze makini zono uhuru wenyu uleche kuwa soko ya kumukwaza yono zaifu muimani. ¹⁰Ebu ihwesaje zono munhu akuwona gwegwe yonowina ujuzi, ukulya ndigwa mwi hakalu lye sanamu? ¹¹Kwa yiyo ku soko yo ufahamu wako we mbeka kuchanya ye asili ye sanamu, sanamu, muwaha au lumbu lyako yono yalizaifu yono kanhi Kristo akafya ku soko yakwe, akwangamizwa. ¹²Hodu, hono ukunoza zambi yo muwaha na lumbu zako na kuzijeruhi zamira zawo zono zaifu, mukunoza zambi zidi ya Kristo. ¹³Soko yiyo, hono ndigwa ikusababishwaa kumukwaza muwahawo au Lumbuyo, sinhulya nyama hodu, ili ndeche musababishiya muwaha au lumbu lyangu kugwa.

Chapter 9

¹Ane sinili huru? Ane sinili mutume? Ane sihamuwona Yesu Mutwa Wetu? Anye simuli mana go mulimo wangu ho muwaha? ²Hono nene sinili mutume kwenyu nyenye. Ku soko nyenye ni uzibitisho wo utume wangu ho Muwaha. ³Awu wowu utelele wangu ko walya wonowakunhyunguza nene. ⁴Alu chisina haki yo kulya na kung'wa ? ⁵Chisina haki yo kulya yokusola muchekulu yono yaamini zono wanozize mitume wanji, na ndugu wo Muwaha, na Kefa? ⁶Au ni nee ni;iyena na Barnaba wono chilisachigwa kituma mulimo? ⁷Yo nani yonoakituma mulimo hina asikali kwa garama zakwe mwenecho? Yo nani yono apanhile muzabibu na alechelya mana gaye? Au yo nani yonoakudima ikundialecheng'wa mele gaye? ⁸Alu nhulonga aga kwa mamulaka ge chibinadamu? Sheria nayo siikulonga aga? ⁹Ku soko yandichwe mu sheria ya Musa "Lecheyiwopa ng'ombe mulomo apulapo nafaka" Ni mbeka zono ahano Mulugu akujali ng"ombe? ¹⁰Au alu sakulonga gago ku soko yetu? Yandiche ku soko yetu, ku soko mwene yonoyalimile nafaka ikumusaka alime kwa matumaini, nayo yonoalivuna ikumusaka avune kwa matalajio go kuhanga mu nhwanga. ¹¹Hono chikapanha vinhu vya rohoni miongoni menyu, Alu! Ninhani mbaha kwetu chivune vinhu vya mwilini kulawilila kwenyu? ¹²Hono wanji wakatuga haki ayi kulawilila kwenyu, Alu! Sese siyo zaidi? Hamba baho sichikaidaya haki ayi, Badala yakwe, chikavumiliya mambo gose badala ya kuwa chikwazo che injili ya kristo. ¹³Simumanyile zono wose wonowakituma milimo mwihekalu wakutuga ndigwa zawo kulawilila mwihekalu? Simumanyile zono wose wonowakituma milimo mazabahuni wakutuga sehemu ya chilya chonochilavigwe mazabahuni? ¹⁴Kwa jinsi yiyo, Mutwa akalajila zono wose wonowakuitangaza injili sharti kutokana na yiyo injili. ¹⁵Ninga sinidawagajile haki zose azi. Na sinhwandika aga ili jambo lyolyose linozwe ku soko yangu. Chiba nene fye kuliko munhu yoyose kubatilisha aku kujisifu kwangu. ¹⁶Soko hono niliiganula injili, sina soko ye kujisifu, Ku soko ni lazima noze nhavi. Na ole wangu honondeche ganula injili! ¹⁷Ku soko hono noze nhayi kwa hiyari yangu, nina sawabu. Ninga hono siyo kwa hiari yangunhali nina ijukumu lyonophejigwe ne wakili. ¹⁸Hodu sawabu yangu ni chichi? Zono nhuganula, noilavya injili Pasipo garama na bila kwitumamila kwa utimilifu we haki yangu yononina mwinjili. ¹⁹Soko japo nhali huru kwa wose, nhanozwa muwanda wa wose, ili kwamba sume kuwatuga wenji zaidi. ²⁰Kwa Wayahudi nandi hina Myahudi ili niwatuje Wayahudi kwa walya wono walihasi ye sheriya nandi hina mumonga wawo yono alihasi ye sheriya ili niwatuje walya wono walihasi ye sheriya. Nhanaza nhayiyo ingawa nene binafsi sinandi hasi ye sheriya. ²¹Kwa walya wono walikunze ye sheroya nandi hina mumonga wawo kunze ye sheriya, ingawa nene binafsi sinandi kunze ye sheriya yo mulungu bali hasi ye sheriya ya Kristo. Nhanaza nahyi ili niwatuje walya wono walikunze ye sheriya. ²²Kwa wono wanyonge nandi munyonge, ili niwatuje woowanyonge. Nanza hali zose kwa wanhu wose, ili kwa nzila zose nhuje waokowa baazi. ²³Nane nhunoza mambo gose ku soko ye injili, ili nhuje hanga zibaraka. ²⁴Simumanyile zono mumuwilo wose wonowalishindana wakumanha uwilo, ninga yonoyakubochela tuzo ni mumonga? Nhavi mumanhe uwilo ili mutuje tuzo. ²⁵Mwana midawalo yakizuiya katika gose hono alimumo mumafunzo. Wawo hunoza nhayo ili wabochele taji yonoivizize, ninga sese chikumanha ili chituje taji yonosikuvizika. ²⁶Soko yiyo ane sinilimanha bila sababu au chilikitowa ngumi hina kutowa hewa. ²⁷Ninga nhugaza muwili wangu na kuunza hina muwanda ili kwamba nilamala kuwaganulila wanji, nene mwenecho ndeche lewa.

Chapter 10

¹Nhusaka nenyemumanye wawaha na lumbu zangu, zono sogo zetu wandi hasi ye mavunde na wosewakakola mubahari. ²Wose wakalugutizwa we wa Musa mugati ye mavunde na mugati ye bahari, ³na wose wakalya ndigwa zizo zizo ze muhe. ⁴Wose wakang'wa chinywaji chicho che muhe. Soko wakang'wa kulawilila u mwamba we muhe wonouwatyatyize, no mwamba ulya wandi ni Kristo. ⁵Ninga mulungu sakandezwa hawaha na wenji wawo, ne aiti zawo zikasangazwa mwijangwa. ⁶Hodu mambo aga gose gandi mifano kwetu, ili sese chileche wanhu wa kusulumila mabii hina na wawo zonowakanoza. ⁷Muleche hembra isanamu, hina waji wawo zono wandi. Ayi ni hina zonoyandichwe "Wanhu wekakala hasi wakulya na kung'wa, na wekenuka hasi wakulya vina kwa usulumile we mapenzi." ⁸Chilechenoza uasherati hina wenji wawo zonowakanoza, Wakafya siku moga wanhu vigulu akumi mejete ne idatu ku soko yiyo. ⁹Wala chilechemujela Kristo, hina wenji wawo zonowakanoza na wakavizwa ne nzoka. ¹⁰Na kanhi mulecheking'ung'uza, hina wenji wawo zonowekeng'ung'uza na kuvizwa ne malaika we ifya. ¹¹Hodu mambo gago geketumwa hina mifano kwetu. Gakandikwa ili kuchionya sese-yonochifikiliwe ne miisho ye katali. ¹²Soko yiyo kila yonoakiwona yeile yeze makini aleche gwa. ¹³Kusina lijelo lyonoliwatujile nyenye lyonolisina kawaida ye mwanadau. Ila Mulungu ni waminifu. Siyalawaleka mujelwe kupuluta usuwenyu. Hamonga ne lijelo mwene alawapela mulango wokulawilila, ili usume sitahiimili. ¹⁴Ku soko, wendeche wangu, muumanhaje uhebe we sanamu. ¹⁵Nhulonga nanye hina wanhu wonowena mahala, ili mulamule kuchanya ya gononhulonga. ¹⁶Chikombe che baraka chonochikubariki, siyo uhanje we sakami ye Kristo? kate ulya wonochikaubegula, siyo uhanje wo muwili wa Kristo? ¹⁷Ku soko mkate ni mumonga, ase chili wenji chili muwili mumonga. Sese wose chilibochela mkate mumonga kwa hamonga. ¹⁸Muwalangaje wanhu we Israeli. Alu! Walya wose wonowakulya zabihu siyo washiriki mu mazabahu? ¹⁹Nhulonga chichi hodu? Zono sanamu ni chinhu? Au zono ndigwa yonoilavigwe sadaka kwa sanamu ni chinhu? ²⁰Ninga nhulonga kuchanya ye vinhu vilya vyonowalavivye sadaka wanhu wapagani we ataifa, zono wakulavya vinhu avi kwa mapepo na siyo ko mulungu. Nane sinhusaka nanye mushirikiane ne mapepo! ²¹Simosuma ng'wela chikombe cho mutwaa ne chikombe che mapepo. Simosuma mwemwia no uhanje mu meza yo mutwaa ne meza ye mapepo. ²²Au chikumpela Mutwa wivu? China vilungo zaidi yakwe? ²³"Vinhu vyose ni hatali". ninga siyo vyose vilifaa. Vinhu vyose ni halali", ninga siyo vyose viliwazenga wanhu. ²⁴Kusna hamba mumonga andasache maswanu gakwe du. Badala yakwe, kila mumonga andasache maswanu go muyagwe. ²⁵Mukusuma lya kila chinhu chonochikuguzwa ku sokoni bila kuuza-uza ku soko ye zamiri. ²⁶Soko "isi ni mali yo muwaha, na vyose vyonovimemile". ²⁷Na munhu yonosiyamini alawalalika lya, na mukusaka bita, muulize chochse chonoakuwapela bila kuuza maswali ge zamiri. ²⁸Ninga munhu honowalonjele, "Ndigwa zino zilawajile na sadaka ye wapagani". muleche lya Ayi ni kusoko yakwe yonoyawalonjele, na ku soko ye zamiri. ²⁹Nane sinilimaanisha zamiri zenyu, ninga zamiri za yulya yunji. Soko nhaule uhuru wangu uhukumiwe ne zamiri ya unhu yunji? ³⁰Hono nene nhutumila nhaule ndigwe kwa chinhu chono numbile nacho? ³¹Hodu, chochose chonomukulya au kung'wa, au chochose chonomukunoza, munoze gose ku soko yo utukufu wo mulungu. ³²Mulechewakosesha Wayahudi au Wayunani, au likanisa lya mulungu. ³³Mujele zono nene nhujela kuwendeza wanhu wose kwa mambo gose. sinhusaka faida yangu mwenecho, bali ya wenji. Nane nhunoza nhayi ili watuje wokolewa.

Chapter 11

¹Nhusaka nyenye mumanye wawaha na lumbu zangu, zono sogo zetu wandi hasi ye mavunde na wose wakakola mu bahari. ²Wose wakalugutizwa we wa Musa mugati ye mavunde na mugati ye bahari. ³na wose wakalya ndigwa zizo zizo ze muhe. ⁴Wose wakang'wa chinywaji chicho che muhe. Soko wakang'wa kulawilila mu mwamba we muhe wonouwatyatyise, no mwamba ulya wandi ni Kristo. ⁵Ninga Mulungu sakendezwa hawaha na wenji wawo, ne maiti zawo zikasagazwa mwijangwa. ⁶Hodu mambo aga gose gandi mifano wetu, ili sese chileche wanhu wa kusulumila mabii hina na wawo zonowakanoza. ⁷Muleche hembra isanamu hina waji wawo zonowandi. Ayi ni hina zonoyandichwe, "Wanhu wekekala hasi wakulya na kung'wa, na wekenuka vina kwa usulumile we mapenzi". ⁸Chilechenoza uasherati hina wenji wawo zonowakanoza wakafya siku moga wanhu vigulu makumi mejete ne idatu ku soko yiyo. ⁹Wala chilenjenujela Kristo, hina wenji wawo wakanoza na kuvizwa ne nzoka. ¹⁰Na kanhi mulecheking'ung'uza, hina wenji wawo zonoweking'uzang'ua na kuvizwa ne malaika we ifya. ¹¹Hodu mambo gago geketumwa hina mifano kwetu. Gakandikwa ili kuchionya sese- yonochifikiliwe ne miisho ye katali. ¹²Soko yiyo kila yonoakiwona yemile yeze makini alechegwa. ¹³Kusina lijelo lyonoliwatujile nyenye lyonolisina kwaida ye mwanadamu. Ila Mulungu ni mwaminifu. Siyalawaleka mujelwe kupuluta usume wenyu. Hamonga ne lijelo mwene alawapela mulango wokulawilila, ili musume sitahimili. ¹⁴Kwa yiyo, wendeche wangu, muumanhaje uhembe we sanamu. ¹⁵Nhulonga nanye hina wanhu wonowena mahala, ili mulamule kuchanya ya gononhulonga. ¹⁶Chikombe che baraka chonokikubariki, siyo uhanje we sakami ye Kristo? Mkate ulya wonochikuubegula, siyo uhanje wo muwili wa Kristo. ¹⁷Mu malajilizo gonogakutyatya, ane siniliwasifu. Soko honomukilundika, siyo kwa faida bali kwa hasara. ¹⁸Soko ulongozi nhahulika zono mwikitang'anila mwikanisa, moili miwagulo hagati yenyu, na kwa sehemu nhwamini. ¹⁹Ku soko lazima yeilibaho misuguano hagati yenyu, ili kwamba walya wonowakubalichwe wamanyiche kwenyu. ²⁰Ku soko honomwikitang'anila, chonomukulya siyo ndigwa yo muwaha. ²¹Hono mukulya kila mumonga akulya ndigwa yakwe mwenecho kabla waji wakalinalya hamba ayu yena nzala, na ayu. ²²Alu musina kaya za kulila na kung'wela? Alu mulilizarau likanisa Iyo Mulungu na kuwafezeshesha wonowasina chinhu? Nonje chichi kwenyu? Niwasifu? sinilawasifu mu ali! ²³Soko nhabochele kulawilila ko Muwaha chilya chono nawapela nyenye zono Muwaha Yesu, chilo chilya chonoakasalitiwa, akasola mkate. ²⁴Baada ya kulumba akaubena na kutya "Awu wo muwili wangu, wono ku soko yenyu. Munoze nahyi kwa kunhumbuchila nene." ²⁵Na nhavivyo akasola chikombe baadayo kulya na kutya, "Chikombe achi ni ulumbye mupya mu sakami yangu. Munoze nhayi mara kenji kila mulang'wa kwa kunhumbuchila nene". ²⁶Kwa kila mapango honomukulya mkate awu na kuching'wela chikombe, muliitangaza lifya Iyo Mutwa mpaka yonoyalaziza. ²⁷Soko yiyo kilyayonoyakulya mkate na kung'wela chikombe chicho cho Mutwa zonosikuusachigwa ala yetujila hatiya yo muwili ne sakami yo mutwa. ²⁸Munhu yeuzaje mwenecho kwanza, na hivyo alize mukate na kuchigw'ela chikombe. ²⁹Soko yono akulya na kung'wa bila kuupambanula muwili hulya na kung'wa hukumu yakwe mwenecho. ³⁰Ayi yo sababu wanhu wenji hagati yenyu ni watumwa na wazaifu, na baazi yenyu wafyiza. ³¹Ninga hono chihunguze wenecho sichilahukumiwa. ³²Ila honochikuhukumiwa hamonga ili chileche hukumiwa hamonga ne isii. ³³Soko yiyo muwaha na lumbu zangu, hono mukitang'unila mutuje Iya mwilindaje. ³⁴Munhu honoyena nzala, na alize kukaya kwakwe, ili hono mukitang'anila hamonga ileche kwa hukumu. Na kuhusu mambo ganji gonomwandiche, nilawa elekeza nilakuza.

Chapter 12

¹Kuhusu karama ze rohoni muwaha na lumbu zangu sinyusaka manya. ²Mumanyile zono hoowandi wapagani mukalongolozwakutyatya sanamu zonosizikulonga, kwa nzila zozose mukalongoswa nazo. ³Soko yiyo nhsaka mumanye zono kusina yoyose yonoyakulonga kwa muhe wo Mulungu akulonga Yesu alaniwe" Kusina yoyose yonoyakulonga "Yesu ni Mutwa " isipokuwa mu muhe Mtakatifu. ⁴Hodu mozili karama zisimile Muhe ni mwene yulya. ⁵Na kozili huduma zisimile ninga Muwaha ni mwene yulya. ⁶Na kozili ayina mbalimbali zo mulimo ninga Mulungu ni mwene yulya akuzitumila milimo zose mu wose. ⁷Hodu kila mumonga hupengwa ugubule wo muhe kwa faida ya wose. ⁸Soko munhu mumonga apegigwe na muhe nahni ye hekima, na yunji nhani ye maarifa kwa muhe yulya yulya. ⁹Kwa yunji akumupela witumbile kwa muhe mwene yulya na kwa karama yo uponyaji kwa Muhe mumonga. ¹⁰Kwa yunji matumo ge vilungo, na yunji unabii. Na kwa yunji usumi wo kupambanuwa muhe yunji ayina mbalimbali ze lugha na kwa yunji tafasiri ze lugha. ¹¹Ninga Muhe ni yulya yulya yonoyakituma milimo azi zose, kumupeka kila munhu karama kwa kaidiri yo uhaguzi yakwe menecho. ¹²Ku soko hina vilya muwili ni mumonga nawo wina viungo vini na viungo vyose ni vya muwili ulyaulya nhavivyo vivyo na muwili wo Kristo. ¹³Ku soko na muhe mumonga sese wose chikagulutizwa che muwili mumonga kwamba tu wayaahudi au wayunani kwamba tu wawanda au uhuru na wose chikanyweswa Muhe mumonga. ¹⁴Ku soko muwili siyo chiungo chimonga, ninga ni vinji. ¹⁵Hono mugulu ulonje, "Ku soko nene siyo muwoko, nene siyo sehemu yo muwili, yiyo siikunoza ye siyo sehemu yo muwili. ¹⁶Na hono likuu likonje " Ku soko nene siyo liso nene siyo sehemu yo muwili yiyo sii kunoza ye siyo sehemu yo muwili. ¹⁷Hina muwili wose we liso, Kwand hayi kuhulika? Hina muwili wose wandi likutu kwandi hayi kunusa? ¹⁸Ninga mulungu akawika kila chiungo cho muwili hanhu hakwe hina zonoapanjile mwenecho. ¹⁹Na hono vyose vyandi chiungo chimonga muwili wandi we hayi? ²⁰Nhayi kwaha viungo ni vinji, ninga muwili ni mumonga. ²¹Liso silyosuma ulonjela muwoko siana haja na gwegwe wala mutwe siwosuma ulonjela migulu sina haj na nyenye. ²²Ninga viungo vyo muwili vyonovikijela vina ne heshima ndodo vilisachigwa zaidi. ²³Na viungo vyo muwili vyonochikihwesa vina heshima ndodo, chilivipela heshima zaidi na viungo vyetu vyonovisina muvuto vina uswanu zaidi. ²⁴Na kwaha viungo vyetu vyonovina mavuto visina haja ya kupegwa heshima ku soko vyakondya vina heshima. Ninga Mulungu aviunganishe viungo vyose hamonga na avipelile heshima zaidi vilya vyonosiviliheshimiwa. ²⁵Akanoza nhayiyo ili kwekusina mugawanyiko mu muwili, bali viungo vyose vitunzane kwa wendo wo mumnga. ²⁶Na mapango chiungo chimonga chilaumiya viungo vyose vikaumia kwa hamonga. Au mapango chiungo chimoja chikuheshimiwa viungo vyose vifurahi kwa hamonga. ²⁷Kwaha nyenye ni muwili wa Kristo na viungo kila chimonga chiliyene. ²⁸Na mulungu awichile mwi kanisa ulongozi mitume kajete manabii, kadatu waalimu kanhi yose walya wose wono wakituma matumo mawaha kanhi karama zo uponyaji, walya wonowakutaza, walya wonowakituma milimo yo kulongoza, na wose wonowena ne ayina mbalimbali ze lugha. ²⁹Alu sese wose ni mitume? Sese wose ni manabii? Sese wose ni waalimu? Alu sese wose chikunoza matumo ge miujiza? ³⁰Alu sese wose china karama yo uponyaji? Sese wose chililonga kwa lugha? Sese wose chilitafsiri lugha? ³¹Musache hawha karama zono mbaha. Nane nowalajilenyi nzila yono swanu zaidi.

Chapter 13

¹Chilonje zono nililonga kwa lugha ze wanadamu ne ze malaika. Ninga hono sina wendo, nazahina shaba yonoililila au upatu ukuputa. ²Na zono nina karama yo unabii no ufahamu we mbeka zonozihundiche ne maarifa na zono nina witumbile wo kuhamisha magongo. Ninga honosina wenda nene siyo chinhu. ³Na chilonje ono nililavya milki yangu yose na kuwalisa masikini, na zono niliulavya muwili wangu ili nyanywe moto. Ninga hono sina wendo, siilinifaidiya zinhu. ⁴Wendo ukuvumiliya na ukafazili. Wendo sikisifiya au kwivuna. Usina chiburi ⁵au ukorofi. Siulisaka mambo gawe, siuliwona usungu mbela, wala siuliwala mabii. ⁶Siukusechelelea uzalimu. Bdala yakwe, ukusechelela mu mbeka. ⁷Wendo ukuvumiliya mambo gose, ukumwamini mambo gose, wina ujasiri mu mambo gose na siulistahimili mambo gose. ⁸Wendo si uliduma. Hono kouli unabii, wose ukupuluta. Hono kozili lugha, zoduma. Hono kogali maarifa, gopuluta. ⁹Ku soko chimanyile kwa sehemu na chikunoza unabii kwa sehemu. ¹⁰Ninga ilakuza ilya kamili, ilya yonosio kamili yopuluta. ¹¹Hononandi mwana nhalonga hina mwana, nhehwesa hina mwana nhalamula hina mwana. Hononandi munhu muwaha, nhagawika kutali nane mambo go udodo. ¹²Ku soko kwaha chiliwona hina kwa ilole, hina hameso kutiu, ninga mapango galya chiliwona meso kwa meso. Kwaha manyile kwa sehemu, ninga mapango galya nilimanya hawaha zono na nene zono nhumanyika hawaha. ¹³Ninga kwaha mambo aga madatu gekaye: wihuwile, witumbile wonoukuza, na wendo. Ninga lyono iiwaha zaid ya aga ni wendo.

Chapter 14

¹Muusakaje wendo na kusulumila hawaha karama za rohani, zaidi hawaha mutuj lava unabii. ²Soko mwene yakalonga kwa lugha sakulonga na wanhu bali akulonga na mulungu. Soko kusina yonoyalimanya ku soko akulonga mambo gonogehundiche mu muhe. ³Ninga mwene yonoyakulavya unabii akulonga ne wanhu na kuwazenga, kuwapela mtima na kuwafariji. ⁴Mwene yonoyakulonga kwa lugha akizenga mwenecho, ninga mwene yonoyakulavya unabii yakulizenga likanisa. ⁵Kwa nhusulumila nyenye wose mulonje kwa lugha. Ninga zaidi ya gago, nhusulumila zono mulavye unabii. Mwene yonoyakulavya unabii ni muwaha kuliko mwene yonoyakulonga kwa lugha(Lunji yebaho wo kutafisiri) ili zono likanisa lituje zengwa. ⁶Ninga kwaha, wawaha na lumbu angu, hononize kwenyu na kulonga kwa lugha, nowafaidiya chichi nyenye? Sinhsuma, isipokuwa wa nhulonga nanye kwa nzila yo ugubule, au kwa nzila ye maarifa, au unabii au kwa nzila ye ifundoo. ⁷Hono vinhu vyonovisana na umii hina filimbi au chinubi honovileche lava mulilo wonowina tofauti, yomanyikaule ni chiya chi chikuvinwa. ⁸Ku soko hono baragumu yo lava mulilo wonosiukumanyika, ni jinsi chi munhu alamanya zono ni mapango ge kiandaa kwa ulugu? ⁹Nhavivyo na nyenye. Mukulavya kwa ulii nhani yonosili zaidi, ni jinsi chi munhu alamanya chono mukulonga? Mula mulilonga, na kusina yonoyalawamanye. ¹⁰Kusina shaka zono kozili lugha nyinji mbalimbali musii, na kusina hamba monga yonoyisina ne maana. ¹¹Ninga hono simanyile soko y lugha, nila muujenzi kwakwe mwene yonoyakulonga, nayo yonoyakulonga ala mujenzi kwangu. ¹²Nhavivyo na nyenye, Ku soko mulisulumila hawaha kuwona uzahirisho wo Muhe, musache zono muzidi hawha kulizenga likanisa. ¹³Nhavi, mwene yonoyakulonga kwa lugha na alombe apegwe kutafisiri. ¹⁴Ku soko hono nombe kwa lugha, muhe wangu hulomba, ninga mahala gangu gasina mana. ¹⁵Noze chichi? Nolomba kwa muhe wangu, ninga kanhi nolomba kwa mahala gangu. Nokwimba kwa muhe wangu, na nokwimba kwa mahala gangu kanhi. ¹⁶Vinginevyo, honoumusifu Mulungu kwa muhe, mwene yono mjenzi akubochela ule "Heya" hono ukulavya ilumbo, hono sagamanyile gono ulilonga? ¹⁷Soko ni mbeka agwe ukulumba viswanu, ninga yulya yunji salizengwa. ¹⁸Nhumulumba Mulungu ku soko kwa lugha zaidi ya nyenye wose. ¹⁹Ninga mwi kanisa ni chiba nonje nhani ihano kwa ufahamu wangu ili nhuje wafunda waji, zaidi ya kulonga hanivigulu ikumi kwa lugha. ²⁰Muwaha na lumbu zangu, muleche mwe muliwana hono mulimahweso genyu. Badala yakwe, kuhusiana na uovu, wenze hina wana wagalika. Ninga hono mulikhwesa mwenze wanhu wawaha. ²¹Yandichwe mu sheriya, "Kwa wanhu we lugha yinji na kwa milomo ye wajenzi nolonga ne wanhu awano. Wala hamba nhavi siwalanhulika", akulonga muwaha. ²²Hivyo, ndimi ni ishara, siyo kwa wonowaamini, bali kwa wonosiwamini. Ninga kuulavya unabii ni ishara, siyo kwa wono siwaamini, bali ku soko yawo wonowaamini. ²³Ale, hono likanisa lyose lilundiche hamonga na wose walonje kwa lugha na wajenzi na wonosiwaamini wenjila, alu siwsuma longa mwina wazimu? ²⁴Ninga hono wose mullavya unabii na yonosiwamini au ujenzi alakwinjila, alashawishiwa na gose gonokahulika. Alahukumiwa na gose gonogakulongwa. ²⁵Siri zo mutima wakwe zandizigubulwe. Matokewo yakwe, yandiyagwe chigubigubi na kumuhemba Mulungu. Andiyaakiri zono Mulungu alai hagati yenyu. ²⁶Chich chikutyatya hodu, wawaha na lumbu zangu? Hono mukitang'anilia hamonga kila mumonga yena Zaburi, mafundisho, magubulo, lugha au kutafisiri. Munoze kila chinhu ili zono mulizenje likanisa. ²⁷Hono yoyose akulonga kwa lugha, wenzewe wejete au wadatu na kila mumonga mu zamu. Na munhu lazima atafisiri chonochilonjigwe. ²⁸Ninga hono kusina munhu wokutafisiri, hodu kila mumonga anyamale mugati ye kanisa. Hodu kila mumonga alonje yaliyena no ko Mulungu. ²⁹Na manabii wejete au au wadatu walonje na waji wahulizize kwa kupambanua chonochilonjigwe. ³⁰Ninga wonowekaye honoyagubuliwe ijambo mu huduma yulya yonoyalikulonga na anyamale. ³¹Ku soko kila mumonga wenyu akusuma lava unabii mumonga baada ye yunji ili kwamba zono kila mumonga asuma kilanjiza na wose wasume kitajila mtma. ³²Ku soko muhe ze manabii zili hasi yo uangalizi we manabii. ³³Ku soko mulungu siyo mulungu we machafuko, bali we amani Zono yina mu makansa gose ge waumini. ³⁴Ikuwasaka wechichekulu wanyamale mwi kanisa ku soko si waliluhusiwa kulonga. Badala yakwe, wokusachigwa wenze wanyenyekevu, hina kanhi sheriya zonoikulonga. ³⁵Hono kochili chochose wokusulumila kifunza, hodu wawauze watume zawo muzikaya ku soko ni chevu kwa wachichekulu kulonga mwi kanisa. ³⁶Alu nhani yo mulungu ikalawilila kwenyu? Alu liwafichiye nyenye du? ³⁷Hono munhu akiwona zono ni nabii au wa rohani, ikumusaka agamanye mambo gononiliwandichila zono ni majilizo go Muwaha. ³⁸Ninga honoalechemanya agano, mumulekaje alechemanywa. ³⁹Hodu kanhi, wawaha na lumbu zangu, musache hawaha kulavya unabii, na muleche mwimila munhu yoyose kulonga kwa lugha. ⁴⁰Ninga mambo gose ganozwe kwa uswanu na kwa utaratibu.

Chapter 15

¹Kwaha nhuwakumbuchiza, akina kaka na akia dada, kuchanya ye injili yononhawaganaliyenyi, yono mukabochela na kwima kwayo. ²Ni mu inili ayi mwaokolewa hono mwibate imara nhani yononiwaganuliye nyenye, isipokuwa mukamini bwete. ³Hina ulongozi zono nhabochela kwa umuhimu nhaleta kwenyu zono yinha: Zono kutakama ne maandiko Kristo akafya ku soko ye zambi zetu, ⁴Kutokana ne maandiko akaikwa na zono akafufuka siku ye kadatu. ⁵Na zono akamuziza Kefa, kanhi kwa walya ikumi na wejete. ⁶Kanhi akawaziza kwa mapango mamonga akina kaka na akina dada zaidi ya magana mahano. Wenji wawo wakali walibaho womi, ninga baazi yawo waganile nhongo. ⁷Kanhi akamuziza Yakobo, kanhi mitume wose. ⁸Udumilizo wa gose, akaniziza nene, hina vilya kwa mwana yonoyaleligwe mu mapango gono siyo sahihi. ⁹Ku soko ane nilimudodo kati ye miyume. Sinhusachigwa chemwa mtume, ku soko nhaligaza likanisa lyo mulungu. ¹⁰Ninga ko lihewa lyo mulungu nilibaha zono ninha, na lihewa lyakwe kwangu lyandi silya bete. Badala yakwe, hanoza bidii kuliko wose. Ninga yandi siyo nene ninga lihewa lyo mulungu lyono lilimugati yangu. ¹¹Kwahiyo hina yo nene au mwencho, chikuganhula nhayiyo na chikumwamini nhayiyo. ¹²Alu hono Kristo akaganulwa hono akafufuka ko wonowafyiye, ilinhaule baazi yenyu mulonje kusina ufufuwo wo wonowafyiye? ¹³Ninga hono kusina ufufuwo wa wonowafyiye, hodu hamba Kristo kanhi sakafufuka. ¹⁴Na hono Kristo kanhi sakafufuka, hivyo uganuzi wetu ni wabwete, na witubile wenyu ni bwete. ¹⁵Na chejela zono chilimashayidi wa ulambi kumuhusu Mulungu, ku soko chikamushuhudiya mulungu chinyume, kulonga akamufufuwa Krsto, wakati sakamufufuwa. ¹⁶Hina yina wonowafyiye siwalifufuliwa, Yesu nayosakafufuliwa. ¹⁷Na hono Kristo sakafufumiliwa, witumbile wenhu ni bwete na mukali muli muzizambi zenyu. ¹⁸Hivyo hamba walya wonowafyiye katika Kristo nawo waangamiya. ¹⁹Hina kwa maisha aga galiyene chinaujasili kwa mapango gonogalikuza mugati ya Kristo, wanhu wose sese chiliwakuhurumiwa zaidi ye wanhu wose. ²⁰Ninga kwaha Kristo afufuka kulawilila kwa wonowafyiye, mana go longozi na walya wonowafyiye. ²¹Ku soko lifya likaza kukolela mwanadamu piya kukolela mwanadamu ufufuwo wo wonowafyiye. ²²Ku soko hina katika Adamu wose walifya, hivyo kanhi Kristo wosed walanozwa womi. ²³Ninga kila mumonga katika mpango wakwe. Kristo ana golongozi, na kanhi walya wono wa Kristo wanozwa womi apango go kuza kwakwe. ²⁴Ndipo ulaudumilizo, Halya Kristo alakabizi utemi ko ulungu Baba. Ayi ni halya zono alakomesha utawala wose ne mamulaka gose ne vilungo. ²⁵Ku soko lazima atawale mpaka aze awawichwe maadui zakwe wose hasi ye zinzayo zakwe. ²⁶Adui wo mwisho kuvizwa ni lifya. ²⁷Ku soko "awichile kila chinhu hasi ye zinza yo zakwe". Ninga zonoyikulonga "awichile kila chinhu," iliwazi zono ayi silihusisha walya wonowawichile kila chinhu hasi yakwe mwenecho. ²⁸Mapango vinh vyose viwichelele hasi yakwe, hodu mwana mwenecho alawikwa hasi kwakwe mwene yono akaviwika vinhu vyose hasi yakwe. Ayi ilejela ili zono Mulungu Baba yanze gose mu vyose. ²⁹Awu kanhi walamoza chichi walya wonowalugutizwe ku soko ya wonowafyiye? Hina wono wafyiye siwalifufuliwa kabisa, ku chichi kanhi wakulugutizwa ku soko yawo? ³⁰Na ku chichi chili mu hatari kila saa? ³¹Muwaha na lumbu zangu, kukolela kwikumya kwangu mu nyenye, yono nina nayo Kristo Yesu mutwa wetu, nhutangaza nhavi: niliyafya kila siku. ³²Ilinifaidiya chichi, mu mutazamo we wandamu, hono hetowa ne malimu makaili kuko Efeso, hono wonowafyiye siwalifufuliwa? "Leche hodu chilye na kung'wa, ku soko mitondo chilifya." ³³Mulechekongwa: "Welundiche mubii ukuviza tabia swanu. ³⁴"Mwenzemwina ne kiasi! mwikale mu haki! mulechebitilila kunoza zambi. Ku soko baazi yenyu musina maarifa go Mulungu. Nhulonga nhayi kwa chevu chenyu. ³⁵Ninga munhu yunji alalonga, "Jinsi ya hayi wafyiye wakufufuliwa? Nawo walaza na aina yahayi yo muwili?" ³⁶Gwegwe ulimujinga hawaha! Chilya chonoupanhile sichosuma kwanza wahapa isipokuwa chafya. ³⁷Na chilya chonoupanhile siyo muwili wunji we ndege ulwahaqpa, bali ni mbeyu yonoitulile Idahiche ye ngano au chi chinji. ³⁸Ninga Mulungu alaipele muwili zono yendile, na katika kila mbeyu muwili wakwe mwenecho. ³⁹Miwili yose sihwanile. Isipokuwa, kouli muwili mumonga wa mwanadamu, na muwili mumonga wunji we walimu, na muwili wunji we ndege, na wunji ku soko ye samaki. ⁴⁰Kanhi koili miwili ya kuulanga na miwili ya kusii. Ninga utukufu wa miwili ya kuulanga ni aina monga na utukufu wa kusii ni wunji. ⁴¹Kouli utukufu mumonga we zuwa, na utukufu wunji wo mwezi, na utukufu wunji we nyelezi. Ku soko nyelezi monga ilitofautiana na nyelezi yinji mu utukufu. ⁴²Vivyo vyo vinha piya ufufuwo wa wonowafyiye. Chonochikupanhwa chikuvizika, na chonochikuchindika sichikuvizika. ⁴³Chipanhile mu matumizi ge kawaida, chikotshwa mu utukufu. Chipanhilwe mu uzaifu, chikoteshwa mu vilungo. ⁴⁴Chipanhilwe mu muwili we asili, chiloteshwa mu muwili we Kiroho. Hono kouli muwili we kiroho kanhi. ⁴⁵Nhavivyo kanyi yandichwe, "Munhu mulongozi Adamu akanozwa muhe yonoiliishi." Adamu wo mwisho akanozwa muhe yonoikulavya umii. ⁴⁶Ninga wa kiroho sakaza ulongozi balii we asili, na kanhi wa kiroho. ⁴⁷Munhu mulongozi ni we isii, akanozwa kwa manhundi, munhu we kejete akulawilila kuulanga. ⁴⁸Kotya vilya yulya yonoyanozigwe kwa manhundi, nayiyo kanhi walya wonowanozigwe kwa manhundi. Hina vilya munhu wo kuulanga zonoyena, nhavi kanhi walya wo kuulanga.

⁴⁹Kwaha nhwalonjelenyi, muwaha na lumbu zangu, zono muwili ne sakami sivyo suma lisi utemi wo Mulungu. Wala wokovikika kurisi wonosulivizika⁵⁰Sasa nawalonjelenyi, kaka, dada, wo nene, hodumwili na dau haviwezi kurithi ufalwmwe wo mulungu. ⁵¹Mlanje! Nhuwalonjelenyinyenye siri yembeka; sichilafya wose, bali wose chilabadilishwa. ⁵²Chilabadilishwa mu mapango, katika kufuniza na kunugua kwa liso, mwi tarumbeta yo mwisho. Ku soko tarumbeta ila lila, na wonowafyiyewalafufuliwa na hali ya kutokuvizika, na tutabailishwa. ⁵³Kwani awu wo kuvizika lazima uvale wo kuteka kuvizika na awu wo kufya lazima uvale wo kulekakufya. ⁵⁴Ninga mapango aga wo kuvizika honouvalizwe wonosiulivizika na awu wo kufya hono uvale wonosiulifya, hodu wokuza mlongo wono wandichwe, "Lifya lyamelya muushindi". ⁵⁵"Lifya, ushindi wako uli hayi? Lifya, uli hayi usungu wako"? ⁵⁶Usungu we lifya ni zambi, na vilungo vye zambi ni sheria. ⁵⁷Ninga ilumbo ko mulungu, yonoalichipela sese ushindi kukolela mutwa wetu Yesu Kristo. ⁵⁸Kwahiyo, wendeche muwaha na lumbu zangu, mwenze imara na muleche tikisika. Daima mwitumaje mulimo wo mutwa, ku soko mumanyile zono ulimo wenyu katika Bwana na siyo bwete.

Chapter 16

¹Kwaha kuhusu ichango ku soko ye wauini hina zono nawalanjiza makanisa ge Galatia, nhavivyo mukusachigwa noza. ²Mu siku nongozi ye wiki, kila mumonga wenyu awiche chinhu chonhendu hahelo na kuchitunza, zono mukusuma. Munozé nhayiyo ili kwamba kwe kusina ne michango waponga gononilaza. ³Na zononilafika, yoyose yonomulamuhagaula, nilimutuma hamonga ne barua kulavya sadaka yenyu kuko Yerusalemu. ⁴Na hono ni sahihi kwa nene kubita kanhi, walabigta hamonga nane. ⁵Ninga nilaza kwenyu, mapango gononilakukolela makedonia. Ku soko nilakolela Makedonia. ⁶Labda nosuma kikala nanye au hamba ale majira ge mbeho, ili kwamba musume nhaza mu muhinzo wangu, kokose kononilibita. ⁷Ku soko sinilitarajiya kuwawona kwaha kwa mapango afupi. Kwani nilitumaini kikala nanye kwa mapango go nhendu, hono uwaha alanduhusu. ⁸Ninga nilekala Efeso mpaja Pentekoste, ⁹Ku soko mutango mugazi wedigulwa ku soko yangu, na kowali maaduwi ywenji wonowamphinga. ¹⁰Alu mapango Timotewo alakuza, mumuonaje zono alibaho na nyepé pasipo kogopa, akituma mulimo wo muwaha, zonp nhunoza. ¹¹Munhu yyose alemuzarau. umutazaje mu nzila yakwe kwa amani, ili kwamba asume kuza kwangu. Ku soko nilimutarajiya aze hamonga na ndugu. ¹²Alu kuhusiana na ndugu yetu Apolo. Nhamupela mutima hawaha kuwajendelela nyenye hamonga ne ndugu. Ninga akalamuleka kuza kwaha. Hamba nhavyi, alaza mapango alaena nafasi. ¹³Mwenze mulimeso, sima mwime imara, munozé hina wechilume, mwenze ne vilungo. ¹⁴Hodu gose gonomunozé ganozwe mu wendo. ¹⁵Mumanyile kaya ye Stefana. Mumanyile zono wandi waamini wo ulongozi kuko zono Akaya, na zono wekewika wenecho kwenye huduma ye waumoni. N akwaha niliwasihi, wawaha na lambu zangu, ¹⁶wenze wenyenyekevu kwa wanhu zonowawo, na kwakila munhu yonoalisaidiya mumulio na wetuma mulimo hamonga na sese. ¹⁷Na ninanyemo ko uzizo wa Stefana, Fotunaoto, na Akiko. Wemile mahali hononyenye mulisachigwa mwe baho. ¹⁸Ku soko waifurahisha roho yangu na yenyu kwa yiyo kwaha, muwamanyaje wanhu zono wawo. ¹⁹Makanisa ya Asia watumile mutamu kwenyu. Akila na Priska wakuwause katika Bwana hamonga ne kanisa lyonolilibaho kukaya kwawo. ²⁰Wawaha na lumbu zangu wose waliwalausenyi, Mwilamusaje kwe busu takatifu. ²¹Nene, Paulo, nikwandika nhavi kwa muwoko wangu. ²²Hono yoyose samwendile Mutwa, hodu ulijitwe wenze muchanya yakwe. Muwaha wetu, Uze! ²³Lihewa lyo Mutwa Yesu lyenze nanye. ²⁴Wendo wangu wenze hamonga nanye mu Kristo Yesu.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa Mapenzi go mulugu, na Timoteyo ndugu yetu, kwa kanisa lyo mulungu lyonolilikuko Korinto na kwa aumini wose wonowalikuko kumikowa wose wa Akaya. ²Lihewa lyenze kwenyu na amani kulawilila ko mulungu. sogo yetu na mutwa Yesu. ³Na asifiwe Mulungu na sogwe wo Mutwa Yesu Kristo. Mwene ni sogo wa rehema na Mulungu we faraja yose. ⁴Mulungu akuchifariji sese mu mateso getu gose. ili kwamba chisume kuwafariji walya wono wali mumateso. Chiliwafariji wanji kwa faraja yiyoyiyo yono Mulungu yeketumila kuchifariji sese. ⁵Ku soko zono yinha vilya mateso ga kristo gakonjezeka ku soko yetu, nhayiyo faraja ikunjezeka kukolela Kristo. ⁶Ninga hono chikubatisha ni kusoko ye faraja yenyu ne wokovu wenyu. Na hono chikufalijiwa, ni kusoko ye faraja yenyu. Faraja yenyu ikituma mulimo chikamilifu honomulishiriki mateso kwa uvumilivu hina sese kanhi zonchikuteseka. ⁷Na ujasiri wetu kuchanya yenyu ni zabiti. Chimanyile zono hina vilya vyono mukushiriki mateso, vilyavilya mulishiriki faraja. ⁸Ku soko sichilisaka nyenye mwe wajinga, ndugu, kuhusu matatizo, gonochandi chinago kuko Asia. Chikanoza zaidi ya vilya vyono chikusuma dinhula, kana kwamba alasina hamba ne tumaini lyo kwikala kanhi. ⁹Mbeka chandichina ne hukumuye lifya kuchanya yetu. Ninga yiyo yandi kuchinoza sese chileche wika itumaini muchanye yetu enecho, badala yakwe chiweche itumaini mu mulungu, yonoyalifufuwaa wonowafyiye. ¹⁰Akachiwokowa sese kulawilila gaga maafu ge lifya na akuchiwokowa kanhi. Chiwichile ujasiri wetu mu mwenecho ya kwamba yochiwokowa kanhi. ¹¹Alanoza nhayo hina vilya nyenye kanhi mukuchita za kwa ulombe wenyu. Nhavi wenji walalavya ilumbo kwa niaba yetu ku soko yo upendelewo we lihewa lyonochipejigwe sese kukolela ulombe wa wenji. ¹²Chikwivunila alino; ushuhuda wa zamiri zetu. Ku soko ni mu niya nzelu no uzelu wo mulungu kwamba chikebitila wenecho mu sii. Chanoza nhayi hasa na nyenye, na siyo mu hekima ye nzee ninga badala yake ni mu lihewa lyo Mulungu. ¹³Sichiliwandichila chochose chono simukusuma chisoma au manya. Nina ujasiri. ¹⁴Kwamba kwa sehemu mwakondya chimanya. Na ninaujasiri kwamba mu siku yo Mutwa Yesu chila soko yenyu ku soko ye chiburi

chenyu, hina vilya zonomumwina kwetu.¹⁵ Ku soko nandi nina na ujasiri kuhusu ali, nhasaka kuza kwenyu ulongozi, ili kwamba musume bochela faida yo kujendelwa mara kajete.¹⁶ Nandi panga kuwajendelela mapango gono nhubita Makedonia. Kanhi nhasaka kuwajendelela kanhi mapango gononikigomola kulawilila Makedonia, na kanhi nyenye kunhuma nene mapango gononhubita Uyahudi.¹⁷ Honoandi nihwesa namna ayi, je nandi sitasita? Je nilipanga mambo kwihwana ne chiwango che kibinadamu, ili kwamba nonje "Heya, hey" na "Aa, Aa" kwe lipango limonga?¹⁸ Ninga zono vilya Mulungu zono mwaminifu sichililonga vyose "Heya" na "Aa".¹⁹ Ku soko mwana wo Mulungu Yesu Kristo, ambaye Siilvano, Timoteyo na nene chikamutangaza hagati yenyu, siyo "Heya" na "Aa". Badala yakwe, mwene mapango gose ni "Heya".²⁰ Ku soko ahadi zose zo mulungu ni "Heya" mu mwenecho. Nhavi kanhi kukolela mwene chikutya "Heya" kwa utukufu wo Mulungu.²¹ Kwaha ni mulungu yonoyalichizibitisha sese hamonga nanye mu Kristo, na akashituma sese.²² Akawika muhuri muchanya yetu na akachipela Muhe mu zinhumbula zetu hina zamana ya chilya chono yandiyachipele hamwande.²³ Badala yakwe, nilimsihi Mulungu kunishuhudiya nene zono soko yonoyakinoza ndeche kuza Korintho ni kwamba ndeche walemenya nyenye.²⁴ Ayi siyo soko chikujeloa kuzibitisha jinsi witumbile wenyu wonoukusachigwa we wina. Badala yakwe, chikunoza hamonga nanye ku soko ye nyemo nyenu, zono mukwima mwi witumbile wenyu

Chapter 2

¹Kwahiyo nhalamula kwa sehemu yangu mwenecho zono nandi ndechekuka kanhi kwenyu katika hali yo usungu. ²Hono nhawasababishiya nyenye maumivu, ni nani yanda furahiye nene, ninga ni yulya yonoakaumizwa na nene? ³Nhandika zono nanoza ili kwamba mapango nilikuza kwenyu ndeche umizwa na walya wono wandi we wanoza neninanyemo. Ninawo ujasiri kuhusu nyenye wose zono nyemo yangu ni nyemo ilya ilya yonomwina nyenye wose. ⁴Ku soko nhawandichila nyenye kutokana ne mateso mawaha, na ziki ye nhumbula, na kwa mahazi menji. Sinhasaka kuwa sababishiya nyenye maumivu. Badala yakwe, nhasaka mumanye wendo we kina wononinawo ku soko yenyu. ⁵Hono koyuli yoyose yonoyasababishe maumvu, sababishe du kwangu, ninga kwa chiwango `fulani _ bila kuwika ukali zaidi _ kwenyu nyenye wose. ⁶Ayi azabu ya munhu yuyokwa wenji ikondize. ⁷Kwa hiyo kwaha badala ya azabu, mukusachigwa mumunenele na kumufariji. Munoze nhayi ili zono aleche suma lemwane huzuni yonoizidiye. ⁸Kwa hiyo nilwapela mutima kuzibitisha wendo wenyu hazarani ku soko yakwe. ⁹Ayi yo sababu nhandika, ili zono sume kuwajela na kumanya zono hina ni watii katika kila chinhu. ¹⁰Hono mumunenele yoyose, na nene kanhinomunenela munhu yuyo. Chilya chono yonichinenela _ hono nanenela chochose _ chanenelwa kwa faida yenyu mu uwepo wa kristo. ¹¹Ayi ni zono shetani aleche chinozeza makonji .Ku soko sese siyo wajinga kwa mipango yakwe ¹²Mulango ukadigulwa kwangu na Mutwahononhaza mu muji wa Troa kuganula injili ya Kristo halya. ¹³Hamba nhavivo, nandi sina amani yo mutima ku soko singhamwagana ndugu yangu Tito halya. Nhavivyo nhgawaleka na kuuya Makedonia. ¹⁴Ninga alumbwe Mulungu, yono katika Kristo mara zose akwezachilongoza sese katika ushindi. Kukolela sese chikwanzanza harufu swanu ye maarifa yakwe mahala hose. ¹⁵Ku soko sese kwa Mulungu ni harufu swanu ya Kristo, wose kati ya walya wonowawokolewe na kati ya walya wonowakwangamiya. ¹⁶Kwa wanhu wono wakwangamiya, ni harufu kulawilila lifya hadi lifya. Kwa walya wonowakuwokolewa, ni harufu swanu kulawila umii hadi umii. Ni nani yonoalistahili vinhu avi? ¹⁷Ku soko sese siyo hina wanhu wenji wonowakaguza nhani yo mulungu kwa faida. Badala yakwe, kwa uzelu wa niya, chikulonga katika Kristo, hina vilya zono chikutumwa kulawila ko Mulungu, hamwande yo mulungu.

Chapter 3

¹Je, chanza kikumya wenecho kanhi? sichilisakabarua ya mapendekezo kqenyu au kulawilila kwenyu, hono baazi ye wanhu, je chilisaka? ²Nyenye wenecho ni barua yetu ye mapendekezo, yonoyandichwe mumitima yetu, yonoyimanyiche na kusomwa na wanhu wose. ³Na mukulajila zono nyenye ni barua kulawilila kwa Kristo, yonoyilavigwe na sese. ikandikwa siyo kwa wino bali kwa muhe wo mulungu yono mumi. siikandikwa kuchanya ye vibawo vye mitima ye wa naadamu. ⁴Na awu wo ujasiri wonochinawo katika Mulungu kukolela Kristo. ⁵Sichikiliamini wenechokwa kudaya chochose hina kulawilila kwetu. Badala yakwe, kiamini kwetu kukulawilila ko Mulungu. Ni ⁶mulungu yono akachinoza chisumu che watumishi we agano lipya. Ali ni agano siyo lya Barua bali ni lya Muhe. Ku soko barua ikuutaga, ninga muhe ikulavua umii. ⁷Alu milimo welifya yonoyandi ichonzigwe katika herufi kuchanya ye mabwe ikaza kwa namna yo utukufu zono wanhu wa Israel siwakalanga monga kwa monga mu meso ga Musa. Ayi ni ku soko yo utukufu we meso gakwe, utukufu wono wandi wafifyaga. ⁸Alu, mulimo wo Muhe siula no utukufu zaidi? ⁹Ku soko hono huduma ye hukumu yandi yina no utukufu, ni mara kalinga zaidi huduma ya haki yozidi hawaha katika utukufu! ¹⁰Ni mbeka zono chilya chonochinozigwe utukufu ulongozi chisina utukufu kanhi katika heshima ayi, ku soko yo utukufu wonoulizidi. ¹¹Ku soko hina chilya chonochandi puta chandichina no utukufu, ni kwa chiasa chi zaidi chilya chono ni cha kudumu chilachina no utukufu! ¹²Ku soko chilikiamini yiyo, chinaujasiri muwaha. ¹³Sichihwanile na Musa yonoyakaweka utaji kuchanya ye meso gakwe, ili zono wanhu we Israel walechesuma langa monga kwa monga kwenye mwisho wo utukufu wonowandi uka. ¹⁴Ninga zifahamu zawo zandi ziwopigwe. Hamba mpaka siku ayi utaji ulya - ulya ukali ulisigala kuchanya yo usomaji we agano lye katali Kristo yaliyena ikuuswa kutali. ¹⁵Ninga hamba lulu, mapango gogose Musa honoyakusomwa utaji ulikikala kuchnaya ye mitima yawo. ¹⁶Ninga munhu honoyakupituka ko Mutwa, utaji ukuuswa. ¹⁷Kwaha Mutwa ni Muhe. Honoilibaho na muhe wo mutwa, kouli uhutu. ¹⁸Kwaha sese wose, hamonga na hameso zonosizipejigwe utaji, zikuwona utukufu wo mutwa. Chilibadilishwa mugati yo mwonekano ulyaulya wo utukufu kulawilila shahada monga yo utukufu bita yunji, zono yinha kulawilila ko Mutwa, yoni ni Muhe.

Chapter 4

¹Kwa hiyo, ku soko china hudumu ayi na zono chaibochela rehema, sichilidumula mutima. ²Badala yake, chalema zi nzila zose ze chevu na zonozihundiche. Sichiliishoi kwa hila, na sichilitumila vibini hani yo mulungu. ³Ninga hono injili yetu ihundiche, ihundiche kwa walya du wonowakwangamiya. ⁴Mu uhagazi wawo mulungu we nzee ayi awabofuza fahamu zawo zonosizilikwamini. ⁵Ku soko sichikulitangaza wenecho, bali Kristo Yesu hina Mutwa, na sese wenecho hina watumishi wenyu ku soko ya Yesu. ⁶Ku soko Mulungu yo yakalonga, "Uzeli womulika kulawa kutitu." Amulika mu mitima kulawa kutitu." Amulika mu mitima yetu, kulavya uzeli we maarifa yo utukufu wo mulungu mu uwepo wa Yesu Kristo. ⁷Ninga china hazina ayi mu viga vyo ulonga ili zono imanyiche zono vilungo viwaha hawaha ni ya Mulungu siyo yetu. ⁸Chikutaabika katika kila hali, ninga sichilisongwa. Chiliwona shaka ninga hatujawi na kudumula mutima. ⁹Chikuteswa ninga sichitelekezwa. Chikutagwa hasi ninga sichilikwangamizwa. ¹⁰Siku zose chilidihula mu muwili yetu lifya lya Yesu, ili zono umi wa Yesu wijele kanhi mu miwili yetu. ¹¹Sese yonochiliwomi siku zose chilavigwe fya ku soko ya Yesu, ili zono umii wa Yesu wijele mu miwili yetu ye kibinadamu. ¹²Ku soko ayi, lifya lilikituma mulimo mugati yetu, balii umii ulikituma mulimo mugati yenyu. ¹³Ninga china muhe ulyaula we witumbile kihwana na chilya chonochandichwe; "Nhetumbila, na nhavivyo nhulonga". Sese kanhi chiketumbila, na nhavivyo kanhi chikulonga. ¹⁴Chimanyile zono alachileta sese hamonga nanye mu uwepo wakwe. ¹⁵Kila chinhu ni ku soko yenyu ili zono, kwa kadri lihewa zonolikukeneya kwa wanhu wenji, lilumbo lizidi konjehela kwa utukufu wo mulungu. ¹⁶Nhavvyo sichiludumula mitima. Japokuwa kwa kunze chikudemuka, kwa mugatoi chikunozwa upya siku hadi siku. ¹⁷Kwa chipindi achi chifupi, mateso aga mapelupelu gakuchianda sese ku soko ye chibitilila muzito wo utukufu wonoulizidi vipimo vyose. ¹⁸Ku soko sichililanga ku soko ye vinhu vyono vikijela, bali ku soko ye vinhu vyono sivilikijela. BVinhu vyonochikusuma viwona ni vya mapango du, bali vinhu vyonosivilikijela ni vya chibitilila.

Chapter 5

¹Chimanyile zono hina maskani ye nzee yono chilyisi mumo gakuvizwa china izengokulawilila ko mulungu. Ni kaya yonosikunozwa kwa muwoko ge wanadamu, bali ni kaya ye chibitilila, mu uanga. ²Ku soko mwiheima ali chikutamwa, chikusulumila kuvalizwa kwa maskani yetu ku ulanga. ³Chikusulumila ku soko ya ayi ku soko kwa kuivala sichelejela zono chilichipwi⁴Kwa mbeka mapango chili mugati ye ihema ali, chikutamwa chilafutigwa. Sichisaka kuwopola. Badala yake, chikusaka kuvalizwa, ili zono chilya chonochifyiye chisume melwa no umii. ⁵Yulya yonoyachiyandaye sese kwa chinhu achi ni Mulungu, yono akachipela sese Muhe hina ahadi ya hilya chonochilaza. ⁶Kwahiyo mwenze na ujasiri siku zose. Mwenze meso zono mapango gonochilikaya mu muwili, chili kutali no Mutwa. ⁷Ku soko chikujenda kwa witumbile, siyo kwa kuwona. Kwa hiyo china ujasiri. ⁸Ni chiba che kutali kulawilila mu muwili na kukaya hamonga no mutwa. ⁹Kwa hiyo chiliinoza ye lengo lyetu, hono zili kukay au kutali, chimwendeze mwene. ¹⁰16 Ku soko lazima wose chijele hamwande ye goda lye hukumu lya Kristo, ili zono kila mumonga asume bochela chilya chonochilistahili kwamba gono ganozizwe mu muwili, hono ni kwa uswanuau kwa ubii. ¹¹Kwa hiyo, kwa kuimanya hofu ya mutwa, chiliwashawishi wanhu. Zono chinha, ili kijela wazi no mulungu. Nilitumaini zono ilimanyika kanhi muzizamiri zenyu. ¹²Sichijile washawishi nyenye kanhi kuchiwona sese hina wambeka. Bdala yake chiliwapela nyenye soko ya kivuna ku soko yetu, ili zono musume mwemwina ne ijibu kwa walya wonowakivuniya kuhusu muwonekano nina siyo chilya chono chilimugati yo mutima. ¹³Ku soko hono zoo chiruchigwe ne mahala, ni ku soko ya Mulungu. Na hono chili mu mahala getu timami ni ku soko yenyu. ¹⁴ku soko wendo wa Kristo ukuchisulutisha, ku soko china uhakika na ali; zono munhu mumonga akafa ku soko ya wose, na kwa hiyo wose wafyiye. ¹⁵Na Kristo akafya ku soko ya wose, ili zono walya wonowaliishi walecheishi kanhi ku soko yawo wenecho. Bdala yake lazima waishi ku soko yakwe mwene yonoakafya na akafufuliwa. ¹⁶Ku soko ayi, kulawilila kwaha na kwendelela sichilimuhukumu munhu kihwana ne viwango vya mwanadamu ingawa baho ulongozi chikumulanga Kristo mu namna ayi. Ninga kwaha sichilimuhukumu yoyose kwa namna ayi kanhi. ¹⁷Kwa hiyo hono munhu yoyose ali mugati ya Kristo, mwene ni chiumbe chipya. Mambo ge katali gapuluta. Lnje, ganaza mapya. ¹⁸Vinhu vyose avi vyalawilila ko mulungu. Akachipatanisha sese kwakwe mwenecho kukolela Kristo na achipele huduma yo upatanisho. ¹⁹Yiyo ni kulonga mu Kristo, mulungu alkiupatanishainzee kwakwe mwenecho, siyo kuwaha masutya yawo zidi yawo. Aliwekeza kwetu ujumbe wo upatanisho. ²⁰Kwahiyo chilateuliwa hina wawakilishi wa Kristo, kana kwamba Mulungu yandinozwa rufaa yakwe kukolela sese. Chiliwasihi nyenye ku soko ya Kristo: "Mupatanishwe ko Mulungu!" ²¹Akawanoza Kristo kuwa sadaka ku soko ye zambi zetu. Mwene ndiye yonosakanoza zambi. Akanoza nhavi ili chisume nozwa haki yo Mulungu mu mwene.

Chapter 6

¹Na kwahiyo, kunoza mulimo hamonga, cHiliwasihi nyenye mulechebochela lihewa lyo mulungu kusina matokewo. ²Ku soko akulonga, "Mapango gonogakubaliche nandi makini kwenyu, na mu siku ya wokovu nhawatazenyi." Lanje, kwaha ni mapango go nogakubaliche. Lanje, kwaha ni siku yo wokovu. ³Sichiliwika ibe lya chizuizi hamwande yo munhu yoyose, ku soko sichilisachila huduma yetu iletwe mu ukumyo mubii. ⁴Badala yake, chilihakiki wenecho kwa matumo getu gose, zono chi watumishi wo Mulungu. Chili watumishi wakwe mu wunji wo ustahimilivu, mateso, ziki, ukavu we maisha, ⁵Kutowa, vifungo, asiya, katika kituma milimo kwa bidii, kuleka tuga nhongo chilo, mu nzala, ⁶Katika usafi, maarifa, uvumilivu, wema, katika Muhe wonowelile, muuwendo halisi. ⁷Chili watumishi wakwe mu nhani ye mbeka, mu vilungo vyo mulungu. China silaha ye ku soko yo muwoko wo kulume na wokuchekulu. ⁸Chikituma milimo katika heshima na kuzalauliwa, mu kashifa na ukumyo. Chiilituhumiwa zono ziliwadanganyifu na wakati du chiliwakweli. ⁹Chikituma milimo kana kwamba sichilimanyika na chikali manyika viswanu. Chikituma milimo hina wonowalifya na - lanje!chikaliichiliishi. Chikituma milimo hina chiliyaazibiwa ku soko ye matumo getu ninga siyo hina wonowalihukumikiwa hamba kufya. ¹⁰Chikituma milimo hina wonowena masikitiko ninga siku zose china nyemo. Chikituma milimo hina masikini, ninga chiliwatajirisha wenji. Chikituma milimo hina zono sichikutuga chinhu bali hina zonoichikumiliki kila chinhu. ¹¹Chalonga mbeka yose kwenyu, Wakorinto na mitimqaa yetu yadiguka kwa ugazi, ¹²Mitima yenyu siikuzuiliwa na sese, bali mulizuiliwa ne hisiya zenyu wenecho, ¹³Kwaha katika kubadilishana kwa haki nililonga hina kwa wana- mudigule mitima yenyu kwa ugazi. ¹⁴Muleche funganishwa hamonga na wonosiwaamini. Ku soko kouli uhanjechi kati yo uzelu no utitu? ¹⁵Ni makubaliano gani Kristo akusuma yenanayo na Beliaria? Awu mwene yonoyaamini yena sehemu chi hamonga na yonosaamini? ¹⁶Na kogali makubaliano chi gonogalibaho hagti ye hekalu lyo Mulungu ne sanamu? Ku soko sese ni hekalu lyo Mulunguyono mumi, zono yinha Mulungu akalonga: "Nokikala hagati yawo na kujenda hagati yawo. Nila Mulungu wawo, nawo wala wanhu wangu." ¹⁷Kwa hiyo, "Muuche hagati yawo, na mukutengwe nawo." akulonga Mutwa. "Muleche panya chinhu chichafu, na niliwakaribisha nyenye. ¹⁸Nila Baba kwenyu, nanye muta wanangu wa chilume na wachichekulu, "akulonga Mutwa mwenyezi.

Chapter 7

¹Wendeche wangu, soko china ahadi azi, na chitakasaje wenecho kwa kila jambo lyono likuchinoza che wachafu mu miwili yetu na mu muhe. Na chiusakaje utakatifu mu hofu yo Mulungu. ²Munozze nafasi ku soko yetu! sichimukosese munhu yoyose. Sichikamuzulu munhu yoyose. Sichenufisha kwa faida yo munhu yoyose. ³Nhulonga ali siyo kwa kuwalaumu. Ku soko nalonga zono mulimumutima yetu. Kwetu sese kufya hamonga na kuishi hamonga. ⁴Nina ujasiri mwinji mugati yenyu, na nilikivuna ku soko yenyu. Nimejawa na faraja nimejawa ne nyemo hamba hagati ye mateso getu gose. ⁵Chikaza Makedonia miwili yetu yandiyasina ucheheze. Baadala yakwe, chikatuga taabu kwa namna zose kwa kutowa vita upande wa kunze na hofu upande wa mugati. ⁶Ninga Mulungu, yonoyalichifajiri wonowadumule mitima, akachifariji kwa uzizo wa Tito. ⁷Siwandi kwa uzizo wakwe du zono mulungu akachifariji. Yandi kanhi faraja zilya Tito zonoakabochela kulawilila kwenyu. Mwene akachilonjela wendo muwaha wonomwina ne wasiwasi ku soko yangu. Nhayiyonazidi nina ne nyemo zaidi. ⁸Hamba ingawa waraka wangu ukawanoza kusikitika, nene siniliujutiya. Ninga nilijutiya mapango gononhawona waraka wuwo ukawanoza nyenye mwemwina ne huzuni. Ninga mwandimwina huzuni kwa mapango machefu. ⁹Kwaha nina nyemo, si ku soko mwandimwina shida, ninga ku soko huzuni zenyu ikawaleta mu toba. Mukatugwa ne huzini ye kiungu, baho mukateswa si kwa hasara ku soko yetu. ¹⁰Ku soko huzuni ye kiungu ikuleta toba yonoikukamilisha wokovu bila kuwa na majutoo. Huzuni ye isi, hamba baho, huleta mauti. ¹¹Mulanjenyi huzuri ayi ye kiungu ikaleza azima chi mbaha mugati yenyu? Jinsi chi azima yandi mbaha mugati yenyu kuzibitisha zono mwandimusina ne hataia. Kwa jinsi chi usungu wenyu wandi muwaha, hofu yenyu, matamaniyo genyu, bidii yenyu, ne shauku yenyu kuwona zono haki ikusachigwa nozwa! Mu kila jambo muzibitisha wenecho zonomusina na hatia. ¹²Ingawa nhawandichila nyenye, sinhandika ku soko yo mukosaji, wala siyo kwa munhu yonoyatesigwa ne maovu. Nandiche ili zono uzati we mitia yenyu ku soko yetu inozwe kumanyika kwenyu hamwande ye meso go mulungu. ¹³Ni ku soko ya ayi zono chilifarijika. Mu nyongeza ye faraja yetu wenecho chinanyemo kamili, hamba zaidi ku soko ye nyemo ye Tito, ku soko muhe wakwe ikaburudishwa na nyenye wose. ¹⁴Ku soko hono hevuna kwakwe kuhusiana na nyenye, nandisina chevu. Kinyume chakwe, hono du kila nhani yonochilonjela kwenyu lyandi mbeka, Mevuno getu kuhusu nyenye kwa Tito gakazibitishwa zombeka. ¹⁵Wendo wakwe ku soko yenyu hamba ni muwaha zaidi, hina zonoalikumbuchila utii wenyu wose, jinsi zonomukamkaribisha mwene kwa hofu na kuchichima. ¹⁶Nina nyemo ku soko nina ujasiri kamili mugati nyeenyu.

Chapter 8

¹Chiliwasaka nyenye mumanye kaka na dada kuhusu lihewa lyo mulungu yono ilavigwe kwa makanisa ge Makedonia. ²Mapango ge lijelo liwaha lye mateso, winji we nyemo yawo na ongezeko la umasikii wawo walelya ugori muwaha wa ukarimu. ³Ku soko nilishuhudiya zono wakalavya kwa kadiri ya vyonowakasuma, na hamba zaidi ya zonowakasuma. ⁴Na kwa hiari yawo wenecho ku kuchisihi kwinji, wakachilomba ku soko ya kushiriki mu huduma ayi kwa wumoni. ⁵Ayi sikejela zono chandi chitarajiye. Badala yake, ulongozi wekelavya wawo wenecho ko mutwa. Kanhi wekelavya wawo wenecho kwetu kwa mapenzigo Mulungu. ⁶Hivyo chikamsihi Tito, yonoyandi yakondya kwanzisha mulimo awu, kuleta utiilifu itumo ali lyo ukalimu kuchanya yenyu. ⁷Ninga nyenye muna winji katika kila chinhu - mu imani, mu ulonje, mu maarifa, mu bidii, na mu wendo wenyuku soko yetu. Hivyo Hakikishe zono nyenye mwemwina ne winji kanhi mwitumo ali lyo ukalimu. ⁸Nhulonga ali siyo hina umri. Badala yake, nhulonga ali ili kupima uhalisia wa wendo wenyu kwa kulinganisha ne shauku ye wanhu wanji. ⁹Ku soko mumanyile lihewa lyo Mutwa wetu Yesu Kristo. Hamba zono yandi mugoli, ku soko yenyu yandi masikini. Ili zono kukolela umasikini wakwe musume mwe wagoli. ¹⁰Katika jambo ali nowepewa ushauti wono ukuwataza. Mwaka mumonga wonoupulute, simukaza duu kunoza jamba. Ninga mukasulumila kulinoza. ¹¹Kwaha mulikamilishaje. Hina du konokwandi ne shauku ne niya ya kulinoza hodu, je, mwandimusume kanhi kulileta mu ukamilifu, kwa kadiri ya zonomukusuma. ¹²Ku soko mwina shauku yo kunoza itumo ali, ni jambo iswanu na likukubalika. Lazima lime kuchanya ya chilya chonoyena munhu, siyo kuchanya ya chonoyasina nacho munhu. ¹³Ku soko mulimo awu siyo kwa ajili zono wanji wasume tuga nafuu na nyenye musume lemewa. Bdala yake, kwenze kouli no uliganize. ¹⁴Winji wenyu we mapango ge kwaha ulaza kwa chilya chonowalihitaji. Ayi ni hivyo kanhi ili zono wenji wawo usume taza mahitaji genyu, na zono kwe kouli no uliganize. ¹⁵Ayi ni hina zonoyandichwe, "Mwene yonoyena vinji yandi yasina chinhu chochose chonochikasigala na mwene yonoyandi yena ne chidodo yandiyasina uhitaji wowose." ¹⁶Ninga alumbwe Mulungu, yonoyakawika mugati yo mutima wa Tito mutima ulya ulya wa bidii ya kujali gono nina ku soko yenyu. ¹⁷Ku sko siyo du akabochela maombi getu, bali kanhi yandiyena ne bidii ne maombi gago. Akaza kwenyu kwa hiari yakwe mwenecho. ¹⁸Chamutuma hamonga nayo ndugu yono yalikumya mugati ye makanisa ku soko yo mulimo wakwe katika kutangaza injili. ¹⁹Si nhavi du, ninga kanhii akahaguliwa ne makanisa kusafiri na sese katika kulidinhula sehemu mbalimbali itumo ali lyo ukarimu. Ayi ni kwa utukufu wo mutwa mwenecho na kwa sahauku yeu ya kutaza. ²⁰Chikwepuka uwezekano zono yoyose kusachigwa lalamika kuhusiana na sese kuhusiana na ukarimu awu wono chidinhuye. ²¹Chikusola uangalifu kunoza cha heshima, siyo fu hamwande yo mutwa, ninga kanhi hamwande ye wanhu. ²²Kanhi chilimwituma ndugu yunji hamonga nawo. Chimupile mara kenye, na chamu wona zono yena shauku ku soko ye milimo minji. Hamba kwaha yena bidii zaidi ku soko yo ujasiri muwaha wonoyena mugati yenyu. ²³Kwa habari ya Tito mwene ni mushirika muyangu na mwitumamulimo mu yangu ku soko yenyu. Hina kwa ndugu zetu, wakutumwa ne makanisa. Ni waheshimqa kwa Kristo. ²⁴Hivyo muwalajilaje wendo wenyu na mulajie kwa makanisa soko ye mevuno getu ku soko yenyu.

Chapter 9

¹Kuhusiana ne huduma ku soko ye waumini, ni chiba kwangu kuwaandichila. ²Manyile kuhusu shauku yenyu, yona nhevuniya kwa wanhu we makedonia. Nhuwalonjelenyi zono Akaya yakondya tangu mwaka wonowapuluta . Ihamu yenyu yawatajila mutima wenji wawo kituma. ³Kwaha, nawatuma ndugu ili zono mevuno getu kuhusu nyenye gesiyo ga bwete, na ili zono mwandi mwe mwakondya, hina zo nonhalonga mwandi. ⁴Vinginevyo, hina munhu yoyose we Makedonia alakuza hamonga nane na kuwagana simukondize, chandichiwoone aga- sinhulonga chochose kuhusu nyenye- kwa kuwa jasiri hawaha mu nyenye. ⁵Hivyo hawona zonoyandi muhimu ku wasihi ndugu kuza kwenyu na kunoza mipang mapema ku soko ye zawadi zonomuka ahidi. Ayi ni hivyo ili zono ze zihonize hina baraka, ni siyo hina chinhu chonochilamuligwe. ⁶Liwazo ni ali: munhu yonoyapanhile haba kanhi alavuna haba, na yoyose yonoyapanhile kwe lengo lye baraka kanhi alavuna baraka. ⁷Hodu na kila mummonga alavye zono apanjile mumutima wakwe. Hodu nayo alaechelavya kwa huzuni awu kwa kulazimishwa. Ku soko Mulungu humwenda yulya yonoyakulavya kwa nyemo. ⁸Na Mulungu akusuma kuizidishiya kila baraka ku soko yenyu, ili zono, kila mapango, mumambo gose, musume tuga gose gonomukusaka. Ayi ila ili zono musume zidisha kila itumo iswanu. ⁹Na zono yandichwe: "Atapanya ugoli wakwe na kuulavya kwa umaskini. Haki yakwe yekala chibitilila". ¹⁰Nayo yonoyakulavya mbeyu kwa mupanzi na mukate ku soko ye ndigwa, kanhi alalavya na kuzidisha mbeyu yenyu ku soko yo kupanha. Mwene yokonjeza mavuno ge haki yenyu. ¹¹Mulagotipya kwa kila namna ili zono musume mwe wakarimu. Ayi yoleta ilumbo ko mulungu kukolela sese ¹²Kwa kunoza huduma ayi siyo du ikupamya mahitaji ge waumini. Kanhi huzidishe mu matumo menji ge lilumbo ko mulungu. ¹³Ku soko yo kupimwa kwenyu na kuzibitisha kwa huduma ayi, kanhi momutukuza Mulungu kwa utii kwa ukiri wenyu we injili ye Kristo. Knhi momutukuza Mulungu kwa ukarimu we karamu yenyu kwawo na kwa kila umonga. ¹⁴Wakawasulumila, na wakulomba ku soko yenyu. Wakunoza nhayi ku soko ye lihewa liwaha lye mulungu yono ilimuchanya yenyu. ¹⁵Ilumbo lye kwa Mulungu kwa karama yakwe yonosiliezeke!

Chapter 10

¹Nene Paulo, mwenecho niliwasihi kwa unyenyekevu na upole wa Kristo. Nene nilimpole mapango hono nilimuwande yenyu, ninga ninaujasiri kwenyu mapango hononilikutali nanye. ²Niliwalombenye nyenye zono, mapango gono nilibaho nanye, sitahitaji ne jasiri ne kiamini kwangu mwenecho. Ninga nikihwesa nohitaji ne jasiri mapango gononiliwapinga walya wonowalizani zono chiliishi kwa jinsi yo muwili. ³Ku soko hamba hina chikujenda mu muwili, sichikitowa ulugu kwa jinsi yo muwili. ⁴Ku soko zisilaha zono chitumila kitowa si za muwili. Bdala yake, zina vilungo vye kiungu ya kuviza ngome. Zikuusa kabisa mijadara yonoilikwaajiliza. ⁵Kanhi chikuviza kila chonochina mamulaka chonochilikinuwa zidi ye maarifa go Mulungu. Chililinoza mateka kila iwazo mu utii kwa Kristo. ⁶Na achikutuga utayari wa kuazibu kila metuimo lyolisina no utii, mara du utii wenyu unapokuwa kamili. ⁷Lanje chilya chonochimwazi hamwande yenyu. Hono yoyose aliwebta zono mwene ni wa Kristo, na hebu ye kumbuchizaje mwene mwenecho zono hina du zonoyena ni wa Kristo, hivyo zoyinha na sese kanhi chilinhayiyo. ⁸Ku soko hamba nivune hadodo zaidi kuhusu mamulaka yeti, yono mutwa akalavya ku soko yetu kuwazanya nyenye na siyo kuwaviza, sinilawona chevu. ⁹Sinhusaka ali lijele zono nili watisha nyenye kwa nyaraka zangu. ¹⁰Kwa vilya baazi ya wanhu hulunga, "Nyaraka zakwe ni nhali na zina vilungo, ninga kimuwili mwene ni zaifu. Nhani zakwe sizikustahili kuhulichizwa" ¹¹Hebu wanhu wa jinsi yiyo wamanye zono chilya chonochikulonga kwa waraka mapango cheketaki, ni sawasawa na vilya chilakituma mapango honochilibaho. ¹²Sichilibita kutali muno hono kikusanya wenecho au kilinganisha wenecho na walya wono wakikumya wenecho. Ninga walakipima wenecho na kila mumonga wawo wasina mahala. ¹³Sese, hamba nhayiyo, sichilevuna kupuluta mupaka. Badala yakwe, chonoza nhayiyo du mugati ye mipaka yono Mulungu achipimiye sese, mipaka yono ilifika utali zono wokwenyu zonowinha. ¹⁴Ku soko sichikezidishiya wenecho zono chikawafichila nyenye hina wenyu kwa injili ya Kristo. ¹⁵Sichevuna kupuluta mipaka kuhusu milimo ya waji. Bdala yake, chilitumaini hina imani yenyu ikuwahapa zono lienewo lyetu lyo milimo lyopanuliwa hawaha, na ikali ni mugati ye mipaka sahihi. ¹⁶Chilitumaini kwa adi, ili zono chisume ganula injili hamba mumikowa zaidi yenyu. Sichelevuna kuvuna milimo wonoukitumwa mu maenewo ganji. ¹⁷Ninga yoyose yooalikivuna, yevune katika mutwa" ¹⁸Ku soko siyo yulya yonoyalikizibitisha mwenecho alizibitishwa. Isipokuwa, ni yulya yono Mutwa hamuzibitisha.

Chapter 11

¹Nilihi zono mwandimuvumiliane na nenemu baazi yo upumbavu. Ninga mbeka mulivumiliane na nene. ²Ku soko ni mwenye wivu kuhusu nyenye. Nina wivu wo mulungu ku soko yenyu, tangu zononhawaahidi yenye kwenye ndowa ya mulume mumonga. Nhawaahidi kuwaleta nyenye kwa Kristo hina bikira safi. ³Ninga nhogopa zono kwa namna fulani, hina nzoka zonoyakamukoga Eva kwa hila zakwe, mahwesho genyu gakusuma potoshwa kutali kulawilila kwenye ibada halisi na safi kwa Kristo. ⁴Ku soko kwa mfano zono munhu fulani akuza na kutangaza Yesu yunji tofaui ya yulya yonochikamuganuliyenyi. Awu kwa mfano zono mkabochela muhe inji tofauti ya yulya yonomubochela. Au kwa mfano zono mkabochela injili yinyi tofauti na ilya yonomukaibochela. Mukavumilia mambo aga viswanu ikondize! ⁵Ku soko nilizani zono nene si miongoni mwa wono duni kwa wawo wonowalichemwa mitume bora. ⁶Ninga hamba hina nene sifundishishwe katika kulavya hotuba, sili nhayiyo katika maarifa kwa kila namna na katika mambo gose chalinoza ali kumanyika kwenyu. ⁷Alu, nhanoza zambi kwa kujinyenyekeza mwenecho ili nyenye musume inuliwa? Ku soko nhaganula kwa uhuru injili yo mulungu kwenyu. ⁸Nhaboka makanisa ganji kwa kubochela msaada kulawilila kwawo ilizono nandisume kuwahudumiya nyenye. ⁹Mapango gononandi naye na nandi muuhitaji, sinhamulemeya yoyose. ku soko mahitaji gangu geketosheleza na ndugu wonowakaza kulawilila Makedonia. Mu kila chinhu nezuiya mwenecho kutokuwa muzigo kwenyu, na nokwendeleya kunona nhayiyo. ¹⁰Hina mbeka ya kristo zonoyinha mugati yangu, akuno kikunya kwangu, sikulanyamazwa mu sehemu ze Akaya. ¹¹Kwa chichi? Ku soko siniwendile? Mulungu amanyile niwendile! ¹²Ninga chilya chononilinoza, nochinoza kanhi. Nonoza ili zono sume zuiya nafasi ya walya wonowalisulumila nafasai ya zono kihwana hina zonoichinha katika chilyachilya chonowalikivuniya. ¹³Ku soko wanhu walya ni mutume wa ulambi na wetumamilo wakonji. Walikipitula wenecho hina wa Kristo. ¹⁴Na ayi silishangaza, ku soko hamba shetani akapitula mwenecho hina malaika wa uzelu. ¹⁵Ayi sina mushangawo muwaha hina watumishi wakwe kanhi kipitula wenechohina watumishi we haki. Hatima yawo ila hina metumo gawo yastahilivyo. ¹⁶Nhulonga kanhi. Hodu na kunze kusina munhu yoyose yonoyalikuhwesa nene ni mupumbavu. Ninga hono munoze, mumbochelaje nene hina mupumbavu ili niweze kivuna hadodo. ¹⁷Chilya chononhulonga kuhusu aku kiamini kwa kivuan sikuluhukumiwa na Mutwa, Ninga nhulonga hina mupumbavu. ¹⁸Kwa vilya wanhu wenji wakivuna kwa jinsi yo muwili, nokivuna kanhi. ¹⁹Ku soko mukachukuliana kwa nyemo na wapumbavu, nyenye wenecho mwina busara! ²⁰Ku soko mulichukuliana na munhu hono akuwichwe muuwanda hono alisabaisha mugawnyiko hagat yenyu, hono awatumile nyenye kwa faida yakwe, hono yewiche kuchanya hewani, au hono awatowe muusu. ²¹Nolonga kwa chavuchetu zono sesesichlizaifu hawaha kunoza nhayiyo. Na ikali hono yoyose yelevuna- nhulonga hina mupumbavu- nene kanhi nilevuna. ²²Alu, wawo ni Wayahudi? Na nene ni nayiyo. Alu, wawo ni Waisrel? Na nene ni nhayiyoo Alu, wawo ni ulelwe wa Abrahamu? Na nene ni nhayiyo. ²³Alu, awo ni watumishi wa Kristo? { Nhulonga hna nduchigwe ne mahala gangu. } Nene ni zaidi. Nandi nina hamba mumulimo makamu zaidi, kutali zaidi ya kuwa muvifungo, katika kutowa kupuluta vipimo, katika kukumbana hatari nyinji ze lifya. ²⁴Kulawilila kwa Wayahudi nabochela mara kahano "Mapigo makumi mane kuusa munga. Mara kadatu nhatowa kwa nhome. ²⁵Mara munga nhatowa mabwe. Mara kadatunhahusulika mumeli. Natumiya chilo na misimu bahari mwazi. ²⁶Nandi mu mihinzo za mara kwa mara, mu hatri ze mito, mu hatari ze majambazi, mu hatri kulawilila mu wanhu wangu mwenecho, mu hatari kulawilila kwa wanhu wangu mwenecho, mu hatari kulawilila kw wanhuwe mataifa, mu hatari yo muji, mu hatari ye jangwa, mu hatariye bahari, mu hatari kulawilila kwa ndugu walambi. ²⁷Nandi mu mulimo mukamu na mumaisha makamu, mu chilo chinji cha kutokugona, mu nzala na nhilu, mara nyingi mu ufunji, mu mbeho ne chipwi. ²⁸Kutali na kila chinhu kouli musukumo wa kila siku kuchanya yangu wa wasiwasi wangu ku soko ye makanisa. ²⁹Nani nizaifu na nene siyo zaifu? Nani asababishe yunji kugwa muzizambi, na nene sinhumpya muagati? ³⁰Hono ni lazima nivune, nokivuniya kuhusu chilya chonochikulagila uzaifu wangu. ³¹Mulungu na Baba wo mutwa Yesu, mwene yono alitukuzwa chibitilila, amanyile zono nene siniliwakonga. ³²Kulya Damesiki muwaha wo mukowa hasiyo mutemi Areta yandi yakuulinda muji wa Damesiki ili kumbata. ³³Ninga nhawika muchikapo, kukolela midirisha mu ukuta na nhanusurika kulawilila mumawoko gakwe.

Chapter 12

¹Ni lazima nivune, ninga kusina chonochilikonjezeka na lilo. Bali nokwendelela mu maono na mafunuo kulawilila ko Mutwa. ²Ni mumanyile munhu mumonga katika Kristo yono myaka ikumi na yine yonoyapuluta yono- hono mu muwili, awu kunze yo muwili, ane simanyile, Mulungu amanyile- akanya kuliwa kuchanya mu ulanga we kedatu. ³Na manyile zono munhu ayu- hono mu muwili, awu kunje yo muwili, ane simanyile Mulungu amanyile- ⁴Akasolwa kuchanya mpaka paradiso na kuhulika mambo matakatifu hawaha kwa munhu yoyose kuyalonga. ⁵Kwa niaba ya munhu zono yuyo nokivuna. Ninga kwa niaba yangu mwenecho sinokivuna. Isipokuwa kuhusu uzaifu wangu. ⁶Hono sache kivuna nande ne sinili mupumbavu, ku soko nandi ne longi mbeka. Ninga noleka kivuna, ili zono ye kusina yoyose yonoyakunihwesesa zaidi ya gago kuliko chonochikijela mugati yangu awu ili kunhulika kulawa kwangu. ⁷Sinokivuna kanhi ku nsoko ya gago magubuloga aina ya ajabu. Kwa hiyo nhavivyo sitajawa na kiburi, mimiya ukawikwa mugati muwili wangu, mjumbe wa sheteni kushambuliya nene, ili ndeche- pituka ne nina mevuno. ⁸Mara kadatu hamusihi mutwa kuhusu ali, ili mwene kuusa kulawilila kwangu. ⁹Nayo akanonjela, "Lihewa lyangu likondize ku soko yako, ku soko vilungo hunozwa kamili mu uzaifu. Nhayiyu, nhusulumila zaidi kivuna zaidi kuhusu uzaifu wangu, ili zono usumi wa Kristo usume kikala muchanya yangu. ¹⁰Kwahiyo ilitosheka ku soko ya Kristo, mu uzaifu mu maligo, mu shida, mu mateso, mu hali ye masikitiko. Ku soko mapango hono nilizaifu, hodu nina vilungo. ¹¹Nene nanza mupumbavu! nyenye mukandazimisha kwa ali, ku soko nandi ne nnasifiwaa na nyenye. Ku soko sinandi duni kabisa kwa wawo wonowakuchemwa mitume bora, hamba hina nene siyo chinhu. ¹²Ishara ze mbeka zo mitume zikanozwa hagati yenyu kwa uvumilivu, ishara na maajabu ne metumo mawaha. ¹³Kwa namna chi mwandi wa muhimu wa hasi kuliko makanisa gonogasigaye, isipokuwa zono sinandi muzigo kwenyu? Munenele kwa isutya lino! ¹⁴Mulanje! ane nilitayari ku za kwenyu kwa mara ye kadatu. Sinila muzigo kwenyu, ku soko sinilisaka chinhu chonochenyu. Niliwasaka nyenye. Ku soko wana siliwalasachigwa wika akiba ku soko ye wazazi. Bdala yake wazazi wokusachigwa kuwika akiba ku soko ye wana. ¹⁵Nilifurahi zaidi kutumiya na kutumiwa ku soko ye nafsi zenyu. Hono niwendile zaidi, nhusachigwa nendwe hadodo? ¹⁶Ninga hina nhayiyu, sinhawalemelenyi mzigo nyenye. Ninga ku soko ane ni mwerevu hawaha, mimi ni yulya yonoyakawabata nyenye kwa nanza yono akawatuga kwa ukonji. ¹⁷Alu, nhasola kwa kinozeza faida kwa yoyose yononhamutuma kwenyu? ¹⁸Nhamusihi Tito kuza kwenye, na nhatuma ndugu yunji hamonga nayo. Alu Tito akawanozeza faida nyenye? Alu, sichikajenda mu nzila yiyo yiyo? Alu, sichikajenda mu nzayo zilya zilya? ¹⁹Mulizani kwa mapango gono wose chawakiteteya sese wenecho kweyu? Hamwande zo Mulungu, na katika Kristo chawalonga kila chinhu kwa ajili ya kuwaimarisha nyenye. ²⁰Ku soko nina hofu zono nilikuza nosuma ndechewatuga nyenye zono nhusulumila. Nina hofu zono mosuma muleche nhuga nene zono mukusulumila. Nilihofiya zono kudahiche kwe kwina ne majadiliyano, wivu, milipuko ye hasira, usulimile we binafsi, umbeya, chiburi, na ugomvi. ²¹Nina hofu zono nilagomoka kanhi, mulungu wangu akusuma kuninyenyekeza hamwande yenyu. Nina hofu zono nosuma kuhuzunishwa na wenji wono wanozize zambi kabla ya kwaha, na wonosiwakatubu uchafu, na uashereti na mambo go usulumie gonowalinoza.

Chapter 13

¹Anyi ni mara ye kadatu zono nilikuza kwenhyu. Kila ishitaka lazima linzewe na uzibitsho we mashahidi wejete awu wadatu". ²Nakondya longa kwa wawo wonowetumile zambi kabla na kwa wanji mapango gononandi kuko mara ye kejete, na nililonga kanhi: Nilakuza kanhi, sinilawavumiliya.³Niliwalonjelenyi nyenye ali ku soko mulisaka ushahidi zono Kristo akulonga kukolela nene. Mwene siyo zaifu kwenyu, badala yake, mwenecho yena vilungo mugati yenyu. ⁴Ku soko akasulubiliwa mu uzaifu, ninga yu mumi kwa vilungo vyo mulungu. Ku soko sese kanhi tu zaifu mugati yakwe, ninga chilaishi nayo kwa vilungo vyo mulungu mugati yenyu.⁵Mwichunguze wenecho muwone hono mulimu imani. Mwipimaje wenecho. Simlikigunduwa zono Yesu Kristo ali mugati yenyu? Mwene alimumo, vinginevyo hono simuzibitishwe. ⁶Na nina ujasiri zono nyenye mogunduwa zono sese siwakachilema.⁷Kawaha chililomba kwa Mulungu zono muleche noza chochose chibi. Sinililomba zono sese chasuma puluta lijelo, badala yake nililomba zon musume noza chono chilisahihi, ingawa chidahiche kijela chalemwa liaribu. ⁸Ku soko sese sichikusuma kunoza lyolyose kinyume ne mbeka, ninga ni ku soko ye mbeka du. ⁹Ku soko china nyema mapango gonochandi zaifu nanye mwandiwena ne vilungo. Chililomba kanhi zono musume nozwa wakamilifu. ¹⁰Niliganda mambo aga mapango gononilikutaka nanyee, ili zono mapango gononilihamonga nanye sinilisaka kuwalajila ukali nyenye. Sinilisaka witumamile mamulaka mutwa gonoyapheya nene niwazenje na siyo niwavize hasi. ¹¹Hatimaye, ndugu we chilume na we chichekulu, mutuje nyemo! Mwituje mulimo ku soko yo urejesho, mupegwe mitima, milumbyaje nyenye kwa nyenye, muishi katika amani. Na Mungu wo wendo na amani ala hamonga nanye. ¹²Mwilamusaje kila mumonga kwe busu takaitifu. ¹³Waumini wose waliwawalamusenyi. ¹⁴Lihewa lyo mutwa Yesu Kristo, wendo wo Mulungu, no ulanje wo muhe wonowelile wenze hamonga nanye wose.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo na Siwano na chimoteyo ku kanisa lya Wathelonike ko Mulungu sogo yetu no Muwaha Yesu Kilisito. ²Lihewa na liwe kwenyu ne lihuwilo vyo kulawilila ko Mulungu sogo yetu na ko Muwaha Yesu Kilisito³Ikusajigwa sese kumlomba Mulungu siku zose soko yenyu ndugu soko nhutajika nhusaka ku wihuwilo wetu kuwa baha sana Na wendo wenyu kwa kila munhu wendeleche mwinji ⁴Soko sese wenecho chikulonga kwa majigambo kucha yenyu ku Mmakanisa ga Mulungu chikulonga nhani ya saburi yenyu no wihuwilo wono mwina soko ye mqqgzo gose chikulonga nhani ya magazo gono ⁵mkuvumilila Anye yo mitozo yo hukumu ye haki ya Mulungu malawililo ga udodi ni soko nyenye muwaligwe soko mkustaili kwinjila muutemi mwa Mulungu soko kwajili yakwe mkugazwa soko yo haki yo Mulungu kuwalipa magazo walya wonowakuwatesa nyenye⁶Soko yo haki yo Mulungu kuwa lipa magazo walya wonowakuwagaza nyenye ⁷No kuwapeta nyemo nyinji anye monomkugazwa hamonga nase yakituma nhani mapango go kugombolya kwake ⁸Muwe Yesu kulawilila kuulanga hamonga na malayika uwezo wake kuluhe lp moto yawalipize chisa siwa wamanyile Mulungu no umwana wakwe Yesu.⁹Wteseka ni maangamizo ga chibitilila wowa watenjigwe bahano wo Muwaha no utukufu wo vilungo vyake. ¹⁰Yakituma malango gono yakuza kulumbwa ne wanhu wakwe nolukumyo wa wose wono wenewehuwiye. soko yo ushuhuda wetu kwenyu wonowejela kwenyu.¹¹Soko kwa ali chikuwalombelenyi nyenye siku zose. chikulomba soko Mulungu wetu yawawaleni soko mkusajigwa sana kuchemwa. chikulomba soko yatuje kutimiza kils haja ye uswanu ne kila mulimu wo wihuwilo we ¹²vilungo. chikulomba nhani azi ili mtuje kulilumba litagwa lya Muwaha Yesu. chikulomba soko mtuje kulumba nayo soko iyo ye lihewa lya Mulungu na yo Muwaha Yesu Kilisito.

Chapter 2

¹Kwaha kuhusu kuza ko Muwaha we Yesu Kilisito na kuhaswa hamonga ila che china nayo. Chikulomba nyenye ndugu zetu. ²Hamba mwagazwa kwa upelu ko muhe au taalifa au kwa balua yonoijela hina ikulawila kwetu ikulonga ikutya isiku yo Muwaha yakonedya kuza. ³Munhu yaleche wakonga ko soko yoyose. Soko siilikuza mpaka lilya lyanguko dize kwanza. na munhu ati we matumo mabii yadigulilwe ayulya Mwana muvizaji. ⁴Ayu heya mpinji hamonga alikukwinula mwenecho alimpinga Mulungu no chochocse chonochikuhembwa. Ne malawililo gakwe gakikala mukaya yo Mulungu na kwilajila mwenecho hina yo Mulungu. ⁵Alu si mlikumbuchila zone nandi nhali nanye nghawalonjelenyi kuhusu aga hano? ⁶Kwaha mumanyile chila chone chilimugomeza hamba yasume kijela ko mapango genecho ⁷gonogolofika Soko ye chinyele cho yulya munhu we matumo mabi ikituma mulimo mpaka kwaha,ila du koyali yonoyakumlemeza baha mpaka alamulavya kunzila⁸Nhono yulya we matumo mabi aladigulilwa soko Muwaha Yesu alamuulaga kwa muhe wa mulomo wakwe. ⁹Muwaha alamunoza si chochocse kugubulilwa ko wuzizo wakwe. Wozizo wo yulya we matumo mabi wolowina soko yo malimo we lishetani ko vilungu vyose ishala na maajabu yo ulambi. ¹⁰No ulambi wose wonowina ubi, Nhani ayi yonoilibaha kwa walaa wono wono walikwajilila , soko yo kukombolelwa kwawo. ¹¹Soko yiyo Mulungu aliwatumila mulimo wono wena ubi ili walumbe ulambi ¹²Malawililo gaye wose walakumilwa, awala wono siwakaamini mbeka ninga weke galahisha hagati yo ubi.. ¹³Hamba ilichisaka kumulumba Mulungu mara nyinyi soko yenu yonomwendigwe no Muwaha soko Muwaha yakawahagulila nyenye ina malimbuko go ukombolwe wa usafi wa Muhe na wihuwilo hagati ya mbeka. ¹⁴Achino cho wachemelenyi nyenye hamba kukolela injili mutaje bochela utukufu wo Muwaha wetu Yesu Kilisto. ¹⁵Alu ndugu mwime viswanu . umanyaji udya utamaduni wone mfundigwe, kwe nhani au kwe balua yetu. ¹⁶Kwaha, Muwaha wetu yesu Yesu Kilisito mwendeche no Mulungu sogo yetu yono yakachenda na kuchipela faraja ye chibilila no ujasili muswano ko ¹⁷soko ye maisha gonogalikuza kukola mwihewa. Awafariji na kuinoza nhumbula zenyu hagati ya kila nhani na malimo maswanu.

Chapter 3

¹Ne lulu ndugu mchilombe, soko nhani ya Muwaha isume kumema na kulumbwa zono inta kanji kwenu. ²Mlombe soko chisume kukombolewa kulawilila ku ubi ne wanhu wabi newanhu wabi soko siyo wose wenw wihuwilo. ³Soko Muwaha yalilukulu mono yowa sinyimikenyi nyenye na kuwakinda kukwilila ko yulya mubi. ⁴China wandishi hagati ya Muwaha sok yenu kotya mkituma na mojendelela kituma nhani yono chikuwajiliza. ⁵Muwaha yakuma kulongoza ntumbula zenyu hagati ya wendo na hagati yo uvumilivu wa Kilisito. ⁶Alu chikuwalajilizenyi ndugu kwa litagwa la Muwaha Yesu Kilisito, soko yakikala maisha go udoba na si ya kulawilila na desituli zono mwabochela kulawilila kwetu ⁷Soko anye nyenye wenecho mumanyile zono sawa kwenyu kuchida sese sichikal hamonga kwenyu zono walya wali wasina heshima. ⁸Na chikadya ndigwa za munhu yoyose bila kuchilipa. Badala yakwe chiketuma mulimo chilo na nemisi kwa mulimo mukamu na wa shida ili chileche kuwa mtegulo kwa yoyose hagati yenu. ⁹Chiketuma hanji si soko yayechisina na utemi. soko yakwe chiketuma hanyi chiwe mfano kwenyu soko musume kuchiga sese. ¹⁰Mapango gonochali hamonga nanye chikawalanjilizenyi soop mumonga wenyu siyakusaka kituma mulimo na yaleche kudya. ¹¹soko zono chikuhulika kutya baadhi wonowakubita kwa uboba mumo langa badala yaye ni wanhu wono wasina utaratibu. ¹²Soko wawo nao chikulajiliza kuwafunda hagati yo Muwaha Yesu Kilisito, kotya lazima wetume mulimo kwa utule na kulya ndigwa yao wenecho. ¹³kotya anye ndugu mlechezililz nhumbula hagati yo kituma gono gali mbeka. ¹⁴Soko munhu yeyose monosiyakusaka kutyatya nhani yetu hagati yo walaka au muwe makini naye na mleche kuwa na uhanyi hamonga nayo kotya yasume kola chevu. ¹⁵Muleche msolela kotya mubi, mumukalipile kotya ndugu. ¹⁶Muwaha wo lusungu mwenecho yawapele lusungu mapango gogose hagati ye nzila zose. Muwaha yawe na nyenye wose. ¹⁷Lyi yose ulamuse wangu Paulo ko muwokowangu mwenecho hono ni mtozo hagati yo walaka. Avi vyonhuwa kwandika ¹⁸lihewa lya Muwaha wetu Yesu Kilisito iwe naye wose.

Philemon

Chapter 1

¹Paulo,muwopwe wa Kristo Yesu,na ndugu Timoteyo ka Filimoni,mwendeche wetu na mtuma mlimo nhamonga na sese, ²na nha ajira lumbu lyetu na nha Arkipa askari muyetu,na nha likanisa lyono likitang'anila kukaya yako. ³Lihewa lyenze kwenyu na amani yonoikulawilila ko mulungu sogo yetu na ko muwaha Yesu Kristo. ⁴Mapango gose humulamba mulungu.Hukutambula hagati yo ulombe wangu. ⁵Mahtlika wendo na wihuwilo wonowina ko muwaha Yesu na kusoko yiyo yo wahembi wose. ⁶Nghulomba umonga wewihuwilo lyenyu lyenzee ne ujanisimu ujuzi wa kila chinu chiswanu chonochili baho hagati yetu na Kristo. ⁷Soko nina nayo ne nyemo ne faraja ku soko yo wenelo wako,so yiyo zinhumbula ze wahembi zilitulizwa nangwengwe,ndugu. ⁸Nhavivyo,zono ninha ujasiri wose.Ko lristo kukua,lisha gwegwe kunoza chile chono wisuma noza. ⁹Hamba soko yo wendo,badala yakwe hukunena nene,pawulo yono nilimukombi,na baha soko ya kristo Yesu. ¹⁰Hakunena kuhusu mwanangu Onesmo,yononimulelile soko yo kuwopwa kwangu. ¹¹Soko nha mwamulizo simbitane,holeka kwaha mubitane na gwegwe na nene. ¹²Namtumaa mwenecho yonoyo limunhumbula yangu-kuuya kwako. ¹³Nhwhitumbila aneliendeleee kikala hamonga nane,ili anghumanike badala yako,mapango gono nghali mbopigwe soko nhani. ¹⁴Holeka singhasaka kunoza chinu chochose bila ruhusa yako. Nhaniza nhenyi kotya nhani yoyose wanu ileche nozwa soko hakulazinisha,soko wandiwendile gwegwe kulinoza. ¹⁵Lunji soko akawagulwa nagwe kwa mapango madodo,yandi nhayiyo ili wehamonga chibitilela. ¹⁶Hamba aliche kanyhi muwanda,ziba zaidi yo muwanda,kotya ndugu mwendeche. ¹⁷Nha vivyo hina wakusolela nene hamonga,mubochelaje zono wandimbochele nene. ¹⁸Holeka honokukosese chinu chochose,hamba ulimudaya chinu chochose,chidayaje chicho kulawilila kwangu. ¹⁹Nene Paulo,nilikwandikila ko muwoko wangu mwengecho,nene nolipa.Siolilonga kwako zononilikudaya maisha gako. ²⁰Ale ndugu,leche nhuje nyemo yo muwaha kulawilila kwako:usangalazaje inhumbula yangu ko kristo. ²¹Nhali ne wihuwilo kuhusu utii wako,hukwandikila,manyile hamba koniza zaida zono hukulomba. ²²Mapango gago noze,soko nina witumbile kukolela ulombi wako nokujendela baha behi. ²³Epaframuwope muyangu muli Kristo Yesu alikulamsa, ²⁴zono akumoza mwakuko,Arstarko,Dema,Luka,wetuma milimo hamonga nane. ²⁵Lihewa lya mutwa Yesu Kristo yenje hamonga nhe nhumbula yako.Heya.

2 John

Chapter 1

¹Kulawila mkombi kubita ko mchelu muhangulwa ne wana wakwe,wono niwendile hagati ya mbeka no si nene du,hono na wose walya wono wamanyile mbeka. ²Hono ye mbeka yomo ilimgati yetu yono ikikala hamonga na sese chibitilila. ³Ihewa,lusungu,Ihuwilo iyowa nase kulawilila mulungu sogo yetu kulawilila ko yesu kristo.

⁴Nhusangalala hawacha kono navumbula wanaha kono navumbula wana wanji wakubita kuli mbeka,Hono vivyo du vyono chaibochela malajilizo aga galawiliye kasogo yangu. ⁵Na baha nkuru lombi gwegwe,wachichekalu ,Soko Ntongo sese kwa sese.Na au wo wendo,Wochi kusachigwa chijendelele,kulinganiza ne malajilizo gakwe.

⁶Iyo yo ilajilizo,vyono mwahwelika kulawilila mwamulizo,soko mkusachigwa kubita.⁷Soko ye walambi wenji weyage mu inze yose,si wakulumba soko yesu kristo yakaza so mwili.Ayu yo mlambi na mpinji wa kristo.

⁸Milange nyenge wenecho kono simu kwajili za nkani yono chikakondga kituumila mulimo,Ninga baho msume kuibachela nguto yose.⁹Yeyose muntu yakuza kwetu si ya kule ifundo ali,mleche mkalibishwa mu nyumbaa zenyu na mleche mlamsa. ¹⁰Hono muntu yakuza kwehu si ya kule ifundo ali,mleche mkalibisha mu nyumbaa zenyu na mleche mlamsa. ¹¹So mono yakumlamusa yakuhanga mumetumo gakwe mabi.¹²Nina nhani nyingi ya kukwandichila,na sinhusaka kugandikika ne kalatasi ne wino.Soko nkitumbila kuza kwenyu na kulonga kumeso kwakumeso,soko usangalale wetu ikondye kunozwa kamili. ¹³Wana a muwaha wenu mhangulwa wakuwa la msenyi.

3 John

Chapter 1

¹Mkombozi kwa gayo mwendeche yononi mwendile kwa mbeka. ²Mwendeche nkukulombela utuje hagati akani zase na kuwa na muwili mswanu kwa soko muhe wako vyonoulituga. ³Kwa soko nalinina nyemo sana mapango vyononalonjelwa na ndugu wonowaza na kulavya ushuhuda kuchanya wa mbeka gwegwe inta vilwa vyonoukubita hagati mbeka. ⁴Nsina vyemo mbaha zaidi ya yii kuhulika hambaa wanangu wakujenda hono mbeka.⁵Mwendeche vyonoolibita kwa uaminifu vyono ukuwatumamila ndugu na wajenzi, ⁶Wono walavya ushuhuda wa uwendo wako kumwande wa kanisa ukunozwa viswanu kuwa safirisha muhinzo zao.Hamba namna zonezi kumwendeza mulungo. ⁷Hambaa sababu hambo soko litagwa wakabita bila kusola chinhu.Chochose kulawa kwa wanhu wa isi za wanhu. ⁸Hamba chikusachingwa kuwabochele wanhu inta awano ili chiwe watumami limo wayagwe kwa ajili ya mbeka.⁹Nkaandika vitanganilo nkani ntenduu soko Diotrofe,yonoyakwe kwa wa kwanza sinkulumba siyakalumba na sasa. ¹⁰Hono inta nokuza noyakumbushila matumo gwake gonoyakunozwa hono vyono.yakulonga makani gwake mabii kinyume hanyuma na sese.Yasina chilumbo na mazuwaga mwenecho.Siyakuwabochele ndugu hambo kuwa lemeza wao wanyandugu na kuwabochele ndugu wao wanyandugu. na kuwabochele.ndugu na kuwawonga walawe mwi Tanganilo.¹¹Mwendeche leechi kwiga chono chiki wije chiswenu mwendeche yonea kunozwa mwaswanu ga mulungu na mwenecho yonoyakunozwa maki siyamuwene mulungu. ¹²Demetrio amehuhudia na wose na mbeka yenocho na sesa shili senga na umanyike uleche shuhudia wetu wa mbeka.¹³Nina makari menji ga kwakwandichila soko nsinkusaka kukwandishila soko kalamu na wino. ¹⁴Ninga nkuitambila kakuona baha behi chilongane na gwe meso kwa meso. ¹⁵Uweso iwe kwenu wose iwe hamonga nagwe walumbi walikulamusa chila mmonga kwa litagwa lyake.

Jude

Chapter 1

¹Yuda mtumami wa Yesu Kilisito, na muwahawe wa Yakobo, kwa wadya wonowachemigwe, wendeshe kwa sogoyetu Mulungu na womowatunzigwe kwajili ya Yesu Kilisito: ²ihewa na amani na wendo vyonjezwe kwenu.

³Wendeche hunonalinoza upiligazi wose kuwandichila nyenye nhani za wokole wetu wose, nhaona niwandichile ili niwashauli muipambanile no wihomi yono mwali mpejigwe kamonga du kwa ⁴wahambi. Kwa soko kwinha wanhu wanji weinjize kwa chinyele hagati yetuwanhu wonowawiziwe mtozo kwa soko ya ulamuzi wanhu wono

si welile wono wakupitula lihewa lya Mulungu wetu kwa ubina kumkana Muwaha wetu wa chiene na Muwaha Yesu Kilisito.⁵Alu nhenda kuwakumbuchiza nyenye hamonga kwina mapango mwalimanya kwa lukulu hono Muwaha yakawaokola wanhu kulawa isi ya misili, soko baadae kuwamalila wadya wonosi wehuwile. ⁶Ne malaika wono si wakilinda uwaha wawo wenecho ninga wakaleka makalo gawe maswana na Mulungu yawawichile mu milejehe ya chibitilile kwa soko ya mtitu mugati mwa ulamuzi wa siku idya mbaha.⁷Ina Sodoma na Gomola na isi zonozi kuipilima yono ziinjize zenecho ku uusenya na wakutyatya masumilizi yonogasina zoela.wakalajilwa inha mitozo ya wadya wonowakuta shida hagati ha ulamuzi wa moto we chibitilile. ⁸hamonga na zizo kwa zilz idya idya ya walota ndoto wa wahuchafula makuli gao malajilizo na wanji wakuloga ulambi ha sunguzi.⁹Hamonga na baho Malaika muwaha Mikaeli mapango gadya yalishindana na ibilisi na kipitula nae kwa soko iwili dya Musa yakasubutu kuleta ulamuzi wa ulambi kwakwe ninga badala ya kulonga Muwaha yakukalipile. ¹⁰ninga wanhu awa wakaletaka ulambikwa chochose chono si wamanyile. Na chidya chonosiwachimanyile chidya chono malimu sigamanyile na mahala kumanya kwa kugatigago go kaguwaviza ¹¹Woi he kwa soko wajendele kuzila ya Kaini na kudityatya ibi dya Balaamu watemezwa mu ubi wa kola¹²Awa wo mabwe ga lugalo lya wendo walugalulo bila chevu, wakilisa wenecho du. ni mavunde gonogasina malenga gakuputwa na mbeho, ni mabich gonogasina matunda gafie kejete gonogahililwe ¹³milela.Ne mawimbi ya bahali gonogena izozo yakulava vyevu vyao wenecho. zo nyelezi zonozikubitznzhamonga na utitu wa utitu wono utunzigwe kwa soko ya ubitilile.¹⁴Enoko wa mpung'ati kumpango wa wana wa Adamu yakatabiliwao yakalonga mlanje Muwaha yakuza na maelufuga maelufu ga wawelu wake ¹⁵ili yanoze ulamuziwa kila munhu na kuwika ubi wose wonosiwakumuhemba Mulungu ku matendo gawo gose gonowalinoza hagati mu nzila zonosiswanuna kwa nhani zao zose za ukali gono gasina uswanu wakagalongaga nakusu mwenecho. ¹⁶Hawa wo wadya wonowakunung'unika wakulalamika kwa soko hutyatya masumilizi zao za ubi wonowakihuli sana za kuwakonga wanhu.¹⁷Ninga nyenye wendeche mkumbuchile nhani zonozangwa katali na mitume wa Muwaha Yesu Kilisito. ¹⁸Wkaloga kwenu ha mapango ga mwisho kowa na wanhu womowowabeza kwa soko ya kutyatya sulumizi zao zonozisina uswanu ¹⁹Wanhu awa wo wagawaji watawaligwe na usulumisi wa asili na wasina muhe. ²⁰Ninga anye wendeche inha mkuzenga ku ilulilo dyenu uwelile sana na inha zonomkulomba kwa Muhwe Welile ²¹mwifunze ku wendo wa Mulungu na mlindile ihemo lya Muwaha wetu Yesu Kilisito yono yakuwapela umi we chibilile.²²mlagile ihemo kwa wadya wono wenw shaka ²³waokole wanji kwa kuwainula kulawa kumoto . kwa wanji ulagile huruma kwa udodi mng'akalala mpaka mwenda idoa kwa ikuli.²⁴Ale kwa yuyo mwonoyakulinda munhebobase na kuwanoza mwime kumwande ku uwelu wake bila ubi kwa nyemo mbaha. ²⁵kwa Mulungu yono yaliene wokozi wetu kukolela Yesu Kilisito Muwaha wetu uwelu wake uwaha uwezo na vilungo kabla ya mapango zose na lulu na hadi chibitilile. Haya.